

Sytuacja społeczno-gospodarcza województw Nr 4/2019

Socio-economic situation of voivodships No. 4/2019

Sytuacja społeczno-gospodarcza województw Nr 4/2019

Socio-economic situation of voivodships No. 4/2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Przestrzennych i Środowiska
Statistics Poland, Spatial and Environmental Surveys Department

pod kierunkiem

supervised by

Joanny Hausman-Czerwińskiej

Zespół autorski

Editorial team

Małgorzata Brzostowska, Elżbieta Grobicka, Joanna Jelińska-Hrynkiewicz,
Michał Moskalewicz, Ilona Piórkowska, Joanna Poświata, Krystyna Przepióra

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Michał Moskalewicz, Małgorzata Brzostowska

ISSN 2657-7747

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Publikacja „Sytuacja społeczno-gospodarcza województw” (dotychczas „Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw”) jest kolejną edycją tego opracowania wydawanego z częstotliwością kwartalną od 1996 r. Zawiera szereg informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województw. Wszystkie prezentowane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju w okresach kwartalnych lub narastająco.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów oraz części tabelarycznej, w której zamieszczono dane statystyczne z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, podmiotów gospodarki narodowej, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych oraz rolnictwa. Dodatkowo, w bieżącej edycji kończącej rok, zaprezentowano charakterystykę poszczególnych województw. Część analityczna dostępna jest w formie PDF, natomiast tablice z danymi dostępne są w formacie Excel. Szerszy zakres danych liczbowych oferuje Bank Danych Lokalnych bdl.stat.gov.pl.

Dyrektor Departamentu
Badań Przestrzennych i Środowiska

Dominika Rogalińska

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, kwiecień 2020

Preface

The publication "Socio-economic situation of voivodships" (till now "Information on socio-economic situation of voivodships") is the subsequent edition of this elaboration issued on a quarterly basis since 1996. The edition contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of voivodships. All categories have been presented in terms of dynamics and in relation to national aggregates quarterly and cumulatively.

The elaboration consists of analytical part enriched with maps and charts as well as tabular part containing statistical data on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, entities of the national economy, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays and agriculture. In addition, the current year-end edition presents the characteristics of individual voivodships. The analytical part is available in PDF format, while data tables are available in Excel format. A wider range of numerical data is offered by the Local Data Bank bdl.stat.gov.pl.

Director of Spatial and Environmental
Surveys Department

Dominika Rogalińska

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph. D.

Warsaw, April 2020

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych.....	7
Symbols	
Ważniejsze skróty	7
Main abbreviations	
Synteza.....	8
Executive summary	11
Rynek pracy.....	14
Labour market	
Wynagrodzenia.....	25
Wages and salaries	
Emerytury i renty.....	28
Retirement and other pensions	
Ceny	31
Prices	
Budownictwo mieszkaniowe	38
Residential construction	
Przemysł i budownictwo	40
Industry and construction	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw	41
Financial results of enterprises	
Nakłady inwestycyjne.....	44
Investment expenditures	
Rolnictwo	46
Agriculture	
Województwa.....	58
Voivodships	
Województwo dolnośląskie	58
Województwo kujawsko-pomorskie	64
Województwo lubelskie	70
Województwo lubuskie	76

Województwo łódzkie.....	82
Województwo małopolskie.....	88
Województwo mazowieckie	94
Województwo opolskie	101
Województwo podkarpackie.....	108
Województwo podlaskie	114
Województwo pomorskie.....	120
Województwo śląskie	126
Województwo świętokrzyskie.....	132
Województwo warmińsko-mazurskie	138
Województwo wielkopolskie.....	144
Województwo zachodniopomorskie.....	150
Uwagi ogólne	156
General notes	158

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbols	Opis Description	Symbol Symbols	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero	Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit	Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable	Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given		

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Symbol Symbols	Opis Description	Symbol Symbols	Opis Description
mln	milion million	p.proc. pp	punkt procentowy percentage point
zł PLN	złoty zloty	kg	kilogram kilogramme
szt. pc.	sztuka piece	t	tona tonne
dt	decytona decitonne	l	litr litre
tys.	tysiąc thousand		

Synteza

Rachunki narodowe w IV kwartale 2019 r.

produkt krajowy brutto	+3,2% r/r
wartość dodana brutto	+3,2% r/r

Według wstępnego szacunku, w IV kwartale 2019 r. produkt krajowy brutto (PKB) był wyższy realnie o 3,2% w porównaniu z IV kwartałem roku poprzedniego (wobec 4,9% w analogicznym okresie 2018 r.). Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego był nadal popyt krajowy (wpływ na tempo wzrostu gospodarczego +2,1 p. proc., wobec +3,1 p. proc. w III kwartale 2019 r.). Złożył się na to pozytywny wpływ spożycia ogółem (+2,2 p. proc.), z tego spożycia w sektorze gospodarstw domowych (+1,6 p. proc.) oraz spożycia publicznego (+0,6 p. proc.). Ujemny był wpływ akumulacji (-0,1 p. proc.), na skutek ujemnego wpływu zapasów (-1,3 p. proc.) przy dodatnim wpływie popytu inwestycyjnego (+1,2 p. proc.). W IV kwartale br. zanotowano pozytywny wpływ eksportu netto na wzrost gospodarczy (+1,1 p. proc., wobec +0,8 p. proc. w III kwartale ub. roku).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w IV kwartale 2019 r. była większa o 3,2% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. (wobec wzrostu o 4,8% przed rokiem). Wzrost, szybszy niż przeciętnie w gospodarce wystąpił w transporcie i gospodarce magazynowej (9,3%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; administrowaniu i działalności wspierającej (4,5%), handlu i naprawie pojazdów samochodowych (4,1%), obsłudze rynku nieruchomości (3,5%) oraz w administracji publicznej i obronie narodowej, obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych, edukacji, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej łącznie (3,5%). Wartość dodana brutto w przemyśle wzrosła o 3,1%, natomiast w budownictwie zmniejszyła się o 1,7%.

Rynek pracy w 2019 r.

przeciętne zatrudnienie	
w sektorze przedsiębiorstw	+2,7% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego	5,2%

W 2019 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 2,7% większe niż przed rokiem (kiedy notowano zwiększenie o 3,5%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, największy w podlaskim (o 5,1%), małopolskim (o 4,8%) i lubelskim i opolskim (po 4,4%); najmniejszy – w dolnośląskim i świętokrzyskim (po 1,4%), łódzkim (o 1,5%) oraz zachodniopomorskim (o 1,8%).

W końcu grudnia 2019 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 866,4 tys. osób bezrobotnych, tj. o 10,6% mniej niż przed rokiem. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich województwach, od 16,9% w śląskim do 4,7% w świętokrzyskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2019 r. wyniosła 5,2%, tj. o 0,6 p. proc. mniej niż przed rokiem. W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, w największym stopniu obniżyła się w warmińsko-mazurskim (o 1,4 p. proc.) i kujawsko-pomorskim (o 1,0 p. proc.), w najmniejszym – w wielkopolskim (o 0,3 p. proc.), świętokrzy-

skim (o 0,4 p. proc.), mazowieckim, opolskim i pomorskim (po 0,5 p. proc.). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: wielkopolskim (2,8%), śląskim (3,6%), małopolskim (4,1%), mazowieckim i pomorskim (po 4,4%); najwyższą w: warmińsko-mazurskim (9,0%), podkarpackim i świętokrzyskim (po 7,9%) i kujawsko-pomorskim (7,8%).

Według wstępnych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) za IV kwartał 2019 r. w porównaniu do roku poprzedniego – zmniejszyła się liczba bezrobotnych (o 25,1%), wzrosła liczba pracujących. Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 0,4 p. proc. i wyniósł 54,4%. Według BAEL odnotowano spadek stopy bezrobocia (o 0,9 p. proc. do poziomu 2,9%). Poprawiła się w skali roku relacja liczby osób niepracujących do pracujących – na 1000 osób pracujących przypadało 838 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo (przed rokiem 853).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 6,5% wyższe niż w roku poprzednim (wobec wzrostu o 7,1% w 2018 r.). Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największy w małopolskim (o 9,7%), kujawsko-pomorskim (o 8,9%) i dolnośląskim (o 7,5%), a najmniejszy w mazowieckim (o 5,2%), lubelskim (o 5,5%) i lubuskim (o 5,6%). Rozpiętość relacji do średniego wynagrodzenia w kraju pomiędzy województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyła się w skali roku o 1,0 p. proc. i wyniosła 37,8 p. proc.

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w 2019 r.

z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	+4,7%
rolników indywidualnych	+5,3%

Liczba emerytów i rencistów ogółem w skali roku zwiększyła się o 0,8%. Tempo wzrostu emerytur i rent brutto zarówno z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych było wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost odpowiednio o 3,9% i 2,2%).

Rolnictwo w 2019 r.

globalna produkcja rolnicza (wstępny szacunek)	-3,1% r/r
--	-----------

Wstępne szacunki wskazują, że po trzech latach wzrostu, globalna produkcja rolnicza w porównaniu z poprzednim rokiem obniżyła się. Odnotowano spadek zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. Na rynku rolnym, zarówno w skupie, jak i na targowiskach, w grudniu 2019 r. przeciętne ceny zbóż były niższe niż przed rokiem. Niższe były ceny skupu żywca wołowego (bydła bez cieląt) oraz mleka krowiego. Natomiast wyższe były ceny ziemniaków na obydwu rynkach oraz ceny skupu żywca wieprzowego. Wstępne wyniki reprezentacyjnego badania pogłowia zwierząt gospodarskich przeprowadzonego w grudniu 2019 r., wskazują na wzrost pogłowia trzody chlewnej i bydła w skali roku.

Wzrost pogłowia trzody chlewnej odnotowano w 9 województwach, w granicach od 0,3% w podkarpackim do 11,3% w pomorskim. W ujęciu rocznym najgłębszy spadek trzody wystąpił

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych.

w 2019	+2,3% r/r
w IV kwartale	+2,8% r/r

w dolnośląskim (o 19,6%), lubuskim (o 14,7%) i opolskim (o 13,2%). Liczebność stada bydła wzrosła w 11 województwach, w granicach od 0,8% w kujawsko-pomorskim do 4,9% w warmińsko-mazurskim. Najgłębszy spadek pogłowia bydła obserwowano w podkarpackim (7,9%).

W 2019 r. przyspieszyła dynamika cen konsumpcyjnych. W znacznie większym stopniu niż w roku poprzednim wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (4,9% wobec 2,6%). Wolniej natomiast rosły ceny w zakresie transportu (0,7% wobec 4,2%) oraz ceny związane z mieszkaniem (1,4% wobec 1,8%).

W IV kwartale 2019 r. dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych przyspieszyła zwłaszcza w województwie małopolskim. Ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły we wszystkich województwach, w tym najbardziej w podlaskim (o 7,4% wobec 6,5% w kraju).

Produkcja sprzedana przemysłu w 2019 r.

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 4,0% większa niż w 2018 r. (kiedy notowano wzrost o 5,8%). Zwiększenie produkcji przemysłowej odnotowano w 15 województwach – od 11,8% w podlaskim do 0,8% w łódzkim. W województwie lubuskim wystąpił spadek o 0,7%.

Produkcja budowlano-montażowa w 2019 r.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach stałych) zrealizowana w Polsce zwiększyła się o 2,6% w porównaniu z 2018 r. (wobec wzrostu o 17,9% przed rokiem).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2019 r.

wynik finansowy netto	+7,5%
wskaźnik rentowności obrotu:	
brutto	4,6%
netto	3,7%

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim. Przychody ogółem oraz koszty ogółem osiągnęły podobną dynamikę. Zwiększył się wskaźnik rentowności obrotu brutto, przy utrzymującym się na poziomie sprzed roku wskaźniku rentowności obrotu netto i rentowności sprzedaży brutto. Poprawę większości wskaźników odnotowano w przedsiębiorstwach województw: lubelskiego, podkarpackiego i wielkopolskiego, a pogorszenie – w przedsiębiorstwach województw: kujawsko-pomorskiego, łódzkiego i pomorskiego. W ogólnej liczbie badanych podmiotów większy był zarówno udział przedsiębiorstw rentownych, jak i ich udział w przychodach ogółem.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych 2019 r.

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw (w cenach stałych) wzrosły w mniejszym stopniu niż rok wcześniej (o 11,4%, wobec 12,2%). Szybsza była dynamika nakładów na budynki i budowle niż nakładów na zakupy. Rozpoczęto więcej niż przed rokiem nowych inwestycji, o większej wartości kosztorysowej.

Executive summary

National accounts in fourth quarter of 2019

gross domestic product	+3.2% y/y
gross value added	+3.2% y/y

By preliminary estimate, in fourth quarter of 2019, real gross domestic product (GDP) was higher by 3.2% in comparison to the fourth quarter of the previous year. Domestic demand continued to be the main factor of GDP growth (influenced on economic growth by +2.1 percentage points, against +3.1 percentage points in the third quarter of 2019). It was due to the positive final consumption expenditure (+2.2 percentage points), including household consumption expenditure (+1.6 percentage points) and public consumption expenditure (+0.6 percentage points). There was a negative influence of gross capital formation (-0.1 percentage point), mainly because of negative impact of the investment demand (-1.3 percentage points) with positive impact of changes of inventories (+1.2 percentage points). In fourth quarter of 2019, there was a positive influence of net export for the pace of economic growth (+1.1 percentage point in comparison to +0,8 percentage point in third quarter of 2018).

Gross value added in national economy in fourth quarter of 2019 was higher by 3.2% compared to the same period of 2018 (against an increase by 4.8% a year before). An increase faster than average in the economy occurred in transportation and storage (by 9.3%), professional, scientific and technical activities; administration (by 4.5%), trade and repair of motor vehicles (by 4.1%), real estate activities (by 3.5%) and in public administration and defence, compulsory social security, education, human health and social work activities (3.5%). Gross value added in industry increased by 3.1%, while in construction it decreased by 1.7%.

Labour market in 2019

average paid employment	
in business enterprise sector	+2.7% y/y
registered unemployment rate	5.2%

In 2019 average paid employment in non-financial enterprise sector was by 2.7% higher than a year before (when an increase was noted by 3.5%). Increase was recorded in all voivodships, the highest in Podlaskie (by 5.1%), Małopolskie (by 4.8%) and Lubelskie and Opolskie (by 4.4% each); the lowest in Dolnośląskie and Świętokrzyskie (by 1.4% each), Łódzkie (by 1.5%) and Zachodniopomorskie (by 1.8%).

At the end of December 2019, 866.4 thousand unemployed persons were registered in labour offices, i.e. by 10.6% less than a year before. Decrease of the number of unemployed persons was noted in all voivodships, from 16.9% in Śląskie to 4.7% in Świętokrzyskie.

Registered unemployment rate at the end of December 2019 was 5.2%, i.e. by 0.6 percentage point less than a year before. Over the year, the unemployment rate decreased in all voivodships, the most in Warmińsko-Mazurskie (by 1.4 percentage points), Kujawsko-Pomorskie (by 1.0 percentage point), the least – in Wielkopolskie (by 0.3 percentage point), Świętokrzyskie (by 0.4 percentage point), Mazowieckie, Opolskie and Pomorskie (by

0.5% each). The lowest unemployment rate was noted in: Wielkopolskie (2.8%), Śląskie (3.6%), Małopolskie (4.1%), Mazowieckie and Pomorskie (4.4% each); the highest – in Warmińsko-Mazurskie (9.0%), Podkarpackie and Świętokrzyskie (7.9% each) and Kujawsko-Pomorskie (7.8%).

According to the preliminary estimates of The Labour Force Survey (LFS) for the fourth quarter of 2019 there was a decrease in number of unemployed persons (by 25.1%) while the number of employed persons increased. The employment rate increased by 0.4 percentage point and amounted to 54.4%. According to the LFS there was a decrease of the unemployment rate (by 0.9 percentage point up to level of 2.9%). The relation between the number of persons not working to employed persons improved – per 1000 working persons there were 838 unemployed or economically inactive persons (853 last year).

Average monthly wages and salaries in enterprise sector in 2019

Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector was higher by 6.5% than in the corresponding period of the previous year (against an increase by 7.1% a year before). The increases of wages and salaries was recorded in all voivodships; the highest in Małopolskie (by 9.7%), Kujawsko-Pomorskie (by 8.9%) and Dolnośląskie (by 7.5%), the lowest – in Mazowieckie (by 5.2%), Lubelskie (by 5.5%) and Lubuskie (by 5.6%). The range of relation to the average wage in the country between voivodships with the highest and lowest average gross wages and salaries in the enterprise sector decreased by 1.0 percentage point per year and amounted 37.8 percentage points.

Average monthly gross retirement and other pensions in 2019

from non-agricultural social security system	+4.7%
individual farmers	+5.3%

The number of retirees and pensioners in general per year increased by 0.8%. The growth rate of gross retirement and other pensions both from non-agricultural social security system and individual farmers was higher than a year before (when the increase was noted accordingly by 3.9% and 2.2%).

Agriculture in September 2019

global agricultural production (preliminary estimate)	-3.1% y/y
---	-----------

Preliminary estimates indicate that after three years of growth, global agricultural production has decreased compared to the previous year. There was a decrease in both plant and animal production. On the agricultural market, both in procurement and marketplaces, in December 2019, average cereal prices were lower than a year before. Purchase prices of cattle for slaughter (cattle excluding calves) and cow's milk were lower. On the other hand, potato prices on both markets and purchase prices of pigs for slaughter were higher.

Preliminary results of a representative livestock population survey conducted in December 2019 indicate an increase in the number of pigs and cattle per year.

Livestock of pigs increase was noted in 9 voivodships ranging from 0.3% in Podkarpackie to 11.3% in Pomorskie. In annual terms, the deepest decline in pigs occurred in Dolnośląskie (by 19.6%), Lubuskie (by 14.7%) and Opolskie (by 13.2%). The number of cattle herds increased in 11 voivodships, ranging from 0.8% in Kujawsko-Pomorskie to 4.9% in Warmińsko-Mazurskie. The deepest decline in livestock of cattle population was observed in Podkarpackie (7.9%).

Prices of consumer goods and services

in 2019	+2.3 y/y
in fourth quarter	+2.8 y/y

In 2019, consumer price growth accelerated. Prices of food and non-alcoholic beverages increased much more than in the previous year (4.9% against 2.6%). On the other hand, prices in the area of transport increased more slowly (0.7% against 4.2%) and prices related to dwelling (1.4% against 1.8%).

In the fourth quarter of 2019, the dynamics of prices of consumer goods and services accelerated especially in the Małopolskie. Prices of food and non-alcoholic beverages increased in all voivodships, including the most in Podlaskie (by 7.4% against 6.5% in the country).

Sold production of industry in 2019

Sold production of industry (in constant prices) was by 4.0% higher than in 2018 (when an increase was noted by 5.8%). Increase production of industry was observed in 15 voivodships – from 11.8% in Podlaskie to 0.8% in Łódzkie. In Lubuskie voivodship there was a decrease by 0.7%

Construction and assembly production in 2019

Construction and assembly production (in constant prices) in Poland increased by 2.6% in comparison to 2018 (compared to an increase of 17.9% a year before).

Financial results of non-financial enterprises in 2019

net financial result	+7.5%
turnover profitability rate:	
gross	4.6%
net	3.7%

Financial results gained by surveyed non-financial enterprises were higher than those achieved in last year. Total revenues and total costs achieved similar dynamics. The gross turnover profitability rates increased, with the net turnover profitability ratio and the gross sale profitability rates remaining at the previous year's level. The increase of most indicators improved in enterprises of: Lubelskie, Podkarpackie and Wielkopolskie voivodships, and the worsening in enterprises of Kujawsko-Pomorskie, Łódzkie and Pomorskie. In the total number of entities surveyed, both the share of profitable enterprises and their share in total revenues was higher.

Investment outlays of non-financial enterprises 2019

Investment outlays of the surveyed enterprises (in constant prices) increased to a lesser extent than a year before (by 11.4%, against 12.2%). The dynamics of outlays on buildings and structures was faster than outlays on purchases. More investments were launched than a year ago, with a higher cost estimate.

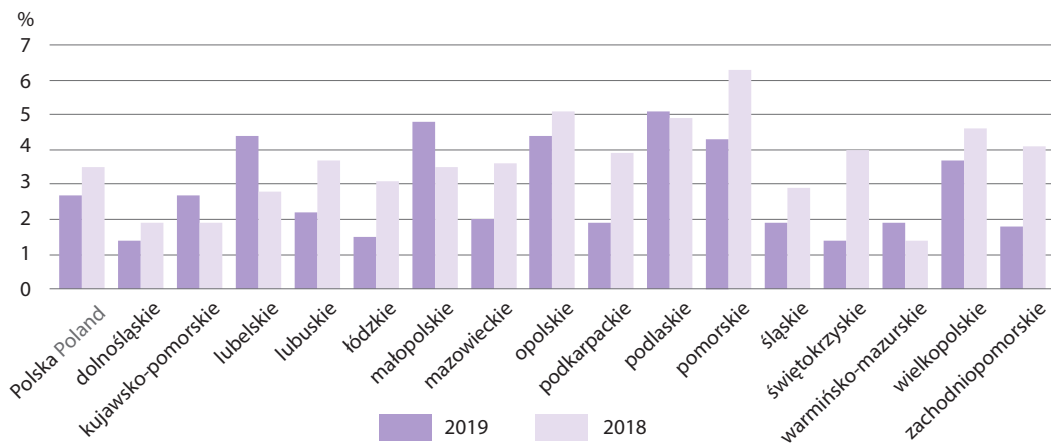
Rynek pracy Labour market

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. było wyższe niż przed rokiem. W skali roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz obniżyła się stopa bezrobocia rejestrowanego.

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** za IV kwartał 2019 r. wzrosła liczba pracujących, zwiększył się wskaźnik zatrudnienia. W ujęciu rocznym zmniejszyła się liczba bezrobotnych, obniżyła się stopa bezrobocia. Relacja niepracujących do pracujących poprawiła się.

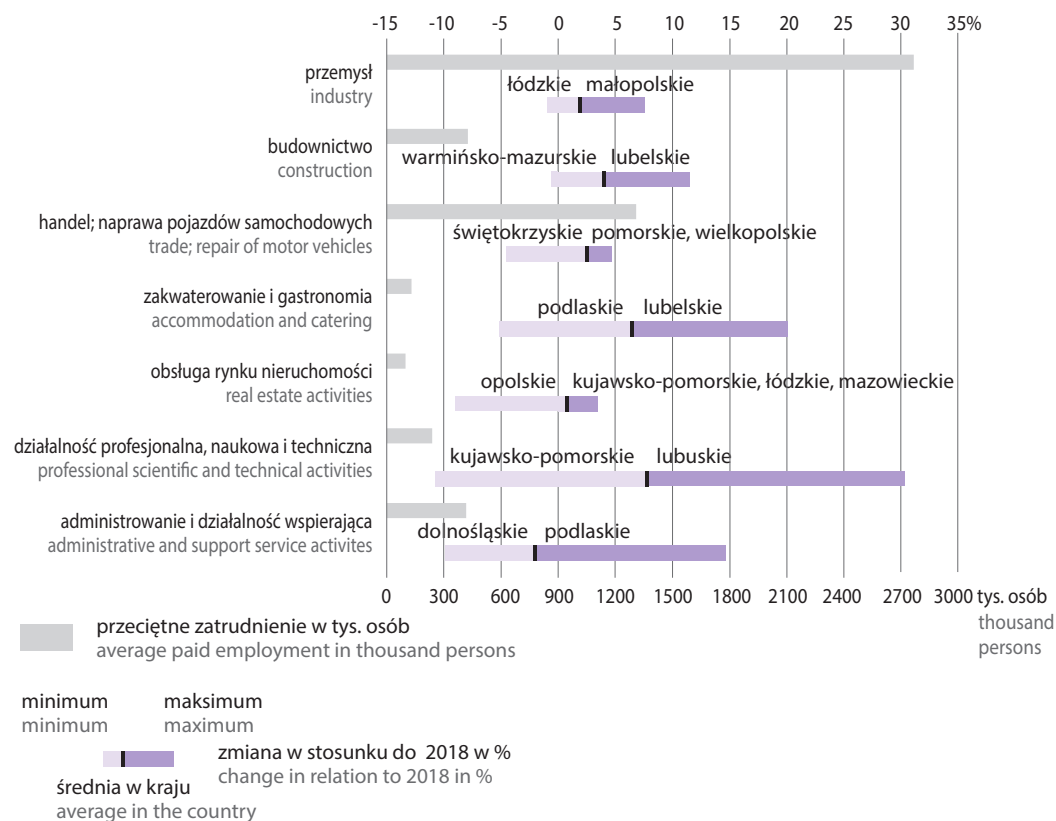
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. wyniosło 6395,3 tys. osób i było o 2,7% większe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 3,5%). Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło we wszystkich województwach w granicach od 5,1% w podlaskim do 1,4% w dolnośląskim i świętokrzyskim.

Wykres 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2018–2019 r. (wzrost w skali roku)
Chart 1. Average paid employment in the enterprise sector in 2018–2019 (increase in the year)

Wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w większości sekcji – największy w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,8%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,5%), a także w budownictwie (o 4,0%). Mniejsze niż przed rokiem było zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,0%).

Wykres 2. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. i jego zmiany w skali roku
Chart 2. Average paid employment in the enterprise sector in 2019 and its annually changes

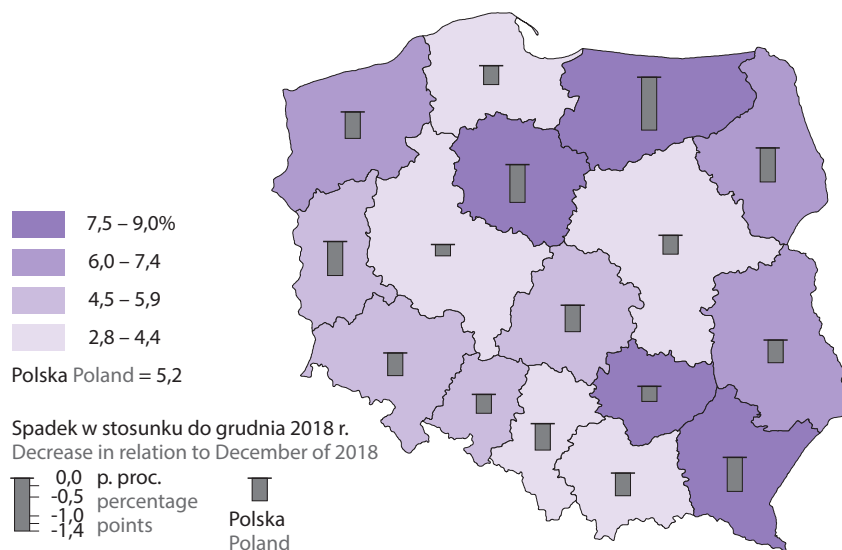
W końcu grudnia 2019 r. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 866,4 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 102,5 tys. (o 10,6%) mniej niż w analogicznym miesiącu 2018 r. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, najgłębszy w śląskim (o 16,9%), lubuskim (o 16,7%) i warmińsko-mazurskim (o 13,9%), najmniejszy w świętokrzyskim (o 4,7%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2019 r. wyniosła przeciętnie w kraju 5,2% i była niższa o 0,6 p. proc. w stosunku do grudnia 2018 r. Spadek odnotowano we wszystkich województwach, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 1,4 p. proc.) i kujawsko-pomorskim (o 1,0 p. proc.). W najmniejszym stopniu stopa bezrobocia zmniejszyła się w województwach świętokrzyskim i wielkopolskim (po 0,4 p. proc.).

Zmniejszyło się terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. W końcu grudnia 2019 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w województwach wynosiła 6,2 p. proc. (wielkopolskie – 2,8%, warmińsko-mazurskie – 9,0%); w skali roku rozpiętość ta zmniejszyła się o 1,1 p. proc.

Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2019 r. stan w dniu 31 grudnia

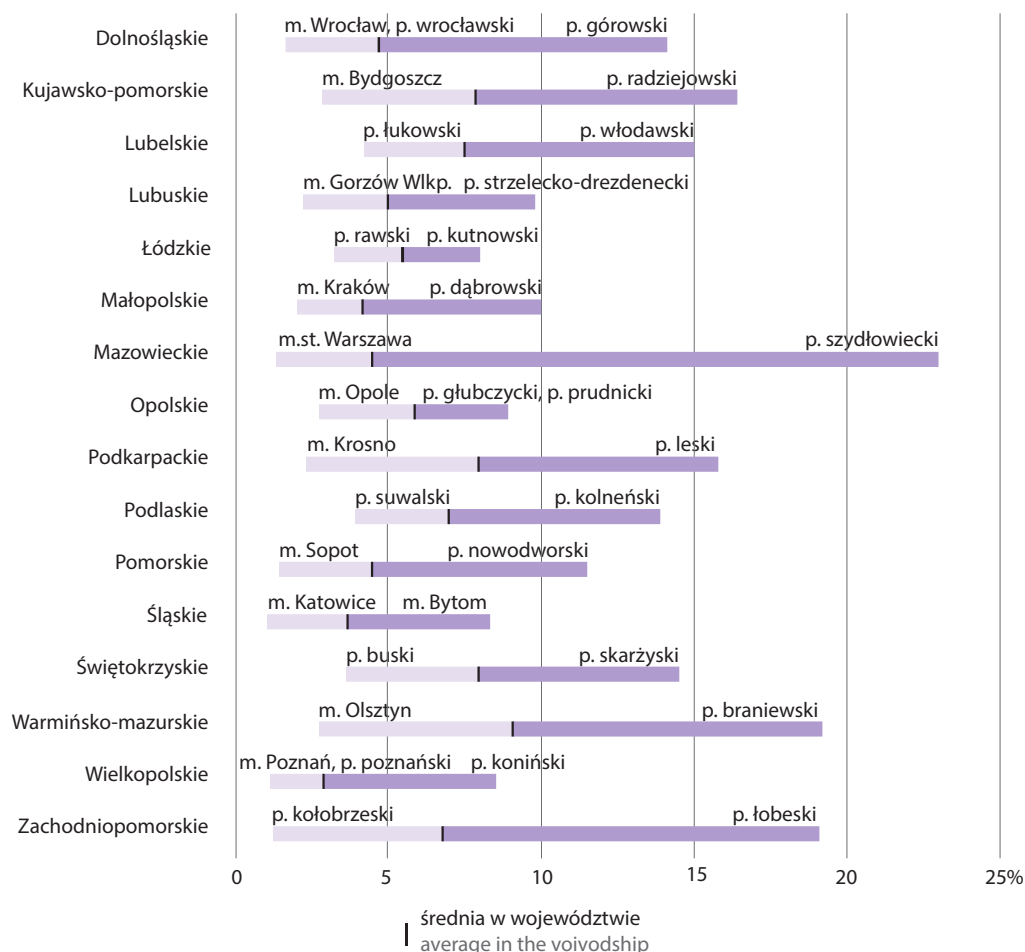
Map 1. Registered unemployment rate in 2019 as of 31st December

Analizując stopę bezrobocia na poziomie powiatów w 13 województwach zmniejszeniu uległy różnice pomiędzy skrajnymi wartościami wskaźnika. Najgłębszy spadek zróżnicowania odnotowano w lubuskim (7,6 p. proc., wobec 9,5 p. proc. w grudniu 2018 r.), najmniejszy w lubelskim (10,8 p. proc., wobec 10,9 p. proc. przed rokiem). W województwie podlaskim nie odnotowano zmiany – zróżnicowanie pozostało na poziomie 10,0 p. proc. Wzrost odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim (13,6 p. proc. wobec 13,4 p. proc.) i zachodniopomorskim (17,9 p. proc., wobec 17,8 p. proc.). Największa dysproporcja wewnątrzwojewódzka utrzymała się w województwie mazowieckim, gdzie w końcu grudnia 2019 r. różnica pomiędzy najwyższą a najniższą wartością stopy bezrobocia wyniosła 21,7 p. proc. (23,0% w powiecie szydłowieckim i 1,3% w powiecie m.st. Warszawa), wobec 22,8 p. proc. w grudniu 2018 r. Najmniejszą rozpiętość odnotowano, podobnie jak w latach poprzednich, w województwie łódzkim (4,8 p. proc.), a wyznaczała je stopa bezrobocia na poziomie 8,0% w powiecie kutnowskim oraz 3,2% w powiecie rawskim.

Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2019 r. stan w dniu 31 grudnia

Chart 3. Registered unemployment rate by powiats in 2019 as of 31st December

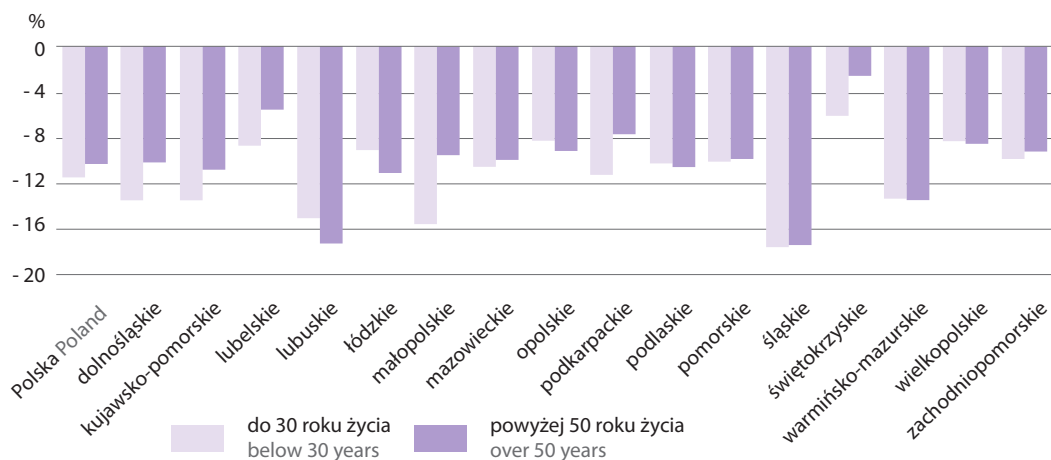
W końcu grudnia 2019 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych było 432,4 tys. osób **długotrwale bezrobotnych**. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 49,9% (spadek o 2,4 p. proc.). Największy udział odnotowano w województwach: lubelskim (55,5%), kujawsko-pomorskim (55,4%), podlaskim (55,1%) i podkarpackim (55,0%); najmniejszy w: wielkopolskim (39,1%), lubuskim (42,0%) i pomorskim (42,3%).

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 223,0 tys. stanowiły osoby **do 30 roku życia**. Udział tej grupy wyniósł 25,7% (o 0,3 p. proc. mniej niż przed rokiem) i był największy w województwach: lubelskim (30,2%), podkarpackim (28,4%), pomorskim (28,3%) i świętokrzyskim (28,1%), a najmniejszy w dolnośląskim (21,3%), łódzkim (21,5%) oraz śląskim (22,8%).

W kategorii **osób powyżej 50 roku życia** liczba bezrobotnych wynosiła 235,7 tys. osób, co stanowiło 27,2% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych (wzrost o 0,1 p. proc. w porównaniu do końca grudnia 2018 r.). Największy udział tej kategorii bezrobotnych odnotowano w województwach: dolnośląskim (30,8%), opolskim (30,6%) i łódzkim (30,5%), najmniejszy w lubelskim i podkarpackim (odpowiednio 23,3% i 24,2%).

Wykres 4. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych według wybranych grup wieku w 2019 r. stan w dniu 31 grudnia; spadek w skali roku

Chart 4. Number of registered unemployed persons by selected age groups in 2019 as of 31st December; year-on-year decrease

Liczba bezrobotnych **korzystających ze świadczeń pomocy społecznej** wyniosła 17,5 tys. osób. Najwięcej bezrobotnych pobierało świadczenia w województwie kujawsko-pomorskim (2,6 tys.) i dolnośląskim (2,2 tys.); najmniej w: lubelskim (0,2 tys.), lubuskim (0,3 tys.), świętokrzyskim i zachodniopomorskim (po 0,4 tys.). Udział tej grupy bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 p. proc. do 2,0% i był największy w województwie kujawsko-pomorskim (4,1%) i dolnośląskim (3,9%), a najmniejszy w lubelskim (0,2%), świętokrzyskim i zachodniopomorskim (po 1,0%).

Liczba osób bezrobotnych **posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** wyniosła 175,0 tys. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszył się w skali roku o 0,4 p. proc. i wyniósł 20,2%; największy był w województwie pomorskim (23,7%) i kujawsko-pomorskim (23,1%), najmniejszy w mazowieckim (17,8%), podlaskim (18,1%) i łódzkim (18,2%).

Bezrobotni **posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia** stanowili 0,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w kraju. Ich liczba w końcu grudnia 2019 r. wyniosła 2,3 tys.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 57,5 tys. to osoby **niepełnosprawne** (o 6,0% mniej niż przed rokiem). Niepełnosprawni stanowili 6,6% ogółu bezrobotnych w kraju. Największy udział tej grupy odnotowano w województwach: lubuskim (9,7%), dolnośląskim (8,7%), łódzkim i pomorskim (po 8,6%), najmniejszy w kujawsko-pomorskim (4,5%), podkarpackim (4,8%) i lubelskim (5,0%).

W 2019 r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 1496,5 tys. osób i była o 10,0% mniejsza niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 0,8 p. proc. do 81,6%). Obniżyły się także odsetki osób długotrwale bezrobotnych, osób dotychczas niepracujących oraz absolwentów. Wzrosły natomiast odsetki osób nieposiadających kwalifikacji zawodowych oraz zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Odsetek osób zamieszkałych na wsi utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 43,3%

Z ewidencji bezrobotnych w 2019 r. **skreślono** 1599,0 tys. osób, tj. o 9,9% mniej niż przed rokiem. Osoby wykreślone z ewidencji z powodu podjęcia pracy stanowiły 49,7% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych (wzrost o 0,6 p. proc.).

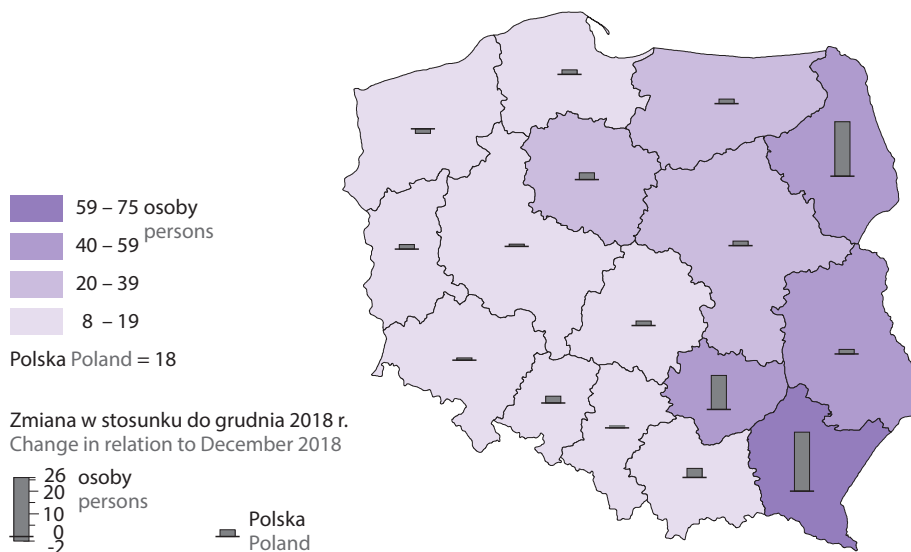

W końcu grudnia 2019 r. najwyższą **stopę napływu bezrobotnych** odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (1,3%), kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, opolskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim (po 1,0%), natomiast najniższą w: małopolskim, mazowieckim i wielkopolskim (po 0,5%); przy średniej dla kraju 0,7%.

W końcu grudnia 2019 r. **na 1 ofertę pracy** przypadało 18 osób bezrobotnych (o 3 osoby więcej niż w 2018 r.). Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w województwach śląskim (8 osób na 1 ofertę pracy) i dolnośląskim (9 osób), natomiast najmniej sprzyjająca wystąpiła w podkarpackim (75 osób na 1 ofertę) i podlaskim (55 osób) oraz świętokrzyskim (53) i lubelskim (48).

Mapa 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 1 ofertę pracy w 2019 r. stan w dniu 31 grudnia

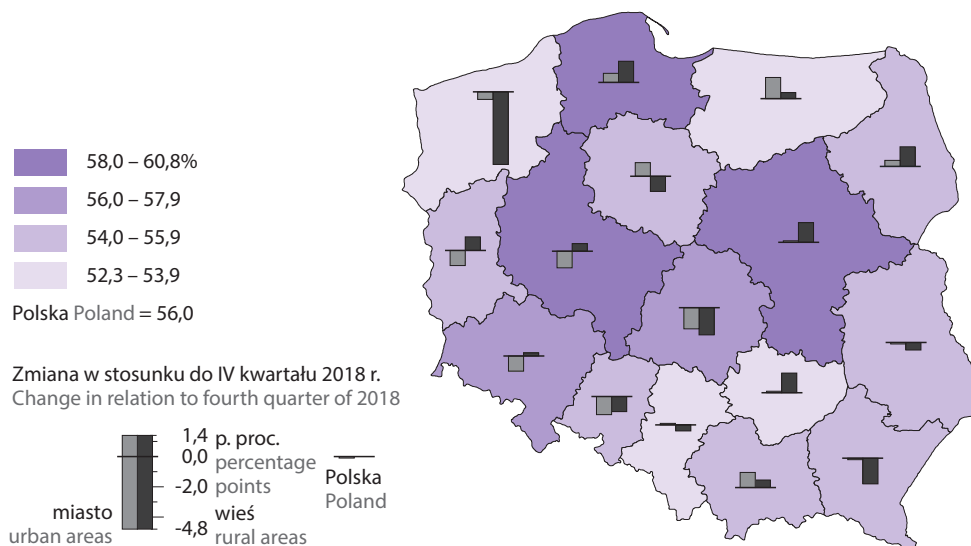
Map 2. Number of registered unemployed per one job offer in 2019 as of 31st December

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** w IV kwartale 2019 r. zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 16953 tys. osób, tj. o 105 tys. mniej niż w IV kwartale 2018 r. Spadek liczby osób aktywnych zawodowo odnotowano w 10 województwach – najgłębszy w zachodniopomorskim (o 4,1%), opolskim (o 3,6%) i łódzkim (o 3,3%); najmniejszy – w kujawsko-pomorskim (o 0,3%), śląskim (o 0,7%) oraz wielkopolskim (o 0,8%). Wzrost liczby osób aktywnych zawodowo obserwowano w województwach: pomorskim (o 1,5%), małopolskim (o 1,2%), warmińsko-mazurskim (o 1,1%), mazowieckim (o 0,9%), świętokrzyskim (o 0,6%) oraz podlaskim (o 0,4%).

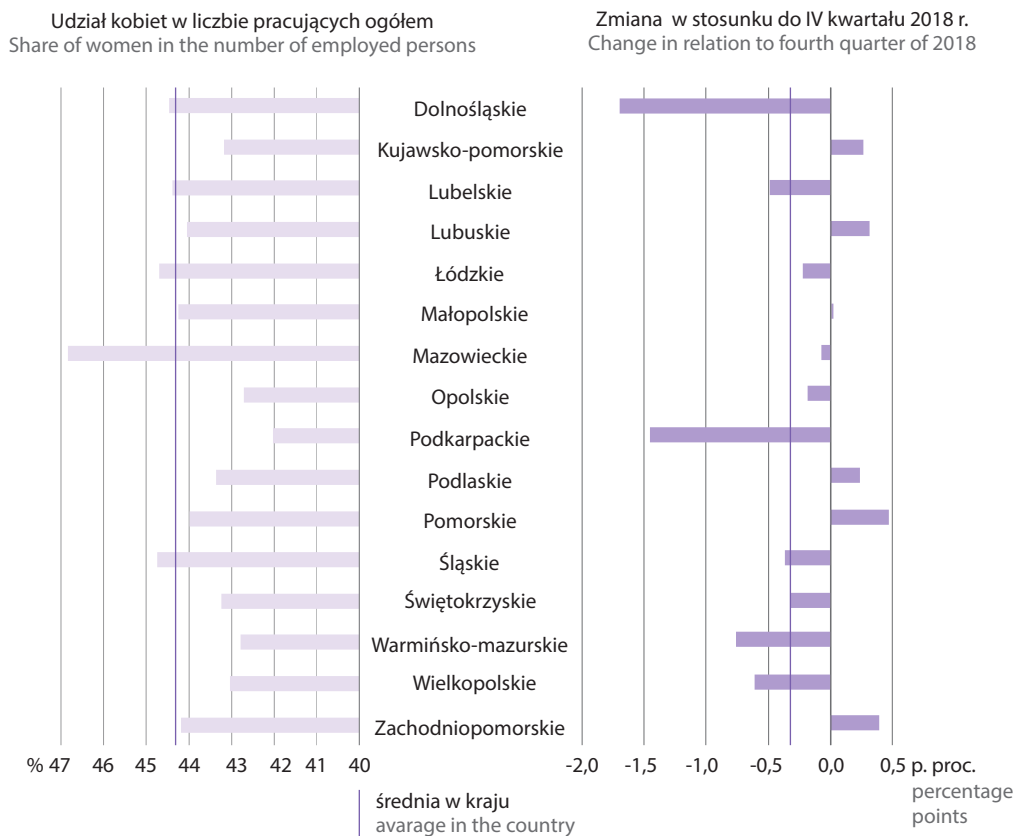
Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 56,0% i był o 0,1 p. proc. niższy niż w IV kwartale 2018 r. Spadek odnotowano w 8 województwach – najgłębszy w zachodniopomorskim (o 1,9 p. proc.), łódzkim (o 1,4 p. proc.) oraz opolskim (o 1,3 p. proc.). W województwie śląskim współczynnik aktywności utrzymał się na poziomie sprzed roku, a w pozostałych województwach odnotowano wzrost – największy w warmińsko-mazurskim (o 0,9 p. proc.) oraz pomorskim i świętokrzyskim (po 0,8 p. proc.). Najwyższą wartość współczynnika odnotowano w województwie mazowieckim (60,8%), pomorskim (58,8%) i wielkopolskim (58,3%), a najniższą – w śląskim (52,3%), warmińsko-mazurskim (52,8%) i zachodniopomorskim (53,3%). W podziale na płeć odnotowano spadek o 0,4 p. proc. współczynnika aktywności kobiet (do 47,6%) oraz wzrost współczynnika aktywności mężczyzn o 0,3 p. proc. (do 65,2%). W podziale terytorialnym obserwowano spadek wartości współczynnika w miastach o 0,1 p. proc. do 56,2%, na wsi utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 55,7%.

Mapa 3. Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale 2019 r. i jego zmiany w podziale na miasto-wieś
 Map 3. Activity rate in fourth quarter of 2019 and its changes by urban-rural areas

Liczba **pracujących** wyniosła 16467 tys. osób i w skali roku zwiększyła się o 58 tys. Wzrost wystąpił w 7 województwach, największy w warmińsko-mazurskim (o 3,5%), małopolskim (o 3,4%), świętokrzyskim (o 2,6%) i pomorskim (o 2,1%). W pozostałych województwach odnotowano spadek – najgłębszy w opolskim (o 4,2%), zachodniopomorskim (o 4,0%) i łódzkim (o 1,7%). Zmniejszyła się liczba pracujących kobiet (o 0,3%), natomiast wzrosła liczba pracujących mężczyzn (o 0,9%). Spadek liczby pracujących kobiet wystąpił w 8 województwach, największy w opolskim (o 4,7%), podkarpackim (o 4,6%) i dolnośląskim (o 4,3%), najmniejszy – w śląskim (o 1,1%). W województwie lubuskim liczba pracujących kobiet pozostała na poziomie zbliżonym do IV kwartału poprzedniego roku. W pozostałych województwach liczba pracujących kobiet wzrosła – najbardziej w małopolskim (o 3,4%) i pomorskim (o 3,2%). Kobiety stanowiły 44,3% pracujących ogółem. Największy udział kobiet wśród pracujących odnotowano w województwie mazowieckim (46,8%), łódzkim i śląskim (po 44,7%) oraz dolnośląskim (44,5%), najmniejszy – w podkarpackim (42,0%), opolskim (42,7%) i warmińsko-mazurskim (42,8%). W skali roku udział pracujących kobiet zmniejszył się o 0,3 p. proc. Spadek odnotowano w 10 województwach – największy w dolnośląskim (o 1,7 p. proc.), podkarpackim (o 1,5 p. proc.) i warmińsko-mazurskim (o 0,8 p. proc.). W województwie małopolskim udział pracujących kobiet nie zmienił się w skali roku, a wzrost odnotowano w województwach: pomorskim (o 0,5 p. proc.), zachodniopomorskim (o 0,4 p. proc.), kujawsko-pomorskimi i lubuskim (po 0,3 p. proc.) oraz podlaskim (o 0,2 p. proc.).

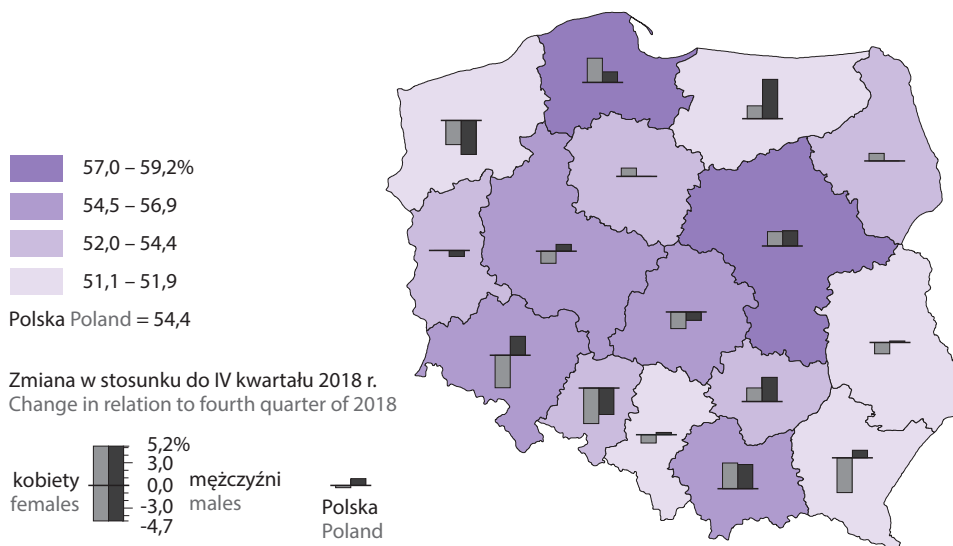
Wykres 5. Udział kobiet w liczbie pracujących ogółem w IV kwartale 2019 r.
Chart 5. Share of women in the total number of employees in fourth quarter of 2019

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. wyniósł 54,4% (wzrost o 0,4 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu 2018 r.). Najwyższą wartość notowano w mazowieckim, pomorskim i wielkopolskim (odpowiednio: 59,2%, 57,6%, 56,9%), najniższą – w śląskim (51,1%) i w warmińsko-mazurskim (51,4%). Wzrost wskaźnika obserwowano w 9 województwach, największy w warmińsko-mazurskim (o 2,2 p. proc.) oraz małopolskim i świętokrzyskim (po 1,8 p. proc.). W województwach dolnośląskim i lubuskim wskaźnik nie uległ zmianie. Spadek odnotowano w: zachodniopomorskim (o 1,8 p. proc.), opolskim (o 1,5 p. proc.), łódzkim (o 0,5 p. proc.), podkarpackim (o 0,3 p. proc.) i wielkopolskim (o 0,1 p. proc.). Poprawę wskaźnika odnotowano zarówno na terenach wiejskich (o 0,7 p. proc. do 54,1%), jak i w miastach (o 0,3 p. proc. do 54,6%). W dalszym ciągu utrzymywała się przewaga pracujących mężczyzn nad kobietami (wskaźnik zatrudnienia mężczyzn – 63,5%, kobiet – 46,1%). W skali roku wskaźnik dla mężczyzn zwiększył się o 0,9 p. proc., kobiet zaś utrzymał na poziomie sprzed roku.

Mapa 4.
Map 4.

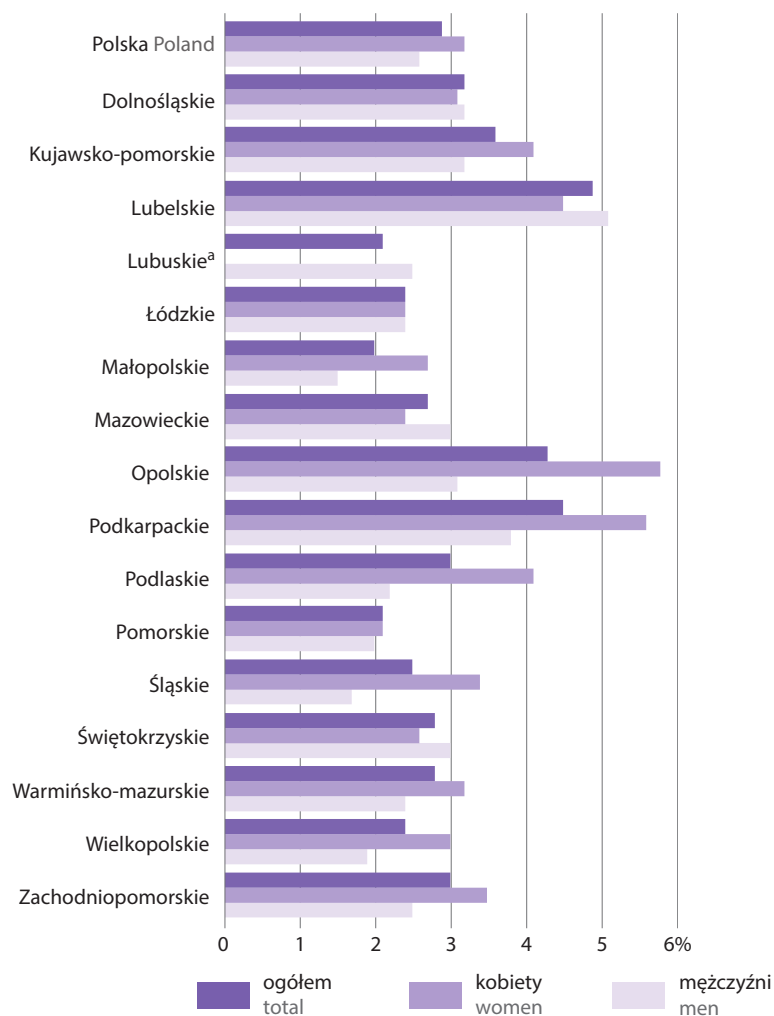
Wskaźnik zatrudnienia i zmiana liczby pracujących według płci w IV kwartale 2019 r.
Employment rate and change in the number of employed persons by sex in fourth quarter of 2019

W IV kwartale 2019 r. liczba **bezrobotnych** według BAEL wyniosła 486 tys. osób i w skali roku zmniejszyła się o 163 tys. osób (tj. o 25,1%). Liczba bezrobotnych spadła w 14 województwach – najgłębszy spadek odnotowano w małopolskim (o 50,0%), warmińsko-mazurskim (o 44,8%), łódzkim (o 42,6%) i świętokrzyskim (o 40,0%), a najmniejszy w lubelskim (o 13,7%) i śląskim (o 14,5%). Liczba bezrobotnych w województwie podlaskim utrzymała się na poziomie IV kwartału 2018 r. Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w województwie opolskim (o 21,4%).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. wyniosła średnio 2,9% i w porównaniu z poprzednim rokiem była niższa o 0,9 p. proc. Spadek stopy wystąpił w 14 województwach, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 2,3 p. proc.), małopolskim (o 2,1 p. proc.), świętokrzyskim (o 1,9 p. proc.), łódzkim (o 1,6 p. proc.) i podkarpackim (o 1,3 p. proc.). W województwie podlaskim stopa bezrobocia nie uległa zmianie, wzrosła zaś w województwie opolskim (o 0,9 p. proc.).

Wykres 6. Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r.
 Chart 6. Unemployment rate according to LFS basis in fourth quarter of 2019

^a W związku ze spadkiem liczby bezrobotnych kobiet poniżej 5 tys., z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL oraz ze względu na losowy błąd próby, stopa bezrobocia dla kobiet w województwie lubuskim nie została podana.

^a Due to the decrease in the number of unemployed women below 5 thousand due to the representative BAEL survey method and due to random error of sample, the unemployment rate for women in the Lubuskie voivodship was not given.

Stopa bezrobocia kobiet wyniosła 3,2% (spadek o 0,8 p. proc. w stosunku do IV kwartału 2018 r.) i kształtowała się w granicach od 2,1% w pomorskim do 5,8% w opolskim. W 11 województwach stopa bezrobocia kobiet zmniejszyła się w granicach od 2,2 p. proc. w świętokrzyskim do 0,2 p. proc. w wielkopolskim. W 4 województwach stopa bezrobocia kobiet była wyższa niż w IV kwartale 2018 r.: w zachodniopomorskim (o 1,0 p. proc.), podlaskim (o 0,4 p. proc.) oraz opolskim i śląskim (po 0,8 p. proc.).

Stopa bezrobocia mężczyzn była niższa niż kobiet i wyniosła 2,6% (spadek o 1,0 p. proc. w stosunku do IV kwartału 2018 r.). Najniższa wartość wskaźnika wystąpiła w województwie małopolskim (1,5%), a najwyższa w lubelskim (o 5,1%). Stopa bezrobocia mężczyzn zmniejszyła się w 13 województwach, najgłębszy spadek odnotowano w małopolskim i warmińsko-mazurskim (po 2,6 p. proc.), świętokrzyskim (o 1,7 p. proc.), śląskim (o 1,4 p. proc.) oraz łódzkim i podkarpackim (po 1,3 p. proc.). W pomorskim wskaźnik nie uległ zmianie w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. W województwach dolnośląskim i opolskim stopa bezrobocia mężczyzn wzrosła – odpowiednio o: 0,1 p. proc. i 1,0 p. proc.

W IV kwartale 2019 r. stopa bezrobocia na wsi zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 1,5 p. proc. i ukształtowała się na poziomie 2,7%. Rozpiętość stopy bezrobocia na wsi kształtowała się w granicach od 1,5% w województwie małopolskim do 4,7% w zachodniopomorskim. Stopa bezrobocia w miastach wyniosła 3,0% i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 0,5 p. proc. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w miastach województwa lubuskiego (1,8%), zachodniopomorskiego (2,2%), łódzkiego, małopolskiego i warmińsko-mazurskiego (po 2,6%), najwyższą – lubelskiego (5,5%), podkarpackiego (4,7%) i opolskiego (4,1%).

Populacja biernych zawodowo wyniosła 13313 tys. osób, (o 40 tys. mniej niż w IV kwartale 2018 r.), co stanowiło 44,0% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat (wobec 43,9% przed rokiem). Spadek liczby biernych zawodowo odnotowano w 9 województwach, w granicach od 3,0% w warmińsko-mazurskim do 0,3% w lubelskim. W pozostałych województwach zanotowano wzrost populacji biernych zawodowo – największy w zachodniopomorskim (o 3,7%), łódzkim (o 2,8%) i podkarpackim (o 1,9%).

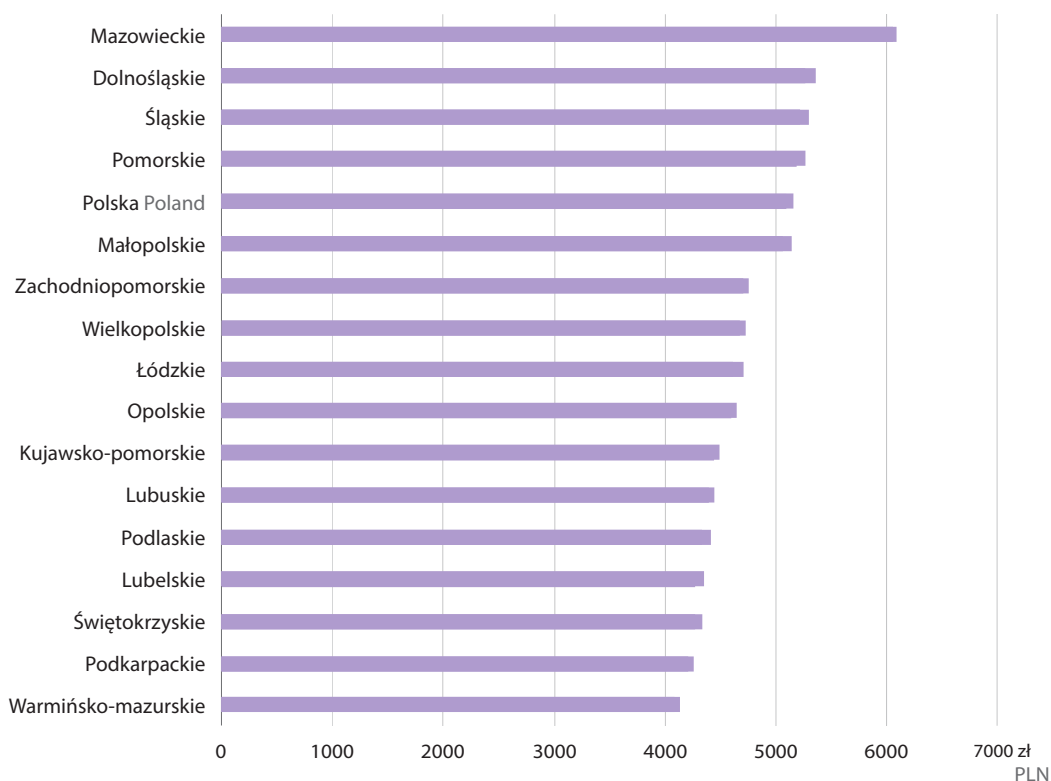
Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w IV kwartale 2019 r. wyniosła 838 osób (przed rokiem 853 osoby). Poprawę relacji notowano w 9 województwach, największą w warmińsko-mazurskim (z 1033 do 947 osób), świętokrzyskim (z 992 do 925 osób) i małopolskim (z 899 do 834 osób). W województwie wielkopolskim relacja utrzymała się na poziomie IV kwartału 2018 r., a w pozostałych województwach pogorszyła się – najbardziej w zachodniopomorskim (z 869 do 935 osób), opolskim (z 853 do 909 osób) i łódzkim (z 810 do 828 osób). Najkorzystniejsza relacja osób niepracujących do pracujących wystąpiła w województwie mazowieckim, gdzie na 1000 osób pracujących przypadało 691 osób niepracujących, najgorsza – w śląskim (959 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo na 1000 pracujących).

Wynagrodzenia Wages and salaries

W 2019 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw były wyższe niż w roku poprzednim. Wzrost płac odnotowano zarówno w przemyśle, jak i w budownictwie. Tempo wzrostu wynagrodzeń było jednak wolniejsze niż w 2018 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. wyniosło 5169,06 zł i było o 6,5% wyższe niż w ubiegłym roku (przed rokiem wzrost o 7,1%). Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich województwach, w tym w 9 powyżej średniej dla kraju (od 9,7% w małopolskim do 6,6% w łódzkim i opolskim). Najmniejszy wzrost wynagrodzeń notowano w mazowieckim (o 5,2%), lubelskim (o 5,5%) i lubuskim (o 5,6%).

Wykres 7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r.
Chart 7. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2019

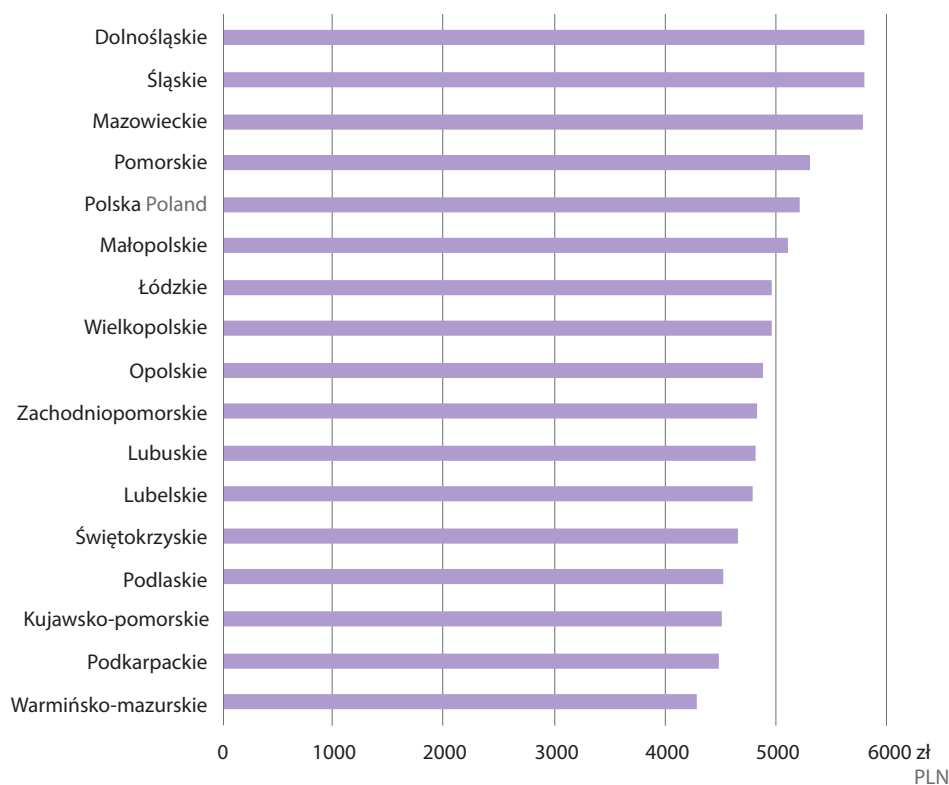
Najwyższy poziom wynagrodzeń utrzymywał się nadal w województwie mazowieckim (117,9% średniego wynagrodzenia w Polsce). Wynagrodzenia wyższe od średniej krajowej, podobnie jak w poprzednich okresach, odnotowano w województwach: dolnośląskim, śląskim i pomorskim (odpowiednio o: 3,8%, 2,7% i 2,2% więcej od średniej krajowej). Najniższy poziom wynagrodzeń, podobnie jak w okresach poprzednich, wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 19,9% mniej niż średnio w kraju). W grupie województw o najniższym wynagrodzeniu znalazły się również: podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie, podlaskie, lubuskie i kujawsko-pomorskie (od 17,5% do 12,9% mniej niż średnia w kraju).

Relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw do średniej krajowej w skali roku poprawiła się w 7 województwach od 2,9 p. proc. w małopolskim do po 0,1 p. proc. w wielkopolskim i zachodniopomorskim. W województwach łódzkim i opolskim relacja utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego. W pozostałych – pogorszyła się od 1,6 p. proc. w mazowieckim do 0,1 p. proc. w podlaskim.

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyła się o 1,0 p. proc. i wyniosła 37,8 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w 2019 r. wyniosło 5218,48 zł i było o 6,4% wyższe niż w 2018 r. (przed rokiem wzrost wyniósł 7,3%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, największy – w: małopolskim (o 10,0%), pomorskim (o 7,6%), kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim (po 6,9%) oraz świętokrzyskim (o 6,8%). Najmniej wynagrodzenia w przemyśle zwiększyły się w województwach: podkarpackim (o 5,3%), mazowieckim (o 5,4%) oraz warmińsko-mazurskim i wielkopolskim (po 5,7%).

Wykres 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle w 2019 r.
Chart 8. Average monthly gross wages and salaries in industry in 2019

Wynagrodzenia w przemyśle były wyższe niż średnio w kraju w 4 województwach: dolnośląskim (o 11,4%), śląskim (o 11,2%), mazowieckim (o 11,0%) i pomorskim (o 1,8%). W pozostałych województwach kształtowały się poniżej średniej krajowej. Najniższe wciąż notowano w warmińsko-mazurskim, podkarpackim, kujawsko-mazurskim i podlaskim (mniej odpowiednio o: 17,8%, 14,0%, 13,4% i 13,3% niż średnio w kraju).

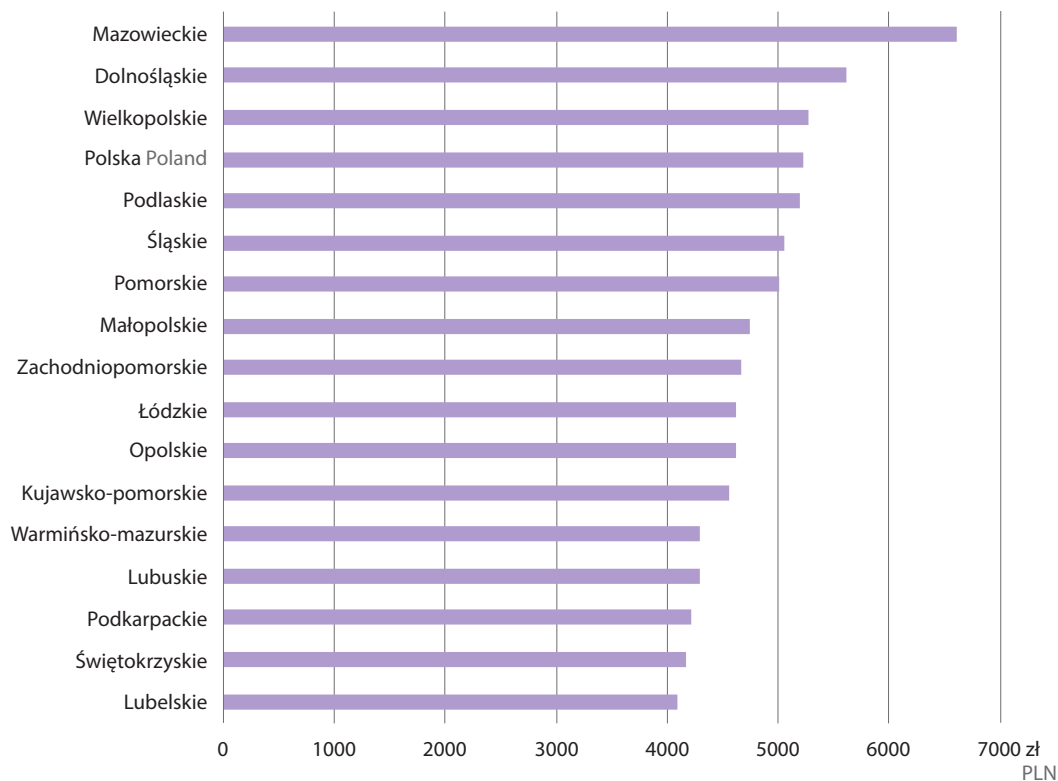
W porównaniu z 2018 r. relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w przemyśle do średniej krajowej poprawiła się w 10 województwach (od 3,2 p. proc. w małopolskim do po 0,1 p. proc. w: dolnośląskim, lubelskim, łódzkim i opolskim). W pozostałych województwach uległa pogorszeniu – najbardziej w województwach mazowieckim i podkarpackim (po 1,0 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w przemyśle nie uległa zmianie i wyniosła 29,2 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie w 2019 r. wyniosło 5217,39 zł i było o 6,4% wyższe niż przed rokiem (w 2018 r. odnotowano wzrost o 8,1%). Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich województwach, w tym w 8 powyżej średniej krajowej. Największy wzrost obserwowano w: łódzkim (o 10,0%), podkarpackim (o 9,1%), dolnośląskim (o 8,5%) oraz śląskim (o 8,0%); najmniejszy – w świętokrzyskim (o 2,4%), pomorskim (o 3,6%), lubelskim (o 3,8%) oraz podlaskim (3,9%).

Wykres 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie w 2019 r.
Chart 9. Average monthly gross wages and salaries in construction in 2019

Najwyższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń w budownictwie nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (o 26,5% wyższym niż średnio w kraju). W kolejnych pod względem wysokości wynagrodzeń województwach: dolnośląskim i wielkopolskim płace były wyższe niż przeciętnie w kraju odpowiednio o 7,5% i 1,1%. W pozostałych województwach wynagrodzenia w budownictwie kształtowały się poniżej średniej krajowej – najniższe odnotowano w województwach: lubelskim (o 21,6% mniej), świętokrzyskim (o 20,0%) oraz podkarpackim (o 19,2%).

W porównaniu z 2018 r. relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w budownictwie do średniej krajowej poprawiła się w 8 województwach; najbardziej w łódzkim (o 2,9 p. proc.), najmniej – w opolskim (o 0,3 p. proc.). W województwie wielkopolskim utrzymała się na poziomie sprzed roku. W pozostałych województwach relacja pogorszyła się – najbardziej w świętokrzyskim (o 3,1 p. proc.), pomorskim (o 2,5 p. proc.), podlaskim (o 2,3 p. proc.) i lubelskim (o 2,0 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej wzrosła o 0,9 p. proc. i wyniosła 48,1 p. proc.

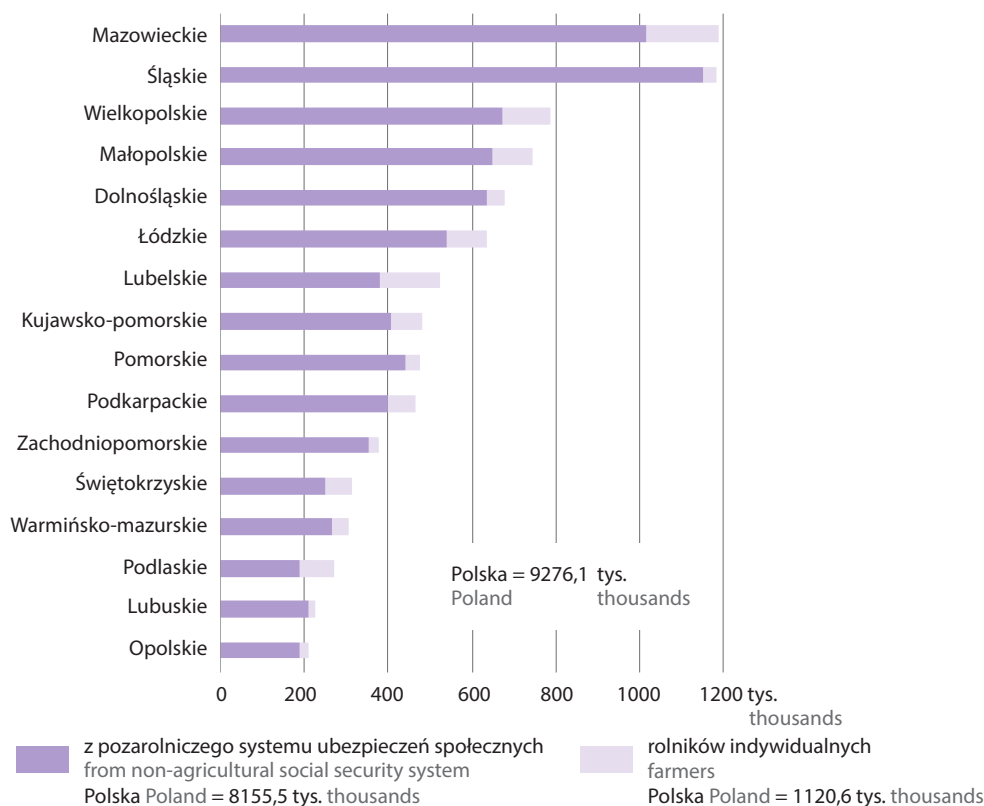
Emerytury i renty

Retirement and other pensions

W 2019 r. odnotowano wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów, przy wzroście przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych i spadku liczby osób pobierających świadczenia dla rolników indywidualnych. Utrzymał się wzrost przeciętnej emerytur i rent brutto w obu systemach; był on szybszy niż przed rokiem.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w 2019 r. wyniosła 9276,1 tys. osób i była większa (o 0,8%) niż przed rokiem. Wzrost liczby emerytów i rencistów wystąpił we wszystkich województwach (od 0,4% w łódzkim, śląskim i świętokrzyskim do 2,1% w opolskim).

Wykres 10. Przeciętna liczba emerytów i rencistów w 2019 r.
Chart 10. Average number of retirees and pensioners in 2019

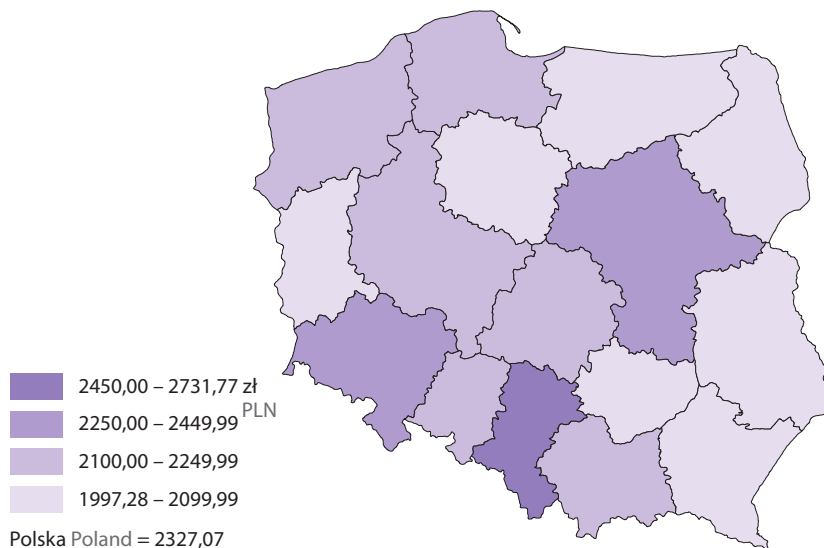

Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 8155,5 tys. osób (o 1,4% więcej niż w 2018 r.). Wzrost liczby pobierających te świadczenia odnotowano we wszystkich województwach, w tym największy w opolskim (o 3,0%). Emerytury i renty rolnicze pobierało 1120,6 tys. osób (o 3,2% mniej niż przed rokiem). Liczba rolników indywidualnych pobierających emerytury i renty zmniejszyła się w skali roku we wszystkich województwach, w granicach od 4,9% w lubuskim do 2,0% w wielkopolskim.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2019 r. wyniosła 2327,07 zł i była o 4,7% wyższa niż przed rokiem. Wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 4,2% w śląskim do 5,6% w opolskim. Wyższe emerytury i renty niż przeciętnie w kraju wypłacano w śląskim (o 17,4%) oraz w mazowieckim (o 1,0%). Najniższe przeciętne emerytury i renty w tym systemie wypłacono w podkarpackim (o 14,2% mniej niż średnio w kraju), a następnie w świętokrzyskim, lubelskim oraz podlaskim i warmińsko-mazurskim (odpowiednio mniej o: 12,6%, 11,9% oraz po 11,4%).

Mapa 5. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2019 r.

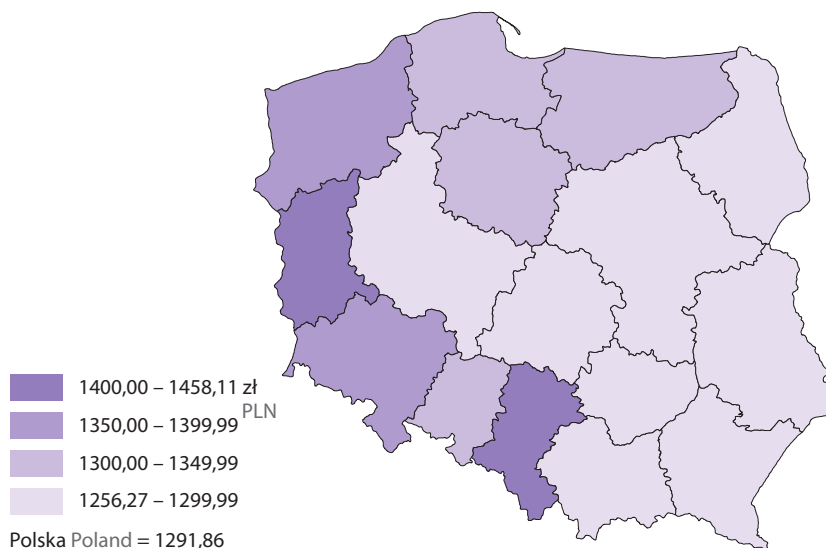
Map 5. Average monthly gross retirement and other pension from non-agricultural social security system in 2019

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się w skali roku i wyniosła 31,6 p. proc. (wobec 32,5 p. proc. w 2018 r.).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w 2019 r. ukształtowała się na poziomie 1291,86 zł i zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 5,3%. Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 3,7% w śląskim do 5,8% w łódzkim. W 9 województwach przeciętna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych była wyższa niż przeciętnie w kraju, w tym najwyższa, podobnie jak w poprzednich latach, w województwie śląskim (o 12,9%). Najniższe emerytury i renty rolnicze wypłacono w małopolskim i mazowieckim (odpowiednio o 2,8% i 2,1% mniejsze niż średnio w kraju).

Mapa 6. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w 2019 r.
 Map 6. Average monthly gross retirement and other pension for farmers in 2019

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się w skali roku i wyniosła 15,7 p. proc. (wobec 17,5 p. proc. w 2018 r.).

Ceny Prices

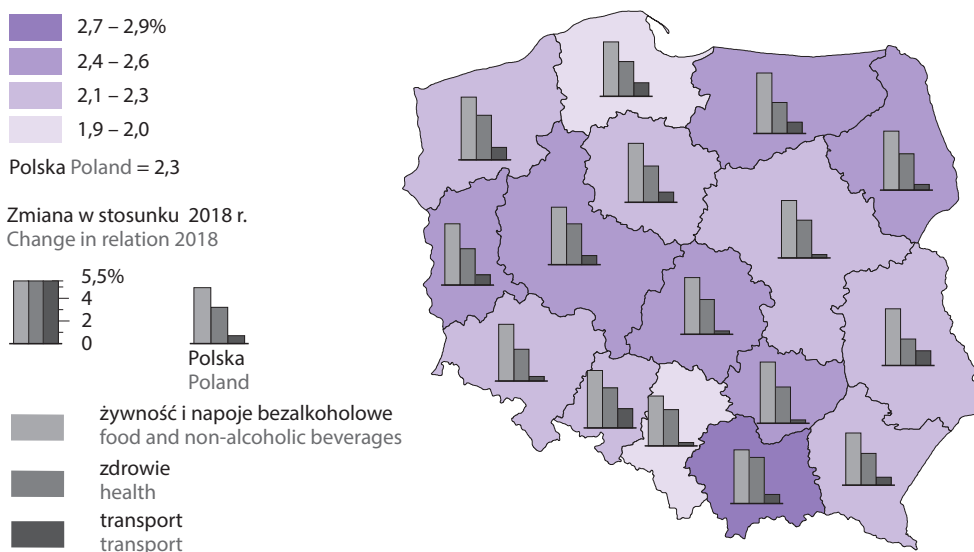
W 2019 r. tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych było szybsze niż w 2018 r. Znacznie wyższy był wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych. Bardziej niż w roku poprzednim wzrosły m. in. ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem. Wolniej rosły natomiast ceny w zakresie transportu.

W 2019 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były wyższe niż w roku poprzednim o 2,3% (wobec 1,6% w 2018 r.). Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych podwyższył wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem o 1,23 p. proc., a cen związanych z mieszkaniem – o 0,34 p. proc. Spadek cen odzieży i obuwnia obniżył wskaźnik ogółem o 0,10 p. proc.

W 2019 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwach kształtował się od 1,9% w pomorskim i śląskim do 2,9% w małopolskim, przy czym w większym stopniu niż średnio w kraju rosły ceny w 7 województwach.

Mapa 7. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

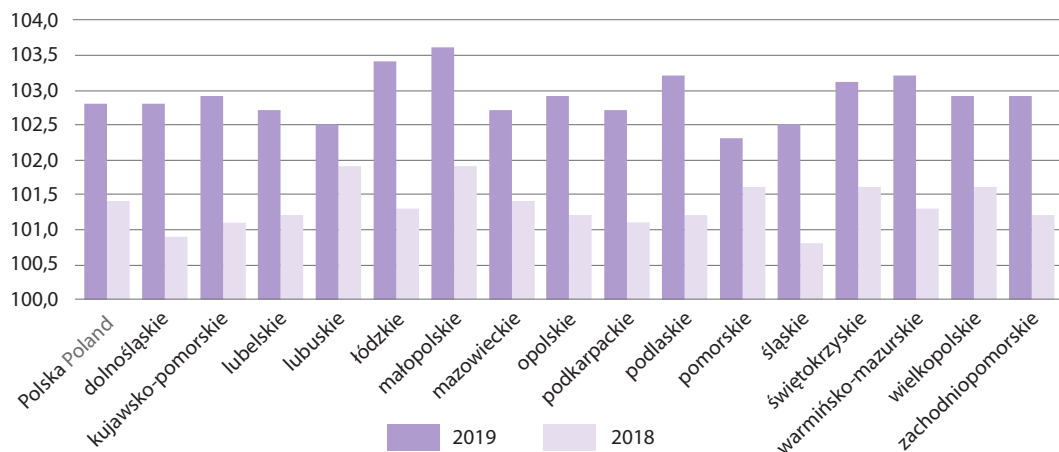
Map 7. Prices of consumer goods and services in 2019 change to the same period of the previous year

W IV kwartale 2019 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły **w skali roku** o 2,8%. Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie mieszkania, które podwyższyły ten wskaźnik odpowiednio o 1,61 p. proc. i 0,41 p. proc. Wskaźnik ogółem obniżyły natomiast spadki cen towarów i usług w zakresie transportu o 0,21 p. proc. oraz cen odzieży i obuwnia o 0,08 p. proc. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły we wszystkich województwach, w tym najbardziej w małopolskim (o 3,6%).

Wykres 11. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w IV kwartale analogicznego okresu roku poprzedniego = 100

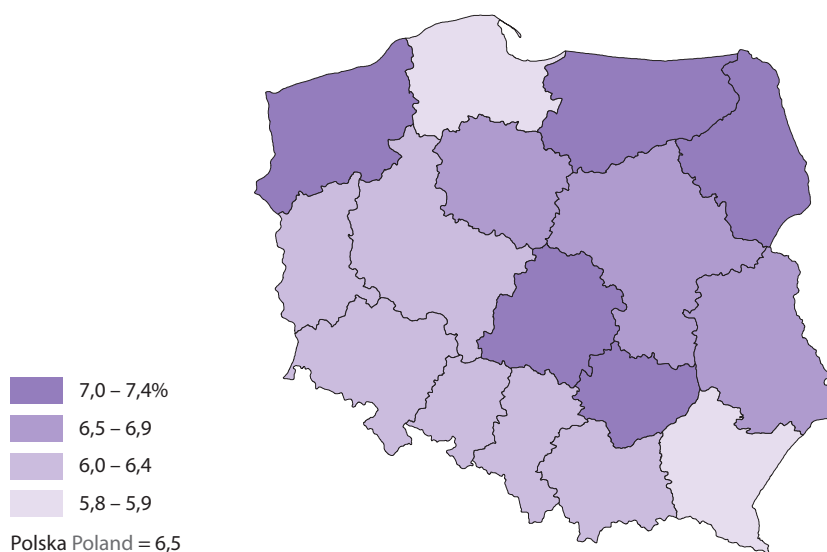
Chart 11. Price index of consumer goods and services in the fourth quarter corresponding period of the previous year = 100

W porównaniu z IV kwartałem 2018 r. **ceny żywności i napojów bezalkoholowych** wzrosły o 6,5%, przy czym żywność podrożała o 7,0%, a napoje bezalkoholowe – o 1,9%. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych obserwowano we wszystkich województwach, w tym w stopniu wyższym niż średnio w kraju w: podlaskim (7,4%), świętokrzyskim (7,3%), łódzkim (7,2%), warmińsko-mazurskim oraz zachodniopomorskim (po 7,0%), lubelskim oraz mazowieckim (po 6,8%) i kujawsko-pomorskim (6,7%).

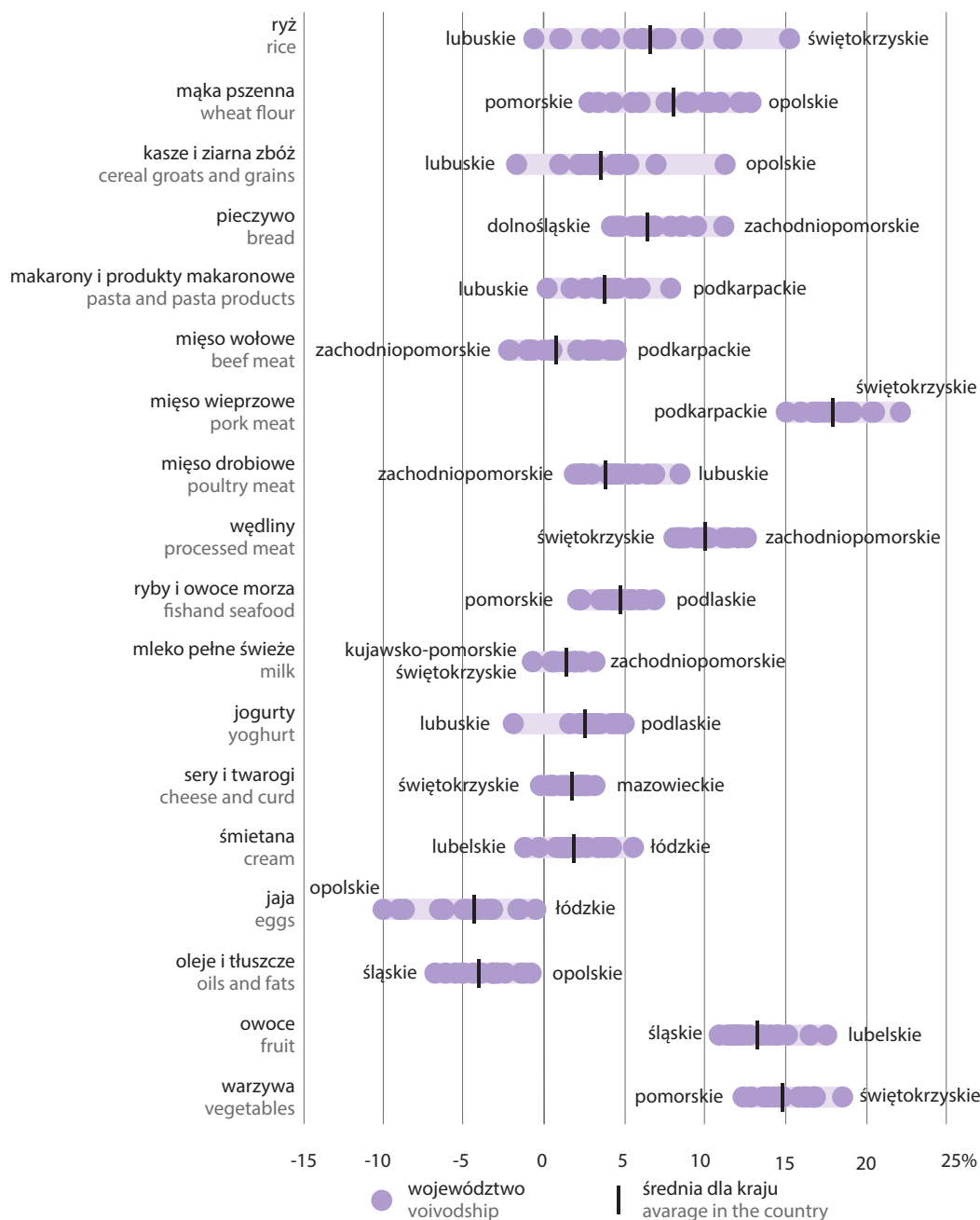
Mapa 8. Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w IV kwartale 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Map 8. Prices of food and non-alcoholic beverages in the fourth quarter of 2019 change to the same period of the previous year

Wykres 12. Ceny wybranych towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych w 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Chart 12. Prices of selected food and non-alcoholic beverages in 2019 change to the same period of the previous year

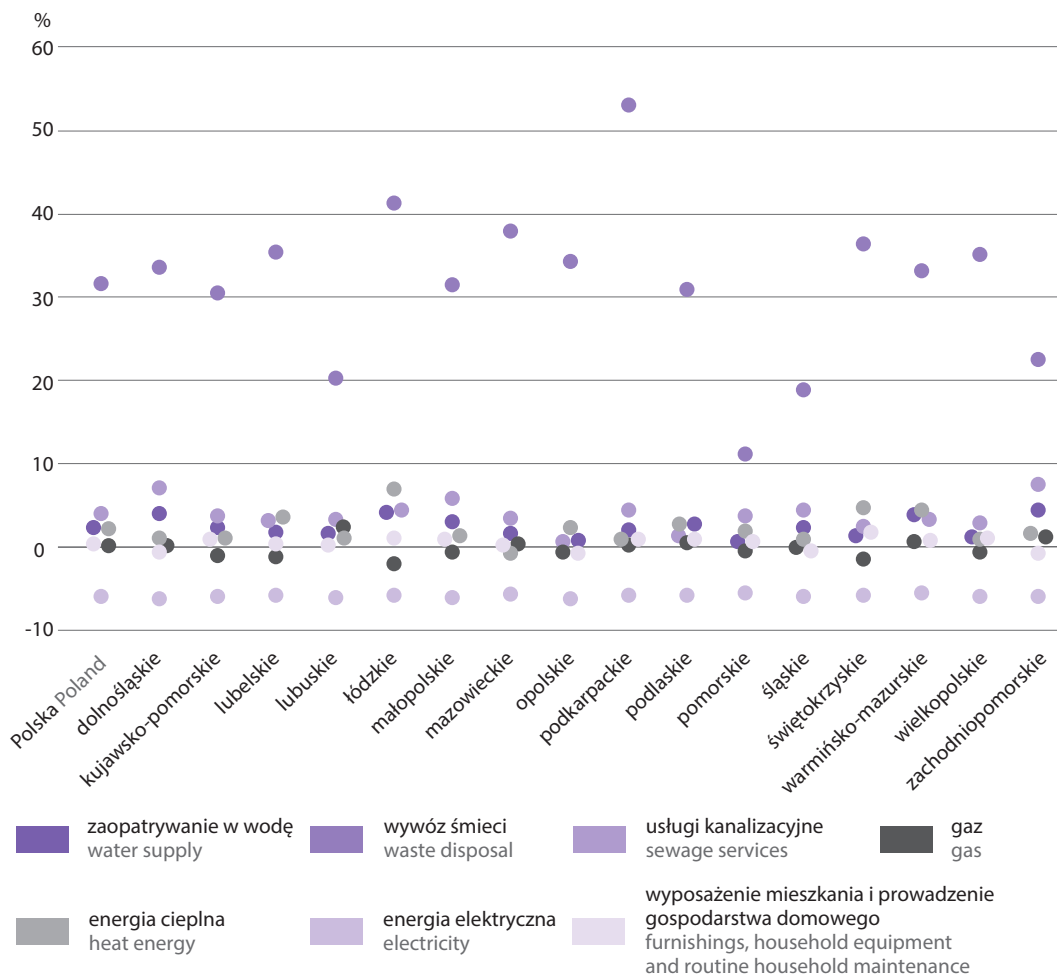
Ceny odzieży i obuwia spadły w skali roku średnio o 1,6%, przy czym większe obniżki dotyczyły odzieży niż obuwia. Spadek cen odnotowano w 13 województwach, w tym najgłębszy w dolnośląskim (4,4%). Wyższe ceny odzieży i obuwia obserwowano natomiast w województwach: podkarpackim i wielkopolskim (po 0,2%) oraz małopolskim (o 0,1%).

Wykres 13. Ceny wybranych towarów i usług w zakresie mieszkania w 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

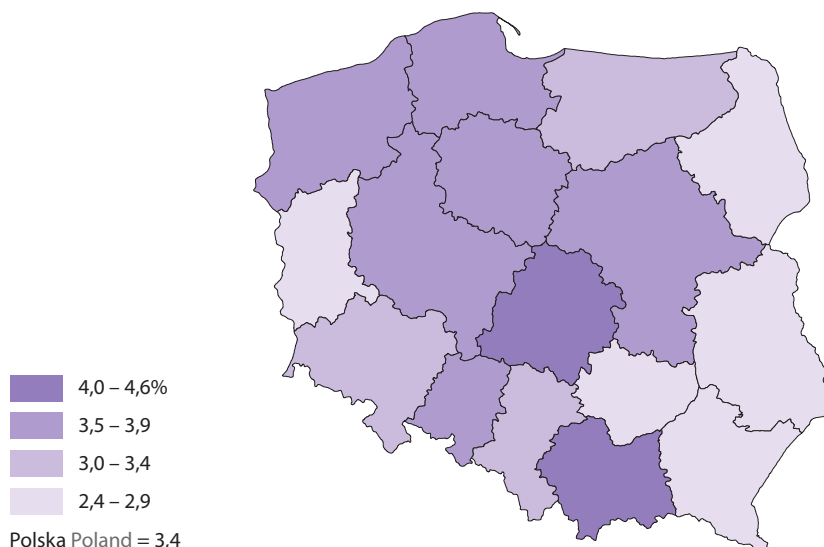
Chart 13. Prices of selected goods and services in the field of dwelling in 2019 change to the same period of the previous year

Ceny związane ze **zdrowiem** w IV kwartale 2019 r. były o 3,4% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. We wszystkich województwach obserwowano wzrost cen, w tym w 8 województwach w skali większej niż przeciętnie w kraju (najwyższy w małopolskim 4,6%). Najwolniej rosły ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem w województwie lubelskim (o 2,4%).

Mapa 10. Ceny towarów i usług związanych ze zdrowiem w IV kwartale 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Map 10. Prices of goods and services in the field of health in the fourth quarter of 2019 change to the same period of the previous year

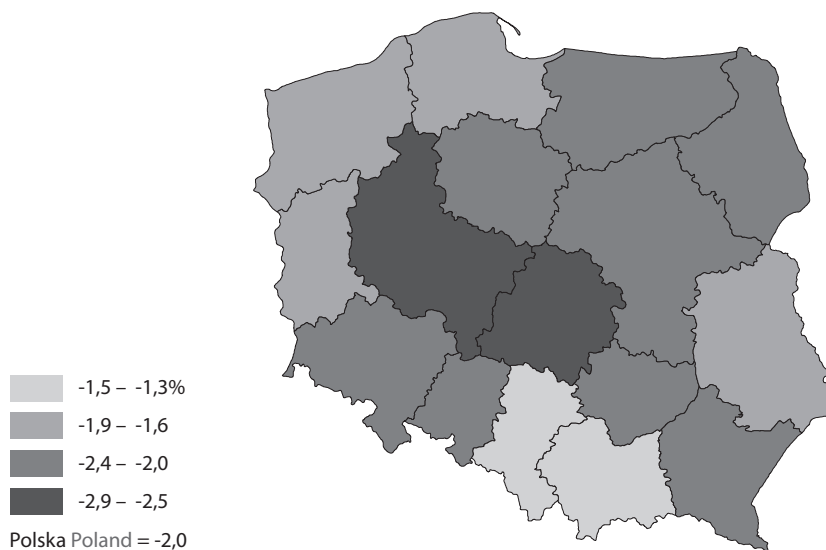
We wszystkich województwach podniesiono opłaty za usługi lekarskie średnio o 6,2% (najbardziej w zachodniopomorskim o 17,4%) oraz stomatologiczne – o 4,4% (najbardziej w małopolskim – o 7,9%). Usługi szpitalne podrożały o 3,5%, a wzrost cen wyższy niż średnio w kraju notowano w województwach: pomorskim (7,7%), lubuskim (5,7%), dolnośląskim (5,6%), lubelskim (5,4%), warmińsko-mazurskim (4,7%), opolskim i zachodniopomorskim (po 4,0%) oraz łódzkim (3,9%). Więcej należało zapłacić za wyroby farmaceutyczne (o 3,1%), zwłaszcza w województwach: łódzkim (o 3,8%), mazowieckim (o 3,7%) i kujawsko-pomorskim (o 3,6%).

W IV kwartale 2019 r. **ceny towarów i usług w zakresie transportu** spadły o 2,0% (wobec wzrostu 5,9% w analogicznym okresie roku poprzedniego). Spadki cen obserwowano we wszystkich województwach, a w skali większej niż średnio w kraju w województwach: łódzkim (2,9%), wielkopolskim (2,8%), warmińsko-mazurskim (2,4%), podkarpackim (2,2%) i kujawsko-pomorskim (2,1%).

W porównaniu z IV kwartałem 2018 r. wzrosły ceny usług transportowych o 3,0%; w województwach wzrost cen kształtował się od 0,7% w świętokrzyskim do 5,2% w małopolskim. Spadły natomiast ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu o 3,4%. Mniej konsumenci płacili za gaz ciekły (o 13,6%), zwłaszcza w województwach: kujawsko-pomorskim (14,7%), podlaskim i wielkopolskim (po 14,3%), lubuskim (14,1%) oraz łódzkim (14,0%). Olej napędowy potaniał o 3,9%, w tym w 7 województwach bardziej niż średnio w kraju (najbardziej w warmińsko-mazurskim o 4,9%). Spadek cen benzyny wyniósł 1,5%, a w województwach kształtował się od 2,1% w kujawsko-pomorskim, lubuskim i wielkopolskim do 0,2% w świętokrzyskim. Obniżyły się także ceny samochodów osobowych (o 3,8%), najbardziej w województwach: łódzkim, opolskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim (po 5,4%).

Mapa 11. Ceny towarów i usług w zakresie transportu w IV kwartale 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Map 11. Prices of goods and services in the field of transport in the fourth quarter of 2019 change to the same period of the previous year

Ceny związane z rekreacją i kulturą w IV kwartale 2018 r. wzrosły średnio o 3,2% (wobec 1,2% w analogicznym okresie roku poprzedniego), najbardziej w województwie małopolskim (o 4,5%). Najwolniej rosły ceny w województwie lubuskim (o 1,7%).

Droższe niż w IV kwartale roku poprzedniego były usługi w zakresie turystyki zorganizowanej, które podrożały o 8,0%, zwłaszcza w województwach: dolnośląskim (o 13,8%), lubelskim (o 13,6%), opolskim (o 13,0%) i świętokrzyskim (o 12,0%). Konsumenci więcej płacili za książki (średnio o 7,9%), najbardziej ceny wzrosły w województwie pomorskim (o 9,9%). Podrożały również gazety i czasopisma (o 4,3%), w tym w województwach: kujawsko-pomorskim, śląskim, wielkopolskim, lubuskim, małopolskim oraz świętokrzyskim w stopniu wyższym niż średnio w kraju (od 4,7% do 7,1%). Wzrost cen biletów do kin, teatrów i na koncerty wyniósł 1,7%, w województwach kształtował się od 0,2% w lubuskim i podlaskim do 7,7% w dolnośląskim, przy spadku cen w pomorskim i świętokrzyskim (odpowiednio – 6,7% i 3,7%). W porównaniu z IV kwartałem 2018 r. we wszystkich województwach odnotowano niższe ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (średnio o 4,6%).

W IV kwartale 2019 r. **opłaty w zakresie edukacji** wzrosły w skali roku o 4,7% (wobec 2,9% w analogicznym okresie roku poprzedniego). Wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w tym najwyższy w kujawsko-pomorskim (6,8%).

W porównaniu z poprzednim kwartałem ceny towarów i usług konsumpcyjnych w IV kwartale 2019 r. były wyższe o 0,6%. Wzrost cen wyższy niż przeciętnie w kraju obserwowano w województwach: łódzkim (o 1,0%), kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim (po 0,8%) oraz małopolskim i opolskim (po 0,7%). W porównaniu z poprzednim kwartałem wzrosły ceny odzieży i obuwia (4,3%) oraz związane z edukacją (2,9%). Żywność i napoje bezalkoholowe podrożały o 0,7%, natomiast wzrost cen artykułów i usług związanych ze zdrowiem oraz w zakresie mieszkania – po 0,5%. Obserwowano natomiast spadek cen towarów i usług w zakresie transportu (1,5%) oraz w zakresie rekreacji i kultury (0,5%).

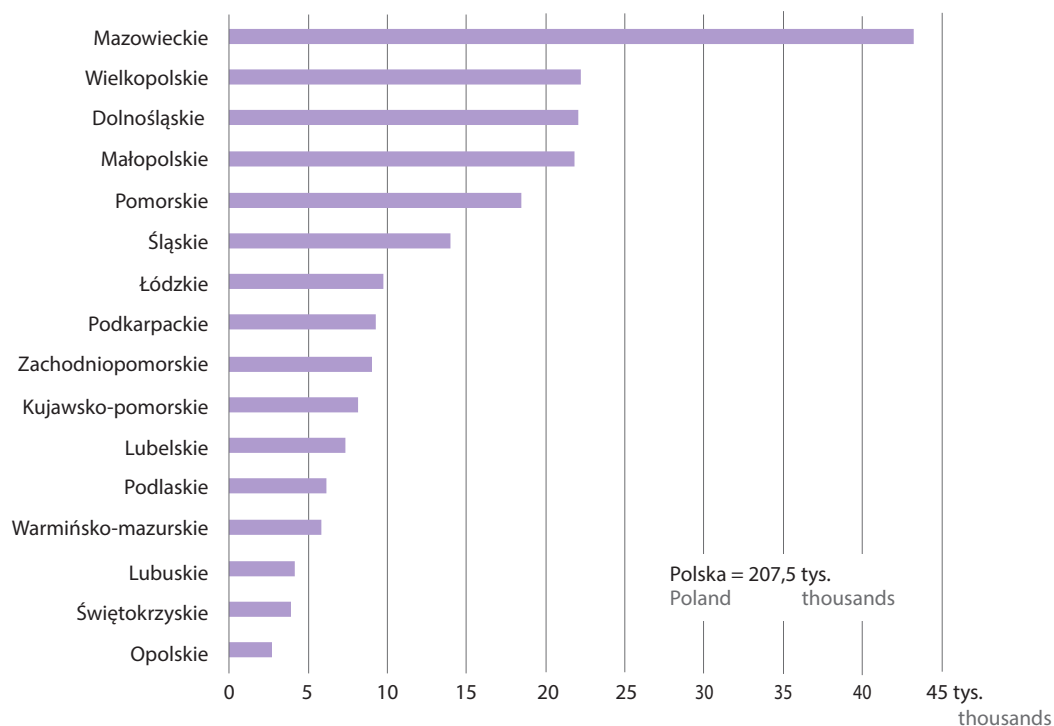
Budownictwo mieszkaniowe

Residential construction

W 2019 r. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w roku poprzednim. Wzrost odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz indywidualnym; spadek wystąpił w budownictwie spółdzielczym. Więcej było mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia.

W 2019 r. **oddano do użytkowania** 207,5 tys. mieszkań, tj. o 12,1% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r. (przed rokiem wzrost o 3,8%). Wzrost wystąpił w 14 województwach, największy w podlaskim (23,0%), łódzkim (20,9%), a wysoki również w małopolskim (19,4%), dolnośląskim i świętokrzyskim (po 18,9%) oraz podkarpackim (18,5%). Najmniejszy wzrost zanotowano w mazowieckim (5,0%). W województwach lubuskim i lubelskim liczba mieszkań oddanych do użytkowania zmniejszyła się odpowiednio o 2,8% i o 2,5%. Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w województwach: mazowieckim, wielkopolskim, dolnośląskim, małopolskim i pomorskim, co stanowiło łącznie ponad 60% ogółu oddanych mieszkań w kraju.

Wykres 14. Mieszkania oddane do użytkowania w 2019 r.
Chart 14. Dwelling completed in 2019

Na wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania wpłynął wzrost mieszkań oddanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 17,0% do 131,4 tys.) oraz w budownictwie indywidualnym (o 4,6% do 69,3 tys.). Mniej mieszkań w ujęciu rocznym oddano w budownictwie spółdzielczym (2168, wobec 3024 przed rokiem).

W porównaniu z 2018 r. w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania zwiększył się udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (z 60,7% do 63,3%). Zmniejszył się natomiast udział budownictwa indywidualnego (z 35,8% do 33,4%) i budownictwa spółdzielczego (z 1,6% do 1,0%).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 88,6 m² (przed rokiem 90,3 m²). Największe mieszkania budowano w województwach: śląskim (107,3 m²), opolskim (106,2 m²), świętokrzyskim (102,9 m²), podkarpackim (101,9 m²) i lubelskim (100,5 m²), a najmniejsze w: zachodniopomorskim (74,8 m²), dolnośląskim (77,0 m²), pomorskim (81,3 m²), mazowieckim (82,2 m²) i warmińsko-mazurskim (83,3 m²). W budownictwie spółdzielczym średnia powierzchnia mieszkania wyniosła 56,2 m², a w budownictwie indywidualnym – 143,5 m².

W 2019 r. **wydano pozwolenia na budowę** 268,8 tys. mieszkań, tj. o 4,4% więcej niż w 2018 r. Wzrost odnotowano w 11 województwach, największy w dolnośląskim (o 26,6%), a następnie w opolskim (o 26,4%) i podkarpackim (o 24,7 %). W pozostałych województwach wystąpił spadek, od 21,8% w świętokrzyskim do 1,9% w małopolskim. W budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych w 2019 r. wydano pozwolenia na budowę 96,7 tys. mieszkań (o 5,8% więcej niż w roku poprzednim); najwięcej w mazowieckim (13,3 tys.), a najmniej w opolskim (1,7 tys.).

Przemysł i budownictwo

Industry and construction

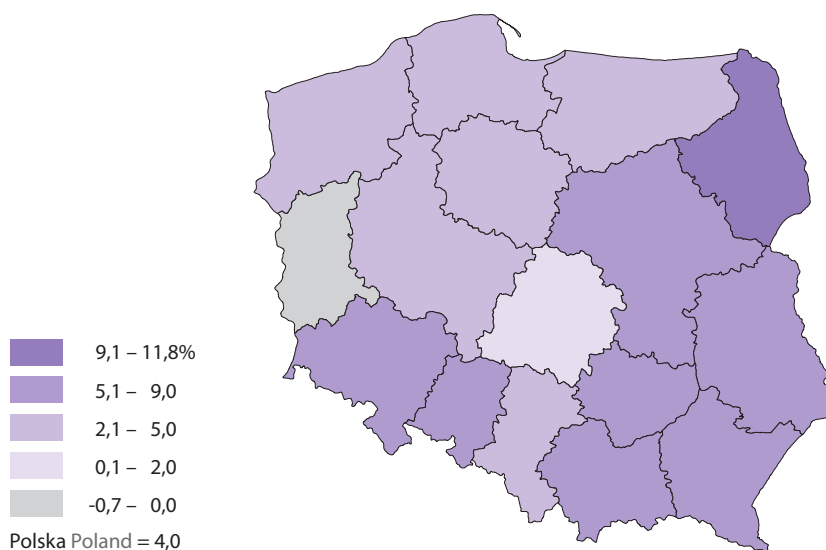
W 2019 r. w porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost o:

- 4,0% **produkcji sprzedanej przemysłu** (w cenach stałych) – przed rokiem o 5,8%
- 10,6% **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) – przed rokiem o 25,2%.

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w 2019 r. była o 4,0% wyższa niż w 2018 r. (przed rokiem wzrost o 5,8%). Zwiększenie odnotowano w 15 województwach, w 9 – powyżej średniej w kraju, w tym największe w podlaskim (o 11,8%), a następnie w podkarpackim (o 7,3%) oraz w dolnośląskim i opolskim (po 6,5%). Spadek produkcji sprzedanej przemysłu wystąpił w województwie lubuskim (0,7%).

Mapa 12. Produkcja sprzedana przemysłu w 2019 r. (ceny stałe; 2018=100)

Map 12. Sold production of industry in 2019 (constant prices; 2018=100)

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (średnio w kraju o 1,9%) obserwowane w 15 województwach. Największy wzrost wystąpił w województwie małopolskim (o 7,7%), w którym dynamika produkcji sprzedanej przemysłu była szybsza niż średnio w kraju. Spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle odnotowano w województwie łódzkim (o 1,0%), przy czym wzrost produkcji sprzedanej był tu najniższy (o 0,8%).

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) w 2019 r. była o 10,6% wyższa w porównaniu z ub. rokiem (w 2018 r. wzrost o 25,2%). Zwiększenie odnotowano w 15 województwach, największe w świętokrzyskim (o 31,0%, wobec wzrostu o 15,3% przed rokiem), a następnie w podkarpackim i lubelskim (odpowiednio o 21,2% i o 19,3% wobec 24,8% i 14,1% w roku poprzednim). Spadek wartości sprzedanej budownictwa nastąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 1,6%).

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (przeciętnie o 4,0%, za wyjątkiem warmińsko-mazurskiego – spadek o 0,6%). Największy wzrost odnotowano w województwie lubelskim i świętokrzyskim (odpowiednio o 11,6% i o 9,1%), w których dynamika produkcji sprzedanej budownictwa była największa. Blisko połowę produkcji sprzedanej przemysłu (47,8%) oraz ponad połowę budownictwa (54,2%) nadal realizowały przedsiębiorstwa mające siedzibę w 3 województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

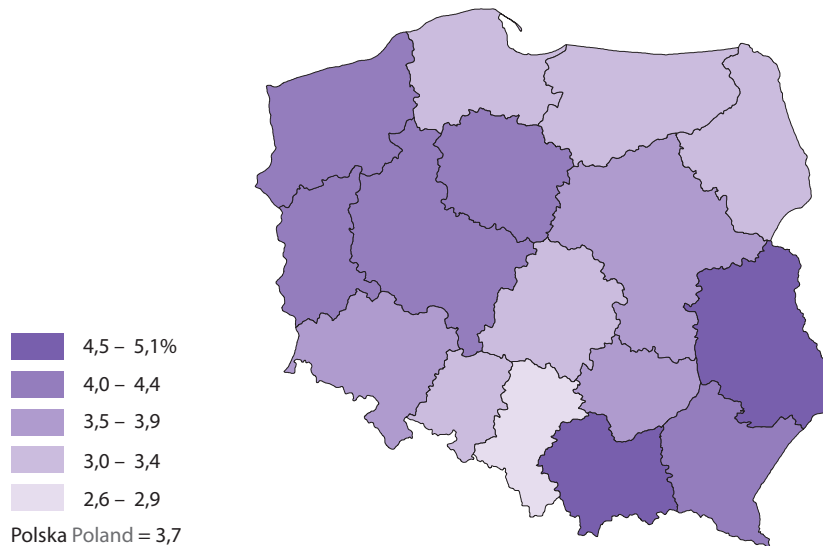
Wyniki finansowe przedsiębiorstw

Financial results of enterprises

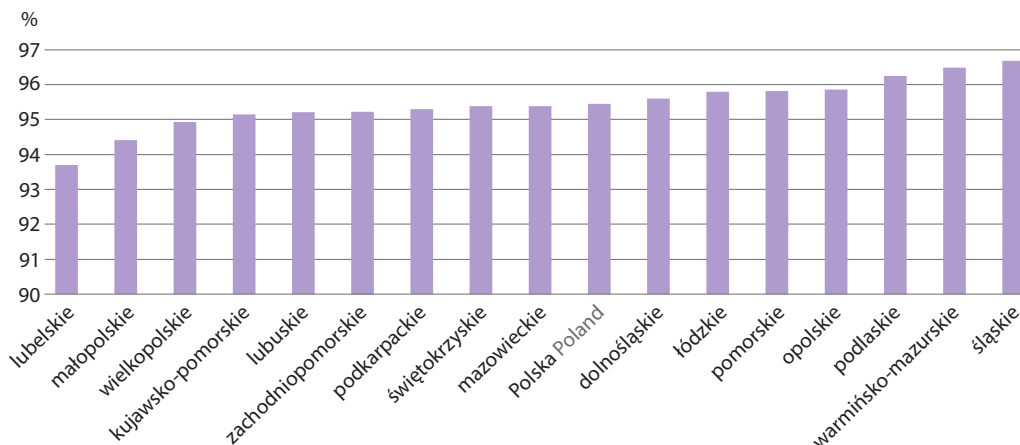
W 2019 r. **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych były lepsze od uzyskanych w poprzednim roku.

Przychody ogółem i koszty były po 5,8% wyższe od osiągniętych w roku poprzednim. Wynik finansowy netto był wyższy o 7,5% (wzrost zysku netto o 4,2% i spadek straty netto o 10,7%), przy wzroście o 4,4% kwoty obciążeń wyniku finansowego brutto. Nieznacznie polepszył się wskaźnik poziomu kosztów z 95,5% przed rokiem do 95,4%. Zwiększył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 4,5% do 4,6%), natomiast netto pozostał na poziomie sprzed roku (3,7%). Nie zmienił się również wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (4,6%). Odnotowano większy udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (wzrost o 1,2 p. proc. do 82,0%). Zwiększył się także ich udział w przychodach ogółem (o 1,6 p. proc. do 87,6%).

Mapa 13. Wskaźnik rentowności obrotu netto w 2019 r.
Map 13. Net turnover profitability rate in 2019

Wykres 15. Wskaźnik poziomu kosztów w 2019 r.
Chart 15. Cost level indicator in 2019

Wskaźnik poziomu kosztów poprawił się w 9 województwach, najbardziej w: podkarpackim (0,9 p. proc. do 95,3%), wielkopolskim (0,7 p. proc. do 94,9%) oraz lubelskim i lubuskim (po 0,6 p. proc. odpowiednio do 93,7% i 95,2%). Pogorszył się w 6 województwach – w najgłębszym stopniu w: pomorskim (0,8 p. proc. do 95,8%), kujawsko-pomorskim (0,7 p. proc. do 95,1%) oraz łódzkim (0,6 p. proc. do 95,8%). W województwie mazowieckim wskaźnik poziomu kosztów pozostał na poziomie sprzed roku. Było to wynikiem takiego samego poziomu wzrostu **przychodów ogółem** jak i **kosztów ogółem**.

Wynik finansowy brutto badanych przedsiębiorstw zwiększył się w skali roku o 7,0% do 147310,6 mln zł (zysk brutto – 169652,9 mln zł, strata brutto 22342,3 mln zł). Obciążenia wyniku finansowego brutto w wysokości 26121,9 mln zł wzrosły w skali roku o 1100,6 mln zł.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 121188,8 mln zł (zysk netto – 143625,6 mln zł, strata netto – 22436,9 mln zł), wobec 112696,3 mln zł przed rokiem.

Wartości wyniku finansowego brutto i netto wzrosły w skali roku w 10 województwach: dolnośląskim, lubelskim, lubuskim, małopolskim, mazowieckim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, wielkopolskim oraz zachodniopomorskim. W województwie świętokrzyskim polepszył się wynik finansowy brutto, a pogorszył się wynik finansowy netto. W pozostałych 5 województwach (kujawsko-pomorskim, łódzkim, pomorskim i śląskim i warmińsko-mazurskim) obie wartości były mniejsze niż w roku poprzednim.

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto pozostał na poziomie sprzed roku (4,6%). Poprawę obserwowano w 8 województwach, a największy wzrost odnotowano w lubelskim (z 6,4% do 7,4%). Wzrost wystąpił także w województwach: dolnośląskim, lubuskim, łódzkim, opolskim, podlaskim, wielkopolskim oraz zachodniopomorskim. W świętokrzyskim wskaźnik pozostał na poziomie z roku poprzedniego. W pozostałych województwach odnotowano spadek, najgłębszy w województwach śląskim (z 4,2% do 3,3%) oraz kujawsko-pomorskim (z 5,6% do 4,9%). Rozpiętość wskaźnika rentowności brutto w województwach wynosiła 4,1 p. proc. – najwyższy poziom odnotowały przedsiębiorstwa w lubelskim (7,4%), a najniższy – w śląskim (3,3%).

W badanych podmiotach, w skali roku, zwiększył się wskaźnik **rentowności obrotu brutto** (o 0,1 p. proc. do 4,6%), przy niezmiennym poziomie wskaźnika **rentowności obrotu netto** (3,7%). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu brutto wyniosła 3,0 p. proc. (od 6,3% w lubelskim do 3,3% w śląskim) i była większa niż przed rokiem (2,3 p. proc.). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu netto wyniosła 2,5 p. proc. (wobec 1,8 p. proc. w 2018 r.) i wyznaczona była przez województwo lubelskie (5,1%) oraz śląskie (2,6%).

Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz udział ich przychodów w przychodach ogółem w 2019 r. kształtował się następująco:

Województwa Voivodships	Udział jednostek rentownych w % Share of profitable units in %		Województwa Voivodships	Udział jednostek rentownych w % Share of profitable units in %	
	W liczbie jednostek ogółem In the total number of units	W przychodach z całokształtu działalności In revenues from total activity		W liczbie jednostek ogółem In the total number of units	W przychodach z całokształtu działalności In revenues from total activity
POLSKA	82,0	87,6			
Wielkopolskie	82,9	93,4	Małopolskie	84,6	89,2
Podlaskie	86,9	92,7	Mazowieckie	80,5	87,8
Warmińsko-mazurskie	83,9	91,8	Opolskie	80,9	85,5
Zachodniopomorskie	80,7	91,5	Lubelskie	81,9	85,3
Pomorskie	83,4	90,8	Dolnośląskie	79,4	84,8
Świętokrzyskie	84,6	89,8	Podkarpackie	86,1	84,0
Lubuskie	83,3	89,6	Śląskie	80,2	82,8
Kujawsko-pomorskie	82,5	89,2	Łódzkie	79,6	74,6

Udział podmiotów rentownych w przychodach ogółem zwiększył się w skali roku (z 86,0% do 87,6%). Największy wzrost odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim, a najgłębszy spadek w łódzkim. Zwiększył się również udział podmiotów rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych z 80,8% do 82,0%; Największy wzrost wystąpił w województwach lubuskim i opolskim, natomiast najgłębszy spadek w województwach łódzkim i podlaskim.

Nakłady inwestycyjne

Investment expenditures

Nakłady inwestycyjne w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych w 2019 r. były większe w porównaniu z rokiem poprzednim. Zwiększyły się zarówno nakłady na budynki i budowle, jak i nakłady na zakupy. Wzrosła liczba nowo rozpoczętych inwestycji oraz ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw¹ w 2019 r. wyniosły 159,6 mld zł i były (w cenach stałych) o 11,4% wyższe niż w 2018 r. (wobec wzrostu o 12,2% przed rokiem). Nakłady na budynki i budowle wzrosły o 14,0%, natomiast na zakupy² o 9,7%. Udział zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się do 60,7% z 62,6% przed rokiem. Nakłady realizowało 83,1% badanych podmiotów (wobec 83,7% przed rokiem). W większości województw odnotowano wyższy niż średnio w kraju udział zakupów w nakładach inwestycyjnych ogółem. Natomiast niższy udział zakupów w nakładach ogółem wykazały jednostki w województwach: lubelskim, pomorskim, małopolskim, mazowieckim i wielkopolskim.

Uszeregowanie województw pod względem dynamiki zrealizowanych nakładów inwestycyjnych w 2018 r. i 2019 r. przedstawiało się następująco:

2018		2019	
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 (ceny bieżące)			
Corresponding period of the previous year=100 (current prices)			
Polska	112,5	Polska	112,4
Warmińsko-Mazurskie	124,7	Warmińsko-Mazurskie	134,9
Lubuskie	123,1	Dolnośląskie	130,3
Świętokrzyskie	118,9	Małopolskie	127,5
Śląskie	118,4	Pomorskie	123,5
Wielkopolskie	115,8	Lubuskie	115,5
Lubelskie	115,4	Śląskie	115,3
Mazowieckie	114,9	Kujawsko-Pomorskie	114,6
Dolnośląskie	114,5	Świętokrzyskie	111,9
Zachodniopomorskie	112,9	Opolskie	109,7
Łódzkie	112,7	Podkarpackie	109,6
Podkarpackie	110,8	Mazowieckie	108,7
Małopolskie	110,7	Lubelskie	107,2
Podlaskie	103,5	Wielkopolskie	105,7
Opolskie	97,4	Podlaskie	101,6
Pomorskie	90,8	Zachodniopomorskie	93,2
Kujawsko-Pomorskie	84,3	Łódzkie	92,2

¹ Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

² Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Największy udział w zrealizowanych nakładach inwestycyjnych w 2019 r. miały jednostki z województw: mazowieckiego, dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego – łącznie 67,1% (przed rokiem 66,6%). W kolejnych województwach: małopolskim, łódzkim, pomorskim, lubelskim, podkarpackim, kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim zrealizowano 26,9% nakładów (przed rokiem 27,5%). Na pozostałe województwa przypadało 6,0% (przed rokiem – 5,9%).

W strukturze nakładów inwestycyjnych największy udział miały nakłady jednostek przetwórstwa przemysłowego – 37,1% (w 2018 r. – 37,5%). Jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego, dolnośląskiego, śląskiego, wielkopolskiego, małopolskiego, łódzkiego, i podkarpackiego realizowały 77,2% nakładów związanych z przetwórstwem przemysłowym (w 2018 r. – 75,4%).

W 2019 r. **rozpoczęto** 253,2 tys. **inwestycji**, tj. o 9,7% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 8,8% w 2018 r.). Około 72% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna **wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych** wyniosła 68,1 mld zł i była o 15,7% wyższa niż w 2018 r. (kiedy notowano spadek o 8,1%). Największy udział w liczbie rozpoczętych inwestycji miały jednostki z województw: małopolskiego, mazowieckiego, wielkopolskiego i pomorskiego (łącznie 91,1%). Największy udział w wartości kosztorysowej rozpoczętych inwestycji przypadało na jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego (45,6%), małopolskiego (10,2%), wielkopolskiego (6,8%), dolnośląskiego (6,7%) i śląskiego (6,6%).

Wstępnie szacuje się, że **globalna produkcja rolnicza** w 2019 r. w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o 3,4%.

Wstępne wyniki reprezentacyjnego badania pogłowia zwierząt gospodarskich przeprowadzonego w grudniu 2019 r., wskazują na zwiększenie pogłowia trzody chlewnej oraz liczebności bydła w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r.

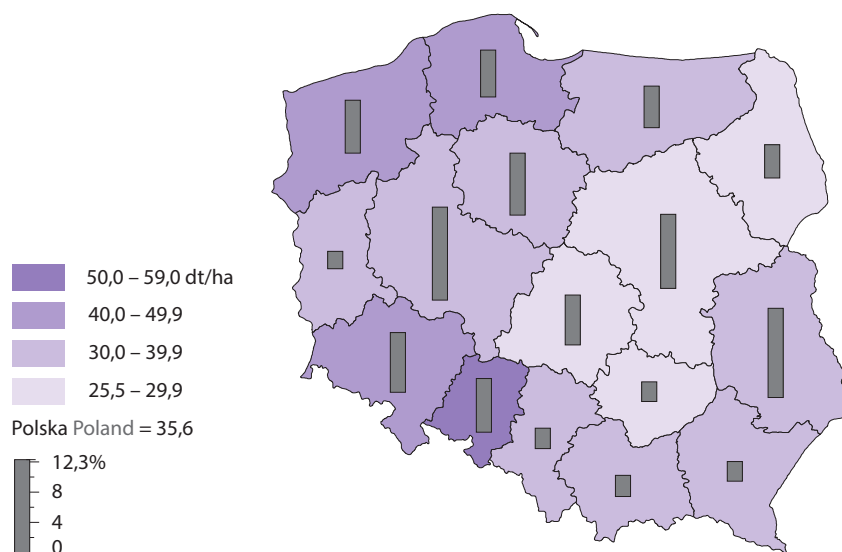
W grudniu 2019 r. na rynku rolnym, zarówno w skupie, jak i na targowiskach przeciętne ceny zbóż były niższe niż przed rokiem, a ziemniaków wyższe. Niższe były ceny skupu żywca wołowego (bydła bez cieląt) oraz mleka, natomiast ceny skupu żywca wieprzowego były znacznie wyższe.

Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2019 r. wyniosła 7132,6 tys. ha i była o 1,0% większa niż przed rokiem. W skali roku zwiększenie powierzchni zasiewów zbóż odnotowano w 11 województwach, w granicach od 1,5% w śląskim do 14,3% w lubuskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek powierzchni uprawy zbóż podstawowych, w tym najgłębszy w mazowieckim (11,2%). Podobnie jak w poprzednich latach, największą powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano w województwach: wielkopolskim (13,5% krajowej uprawy), mazowieckim (12,1%) i lubelskim (10,9%), a najmniejszą w lubuskim i śląskim (po 2,7%) oraz małopolskim i podkarpackim (po 2,8%).

Według wynikowego szacunku produkcji głównych ziemiopłodów rolnych w 2019 r. oszacowano, że **plonowanie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** w 2019 r. wyniosło 35,6 dt z 1 ha i było wyższe niż przed rokiem (o 10,2%). Wzrost plonów zbóż z 1 ha odnotowano w 14 województwach, w granicach od 0,9% w podkarpackim do 29,8% w zachodniopomorskim. Spadek plonów w ujęciu rocznym wystąpił w świętokrzyskim (2,3%) i śląskim (1,4%). W 7 województwach plony z 1 ha przekroczyły przeciętną wielkość dla kraju. Najwyższe plony zbóż z 1 ha notowano w opolskim (59,0 dt, o 65,7% wyższe od przeciętnych w kraju) i dolnośląskim (42,9 dt, o 20,5%), a najniższe – w podlaskim (25,5 dt o 28,4% niższe od przeciętnych w kraju) i mazowieckim (28,8 dt, o 19,1%).

Szacuje się, że przy nieco większej powierzchni uprawy i wyższym plonowaniu, **zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** w 2019 r. były o 11,4% wyższe od uzyskanych w poprzednim roku i wyniosły prawie 25,4 mln ton. Wzrost produkcji zbóż obserwowano w 13 województwach, w granicach od 2,4% w świętokrzyskim do 38,6% w opolskim. Największe zbiory zbóż uzyskały województwa: wielkopolskie (12,3% krajowej produkcji zbóż), lubelskie (11,8%) i mazowieckie (9,8%). Najmniej zbóż zebrano w lubuskim (2,3% krajowych zbiorów), podkarpackim i świętokrzyskim (po 2,6%), śląskim (2,7%) i małopolskim (2,8%). W pozostałych województwach udział w zbiorach wynosił od 4,4% w podlaskim do 8,2% w kujawsko-pomorskim.

Mapa 14. Plony oraz udział województw w zbiorach zbóż podstawowych^a w 2019 r.
Map 14. Yields and share of voivodships in basic grain production^a in 2019

a Z mieszankami zbożowymi.
a Including cereal mixed.

Ocenia się, że **powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku** w 2019 r. wyniosła 875,2 tys. ha i w skali roku była większa (o 3,6%). Wzrost powierzchni zasiewów obserwowano w 7 województwach, przy czym w 5 był znaczący (od 29,9% w pomorskim do 62,5% w warmińsko-mazurskim). W pozostałych województwach wystąpił spadek powierzchni uprawy w granicach od 35,4% w lubuskim do 0,5% w podkarpackim. Największą powierzchnię uprawy rzepaku i rzepiku odnotowano w województwach: dolnośląskim (13,8% krajowej uprawy), lubelskim (13,1%), wielkopolskim (9,6%), kujawsko-pomorskim (9,5%) i pomorskim (9,1%), a najmniejszą w: świętokrzyskim, małopolskim i podlaskim (odpowiednio: 1,2%, 1,4% i 1,8%).

Według wstępnych wyników ocenia się, że **średnie plony rzepaku i rzepiku** (dane nieostateczne) w ujęciu rocznym były wyższe o 6,9% i ukształtowały się na poziomie 27,9 dt z 1 ha. Wzrost plonów obserwowano w 9 województwach, w granicach od 16,1% w pomorskim do 83,7% w lubuskim. Najgłębszy spadek plonów z 1 ha w skali roku odnotowano w łódzkim (17,7%), mazowieckim (16,8%) i lubelskim (12,7%). W 8 województwach plony z 1 ha przekroczyły przeciętną wielkość dla kraju. Najwyższe plony z 1 ha rzepaku i rzepiku uzyskano w: lubuskim (38,2 dt), podlaskim (33,5 dt) i zachodniopomorskim (30,8 dt), a najniższe – w łódzkim (20,0 dt) i świętokrzyskim (22,7 dt). W województwie wielkopolskim uzyskane plony rzepaku i rzepiku kształtowały się na poziomie średniej dla kraju.

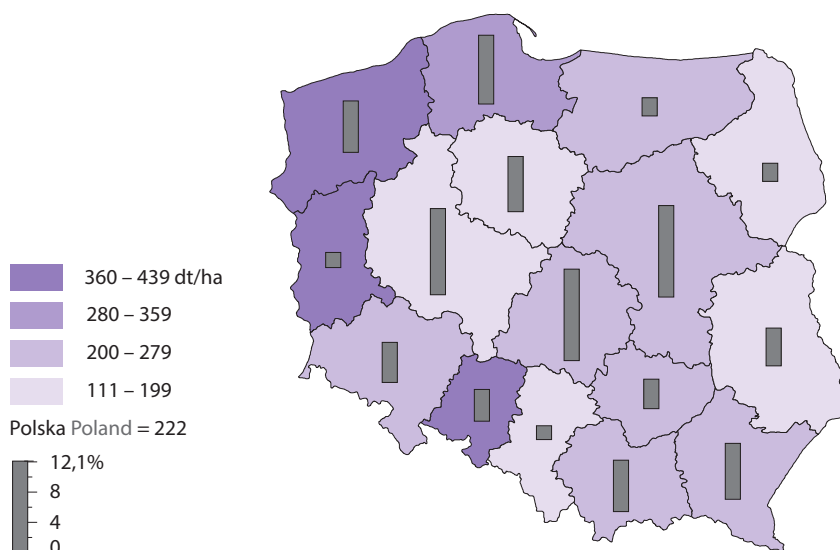
Szacuje się, że **zbiory rzepaku i rzepiku** w 2019 r. (dane nieostateczne), w wyniku wyższego plonowania niż przed rokiem i większej powierzchni uprawy były wyższe w skali roku o 10,9% i wyniosły ponad 2,4 mln ton. Wyższe zbiory rzepaku i rzepiku odnotowano w 11 województwach, a najwyższy wzrost obserwowano w warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, pomorskim i zachodniopomorskim. W pozostałych województwach odnotowano spadek zbiorów rzepaku od 17,4% w opolskim do 2,8% w podkarpackim. Prawie 54% krajowych zbiorów rzepaku i rzepiku uzyskały województwa: dolnośląskie (13,2% krajowej produkcji), lubelskie (12,3%), pomorskie (9,7%), wielkopolskie (9,6%) i kujawsko-pomorskie (9,1%). Najmniej rzepaku i rzepiku zebrano w świętokrzyskim (1,0% produkcji krajowej), małopolskim (1,5%) i śląskim (2,0%).

Powierzchnia uprawy ziemniaków (bez uprawy w ogrodach przydomowych) w 2019 r. wyniosła 302,5 tys. ha i była o 4,0% większa niż przed rokiem. W 7 województwach obserwowano wzrost powierzchni uprawy ziemniaków, a największy wzrost odnotowano w podlaskim, wielkopolskim, łódzkim i mazowieckim. W pozostałych województwach notowano zmniejszenie powierzchni uprawy ziem-

niaków (od 27,8% w zachodniopomorskim do 1,9% w pomorskim). Największą powierzchnię uprawy ziemniaków odnotowano w województwach: wielkopolskim (13,4% krajowej uprawy), mazowieckim (12,4%) i łódzkim (11,9%), a najmniejszą w lubuskim (1,0%), opolskim (2,1%), śląskim (2,4%) i warmińsko-mazurskim (2,5%).

Szacuje się, że **plony ziemniaków** w 2019 r. (bez uprawy w ogrodach przydomowych; dane nieostateczne) wyniosły 222 dt z 1 ha i były niższe o 11,8% od uzyskanych w 2018 r. Spadek plonów ziemniaków obserwowano w 11 województwach w granicach od 59,1% w podlaskim do 7,0% w kujawsko-pomorskim. W skali roku wyższe plony z 1 ha uzyskano w województwach: lubuskim, zachodniopomorskim, opolskim, warmińsko-mazurskim i pomorskim. W 5 województwach plony z 1 ha ziemniaków przekroczyły przeciętną wielkość dla kraju. Najwyższe plony z 1 ha uzyskano w opolskim (439 dt), lubuskim (425 dt) i zachodniopomorskim (404 dt), a najniższe w: podlaskim (111 dt) i śląskim (162 dt).

Mapa 15. Plony oraz udział województw w zbiorach ziemniaków w 2019 r.
Map 15. Yields and share of voivodships in potatoes production in 2019

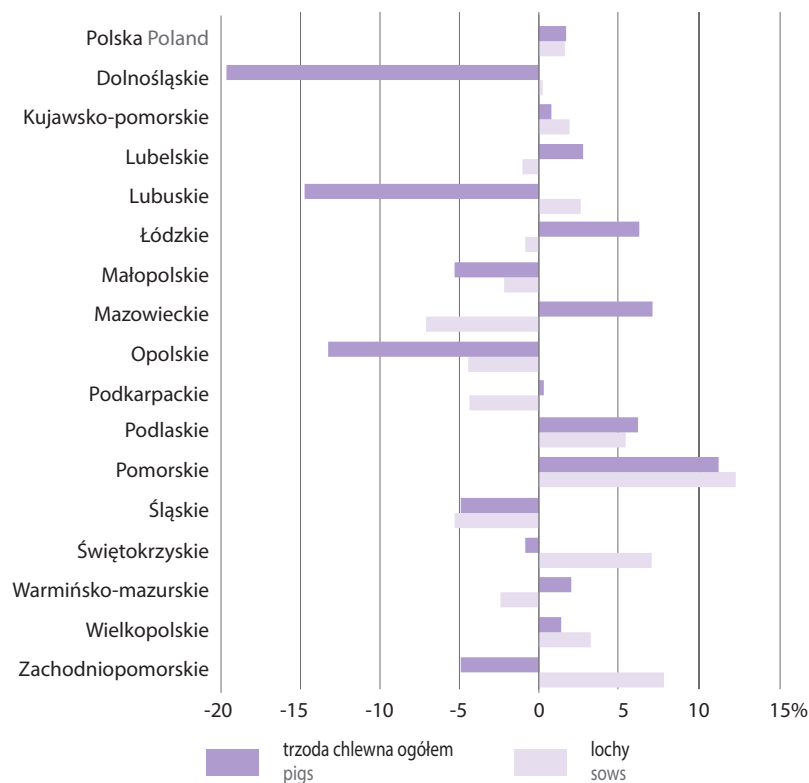
Ocenia się, że **zbiory ziemniaków** w 2019 r. (bez uprawy w ogrodach przydomowych; dane nieostateczne), mimo większej uprawy, ale w wyniku niższego plonowania niż przed rokiem były niższe w skali roku o 8,3% i wyniosły ponad 6,7 mln ton. W skali roku mniejsze zbiory odnotowano w 11 województwach, w granicach od 35,9% w dolnośląskim do 1,1% w warmińsko-mazurskim. W ujęciu rocznym największy wzrost zbiorów ziemniaków obserwowano w lubuskim, opolskim i zachodniopomorskim. Największe zbiory ziemniaków uzyskały województwa: łódzkie i mazowieckie (po 12,1% krajowej produkcji ziemniaków) oraz wielkopolskie (11,4%), a najmniej ziemniaków zebrano w śląskim (1,8%) i lubuskim (2,0%).

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego badania przeprowadzonego w grudniu 2019 r., **pogłowie trzody chlewnej** liczyło 11215,5 tys. szt., wykazując w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. wzrost o 1,7%. Wzrost pogłowia obserwowano we wszystkich grupach użytkowych trzody chlewnej, w tym największy w grupie warchlaków (3,4%).

W strukturze stada trzody chlewnej ogółem udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w grudniu 2019 r. wynosił: prosięta o wadze do 20 kg – 20,4%, warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg – 29,8%, trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej, z przeznaczeniem na ubój – 43,0%, trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej, z przeznaczeniem na chów – 6,9%.

Wykres 16. Zmiany w pogłowie trzody chlewnej w 2019 r. stan w dniu 1 grudnia; wzrost/spadek w skali roku w %

Chart 16. Changes in livestock of pigs in 2019 as of 1st December; increase/decrease in a year in %

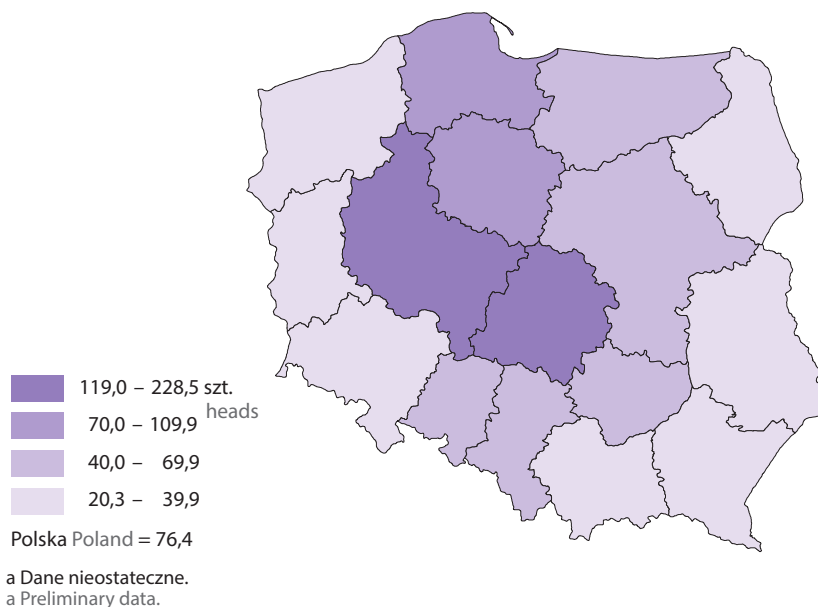

Wzrost pogłowia trzody chlewnej ogółem odnotowano w 9 województwach, w granicach od 0,3% w podkarpackim do 11,3% w pomorskim. W ujęciu rocznym najgłębszy spadek trzody wystąpił w dolnośląskim (o 19,6%), lubuskim (o 14,7%) i opolskim (o 13,2%). Ponad 67% krajowego pogłowia trzody chlewnej znajdowało się na terenach czterech województw: wielkopolskiego (35,9%), mazowieckiego (11,1%), łódzkiego (10,5%) i kujawsko-pomorskiego (9,8%). Najmniej trzody chlewnej notowano w: lubuskim (1,1%), małopolskim i podkarpackim (po 1,2%), dolnośląskim (1,6%), świętokrzyskim i śląskim (po 1,8%). W pozostałych województwach udział w krajowym pogłowie kształtował się od 2,3% w zachodniopomorskim do 6,8% w pomorskim.

W grudniu 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, stado loch na chów zwiększyło się do poziomu 756,8 tys. szt. (o 1,6%). Wzrost pogłowia loch odnotowano w 8 województwach w granicach od 0,2% w dolnośląskim do 12,3% w pomorskim. Najgłębszy spadek liczebności loch wystąpił w województwie mazowieckim (7,1%).

Mapa 16. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych^a w 2019 r. stan w dniu 1 grudnia

Map 16. Stocking of pigs per 100 ha of agricultural land^a in 2019 as of 1st December

Według wstępnych wyników w grudniu 2019 r. **pogłowie bydła** ogółem liczyło 6260,9 tys. szt., wykazując wzrost w skali roku o 1,3%. Zwiększenie pogłowia odnotowano we wszystkich grupach bydła, z wyjątkiem krów, a największy wzrost wystąpił w grupie cieląt (2,4%).

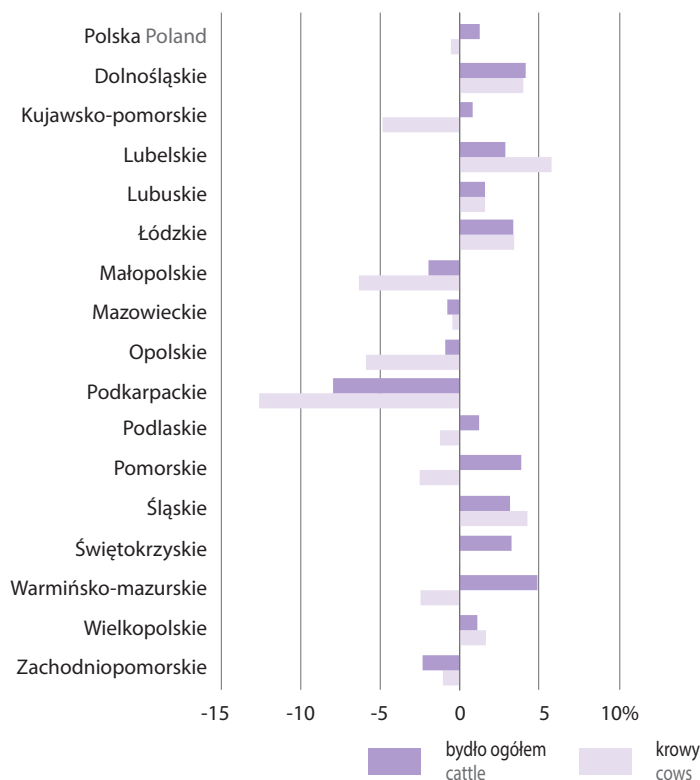
W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2019 r. wynosił: cielęta w wieku poniżej 1 roku – 28,0%, młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1–2 lat – 28,0%, krowy – 38,4%, pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lat i więcej – 5,6%.

Liczebność stada bydła wzrosła w 11 województwach, w granicach od 0,8% w kujawsko-pomorskim do 4,9% w warmińsko-mazurskim. W ujęciu rocznym pogłowie bydła zmniejszyło się w: podkarpackim (o 7,9%), zachodniopomorskim (o 2,3%), małopolskim (o 1,9%), opolskim (o 0,9%) i mazowieckim (o 0,8%).

Wykres 17. Zmiany w pogłowie bydła w 2019 r. stan w dniu 1 grudnia; wzrost/spadek w skali roku w %

Chart 17. Changes in livestock of cattle in 2019 as of 1st December; increase/decrease in a year in %

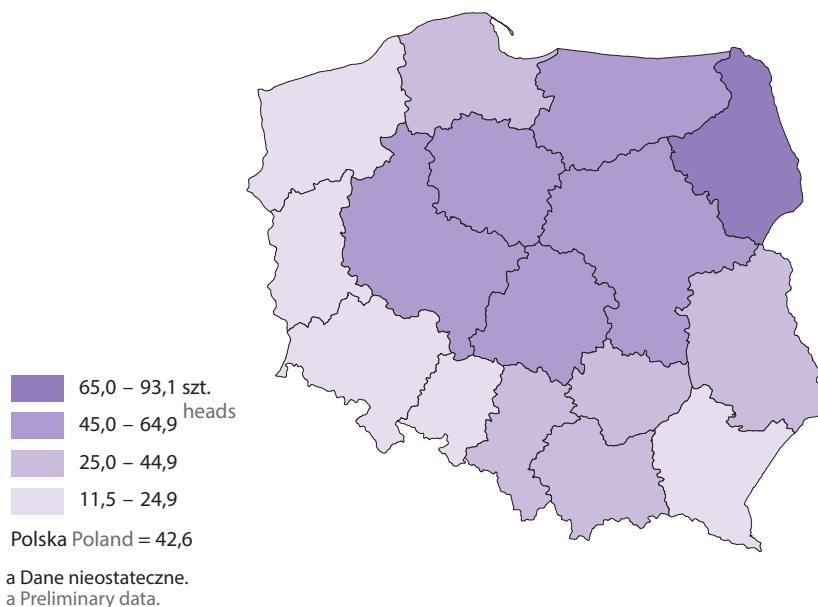

Podobnie jak w poprzednich okresach, największy udział w krajowym pogłowie bydła miały województwa: mazowieckie (18,6%), wielkopolskie (16,6%) i podlaskie (16,3%). Najmniej bydła notowano w: podkarpackim (1,1% pogłowia bydła w kraju), lubuskim (1,3%), dolnośląskim i zachodniopomorskim (po 1,7%). W pozostałych województwach udział ten kształtował się od 2,0% w opolskim do 8,3% w kujawsko-pomorskim.

W skali roku liczba krów zmniejszyła się do poziomu 2403,7 tys. szt. (o 0,6%). Spadek stada krów wystąpił w 9 województwach, w granicach od 12,6% w podkarpackim do 0,5% w mazowieckim. Natomiast najwyższy wzrost liczebności stada krów obserwowano w lubelskim (5,8%), a w pozostałych województwach odnotowano zwiększenie stada od 0,1% w świętokrzyskim do 4,3% w śląskim.

Mapa 17. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych^a w 2019 r. stan w dniu 1 grudnia

Map 17. Stocking of cattle per 100 ha of agricultural land^a in 2019 as of 1st December

Według wstępnych wyników **pogłowie owiec** ogółem w grudniu 2019 r. wyniosło 270,8 tys. szt. i było wyższe o 1,5% od stanu notowanego w analogicznym okresie poprzedniego roku. W skali roku wzrost populacji owiec odnotowano w 9 województwach, w granicach od 0,4% w wielkopolskim do 35,5% w śląskim. Najgłębszy spadek populacji owiec w ujęciu rocznym wystąpił w świętokrzyskim (23,2%) i kujawsko-pomorskim (13,7%). Największy udział w krajowym pogłowie owiec miały województwa: małopolskie (29,3%), podlaskie (9,0%), wielkopolskie (8,5%) i lubelskie (8,1%). W pozostałych województwach udział w krajowym pogłowie owiec kształtował się od 1,0% w opolskim do 5,8% w warmińsko-mazurskim. Populacja maciorek owczych w skali roku zmniejszyła się o 0,2% do poziomu 157,6 tys. szt.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych kształtowała się od 0,4 szt. w mazowieckim do 13,9 szt. w małopolskim, przy średniej w kraju 1,8 szt.

Według wstępnych danych w 2019 r. **skupiono** w kraju 7980,2 tys. ton **zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), tj. o 6,9% mniej niż w 2018 r. W skali roku spadek skupu zbóż wystąpił w 12 województwach, w granicach od 18% w łódzkim do 3,3% w mazowieckim i opolskim. W ujęciu rocznym więcej zbóż skupiono w podlaskim (o 30,8%), dolnośląskim (o 11,7%) i małopolskim (o 5,5%). W województwie lubuskim skup zbóż pozostał na poziomie roku poprzedniego.

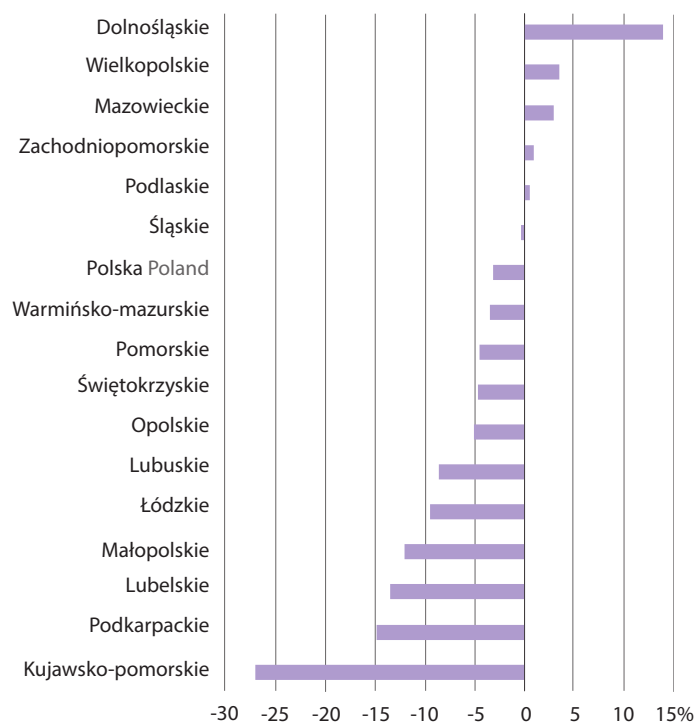
Skup ziemniaków w 2019 r. (dane nieostateczne) ukształtował się na poziomie 1559,0 tys. ton i był o 9,7% mniejszy niż przed rokiem. Spadek skupu wystąpił w 13 województwach, w tym najgłębszy, bo o ponad 20% w podkarpackim (34,4%), łódzkim (32,1%), mazowieckim (27,8%), lubelskim (21,1%) i małopolskim (20,5%). W pozostałych województwach obserwowano spadek od 13,0% w kujawsko-pomorskim do 0,8% w świętokrzyskim. Więcej w skali roku skupiono ziemniaków w warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim i pomorskim.

W 2019 r. według wstępnych danych skup **żywca rzeźnego ogółem** (w wadze poubojowej ciepłej) wyniósł 4558,0 tys. ton i był o 3,1% mniejszy niż przed rokiem. W porównaniu z 2018 r. mniej skupiono żywca wołowego i wieprzowego, więcej natomiast żywca drobiowego. Spadek skupu żywca rzeźnego wystąpił w 11 województwach, w granicach od 26,9% w kujawsko-pomorskim do 0,3% w śląskim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost skupu, w tym największy w dolnośląskim (13,9%).

Skup żywca wieprzowego (w wbc) w 2019 r. wyniósł 1679,5 tys. ton i w porównaniu z rokiem poprzednim był mniejszy o 9,3%. Spadek skupu wystąpił w 13 województwach, w tym najgłębszy w kujawsko-pomorskim (44,7%) i dolnośląskim (36,0%). W pozostałych województwach spadek kształtował się od 24,7% w małopolskim do 0,4% w łódzkim. W ujęciu rocznym więcej żywca wieprzowego skupiono w mazowieckim, podlaskim i świętokrzyskim.

Wykres 18. Zmiany w skupie żywca rzeźnego w 2019 r. wzrost/spadek w skali roku w %

Chart 18. Changes in procurement of pigs for slaughter in 2019 increase/decrease in annual terms in %

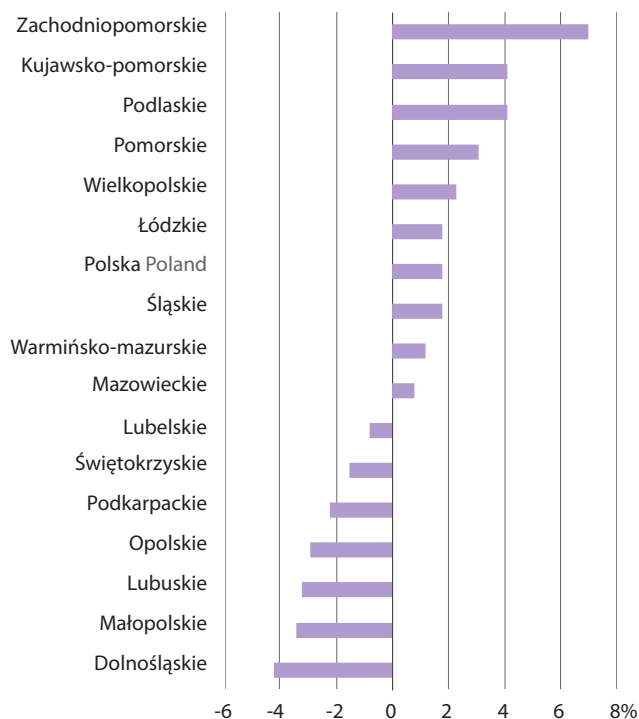
Skup żywca wołowego (w wbc) w 2018 r. był o 11,5% mniejszy niż przed rokiem i wyniósł 417,4 tys. ton. Spadek skupu wystąpił w 12 województwach, w tym najgłębszy w śląskim (37,9%), dolnośląskim (36,6%) i świętokrzyskim (33,3%). W pozostałych województwach spadek kształtował się od 25,7% w mazowieckim do 1,5% w lubuskim. W ujęciu rocznym wzrost skupu odnotowano w lubelskim, małopolskim podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Skup żywca drobiowego (w wbc) wyniósł 2454,1 tys. ton i był większy w skali roku o 3,4%. Wzrost skupu odnotowano w 8 województwach, w granicach od 0,5% w warmińsko-mazurskim do 32,7% w dolnośląskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek skupu żywca drobiowego, w tym najgłębszy w łódzkim (26,7%) i lubelskim (17,8%).

Według wstępnych danych **skup mleka krowiego** w 2019 r. wyniósł 11827,9 mln l i w skali roku był większy o 1,8%. Wzrost skupu obserwowano w 9 województwach, w granicach od 0,8% w mazowieckim do 7,0% w zachodniopomorskim. W ujęciu rocznym najgłębszy spadek skupu mleka wystąpił w dolnośląskim (o 4,2%), a w pozostałych województwach kształtował się od 3,4% w małopolskim do 0,8% w lubelskim.

Wykres 19. Zmiany w skupie mleka krowiego w 2019 r. wzrost/spadek w skali roku w %

Chart 19. Changes in procurement of cows' milk in 2019 increase/decrease in annual terms in %

W grudniu 2019 r. **na targowiskach** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 86,72 zł, tj. o 4,3% mniej niż przed rokiem. Spadek cen wystąpił w 11 województwach, spośród 15 badanych, w granicach od 13,7% w warmińsko-mazurskim do 2,8% w wielkopolskim. Największy wzrost cen pszenicy na targowiskach w ujęciu rocznym obserwowano w dolnośląskim (6,7%). W 8 województwach za 1 dt pszenicy płacono więcej niż przeciętnie w kraju. Najwyższe ceny notowano na targowiskach w zachodniopomorskim (112,50 zł) i opolskim (100,00 zł), a najniższe w świętokrzyskim (78,26 zł) i lubelskim (80,42 zł).

W grudniu 2019 r. średnia cena **skupu pszenicy** za 1 dt była niższa niż przed rokiem (o 16,6%) i wyniosła 69,34 zł. Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 20,7% w dolnośląskim do 11,8% w mazowieckim. W 8 województwach średnie ceny skupu za 1 dt pszenicy były wyższe od przeciętnej w kraju, najwyższe notowano w pomorskim (72,63 zł). Najmniej za pszenicę płacono w lubelskim (66,09 zł za 1 dt), małopolskim (66,32 zł), podkarpackim (66,42 zł).

Według wstępnych danych **przeciętna cena skupu pszenicy** w 2019 r. wyniosła 72,26 zł za 1 dt i była o 0,5% niższa niż w 2018 r. W skali roku spadek cen obserwowano w 8 województwach, w granicach od 6,1% w lubuskim do 0,9% w podkarpackim. Przeciętna cena skupu pszenicy w 7 województwach była wyższa od średniej krajowej. Rozpiętość cen skupu pszenicy za 1 dt wynosiła od 67,66 zł w lubuskim do 75,19 zł w mazowieckim.

Za 1 dt **żyta na targowiskach** w grudniu 2019 r. płacono średnio 70,32 zł, tj. o 1,8% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Mniej za żyto płacono w 6 województwach, spośród 10 badanych, w granicach od 8,8% świętokrzyskim do 4,1% w mazowieckim. W 6 województwach, spośród 12 badanych, przeciętne ceny żyta były wyższe od przeciętnej w kraju, w tym najwyższą notowano w zachodniopomorskim (90,00 zł za 1 dt). Najmniej za 1 dt żyta płacono w świętokrzyskim (60,26 zł).

W grudniu 2019 r. średnia cena **skupu żyta** w skali roku była niższa o 18,2% i wynosiła 58,00 zł za 1 dt. Spadek cen odnotowano we wszystkich 15 badanych województwach, w granicach od 29,0% w podlaskim do 4,0% w łódzkim. W 5 województwach (spośród 15 badanych) średnie ceny skupu żyta były wyższe od przeciętnej w kraju, najwyższą zanotowano w łódzkim (67,62 zł za 1 dt) i zachodniopomorskim (62,40 zł). Najmniej za 1 dt żyta w skupie płacono w podlaskim (48,14 zł), świętokrzyskim (50,08 zł) i podkarpackim (50,19 zł).

Według wstępnych danych **przeciętna cena skupu żyta** w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. wzrosła o 1,2% i wyniosła 60,38 zł za 1 dt, przy czym w województwach kształtowała się od 54,37 zł w podlaskim do 63,45 zł w śląskim. W skali roku wzrost przeciętnej ceny skupu żyta obserwowano w 7 województwach, w granicach od 0,1% w zachodniopomorskim do 14,4% w wielkopolskim. W województwie mazowieckim utrzymała się na poziomie sprzed roku, a najgłębszy spadek odnotowano w podlaskim (10,4%).

W grudniu 2019 r. przeciętna cena **ziemniaków jadalnych późnych na targowiskach** była o 75,2% wyższa niż w grudniu 2018 r. i wynosiła 205,00 zł za 1 dt. W skali roku wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 47,3% w pomorskim do 103,9% w lubelskim. W 8 województwach przeciętne ceny ziemniaków na targowiskach były wyższe od przeciętnej w kraju, w tym najwięcej za ziemniaki płacono w dolnośląskim (250,00 zł za 1 dt). Najmniej za ziemniaki płacono w świętokrzyskim (170,53zł za 1 dt).

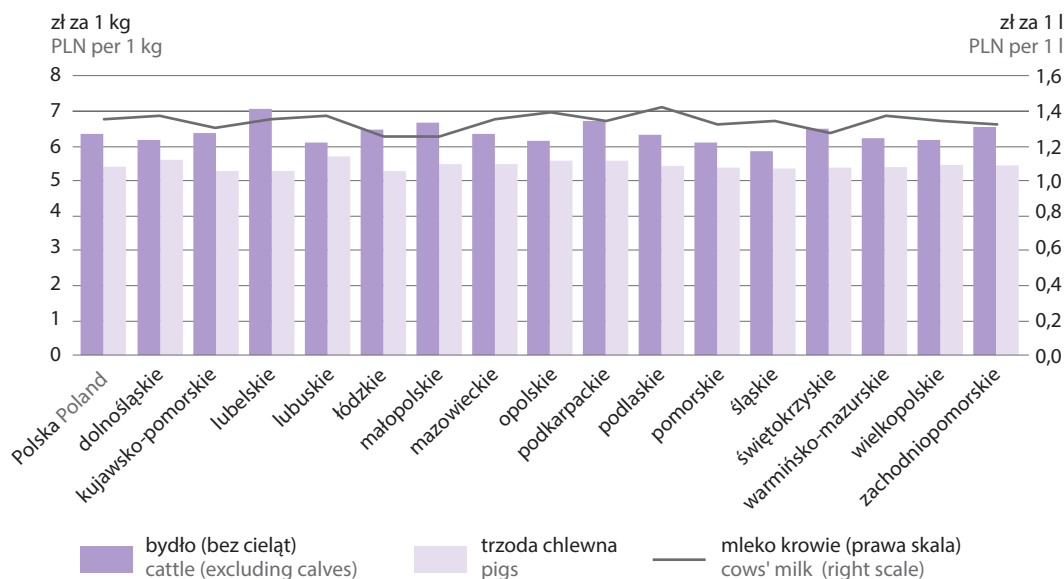
Według wstępnych danych **przeciętna cena skupu ziemniaków jadalnych (bez wczesnych)** w 2019 r. wyniosła 84,54 zł za 1 dt i była o 45,7% wyższa niż w 2018 r. Wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach. Ceny wyższe od przeciętnej krajowej obserwowano w 11 województwach, a najwyższe notowano w śląskim (140,77 zł za 1 dt). Najmniej za 1 dt ziemniaków płacono w podlaskim (44,13 zł).

W grudniu 2019 r. średnia cena **skupu żywca rzeźnego wołowego** (bydła bez cieląt) wyniosła 6,35 zł za 1 kg i była o 2,9% niższa niż w grudniu 2018 r. Spadek cen obserwowano w 14 województwach, w granicach od 13,5% w zachodniopomorskim do 2,8% w dolnośląskim. W ujęciu rocznym więcej za żywca wołowego płacono w województwie mazowieckim (o 8,5%) i lubelskim (o 6,2%). W 6 województwach cena skupu była wyższa od średniej krajowej, najwyższą zanotowano w lubelskim (7,04 zł za 1 kg), a najniższą – w warmińsko-mazurskim (5,87zł za 1 kg), pomorskim (5,89 zł) i lubuskim (5,92 zł). W pozostałych województwach cena kształtowała się od 6,00 zł w podkarpackim do 6,72 zł w małopolskim.

Według wstępnych danych w 2019 r. **przeciętna cena skupu żywca rzeźnego wołowego (bydła bez cieląt)** wyniosła 6,33 zł za 1 kg (tj. o 3,7% mniej niż w 2018 r.), przy czym w 7 województwach cena była wyższa od średniej krajowej. Najwięcej za żywca wołowego płacono w lubelskim (7,04 zł za 1 kg), a najmniej w śląskim (5,83 zł za 1 kg); w mazowieckim cena żywca kształtowała się na poziomie przeciętnej krajowej. W ujęciu rocznym spadek cen obserwowano w 12 województwach, w granicach od 19,4% w dolnośląskim do 2,1% w łódzkim. W województwie lubelskim ceny żywca wołowego pozostały na poziomie sprzed roku, natomiast wyższe notowano w śląskim (o 14,9%), małopolskim (o 7,7%) i mazowieckim (o 0,1%).

W grudniu 2019 r. średnia cena **skupu żywca rzeźnego wieprzowego** wynosiła 6,26 zł za 1 kg i była o 49,2% wyższa od notowanej w grudniu 2018 r. W 9 województwach cena skupu była wyższa od średniej krajowej, najwyższą zanotowano w lubuskim (6,62zł za 1 kg). Najmniej za 1 kg żywca wieprzowego płacono w kujawsko-pomorskim (5,94 zł). W ujęciu rocznym ceny żywca wieprzowego w skupie były wyższe we wszystkich województwach, w granicach od 43,3% w zachodniopomorskim do 54,8% w śląskim.

Wykres 20. Przeciętna cena skupu żywca rzeźnego i mleka^a w 2019 r.
 Chart 20. Average procurement prices of animals for slaughter and of cows' milk^a in 2019

a Dane wstępne.
 a Preliminary data.

W 2019 r., według wstępnych danych, **przeciętna cena skupu żywca rzeźnego wieprzowego** kształtowała się na poziomie znacznie wyższym niż przed rokiem (o 20,3%) i wynosiła 5,39 zł za 1 kg. Wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 17,5% w lubuskim do 24,5% w podkarpackim. Ceny wyższe od przeciętnej w kraju za żywca wieprzowy notowano w 9 województwach. W województwie warmińsko-mazurskim cena kształtowała się na poziomie przeciętnej krajowej. Rozpiętość przeciętnych cen skupu za 1 kg żywca wieprzowego wynosiła od 5,25 zł w kujawsko-pomorskim i łódzkim do 5,69 zł w lubuskim.

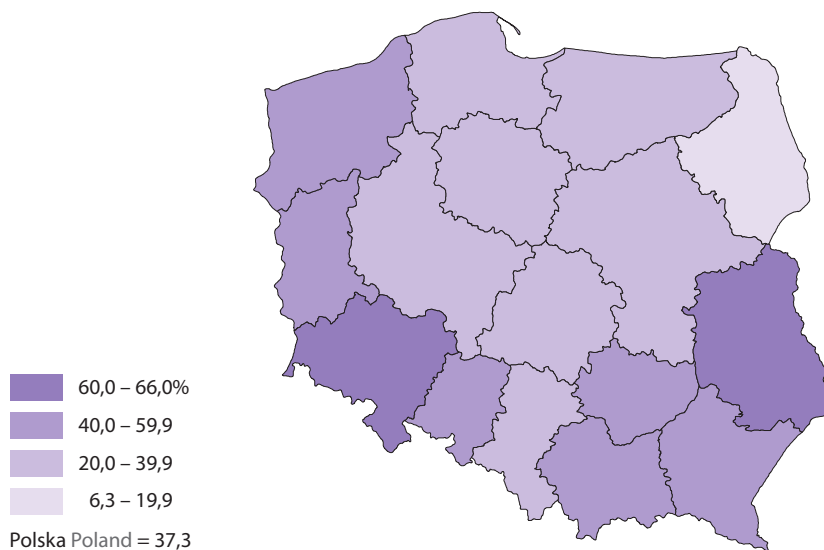
W grudniu 2019 r. w **skupie** średnia cena **mleka krowiego** za 1 l wyniosła 1,40 zł i była nieco niższa niż przed rokiem (o 0,3%). Spadek cen skupu mleka obserwowano w 9 województwach, w granicach od 3,6% w lubelskim do 0,3% w podlaskim i świętokrzyskim (podobnie jak w kraju). W ujęciu rocznym największy wzrost cen skupu mleka odnotowano w lubuskim (1,6%). Rozpiętość cen skupu za 1 l mleka wynosiła od 1,26 zł w małopolskim do 1,47 zł w podlaskim.

Według wstępnych danych **przeciętna cena skupu mleka krowiego** w 2019 r. ukształtowała się na poziomie nieco wyższym (o 0,5%) niż w 2018 r. i wyniosła 1,35 zł za 1 l. Wzrost cen obserwowano w 11 województwach, w granicach od 0,2% w podkarpackim do 3,5% w łódzkim. W województwie pomorskim przeciętna cena skupu mleka pozostała na poziomie sprzed roku, natomiast mniej za mleko płacono w warmińsko-mazurskim (o 1,7%), zachodniopomorskim (o 1,6%), lubuskim (o 0,2%) i podlaskim (0,1%). Ceny mleka wyższe od przeciętnej w kraju notowano w 5 województwach. W województwie lubelskim i mazowieckim cena kształtowała się na poziomie przeciętnej krajowej. Rozpiętość przeciętnych cen skupu za 1 l mleka wynosiła od 1,25 zł w łódzkim i małopolskim do 1,42 zł w podlaskim.

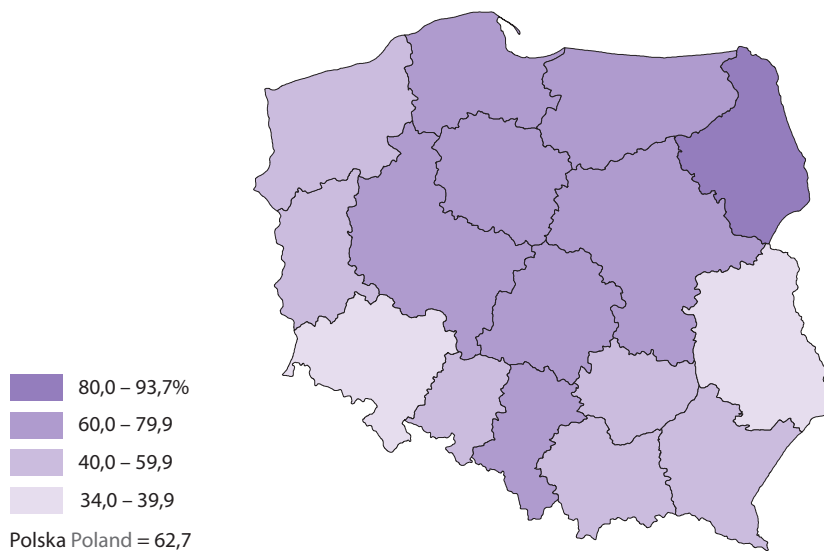
W 2018 r.¹ w strukturze **towarowej produkcji rolniczej** produkcja zwierzęca stanowiła średnio w kraju 62,7%. W 10 województwach przekraczała 50,0%, w tym w 7 jej udział był wyższy niż średnio w kraju (najwyższy w województwie podlaskim – 93,7%). Największy udział produkcji roślinnej w towarowej produkcji rolniczej odnotowano w województwie dolnośląskim – 66,0%.

¹ Dane dotyczące towarowej produkcji rolniczej za 2019 r. będą dostępne na początku 2021 r.

Mapa 18. Udział produkcji zwierzęcej w towarowej produkcji rolniczej w 2018 r. (ceny stałe 2017 r.)
 Map 18. Share of animal output In agricultural market output in 2018 (constant prices 2017)

Mapa 19. Udział produkcji roślinnej w towarowej produkcji rolniczej w 2018 r. (ceny stałe 2017 r.)
 Map 19. Share of crop output In agricultural market output in 2018 (constant prices 2017)

Województwa

Voivodships

Województwo dolnośląskie

Dolnośląskie voivodship

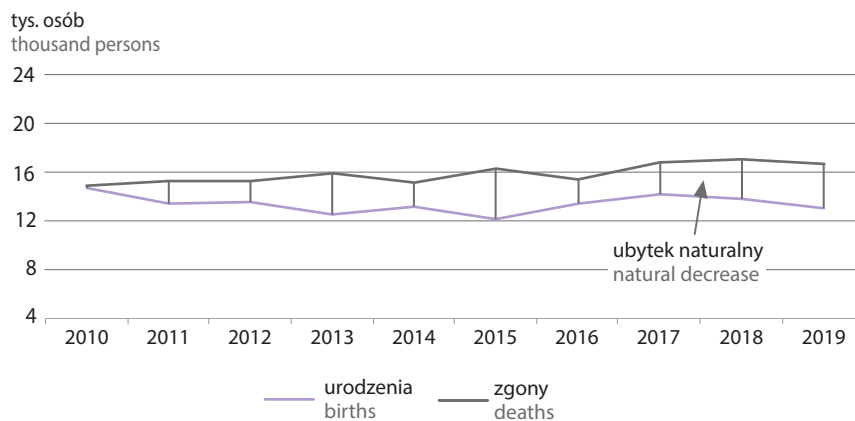
Powiaty	- 26
Miasta na prawach powiatu	- 4
Miasta ogółem	- 91
Gminy	- 169

Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	19,9 tys. km ² 19.9 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	2,9 mln mieszkańców 2.9 million inhabitants
	7 lokata 7th position		5 lokata 5th position
	6,4% powierzchni kraju 6.4% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 68,6% (2 lokata) urbanisation rate: 68.6% (2nd position)

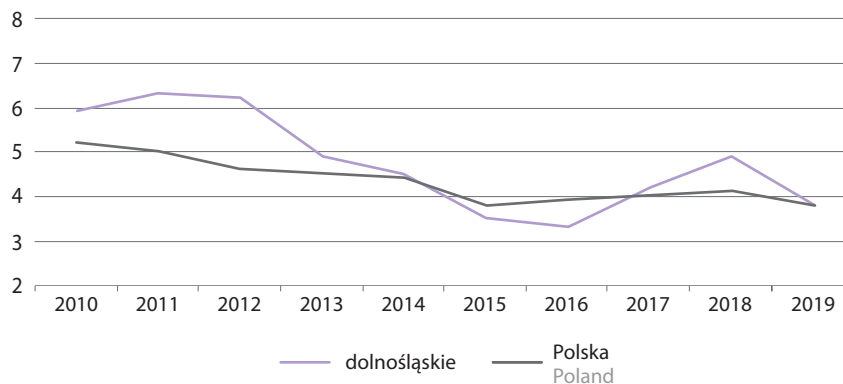

Liczba ludności województwa dolnośląskiego w I półroczu 2019 r. **zmniejszyła się** o 1,0 tys. osób w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. Ubytek ludności spowodowała większa liczba zgonów niż urodzeń żywych, w wyniku czego przyrost naturalny osiągnął wartość ujemną (minus 3,6 tys. osób). Wskaźnik przyrostu naturalnego w ciągu roku obniżył się z minus 2,3‰ do minus 2,5‰. Współczynnik urodzeń spadł o 0,5 pkt i – podobnie jak w roku poprzednim – był niższy niż średnio w kraju (9,0‰ wobec 9,5‰). Współczynnik zgonów ukształtował się na poziomie 11,5‰, co oznacza spadek o 0,3 pkt. Był on nadal wyższy od wartości średniej dla kraju (10,9‰). Ubytek ludności był mniejszy niż przed rokiem ze względu na dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (1,6‰ wobec 0,1‰ średnio w kraju). Dolnośląskie było jednym z pięciu województw, w których saldo migracji było dodatnie. Współczynnik zgonów niemowląt osiągnął wartość średnią dla Polski i wyniósł 3,8‰, co oznacza spadek o 1,1 pkt. Dolnośląskie plasowało się wśród czterech województw, w których zanotowano spadek współczynnika zgonów niemowląt o więcej niż 1,0 pkt.

Wykres 21. Ruch naturalny ludności
Chart 21. Vital statistics of population

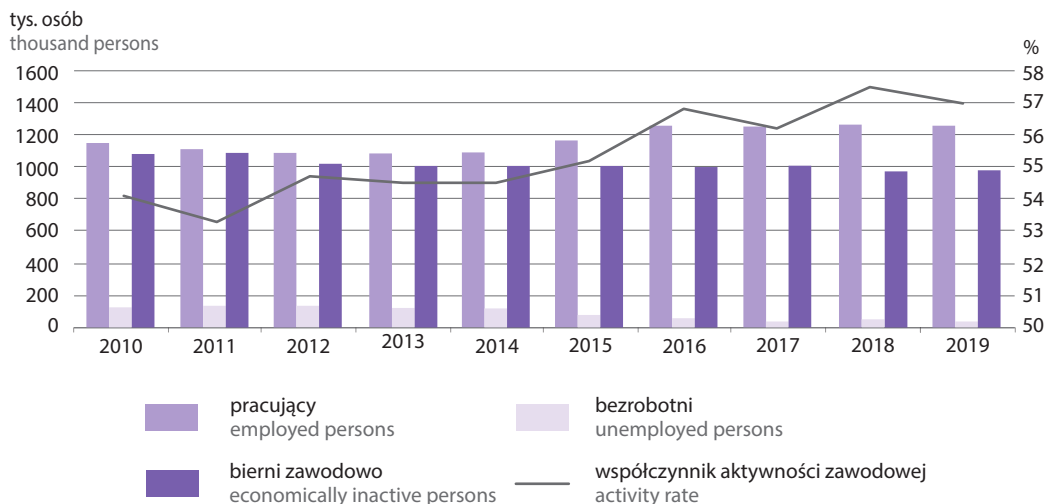

Wykres 22. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 22. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie dolnośląskim wyniosła 1296 tys. i była o 1,4% mniejsza niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. **Współczynnik aktywności zawodowej**, w porównaniu z IV kwartałem 2018 r., zmniejszył się do poziomu 57,0%.

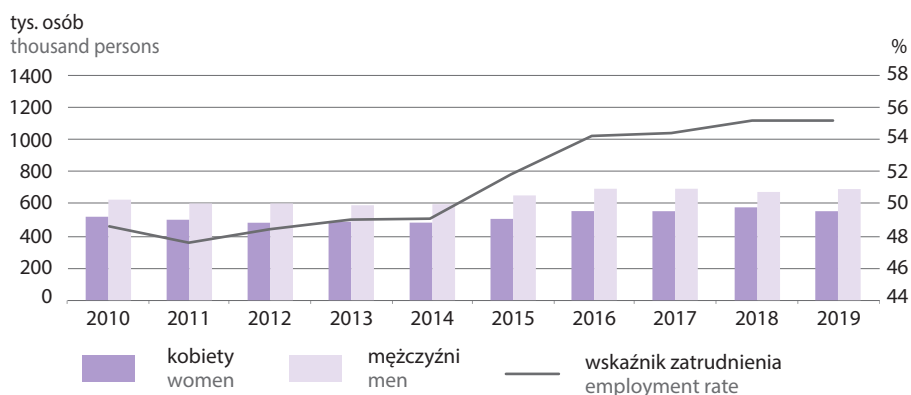
Wykres 23. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 23. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących**, w ujęciu rocznym, zmniejszyła się o 0,6% do poziomu 1255 tys. Spadła liczba pracujących kobiet (o 4,3%), natomiast wzrosła mężczyzn (o 2,5%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 55,2%. Poprawę wskaźnika odnotowano na wsi o 0,7 p. proc. do poziomu 56,2%; w mieście nastąpiło pogorszenie o 0,4 p. proc. do poziomu 54,7%.

Wykres 24. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 24. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 41 tys. (w ujęciu rocznym spadek o 21,2%). Zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet (o 40,0%), wzrosła – mężczyzn (o 4,5%).

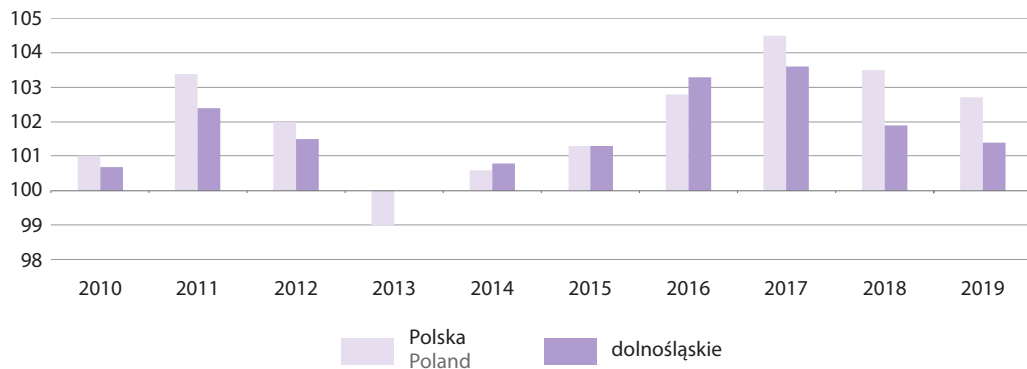
W IV kwartale 2019 r. **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 3,2% (wobec średniej krajowej 2,9%) i była niższa niż przed rokiem (o 0,8 p. proc.). Wskaźnik ten w mieście kształtował się na poziomie 2,8% (spadek o 0,7 p. proc. w skali roku), na wsi wyniósł 4,2% (spadek o 0,8 p. proc.). Odnotowano spadek stopy bezrobocia kobiet (o 1,8 p. proc. do 3,1%) i wzrost wśród mężczyzn (o 0,1 p. proc. do poziomu 3,2%).

Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 978 tys. osób, co stanowiło 43,0% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. W porównaniu z IV kwartałem 2018 r. ich liczba zwiększyła się o 0,6%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,6%.

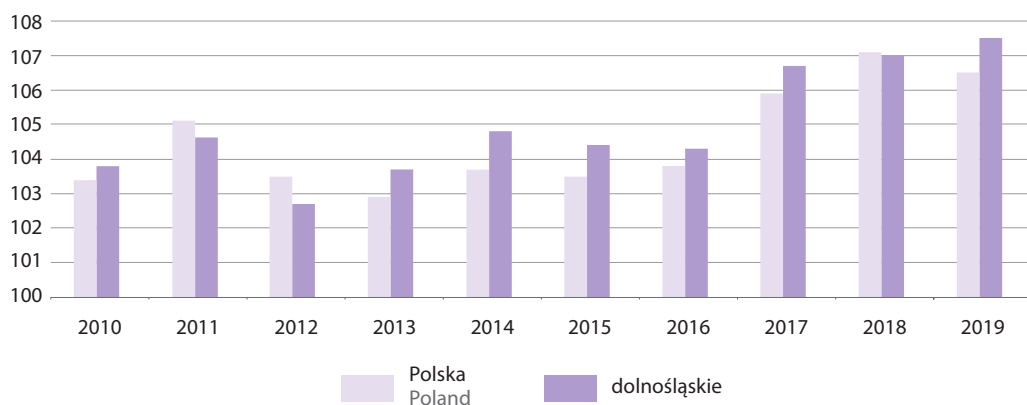
W IV kwartale 2019 r. **liczba osób biernych zawodowo lub bezrobotnych przypadająca na 1000 osób pracujących** utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego i wyniosła 812 osób wobec 811 przed rokiem.

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 494,7 tys. osób i było o 1,4% większe niż w roku poprzednim (najmniejszy wzrost w kraju, podobnie jak w świętokrzyskim). **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 5364 zł (o 7,5% więcej niż 2018 r.; największy, po małopolskim i kujawsko-pomorskim, wzrost w kraju) i stanowiło 103,8% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Wykres 25. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)
Chart 25. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 26. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)
Chart 26. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

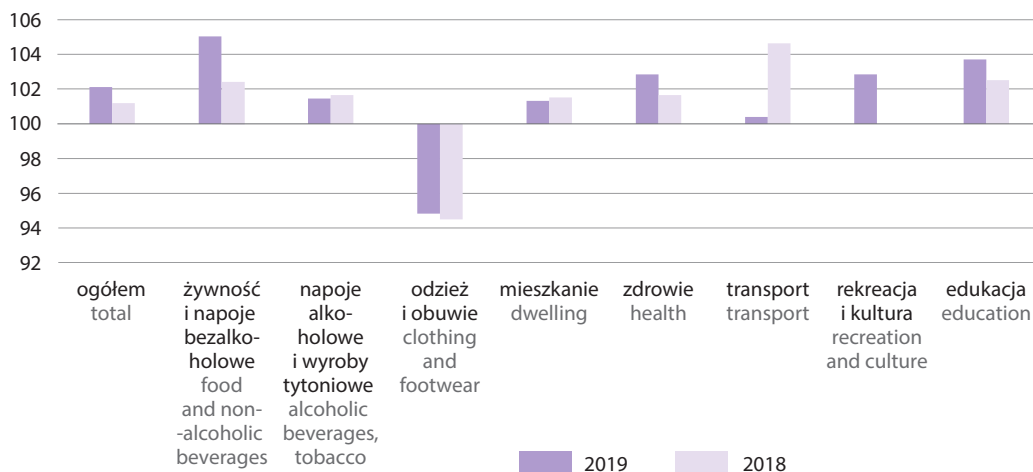

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2292 zł (o 1,5% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1353 zł (o 4,7% więcej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie dolnośląskim w 2019 r. był o 0,2 p. proc. niższy niż średnio w kraju.

Wykres 27. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)

Chart 27. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu mniejszym niż średnio w kraju wzrosły ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem (o 2,8% wobec 3,2%) oraz towarów i usług w zakresie mieszkania i w zakresie transportu (odpowiednio o: 1,3% i 0,4% wobec 1,4% i 0,7%). W województwie obserwowano najgłębszy w skali roku spadek cen odzieży i obuwia (5,2% wobec 1,9%).

Województwo dolnośląskie w 2019 r. wytworzyło 8,8% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (4 lokata) i 6,5% produkcji sprzedanej **budownictwa** (6 lokata). W skali roku odnotowano wzrost powyżej średniej krajowej zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 6,5%, wobec wzrostu o 4,0% w Polsce), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (13,8%, wobec 10,6%).

W 2019 r. w województwie dolnośląskim oddano do użytkowania 22,0 tys. **mieszkań**, co stanowiło 10,6% mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost o 18,9% (w kraju wzrost o 12,1%). Najbardziej zwiększyła się liczba mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 21,6%), a następnie w budownictwie indywidualnym (o 8,6%). Natomiast zmniejszyła się w skali roku liczba oddanych mieszkań spółdzielczych (z 263 do 134). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 77,0 m², wobec średniej krajowej 88,6 m².

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa dolnośląskiego w 2019 r. były lepsze od uzyskanych rok wcześniej (największy, po podkarpackim, wzrost wyniku finansowego netto). Poprawiły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Zmniejszył się wskaźnik poziomu kosztów – z 96,0% do 95,6%. Zaobserwowano wzrost wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 4,0% do 4,4%) oraz netto (z 3,0% do 3,6%). Zwiększył się wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 3,9% do 4,1%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 79,4%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 84,8% (wobec odpowiednio 77,4% i 85,3% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach wyniosły 21036,7 mln zł, co stanowiło 13,2% nakładów w kraju (2 lokata po mazowieckim). W skali roku odnotowano wzrost nakładów o 30,3%, wobec wzrostu w kraju o 12,4%. Wzrost wystąpił w: obsłudze rynku nieruchomości (o 81,7%), przemyśle (o 60,4%), budownictwie (o 48,9%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,6%).

Spadek odnotowano w sekcji transport, gospodarka magazynowa (o 20,7%). Największy udział w zrealizowanych nakładach według sekcji PKD stanowił przemysł (61,7%). Na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia przeznaczono 49,8% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe w województwie, na budynki i budowlę – 24,9% (najniższy udział w kraju), a na środki transportu – 23,8% (najwyższy udział w kraju).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 906,1 tys. ha (o 6,6% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 94,6% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	467,0	113,9	6,5	42,9	104,1	120,5	2004,9	118,8	7,9
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	120,5	96,0	13,8	26,7	95,4	95,7	322,1	91,8	13,2
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	16,7	85,7	5,5	212	74,8	95,5	353,4	64,1	5,3

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. areal uprawy rzepaku i rzepiku (13,8% krajowej powierzchni uprawy) oraz uzyskane zbiory (13,2% produkcji krajowej) stawały województwo dolnośląskie na 1 pozycji w kraju. Wielkość powierzchni uprawy i produkcja zbóż podstawowych odpowiednio na 6 i 5 lokacie, a ziemniaków na – 9. Pod względem uzyskanych plonów z 1 ha zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi województwo zajmowało 2 lokatę w kraju, a plony rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków były niższe niż średnio w kraju.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 184,4 tys. szt. (1,6 krajowego pogłowia), bydła – 104,9 tys. szt. (1,7%), owiec – 12,0 tys. szt. (4,4%). W skali roku odnotowano spadek pogłowia trzody chlewnej (19,6% – najgłębszy w kraju) i owiec (2,0%). Pogłowie bydła zwiększyło się o 4,2%. Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była najniższa w kraju i wynosiła odpowiednio: 20,3 szt. (w kraju 76,4 szt.) i 11,5 szt. (42,6 szt.), a obsada owiec wynosiła – 1,3 szt. (1,8 szt.).

W województwie dolnośląskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,9%, towarowej – 3,6%, a końcowej – 3,7%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 36,2% niższa od średniej w kraju.

Województwo kujawsko-pomorskie

Kujawsko-pomorskie voivodship

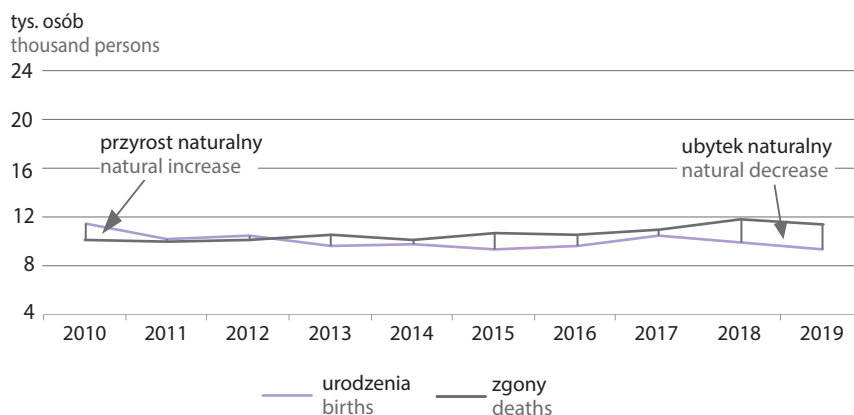

Powiaty	- 19
Miasta na prawach powiatu	- 4
Miasta ogółem	- 52
Gminy	- 144

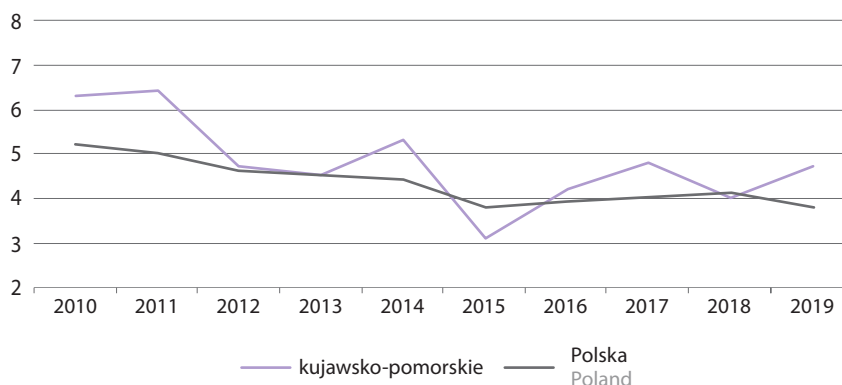
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	18,0 tys. km ² 18.0 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	2,1 mln mieszkańców 2.1 million inhabitants
	10 lokata 10th position		10 lokata 10th position
	5,7% powierzchni kraju 5.7% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 59,1% (9 lokata) urbanisation rate: 59.1% (9th position)

W województwie kujawsko-pomorskim w I półroczu 2019 r. odnotowano **spadek liczby ludności** o 5,4 tys. osób. Ubytek spowodowany był odpływem migracyjnym oraz większą liczbą zgonów niż urodzeń żywych. Od 2011 r. współczynnik urodzeń kształtował się tu poniżej wartości średniej dla kraju – w analizowanym okresie tendencja ta utrzymała się: współczynnik obniżył się o 0,5 pkt, osiągając 9,0‰ (wobec 9,5‰ w kraju). Nieco korzystniej niż przed rokiem kształtował się współczynnik zgonów – po spadku o 0,4 pkt osiągnął wartość średnią dla kraju (10,9‰). Obniżeniu – o 0,2 pkt do poziomu minus 2,0‰ – uległ współczynnik przyrostu naturalnego. Pogorszyło się także ogólne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, na co decydujący wpływ miał odpływ ludności do innych regionów kraju. W przeliczeniu na 1000 osób saldo migracji wyniosło minus 1,2‰. W kujawsko-pomorskim pogorszeniu uległ także współczynnik zgonów niemowląt – wzrósł o 0,7 pkt do poziomu 4,7‰ przy średniej dla kraju – 3,8‰. Szybsze tempo wzrostu współczynnika zgonów niemowląt obserwowano jedynie w województwie podkarpackim.

Wykres 28. Ruch naturalny ludności
Chart 28. Vital statistics of population

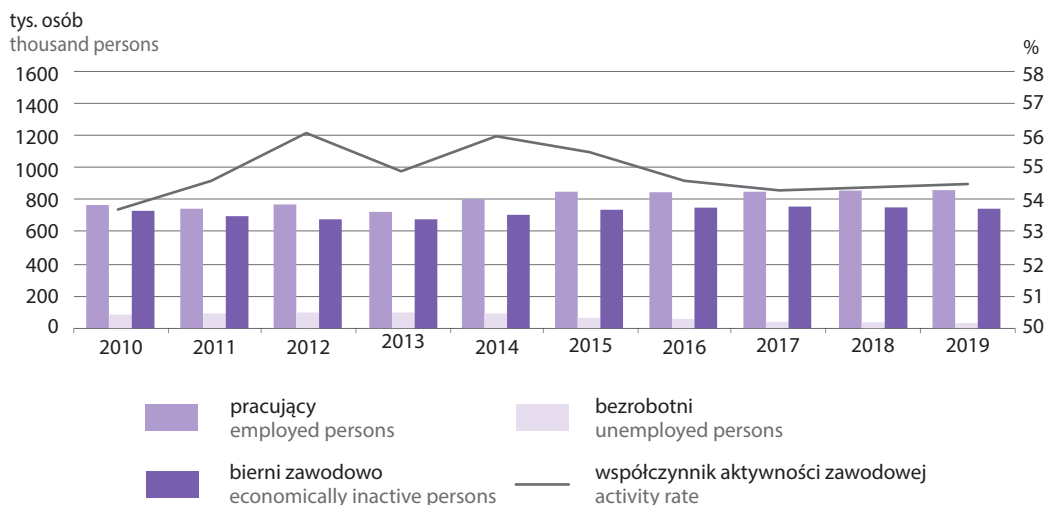

Wykres 29. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 29. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła 896 tys. i była o 0,3% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 54,5% (wzrost o 0,1 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2018 r.), przy średniej dla kraju równej 56,0%.

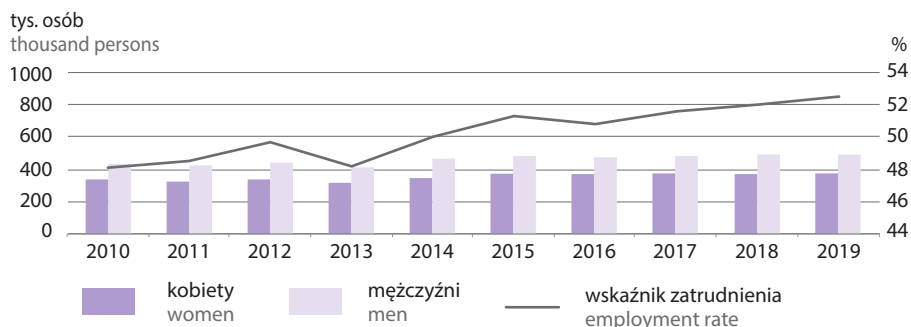
Wykres 30. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 30. Economic activity of population in the fourth quarter

W porównaniu z IV kwartałem 2018 r., zwiększyła się liczba **pracujących** (o 0,5%) i wyniosła 864 tys. osób, głównie w wyniku wzrostu liczby pracujących kobiet (o 1,1%), przy niezmienionej liczbie pracujących mężczyzn.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. wyniósł 52,5% i był o 0,5 p. proc. wyższy niż w analogicznym kwartale 2018 r. Wzrósł zarówno w mieście, jak i na wsi; w mieście – o 0,7 p. proc. do 53,5%, na wsi – o 0,5 p. proc. do 51,3%.

Wykres 31. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 31. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 32 tys. W skali roku o 20,0% zmniejszyła się zarówno liczba bezrobotnych w ujęciu ogółem, jak i w podziale na mężczyzn i kobiety.

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. wyniosła 3,6% i w stosunku do analogicznego okresu 2018 r. obniżyła się o 0,8 p. proc. Wskaźnik ten był wyższy w mieście (3,9%) niż na wsi (3,1%), przy czym w skali roku w mieście wzrósł o 0,3 p. proc., a na wsi spadł o 2,7 p. proc. Stopa bezrobocia kobiet spadła o 1,1 p. proc. do 4,1%, wśród mężczyzn również zanotowano spadek wskaźnika – o 0,7 p. proc. do 3,2%.

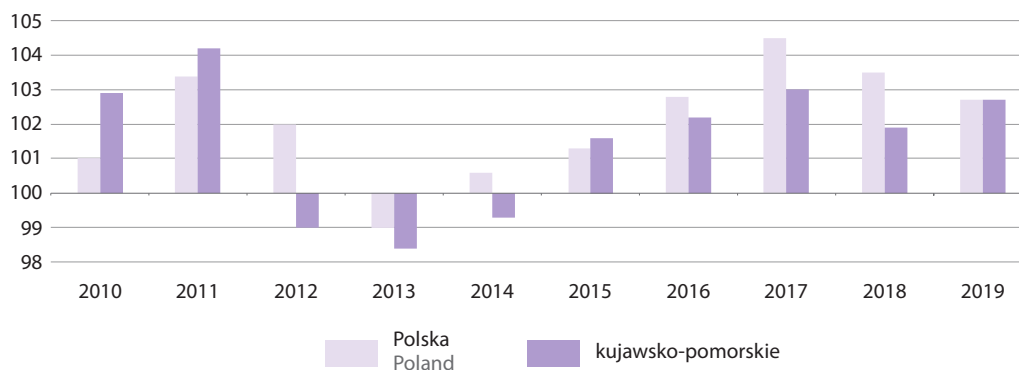
Liczba osób **biernych zawodowo** w województwie wynosiła 749 tys., co stanowiło 45,5% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. W porównaniu z IV kwartałem 2018 r. ich liczba zmniejszyła się o 0,8%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,5%.

Relacja osób niepracujących do pracujących w skali roku uległa poprawie. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadały 904 osoby bierne zawodowo lub bezrobotne (przed rokiem – 924 osoby).

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** ukształtowało się na poziomie 267,9 tys. osób, tj. o 2,7% wyższym niż w 2018 r., a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wyniosło 4503 zł (o 8,9% więcej niż przed rokiem, największy, po małopolskim, wzrost w kraju) i było mniejsze o 12,9% od średniego w Polsce.

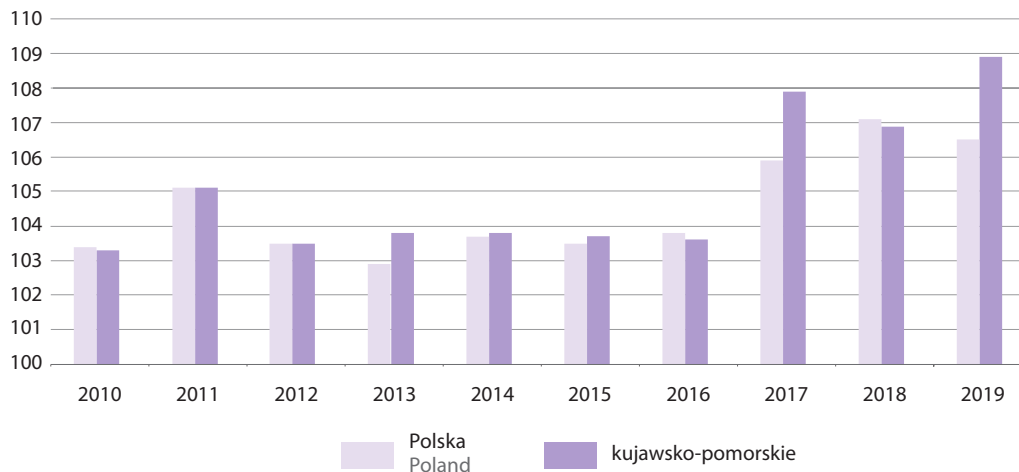
Wykres 32. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 32. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 33. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

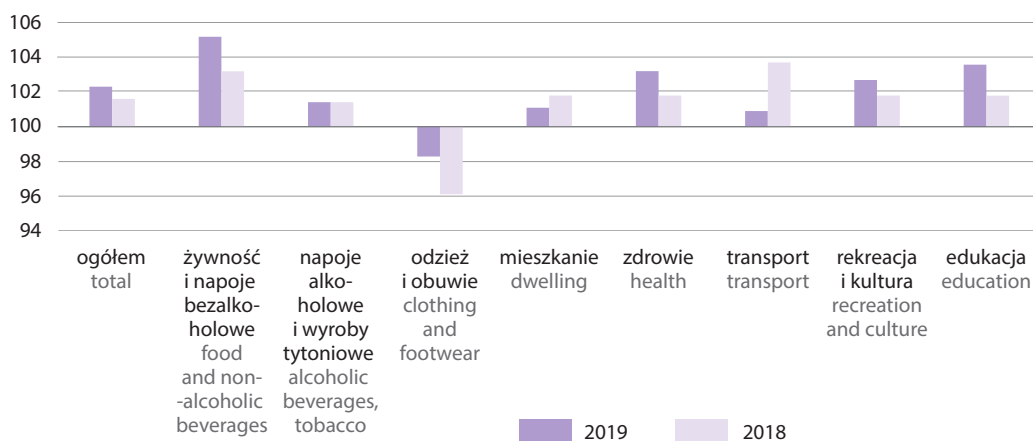
Chart 33. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2098 zł (o 9,8% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1300 zł (o 0,6% więcej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 r. był na podobnym poziomie jak przeciętnie w kraju i wyniósł 2,3%.

Wykres 34. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 34. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 5,2% wobec 4,9%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 2,7% wobec 2,6%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,4% wobec 1,3%) oraz towarów i usług w zakresie transportu (o 0,9% wobec 0,7%). Ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem rosły wolniej niż przeciętnie (o 1,1% wobec 1,4%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 1,7% (wobec 1,9% w kraju).

Województwo kujawsko-pomorskie w 2019 r. wytworzyło 4,2% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 3,3% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 3,4%), jak i budownictwa (o 10,9%). W porównaniu do średniej krajowej dynamika produkcji sprzedanej przemysłu była mniejsza o 0,6 p. proc., a produkcji sprzedanej budownictwa większa o 0,3 p. proc. od średniej krajowej (w Polsce odpowiednio wzrost o 4,0% i o 10,6%).

W 2019 r. w województwie kujawsko-pomorskim oddano do użytkowania 8,1 tys. **mieszkań**, co stanowiło 3,9% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań o 14,1% (wobec wzrostu o 12,1% w Polsce). Zwiększyła się liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem oraz w budownictwie indywidualnym (odpowiednio o 19,2% i 6,6%). Wzrosła również liczba mieszkań spółdzielczych (ze 116 oddanych w 2018 r. do 297). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania była wyższa niż średnia w kraju (94,2 m², wobec 88,6 m²).

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego w 2019 r. były znacznie gorsze od uzyskanych rok wcześniej (najgłębsze, po śląskim, spadki wyników finansowych brutto i netto). Pogorszyły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Zwiększył się wskaźnik poziomu kosztów – z 94,4% do 95,1%. Zaobserwowano spadek wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 5,6% do 4,9%) oraz wskaźnika rentowności obrotu netto (z 4,7% do 4,0%). Odnotowano zmniejszenie wskaźnika rentowności sprzedaży brutto (z 5,6% do 4,9%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem wyniósł 82,5%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 89,2% (wobec odpowiednio 80,2% i 78,7% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw województwa wyniosły 3670,2 mln zł, co stanowiło 2,3% nakładów w kraju. W skali roku odnotowano wzrost nakładów o 14,6%, wobec wzrostu w kraju o 12,4%. Wzrost wystąpił w: budownictwie (o 32,4%), przemyśle (o 16,7%), transporcie, gospodarce magazynowej (o 9,7%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 8,7%). Spadek odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 36,1%). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (75,6% ogółu nakładów w województwie). Z nakładów inwestycyjnych na środki trwałe, największe poniesiono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 52,7%, na budynki i budowlę przeznaczono 34,4% nakładów, a na środki transportu 12,8%.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1029,2 tys. ha (o 5,9% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 92,2% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbioru i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	545,2	93,1	7,6	38,3	116,1	107,6	2086,4	108,0	8,2
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	83,5	131,2	9,5	26,6	119,8	95,3	221,9	156,9	9,1
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	24,5	88,3	8,1	199	93,0	89,6	487,3	82,1	7,3

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo zajmowało 4 lokatę w kraju pod względem wielkości arealu uprawy rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków i 5 w uprawie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. W produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi województwo zajmowało 4 lokatę (8,2%), rzepaku i rzepiku – 5 (9,1%), a – ziemniaków 6 pozycję (7,3%). Uzyskane zbiory rzepaku i rzepiku były znacznie wyższe niż przed rokiem. Plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem (z wyjątkiem ziemniaków), ale niższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi).

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 1098,0 tys. szt. (9,8% krajowego pogłowia), bydła – 517,0 tys. szt. (8,3%) i owiec – 9,1 tys. szt. (3,4%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej i bydła (po 0,8%). Natomiast populacja owiec zmniejszyła się o 13,7%. Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była wyższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 106,3 szt. wobec 76,4 szt. (3 lokata) i 50,0 szt. wobec 42,6 szt. (5 lokata), a obsada owiec była niższa i wynosiła 0,9 szt. wobec 1,8 szt. w kraju.

W województwie kujawsko-pomorskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) globalnej i końcowej produkcji rolniczej. Natomiast produkcja towarowa była o 2,8% wyższa. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej i końcowej produkcji rolniczej wyniósł po 7,3%, a towarowej – 7,7%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie niższym o 2,4% niż przeciętnie w kraju.

Województwo lubelskie

Lubelskie Voivodship

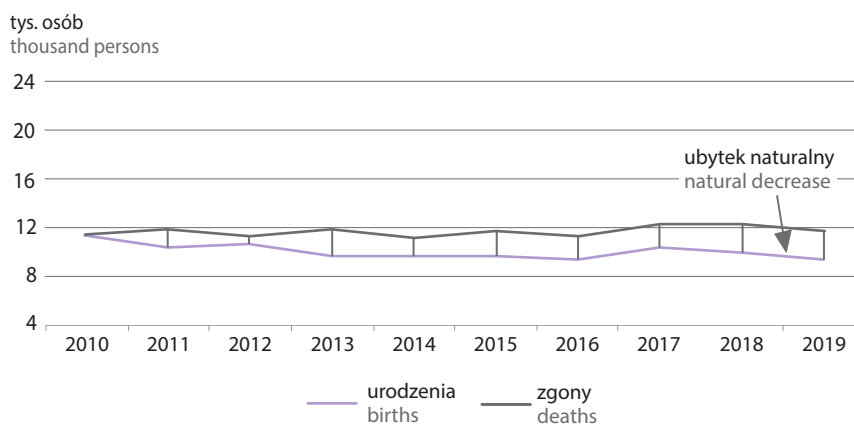

Powiaty	- 20
Miasta na prawach powiatu	- 4
Miasta ogółem	- 48
Gminy	- 213

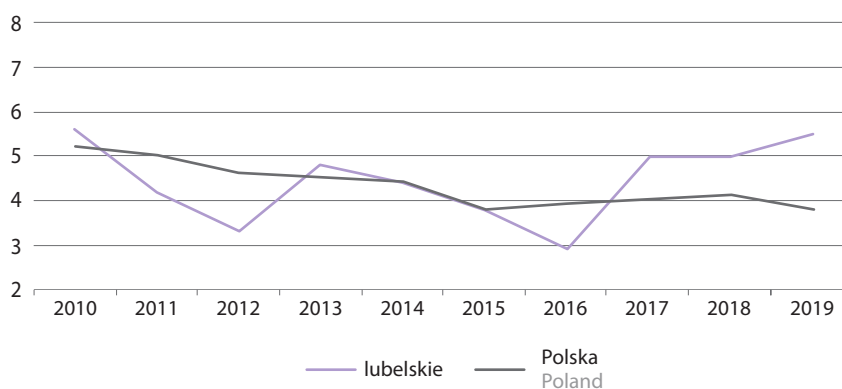
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	25,1 tys. km ² 25.1 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	2,1 mln mieszkańców 2.1 million inhabitants
	3 lokata 3rd position		9 lokata 9th position
	8,0% powierzchni kraju 8.0% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 46,5% (14 lokata) urbanisation rate: 46.5% (14th position)

W województwie lubelskim obserwuje się utrzymanie niekorzystnych zmian demograficznych. **Spadek liczby ludności** w I półroczu 2019 r. w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. wyniósł 9,4 tys. osób. Ubytek spowodowany był zarówno odpływem ludności, jak i przewagą liczby zgonów nad urodzeniami. Współczynnik urodzeń żywych obniżył się w skali roku z 9,4‰ do 8,8‰, przy jednoczesnym spadku współczynnika zgonów (z 11,6‰ – do 11,1‰), co wpłynęło na nieznaczną poprawę przyrostu naturalnego (z minus 2,2‰ do 2,3‰). W I półroczu 2019 r. szybsze tempo spadku współczynnika obserwowano jedynie w województwach: łódzkim, podlaskim i wielkopolskim. Lubelskie, obok świętokrzyskiego, odnotowało także najniższe saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych (w obu województwach po minus 2,8‰ wobec 0,1‰ w kraju). Podobnie jak w analogicznym okresie roku 2018 r.– lubelskie okazało się województwem o najwyższym w kraju współczynniku zgonów niemowląt – 5,5‰ (wzrost o 0,5 pkt).

Wykres 35. Ruch naturalny ludności
Chart 35. Vital statistics of population

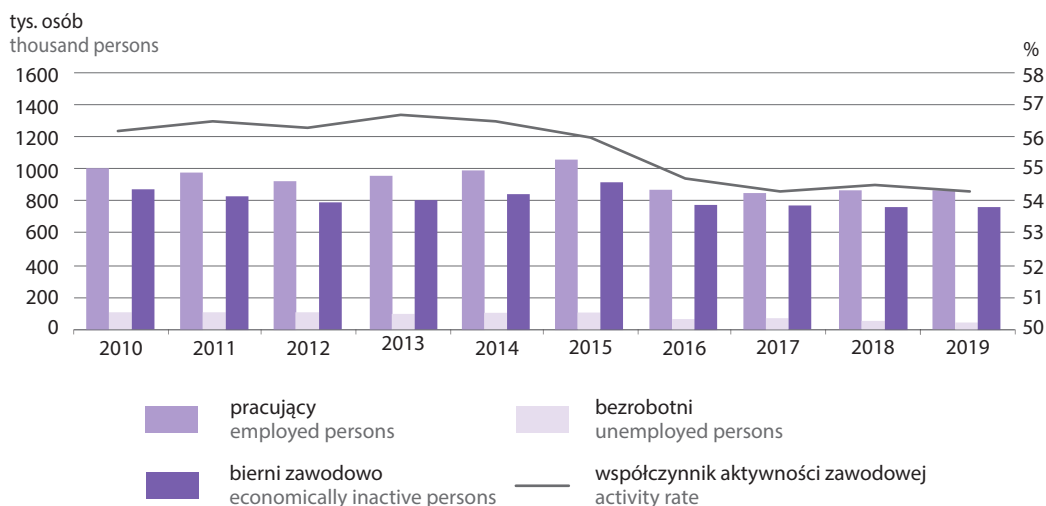

Wykres 36. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 36. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie lubelskim wyniosła 907 tys. i była o 1,2% mniejsza niż w IV kwartale 2018 r. **Współczynnik aktywności zawodowej** osiągnął wartość 54,3% (spadek o 0,2 p. proc. w skali roku), przy średniej dla kraju na poziomie 56,0%.

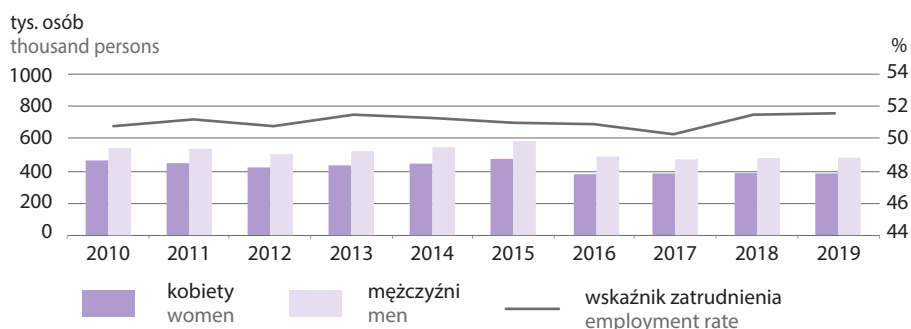
Wykres 37. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 37. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 863 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. zmniejszyła się o 0,5%. Spadła liczba pracujących kobiet (o 1,5%), wzrosła – mężczyzn (o 0,2%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. był nieznacznie wyższy niż przed rokiem (o 0,1 p. proc.) i wyniósł 51,6%. Wzrost wskaźnika zatrudnienia wystąpił na wsi (o 0,6 p. proc. do 51,1%). Natomiast w miastach województwa lubelskiego odnotowano spadek (o 0,5 p. proc. do poziomu 52,2%).

Wykres 38. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 38. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 44 tys. i w skali roku zmniejszyła o 13,7%. Spadła zarówno liczba bezrobotnych kobiet (o 21,7%), jak i mężczyzn (o 7,1%).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. w województwie lubelskim mimo spadku w ujęciu rocznym o 0,7 p. proc. osiągnęła najwyższy poziom w kraju i wyniosła 4,9%. Wskaźnik był wyższy w mieście (5,5%) niż na wsi (4,3%), przy czym w mieście wzrósł o 0,8 p. proc., a na wsi zmniejszył się o 2,0 p. proc. Odnotowano zmniejszenie stopy bezrobocia zarówno wśród kobiet (o 1,1 p. proc. do 4,5%), jak i wśród mężczyzn (o 0,4 p. proc. do 5,1%).

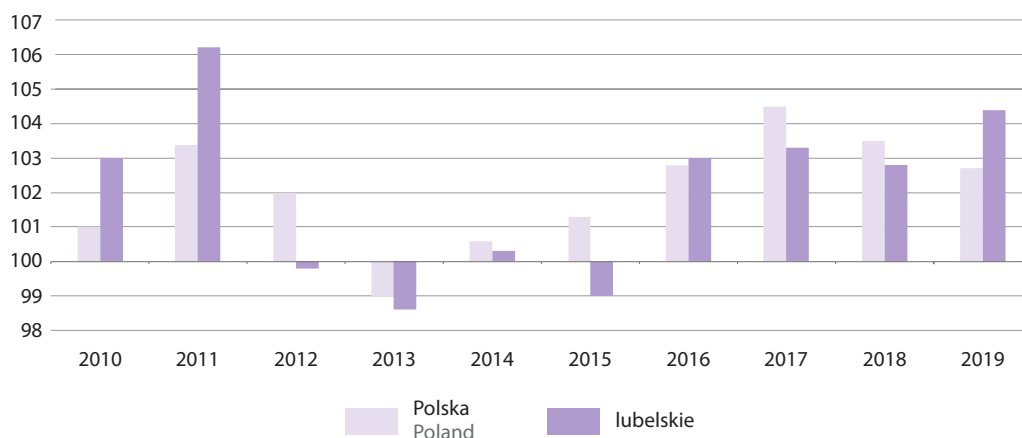
Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 764 tys. osób, co stanowiło 45,7% ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba spadła o 0,3%, wobec spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,8%

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w województwie lubelskim poprawiła się w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 936 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych (942 osoby przed rokiem).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. wyniosło 203,3 tys. osób (4,4% więcej niż w roku poprzednim). **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 4352 zł (wzrost o 5,5% w skali roku; najmniejszy, po mazowieckim, wzrost w kraju) i było o 15,8% niższe od średniego w Polsce.

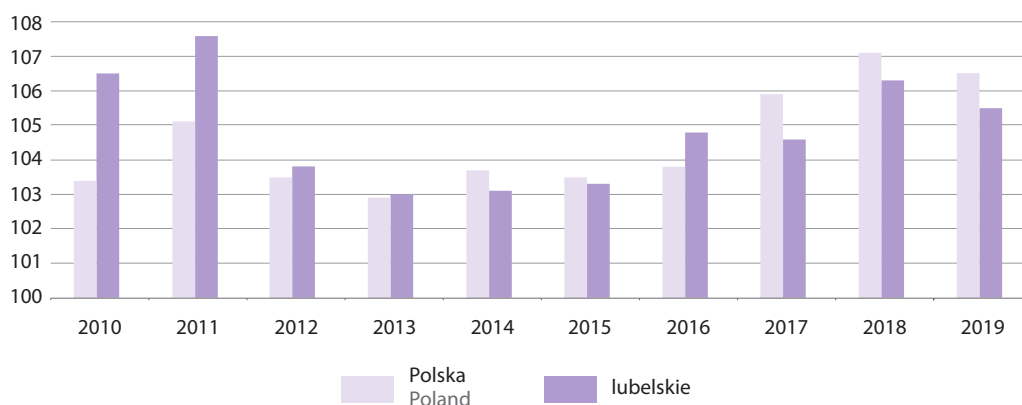
Wykres 39. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 39. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 40. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 40. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

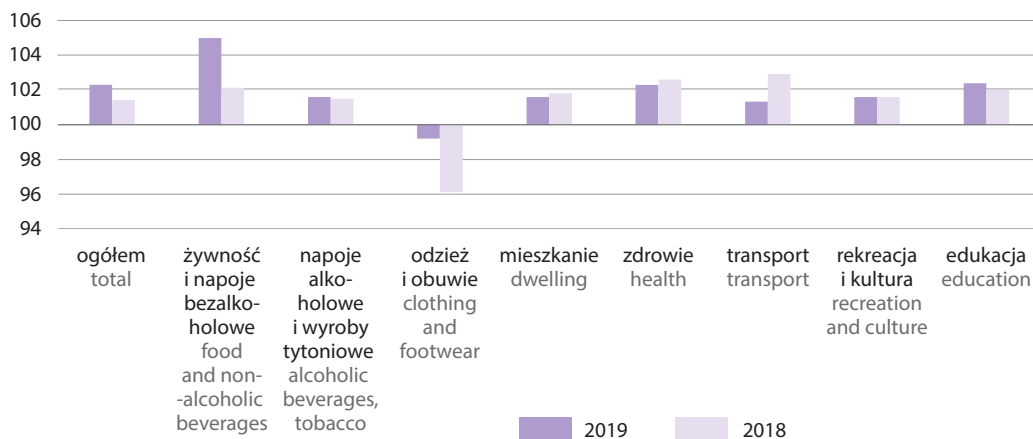

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2050 zł (o 11,9% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1297 zł (o 0,4% więcej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie lubelskim w 2019 r. był na podobnym poziomie jak przeciętnie w kraju i wyniósł 2,3%.

Wykres 41. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)

Chart 41. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 5,0% wobec 4,9%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem (po 1,6% wobec odpowiednio o – 1,3% i 1,4%), a także w zakresie transportu (o 1,3% wobec 0,7%). Wolniej niż przeciętnie rosły natomiast ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 1,6% wobec 2,6%), a opłaty w zakresie edukacji oraz ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem wzrosły najmniej w kraju (odpowiednio o: 2,4% i 2,3% wobec 3,6% i 3,2%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 0,8% (wobec 1,9% w kraju).

Województwo lubelskie w 2019 r. wytworzyło 2,6% krajowej produkcji sprzedanej przemysłu i 2,3% produkcji sprzedanej budownictwa. W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 6,1%, wobec wzrostu średnio w kraju o 4,0%) oraz produkcji sprzedanej budownictwa (o 19,3%, przy wzroście o 10,6% średnio w Polsce).

W 2019 r. w województwie lubelskim oddano do użytkowania 7,3 tys. **mieszkań**, co stanowiło 3,5% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W skali roku odnotowano spadek o 2,5% liczby oddanych mieszkań (w kraju wzrost o 12,1%). Zmniejszyła się liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 4,5%) oraz spółdzielczych (z 421 oddanych w 2018 r. do 136). W budownictwie indywidualnym odnotowano wzrost (o 7,2%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 100,5 m² (przy średniej krajowej 88,6 m²).

Badane przedsiębiorstwa województwa lubelskiego w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. uzyskały lepsze **wyniki finansowe** (największy, po podkarpackim, wzrost wyniku finansowego brutto). Poprawiły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Odnotowano spadek wskaźnika poziomu kosztów – z 94,3% do 93,7%. Zwiększył się zarówno wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 5,7% do 6,3%), jak i netto (z 4,6% do 5,1%). Zwiększył się również wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 6,4% do 7,4%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 81,9%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 85,3% (wobec odpowiednio 79,9% i 84,4% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw województwa lubelskiego wyniosły 4784,4 mln zł, co stanowiło 3,0% wartości krajowej. W ujęciu rocznym odnotowano wzrost nakładów o 7,2%, wobec wzrostu w kraju o 12,4%. Wzrost odnotowano w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości (o 33,1%), budownictwo (o 18,2%), przemysł (o 9,9%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 3,7%). Spadek odnotowano w sekcji transport, gospodarka magazynowa (o 40,0%). Największy udział w zrealizowanych nakładach według sekcji PKD osiągnął przemysł – 88,5%. Największe nakłady inwestycyjne na środki trwałe poniesiono na budynki i budowlę, które stanowiły 59,7% (najwyższy udział w kraju), a następnie na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia, które stanowiły 35,0% oraz środki transportu 5,2% (najniższy udział w kraju).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1443,4 tys. ha (o 2,7% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 87,4% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbioru i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2017= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2017= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2017= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	779,0	104,6	10,9	38,6	101,3	108,4	3004,7	106,0	11,8
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	114,9	102,5	13,1	26,1	87,3	93,5	299,5	89,1	12,3
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	17,2	107,0	5,7	195	69,7	87,8	335,5	74,6	5,0

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo lubelskie zajmowało 2 lokatę w kraju pod względem wielkości arealu uprawy rzepaku i rzepiku, 3 – zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, a 8 – w uprawie ziemniaków. Udział województwa w krajowej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (11,8%) oraz rzepaku i rzepiku (12,3%) lokował je na 2 pozycji w kraju. Uzyskane plony zbóż podstawowych z 1 ha były wyższe niż przeciętne w kraju i wyższe niż przed rokiem.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 459,3 tys. szt. (4,1% krajowego pogłowia), bydła – 389,2 tys. szt. (6,2%), owiec – 22,0 tys. szt. (8,1%). W skali roku zwiększyło się pogłowie trzody chlewnej (o 2,8%), bydła (o 2,9%) i owiec (o 8,8%). Obsada trzody chlewnej, bydła i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: – 31,6 szt. (w kraju 76,4 szt.), 26,8 szt. (42,6 szt.) i 1,5 szt. (1,8 szt.).

W województwie lubelskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) globalnej i końcowej produkcji rolniczej. Natomiast produkcja towarowa była o 2,5% wyższa. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 8,8%, końcowej – 8,4% i towarowej – 8,2%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 13,2% niższa od średniej w kraju.

Województwo lubuskie

Lubuskie voivodship

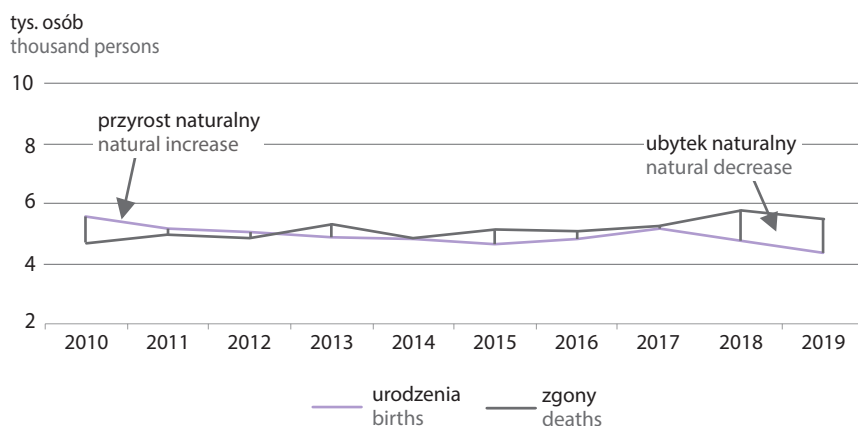
Powiaty	- 12
Miasta na prawach powiatu	- 2
Miasta ogółem	- 43
Gminy	- 82

Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	14,0 tys. km ² 14.0 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	1,0 mln mieszkańców 1.0 million inhabitants
	13 lokata 13th position		15 lokata 15th position
	4,5% powierzchni kraju 4.5% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 64,9% (4 position) urbanisation rate: 64.9% (4th place)

W I półroczu 2019 r. **liczba ludności** województwa lubuskiego **zmniejszyła się** w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 2,4 tys. osób. Obniżeniu uległ współczynnik przyrostu naturalnego z minus 2,0‰ do minus 2,2‰. Tempo tego spadku było jednak znacznie wolniejsze niż w analogicznym okresie roku poprzedniego – notowano wówczas spadek z minus 0,2‰ do minus 2,0‰. Pogorszeniu uległ współczynnik urodzeń żywych (z 9,3‰ do 8,6‰) – w I półroczu 2019 r. po raz pierwszy od 2010 r. nie przekroczył on wartości 9,0‰. Szybsze tempo spadku współczynnika urodzeń dotyczyło województw: łódzkiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego. Jednocześnie znacząco obniżył się współczynnik zgonów (z 11,3‰ do 10,8‰) – szybsze tempo spadku notowano w: łódzkim, podlaskim i wielkopolskim. Ogólne saldo migracji na pobyt stały utrzymało się na zbliżonym poziomie – minus 0,8‰ wobec minus 0,7‰ w analogicznym okresie roku poprzedniego. W województwie odnotowano widoczną poprawę współczynnika zgonów niemowląt, który wyniósł 3,2‰ (poniżej średniej w kraju) wobec 4,8‰ w analogicznym okresie roku poprzedniego. Lubuskie było województwem o najszybszym tempie spadku tego wskaźnika.

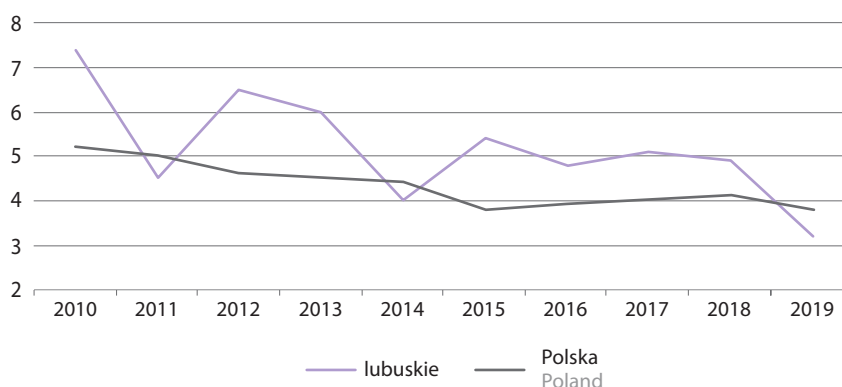
Wykres 42. Ruch naturalny ludności

Chart 42. Vital statistics of population

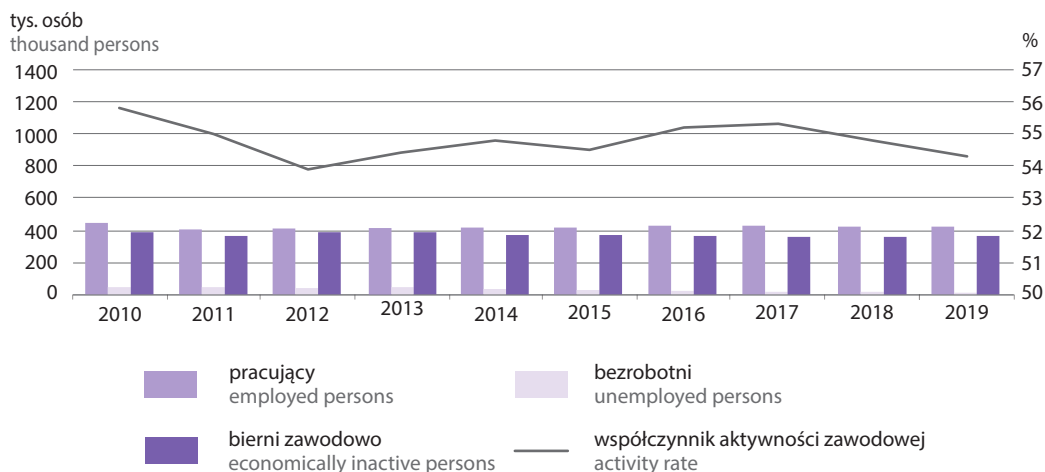
Wykres 43. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych

Chart 43. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, w IV kwartale 2019 r., liczba **aktywnych zawodowo** województwa lubuskiego zmniejszyła się w skali roku o 1,6% i wyniosła 429 tys. osób. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 54,3% (spadek o 0,5 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2018 r.), przy średniej dla kraju 56,0%.

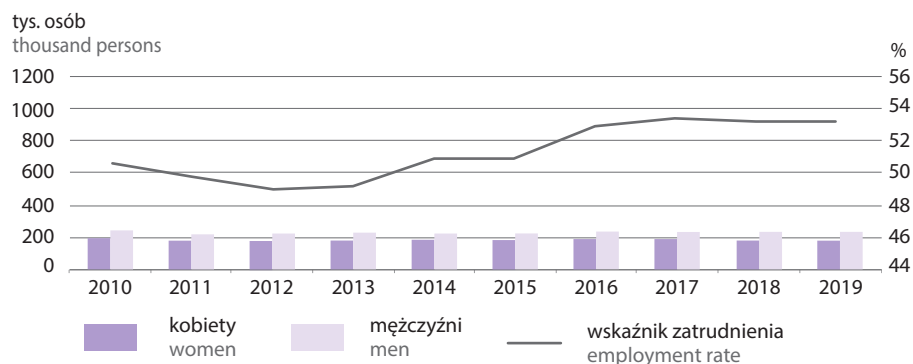
Wykres 44. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 44. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** w IV kwartale 2019 r. zmniejszyła się w skali roku o 0,7% i wyniosła 420 tys. osób. Zmniejszyła się liczba pracujących mężczyzn (o 0,8%), przy utrzymaniu się liczby pracujących kobiet na poziomie sprzed roku.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. utrzymał się na poziomie roku ubiegłego i wyniósł 53,2%. Pogorszenie wskaźnika o 0,5 p. proc. do 53,2% obserwowano w miesiącu. Poprawę o 1,2 p. proc. odnotowano na wsi do 53,4%.

Wykres 45. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 45. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 9 tys. osób i była o 30,8% mniejsza w porównaniu z IV kwartałem poprzedniego roku. Szczególnie spadła liczba bezrobotnych mężczyzn (o 25,0%).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. była w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. o 0,9 p. proc. niższa i wyniosła 2,1%. W ujęciu rocznym wskaźnik w mieście obniżył się o 1,0 p. proc. do 1,8%. Wśród mężczyzn stopa bezrobocia zmniejszyła się o 0,8 p. proc. i wyniosła 2,5%.

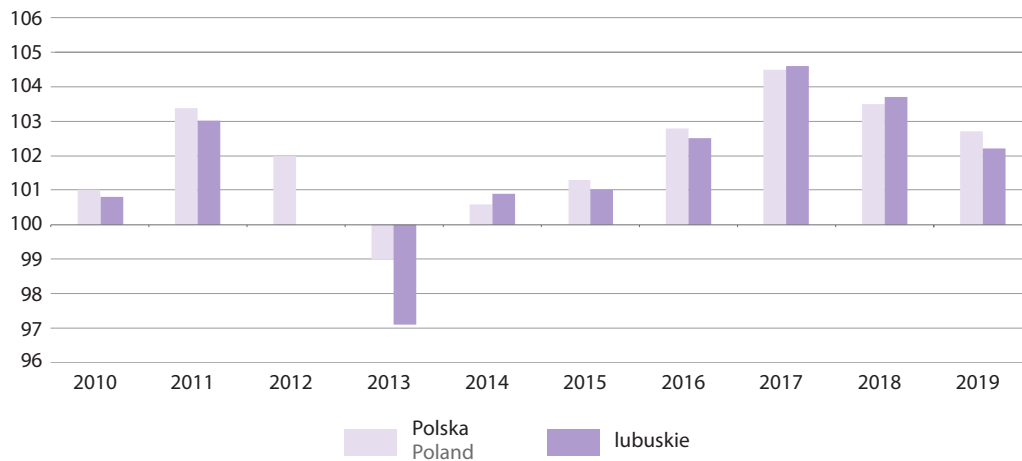
Populacja **biernych zawodowo** liczyła 361 tys. osób, co stanowiło 45,7% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. W skali roku ich liczba wzrosła o 0,6%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,6%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zwiększyła się nieznacznie w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 881 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych (879 osób przed rokiem).

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 132,9 tys. osób i w stosunku do 2018 r. zwiększyło się o 2,2%. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** kształtowało się na poziomie 4458 zł, wzrosło w skali roku o 5,6% (najmniejszy, po mazowieckim i lubelskim, wzrost w kraju) i było o 13,8% mniejsze od średniego w Polsce.

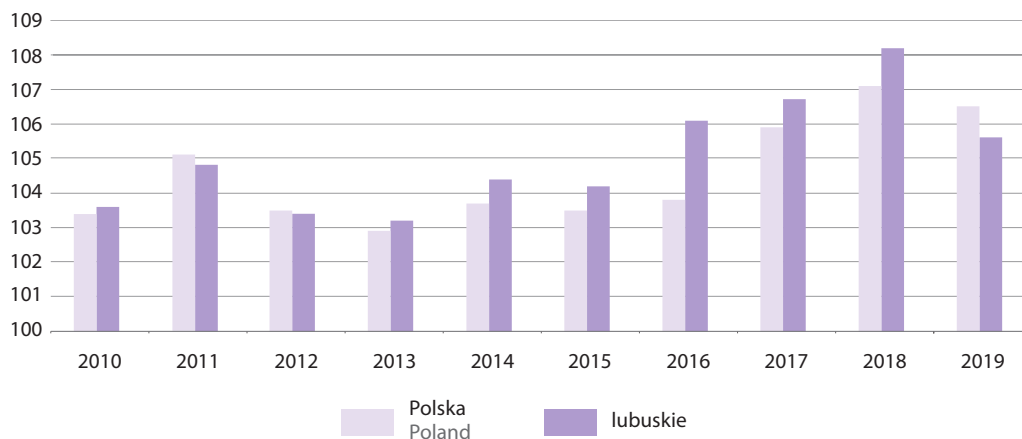
Wykres 46. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 46. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 47. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

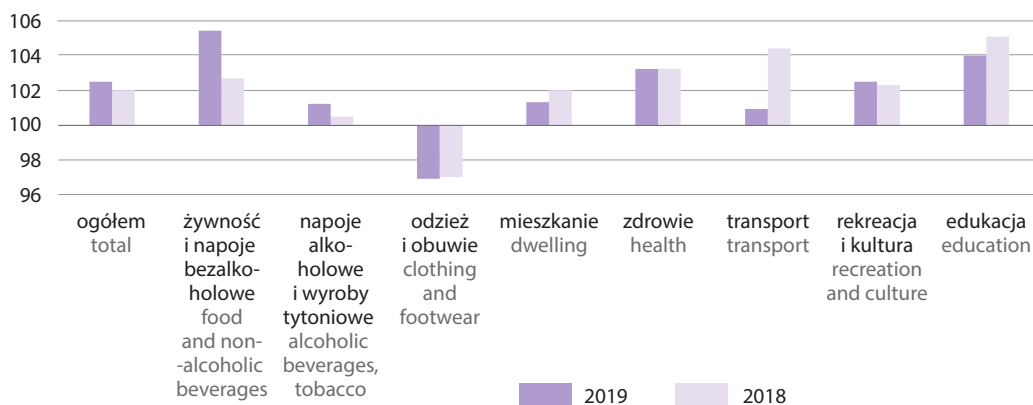
Chart 47. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2099 zł (o 9,8% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1427 zł (o 10,4% więcej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie lubuskim w 2019 r. był o 0,2 p. proc. wyższy niż średnio w kraju.

Wykres 48. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 48. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 5,4% wobec 4,9%), opłaty w zakresie edukacji (o 4,0% wobec 3,6%) oraz ceny towarów i usług w zakresie transportu (o 0,9% wobec 0,7%). Spadek cen odzieży i obuwni wyniósł 3,1% (wobec 1,9% w kraju).

Województwo lubuskie w 2019 r. wytworzyło 2,6% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 1,0% (najmniej w kraju) produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano jedyny w kraju spadek produkcji sprzedanej przemysłu (o 0,7%), natomiast wzrosła produkcja sprzedana budownictwa (o 6,3%).

W 2019 r. w województwie lubuskim oddano do użytkowania 4,1 tys. **mieszkań** (spadek w ujęciu rocznym o 2,8%, wobec wzrostu w kraju o 12,1%). Stanowiło to 2,0% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce. Zmniejszyła się liczba mieszkań spółdzielczych i przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (odpowiednio o 41,3% i o 7,9%). Wzrost dotyczył budownictwa indywidualnego (o 9,5%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 92,7 m² i była wyższa od średniej krajowej o 4,1 m².

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa lubuskiego w 2019 r. były wyższe od uzyskanych rok wcześniej. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe poprawiły się. Wskaźnik poziomu kosztów zmniejszył się (z 95,8% do 95,2%). Odnotowano wzrost wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 4,2% do 4,8%) oraz netto (z 3,7% do 4,1%). Zwiększył się również wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 4,0% do 4,3%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 83,3%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 89,6% (wobec odpowiednio 78,7% i 86,7% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach województwa lubuskiego wyniosły 2093,3 mln zł, co stanowiło 1,3% wartości krajowej. W ujęciu rocznym odnotowano wzrost nakładów o 15,5%, wobec wzrostu w kraju o 12,4%. Wzrost nakładów wystąpił w sekcjach transport, gospodarka magazynowa (o 185,9%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 78,5%). Spadek odnotowano w: budownictwie (o 12,3%), obsłudze rynku nieruchomości (o 3,5%) oraz przemyśle (o 2,9%). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (66,4% ogółu nakładów w województwie). W badanych przedsiębiorstwach przeważały nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia, które stanowiły 51,2% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe. Na budynki i budowlę przeznaczono 30,3%, a na środki transportu 18,4%.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 398,9 tys. ha (o 3,6% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 94,4% powierzchni ogólnej gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	194,6	114,3	2,7	30,2	113,1	84,8	588,4	129,4	2,3
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	20,4	64,6	2,3	38,2	183,7	136,9	77,8	118,4	3,2
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	3,1	102,8	1,0	425	212,6	191,4	132,5	218,7	2,0

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. w województwie lubuskim odnotowano w skali roku najwyższy wzrost powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi i najgłębszy spadek powierzchni w uprawie rzepaku i rzepiku. Uzyskane plony z 1 ha rzepaku i rzepiku były najwyższe w kraju, a ziemniaków – stawały województwo na 2 pozycji (po dolnośląskim).

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 126,4 tys. szt. (1,1% krajowego pogłowia, najmniej w kraju), bydła – 82,5 tys. szt. (1,3%), owiec – 7,5 tys. szt. (2,8%). W skali roku znacznie zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej (o 14,7%), natomiast wzrosło pogłowie bydła (o 1,6%) i owiec (o 27,8%). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: – 31,5 szt. (w kraju 76,4 szt.), 20,6 szt. (42,6 szt.), a owiec wyższa – 1,9 szt. (1,8 szt.).

W województwie lubuskim w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) globalnej i końcowej produkcji rolniczej. Natomiast produkcja towarowa była o 0,4% wyższa. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 1,6%, końcowej – 1,8% i towarowej – 1,9%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 34% niższa od średniej w kraju.

Województwo łódzkie

Łódzkie voivodship

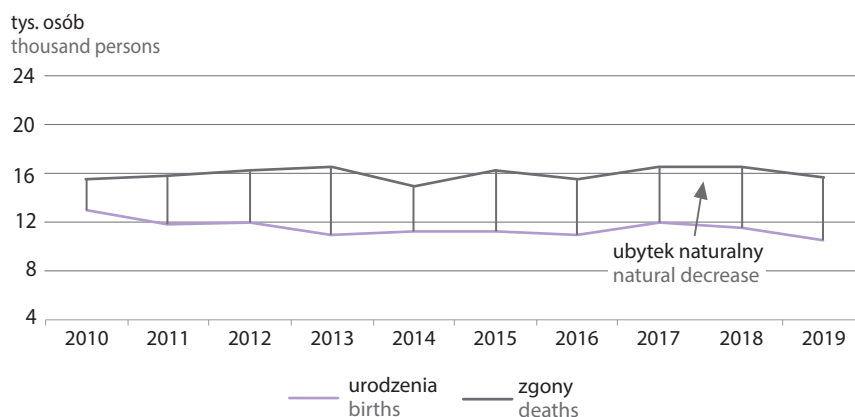
Powiaty	- 21
Miasta na prawach powiatu	- 3
Miasta ogółem	- 44
Gminy	- 177

Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	18,2 tys. km ² 18.2 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	2,5 mln mieszkańców 2.5 million inhabitants
	9 lokata 9th position		6 lokata 6th position
	5,8% powierzchni kraju 5.8% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 62,6% (7 lokata) urbanisation rate: 62.6% (7th position)

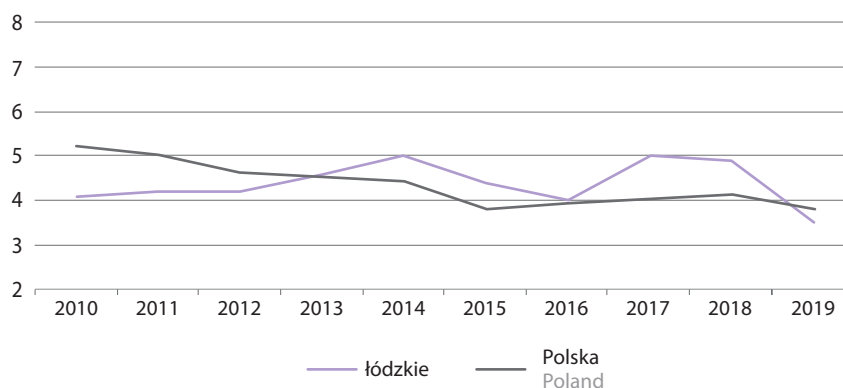

W województwie łódzkim **liczba ludności** w I półroczu 2019 r. **zmniejszyła się** w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. o 10,4 tys. osób. Obserwowany od wielu lat spadek spowodowany był w dużej mierze ubytkiem naturalnym ludności, który w końcu czerwca 2019 r. wyniósł minus 5,1 tys. osób. Współczynnik urodzeń żywych w skali roku obniżył się o 0,8 pkt i wyniósł 8,6‰. Współczynnik zgonów, mimo spadku z 13,3‰ w I półroczu do 12,7‰ w analizowanym okresie, wciąż był najwyższy w kraju. Najniższą wartość osiągnął współczynnik przyrostu naturalnego, który ukształtował się na poziomie minus 4,1‰ (wobec minus 4,0‰ w I półroczu 2018 r.). Na spadek liczby mieszkańców wpłynął także odpływ ludności z województwa. Współczynnik salda migracji na pobyt stały wyniósł minus 0,9‰ (wobec minus 0,6‰ w I półroczu 2018 r.). Łódzkie było jednocześnie drugim – po lubuskim – województwem o najwyższym spadku współczynnika zgonów niemowląt, który obniżył się o 1,4 pkt z 4,9‰ do 3,5‰. Tym samym współczynnik zgonów niemowląt osiągnął wartość niższą od średniej w kraju.

Wykres 49. Ruch naturalny ludności
Chart 49. Vital statistics of population

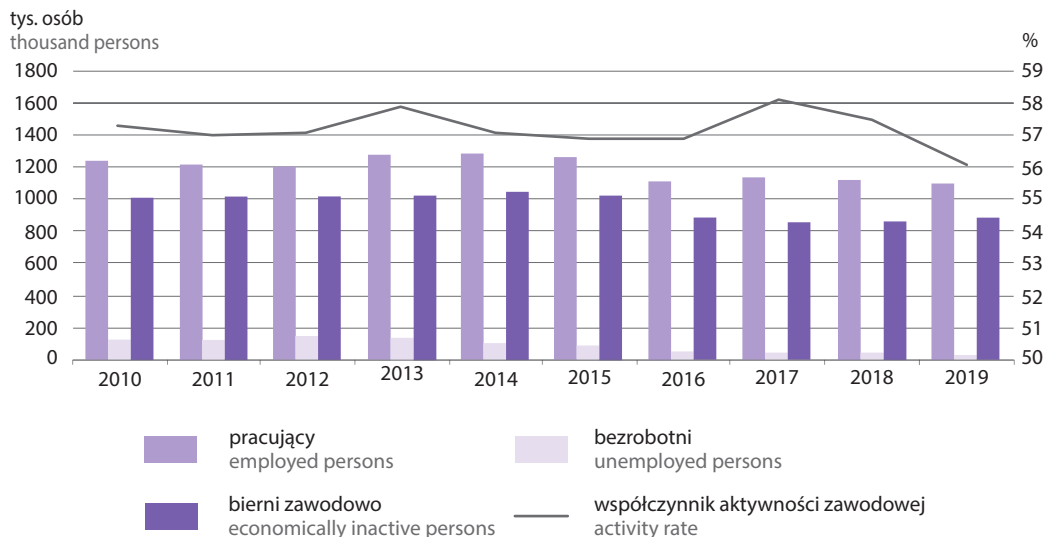

Wykres 50. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 50. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie łódzkim wyniosła 1130 tys. i była o 3,3% mniejsza niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. **Współczynnik aktywności zawodowej** zmalał o 1,4 p. proc. do 56,1% przy średniej dla kraju na poziomie 56,0%.

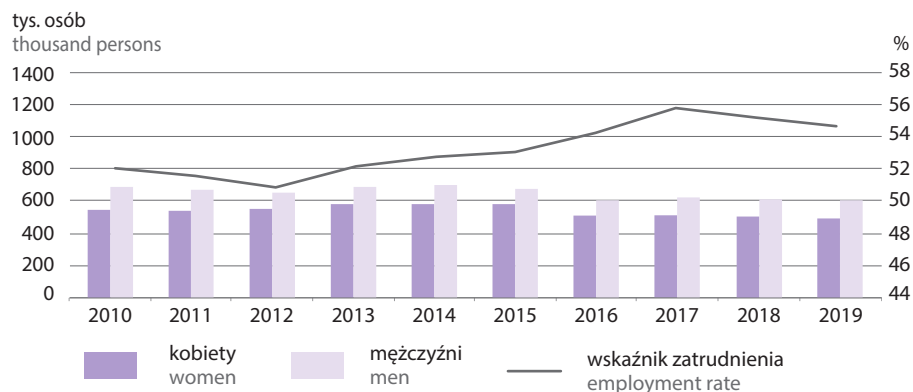
Wykres 51. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 51. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** w województwie łódzkim wyniosła 1103 tys. osób i w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. spadła o 1,7%. Zmniejszyła się zarówno liczba pracujących kobiet (o 2,2%), jak i liczba pracujących mężczyzn (o 1,1%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. zmniejszył się w ujęciu rocznym o 0,5 p. proc. i wyniósł 54,7%. Spadek odnotowano zarówno na wsi (o 1,4 p. proc. do 56,2%), jak i w mieście (o 0,1 p. proc. do 53,8%).

Wykres 52. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 52. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. w województwie łódzkim w ujęciu rocznym odnotowano spadek liczby **bezrobotnych** o 42,6% do poziomu 27 tys. osób. Zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet (o 47,8%) oraz liczba bezrobotnych mężczyzn (o 37,5%).

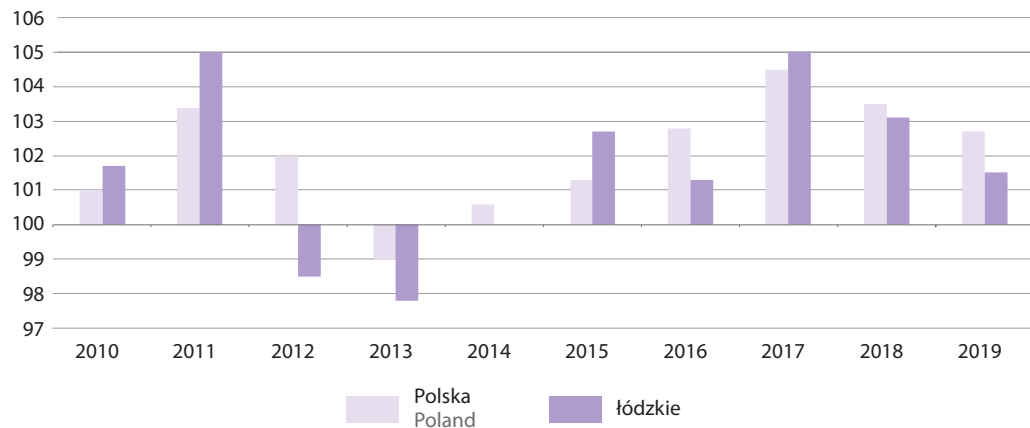
Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. zmniejszyła się o 1,6 p. proc. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku i wyniosła 2,4%. Wskaźnik ten był niższy na wsi (2,1%; spadek o 0,6 p. proc.) niż w mieście (2,6%; spadek o 2,3 p. proc.). Stopa bezrobocia zarówno kobiet, jak i mężczyzn wyniosła 2,4% i w skali roku była niższa odpowiednio o 2,0 p. proc. i 1,3 p. proc.

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 886 tys., co stanowiło 43,9% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat, a w skali roku ich liczba zwiększyła się o 2,8%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,7%.

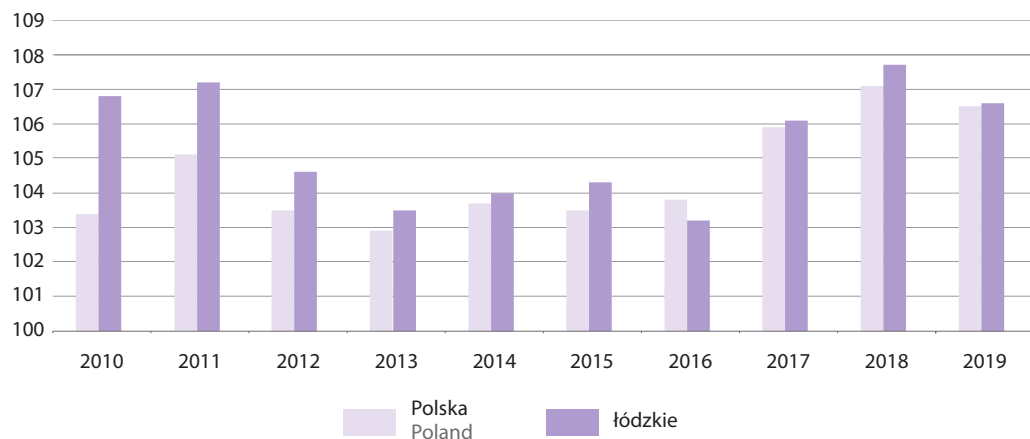
Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 pracujących zwiększyła się w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 828 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych (810 osoby rok wcześniej).

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 359,1 tys. osób i w porównaniu z 2018 r. zwiększyło się o 1,5%. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** zwiększyło się w ujęciu rocznym o 6,6% i wyniosło 4711 zł; było o 8,9% niższe niż średnie w kraju.

Wykres 53. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)
Chart 53. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

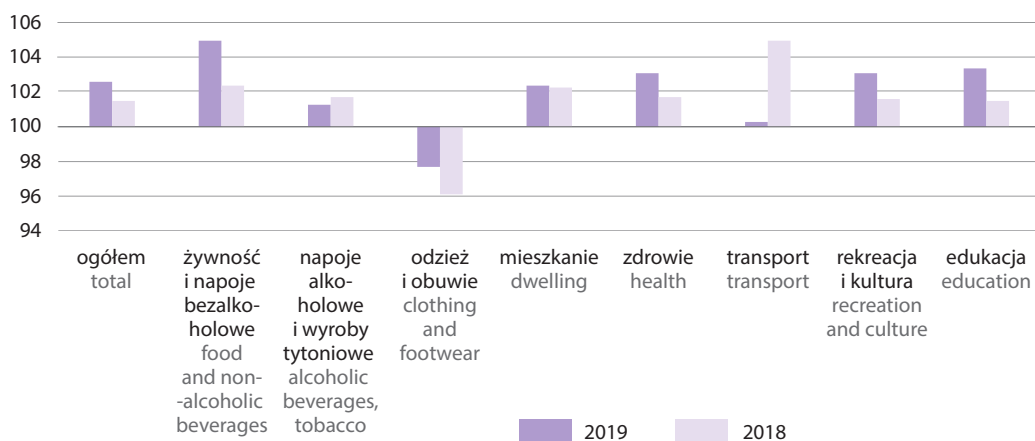
Wykres 54. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)
Chart 54. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2112 zł (o 9,2% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1286 zł (o 0,4% mniej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie łódzkim w 2019 r. był o 0,3 p. proc. wyższy niż średnio w kraju.

Wykres 55. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 55. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie odnotowano największe podwyżki towarów i usług związanych z mieszkaniem, tj. o 2,4% wobec 1,4%. W stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły również ceny żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (odpowiednio o: 5,0% i 3,1% wobec 4,9% i 2,6%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 2,3% (wobec 1,9% w kraju).

Województwo łódzkie w 2019 r. wytworzyło 5,5% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 3,7% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 0,8%, wobec średniej krajowej o 4,0%), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 7,7%, wobec średniej w Polsce 10,6%).

W 2019 r. w województwie łódzkim oddano do użytkowania 9,7 tys. **mieszkań**, co stanowiło 4,7% mieszkań oddanych w kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań o 20,9% (najwięcej po podlaskim, wobec wzrostu w kraju o 12,1%). Znacznie wzrosła liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 49,7%) i indywidualnych (o 2,7%). Duży spadek odnotowano w budownictwie spółdzielczym (ze 147 oddanych w 2018 r. do 6). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 97,5 m² i była większa od średniej w kraju o 8,9 m².

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa łódzkiego w 2019 r. były niższe niż w 2018 r. Odnotowano pogorszenie większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Zwiększył się wskaźnik poziomu kosztów z 95,2% do 95,8%. Zmniejszył się zarówno wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 4,8% do 4,2%), jak i netto (z 3,9% do 3,4%). Poprawił się natomiast wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 5,3% do 5,4%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 79,6%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 74,6% (wobec odpowiednio 79,7% i 80,9% w 2018 r.).

W 2019 r. przedsiębiorstwa województwa łódzkiego zrealizowały 5,8% **nakładów inwestycyjnych** w kraju o wartości 9333,9 mln zł. W ujęciu rocznym odnotowano spadek nakładów o 7,8%, wobec wzrostu w kraju o 12,4%. Zmniejszyły się nakłady w budownictwie (o 22,3%), przemyśle (o 9,5%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,2%). Wzrost odnotowano w sekcjach obsługa rynku nieruchomości (o 25,6%) oraz transport, gospodarka magazynowa (o 14,2%). Spośród sekcji PKD najwięcej nakła-

dów inwestycyjnych przeznaczono na przemysł – 80,9%. Największe nakłady inwestycyjne na środki trwałe poniesiono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (54,3%), a następnie na budynki i budowle (29,1%) i środki transportu (9,0%).

Powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 977,0 tys. ha (o 0,9% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 87,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	569,5	97,9	8,0	29,2	101,7	82,0	1665,1	99,8	6,6
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	28,1	132,1	3,2	20,0	82,3	71,7	56,3	109,0	2,3
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	36,0	118,4	11,9	226	89,7	101,8	811,9	106,2	12,1

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo łódzkie zajmowało 3 lokatę w kraju pod względem wielkości arealu uprawy ziemniaków, a 4 – w uprawie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Zbiory ziemniaków w 2019 r. stanowiły 12,1% produkcji krajowej (1 lokata w kraju obok mazowieckiego), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 6,6% (8 lokata). Uzyskane plony ziemniaków z 1 ha były wyższe niż przed rokiem i wyższe niż przeciętne w kraju. Plony rzepaku i rzepiku były najniższe w kraju.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 1180,5 tys. szt. (10,5% krajowego pogłowia), bydła – 491,4 tys. szt. (7,8%), owiec – 15,5 tys. szt. (5,7%). W skali roku zwiększyła się liczebność trzody chlewnej (o 6,3%), bydła (o 3,4%) i owiec (o 8,6%). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była wyższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 119,6 szt. (w kraju 76,4 szt.; 2 lokata) i 49,8 szt. (42,6 szt.; 6 lokata). Natomiast obsada owiec była niższa i wynosiła 1,6 szt. (wobec 1,8 szt. w kraju).

W województwie łódzkim w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 7,6%, końcowej – 7,3%, a towarowej – 7,4%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 7,5% wyższa niż średnia w kraju (5 lokata).

Województwo małopolskie

Małopolskie voivodship

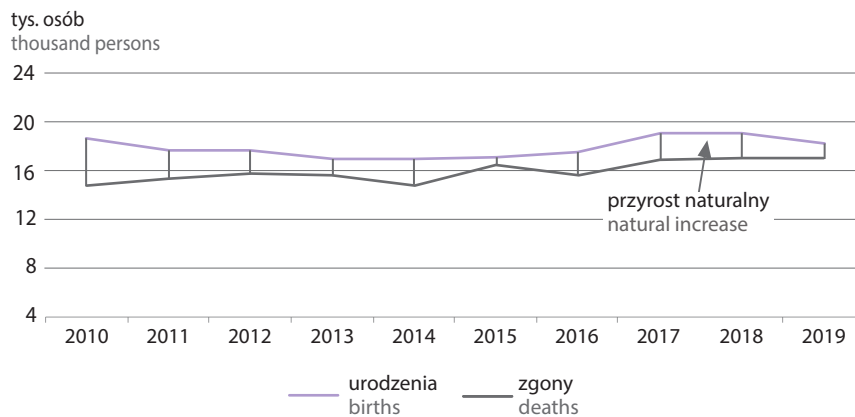

Powiaty	- 19
Miasta na prawach powiatu	- 3
Miasta ogółem	- 62
Gminy	- 182

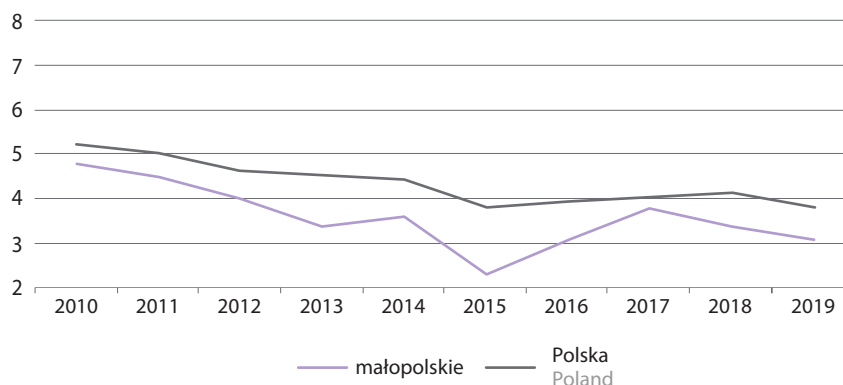
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	15,2 tys. km ² 15.2 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	3,4 mln mieszkańców 3.4 million inhabitants
	12 lokata 12th position		4 lokata 4th position
	4,9% powierzchni kraju 4.9% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 48,2% (13 lokata) urbanisation rate: 48.2% (13th position)

W województwie małopolskim od lat obserwuje się **wzrost liczby ludności**. Dodatni przyrost rzeczywisty w przeliczeniu na 1000 ludności utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 1,3‰. Wyższą wartość tego wskaźnika zanotowano w województwach pomorskim (1,8‰) i mazowieckim (1,5‰). Małopolskie po raz kolejny znalazło się wśród pięciu województw o dodatnim współczynniku ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (1,8‰ wobec 1,3‰ przed rokiem). Pod względem tempa wzrostu salda migracji małopolskie zajęło 2 miejsce, po pomorskim, (wzrost o 0,8 pkt), wyprzedzając mazowieckie i dolnośląskie (w obu notowano wzrost o 0,4 pkt). Współczynnik przyrostu naturalnego utrzymał dodatnią wartość (0,7‰ wobec 1,3‰ przed rokiem) – 2 lokata po pomorskim (0,9‰). Współczynnik urodzeń należał do najwyższych w kraju – wartość 10,7‰ zanotowano także w mazowieckim i pomorskim. We wszystkich tych województwach była ona jednak niższa niż w I półroczu 2018 r. Współczynnik zgonów pozostał na niezmiennym poziomie (10,0‰). Poprawił się natomiast współczynnik zgonów niemowląt – spadek o 0,3 pkt do wartości 3,1‰.

Wykres 56. Ruch naturalny ludności
Chart 56. Vital statistics of population

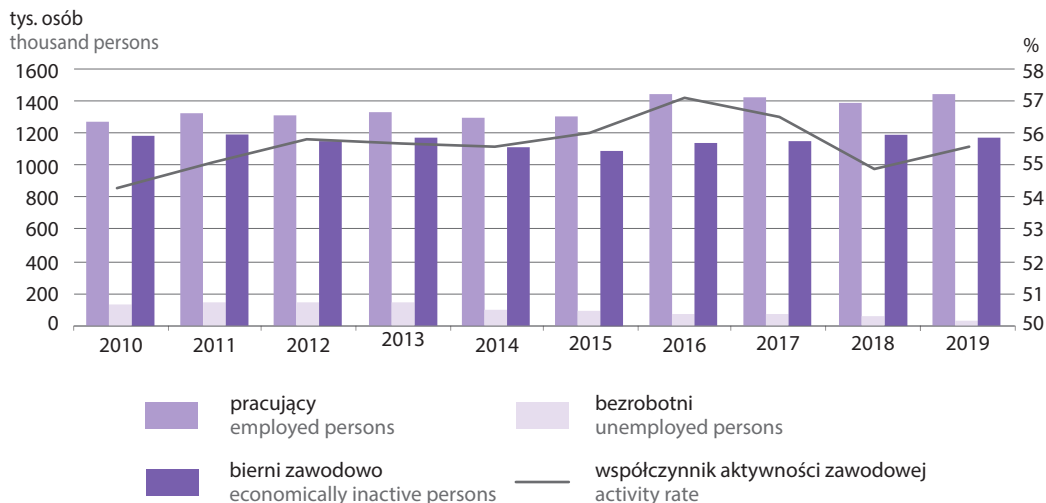

Wykres 57. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 57. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w województwie małopolskim w IV kwartale 2019 r. wyniosła 1471 tys. i była o 1,2% większa niż w roku poprzednim. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 55,6% (wzrost o 0,7 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2018 r.), przy średniej dla kraju 56,0%.

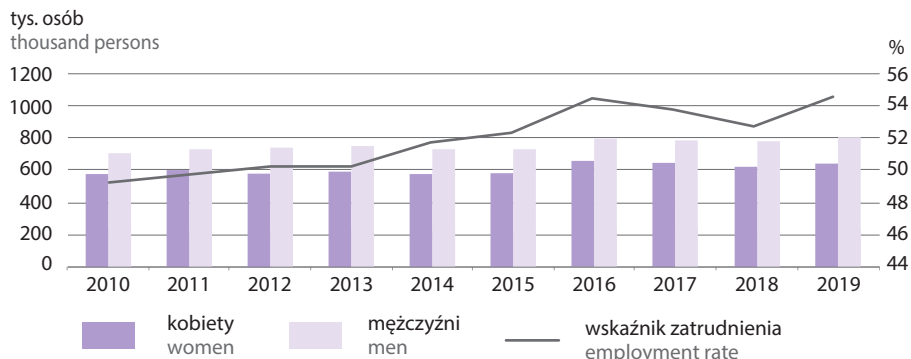
Wykres 58. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 58. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 1442 tys. (8,8% pracujących w kraju) i była o 3,4% większa w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. (największy po warmińsko-mazurskim wzrost w kraju). Zwiększyła się zarówno liczba pracujących kobiet (o 3,4%), jak i mężczyzn (o 3,2%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. wyniósł 54,5% i w skali roku wzrósł o 1,8 p. proc. (największy wzrost w kraju, po warmińsko-mazurskim). W podziale terytorialnym wskaźnik zwiększył się zarówno w miastach (o 1,7 p. proc. do 55,6%), jak i na wsi (o 2,0 p. proc. do 53,5%).

Wykres 59. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 59. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W województwie małopolskim odnotowano najgłębszy w Polsce spadek liczby osób **bezrobotnych** – o połowę do poziomu 30 tys. osób. Zmniejszyła się zarówno liczba bezrobotnych mężczyzn (o 63,6%, najgłębszy spadek w kraju), jak i liczba bezrobotnych kobiet (o 33,3%).

W IV kwartale 2019 r. **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 2,0% i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku spadła o 2,1 p. proc. Wskaźnik na wsi osiągnął wartość 1,5%, a w mieście 2,6%. Stopa bezrobocia na wsi zmniejszyła się o 2,8 p. proc., a w mieście – o 1,3 p. proc. Odnotowano spadek stopy bezrobocia zarówno wśród kobiet (o 1,5 p. proc.) do 2,7%, jak i mężczyzn (o 2,6 p. proc.) do 1,5%.

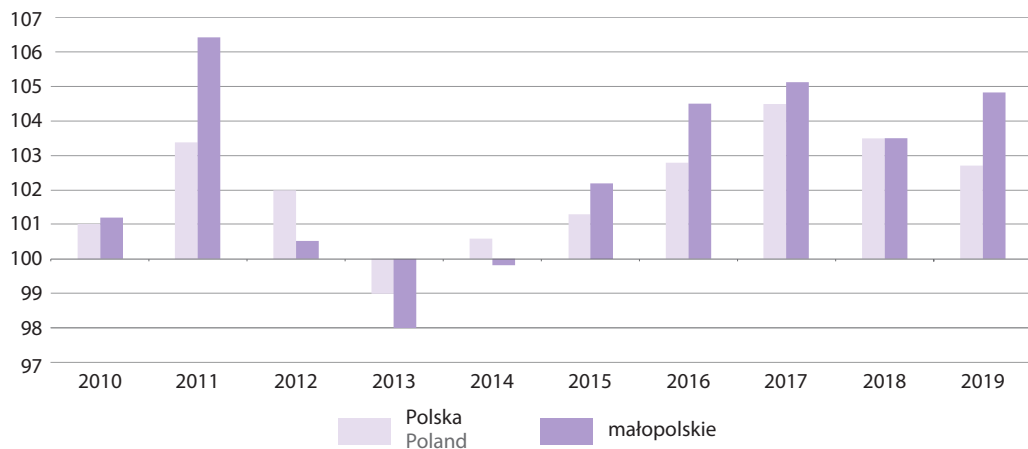
Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 1173 tys. osób, co stanowiło 44,3% ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba zmniejszyła się o 1,8%, przy jednoczesnym spadku o 0,2% liczby ludności powyżej 15 roku życia.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadają 834 osoby bierne zawodowo lub bezrobotne (899 rok wcześniej).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. wyniosło 524,8 tys. osób i było wyższe o 4,8% w porównaniu z 2018 r. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wzrosło w skali roku o 9,7% (największy wzrost w kraju) i ukształtowało się na poziomie 5151 zł (o 0,3% mniej niż średnio w kraju).

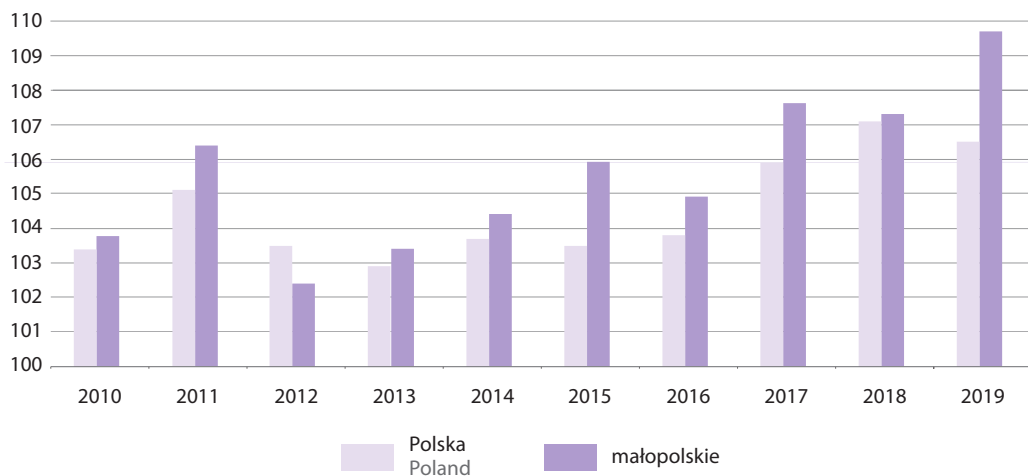
Wykres 60. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 60. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 61. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

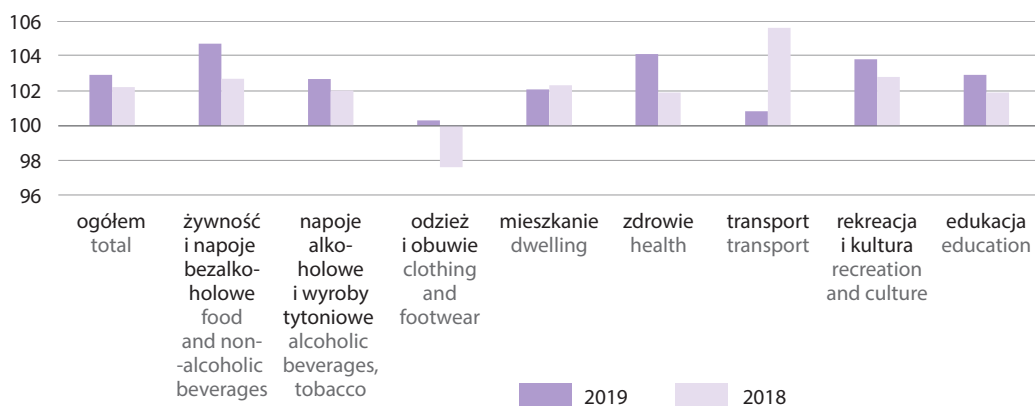
Chart 61. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2225 zł (o 4,4% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1256 zł i była najniższa w kraju (o 2,8% mniej od przeciętnej krajowej).

W 2019 r. w województwie małopolskim odnotowano najwyższy w skali roku wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych**, tj. 2,9% wobec 2,3% średnio w kraju.

Wykres 62. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 62. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie odnotowano największy w kraju wzrost cen artykułów i usług związanych ze zdrowiem (4,1% wobec 3,2%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (3,8% wobec 2,6%) oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (2,7% wobec 1,3%). W stopniu większym niż przeciętnie wzrosły również ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem i w zakresie transportu (odpowiednio o: 2,1% i 0,8% wobec 1,4% i 0,7%). W skali roku jedynie w województwie małopolskim obserwowano wzrost cen odzieży i obuwia (0,3% wobec spadku 1,9% w kraju).

Województwo małopolskie w 2019 r. wytworzyło 7,2% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 8,7% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 5,4%, wobec wzrostu w kraju o 4,0%) oraz produkcji sprzedanej budownictwa (o 10,0%, wobec wzrostu o 10,6% w kraju).

W 2019 r. w województwie małopolskim oddano do użytkowania 21,8 tys. **mieszkań**, co stanowiło 10,5% mieszkań oddanych w Polsce. W porównaniu z 2018 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania zwiększyła się o 19,4%. Najbardziej wzrosła liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 30,4%). Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań indywidualnych (o 1,0%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 88,3 m² (wobec 88,6 m² w Polsce).

Badane przedsiębiorstwa województwa małopolskiego w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. uzyskały lepsze **wyniki finansowe**. W większości poprawiły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Odnotowano spadek wskaźnika poziomu kosztów z 94,6% do 94,4%. Zwiększył się zarówno wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 5,4% do 5,6%), jak i netto (z 4,5% do 4,7%). Zmniejszył się natomiast wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 5,4% do 5,3%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 84,6%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 89,2% (wobec odpowiednio 84,0% i 86,9% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach województwa małopolskiego wyniosły 11191,0 mln zł, co stanowiło 7,0% wartości krajowej. W skali roku odnotowano zwiększenie nakładów inwestycyjnych o 27,5% (w kraju wzrost o 12,4%). Wzrost wystąpił w sekcjach: przemysł (o 40,9%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 10,4%) oraz budownictwo (o 8,7%). Spadek wystąpił w sekcjach transport, gospodarka magazynowa (o 44,4%) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 26,7%).

Według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (82,0% ogółu nakładów poniesionych w województwie). Nakłady na budynki i budowle wyniosły 46,6%, na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia przeznaczono 46,1%, a na środki transportu 7,0% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 567,1 tys. ha (o 3,1% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 82,5% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b Basic cereals ^b	201,3	105,4	2,8	34,7	101,2	97,5	698,5	106,6	2,8
Rzepak i rzepik ^c Rape and turnip rape ^c	12,4	114,6	1,4	28,9	95,7	103,6	35,8	109,6	1,5
Ziemniaki ^d Potatoes ^d	22,3	96,7	7,4	205	83,7	92,3	457,6	80,9	6,8

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo małopolskie pod względem wielkości areалу uprawy ziemniaków zajmowało 6 pozycję w kraju, a pod względem wielkości zbiorów – 7. Wyższe niż przed rokiem były zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz rzepaku i rzepiku. Uzyskane plony z 1 ha były niższe niż przed rokiem, ale wyższe niż przeciętne w kraju (zbóż). Plony rzepaku i rzepiku były wyższe niż średnie w kraju (7 lokata).

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowiu trzody chlewnej liczyło 135,9 tys. szt. (1,2% krajowego pogłowia), bydła – 169,1 tys. szt. (2,7%), owiec – 79,3 tys. szt. (29,3%, najwięcej w kraju). W skali roku zmniejszyło się pogłowienie trzody chlewnej (o 5,3%), bydła (o 1,9%) i owiec (o 0,6%). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 23,8 szt. (w kraju 76,4 szt.) i 29,6 szt. (42,6 szt.). Natomiast obsada owiec była najwyższa w kraju i wynosiła 13,9 szt. (1,8 szt.).

W województwie małopolskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) globalnej i towarowej produkcji rolniczej, a zmniejszenie produkcji końcowej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,6%, końcowej – 3,4% i towarowej – 3,1%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 9,4% niższa niż średnia w kraju.

Województwo mazowieckie

Mazowieckie voivodship

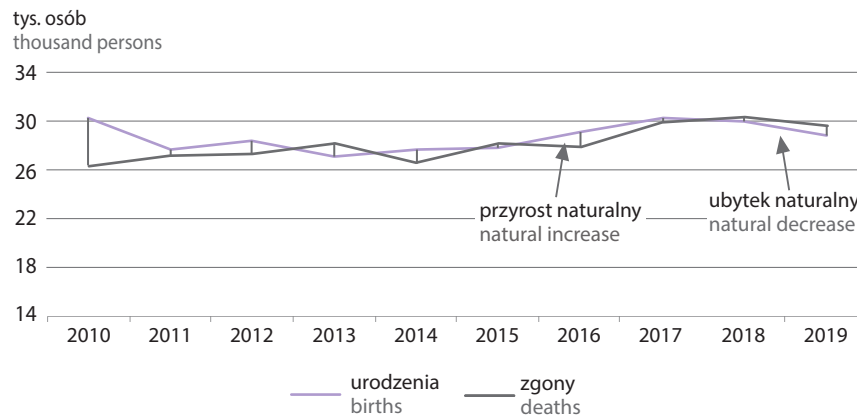

Powiaty	– 37
Miasta na prawach powiatu	– 5
Miasta ogółem	– 88
Gminy	– 314

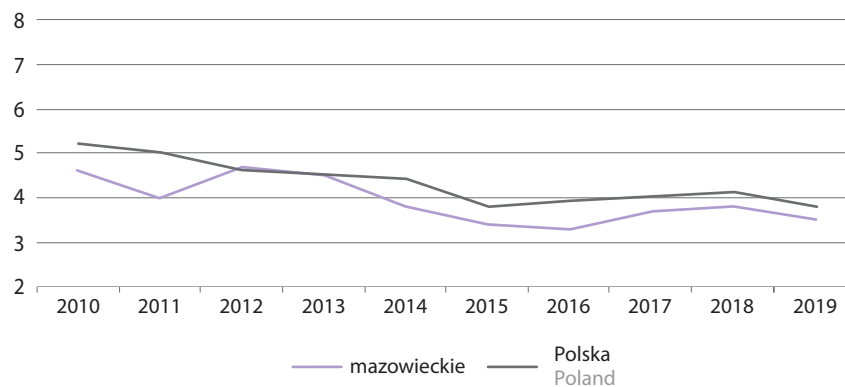
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	35,6 tys. km ² 35.6 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	5,4 mln mieszkańców 5.4 million inhabitants
	1 lokata 1st position		1 lokata 1st position
	11,4% powierzchni kraju 11.4% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 64,4% (5 lokata) urbanisation rate: 64.4% (5th position)

Mazowieckie jest województwem o największej **liczbie ludności**. Mieszka tu 14,1% ludności kraju. Liczba mieszkańców w I półroczu 2019 r. **zwiększyła się** o 19,6 tys. osób (wobec wzrostu o 19,2 tys. osób w analogicznym okresie roku poprzedniego). Istotnym czynnikiem powodującym wzrost liczby mieszkańców był najwyższy w kraju napływ ludności do województwa. Współczynnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały wzrósł o 0,4 pkt do poziomu 3,2‰. W skali roku pogorszył się natomiast współczynnik przyrostu naturalnego (z minus 0,1‰ do minus 0,3‰). Zanotowano spadek liczby urodzeń żywych na 1000 ludności (z 11,2‰ do 10,7‰). Współczynnik zgonów w województwie mazowieckim obniżył się o 0,3 pkt i wyniósł 11,0‰ (10,9‰ w kraju). Współczynnik zgonów niemowląt obniżył się o 0,3 pkt do poziomu 3,5‰ i po raz kolejny ukształtował się poniżej wartości średniej dla kraju.

Wykres 63. Ruch naturalny ludności
Chart 63. Vital statistics of population

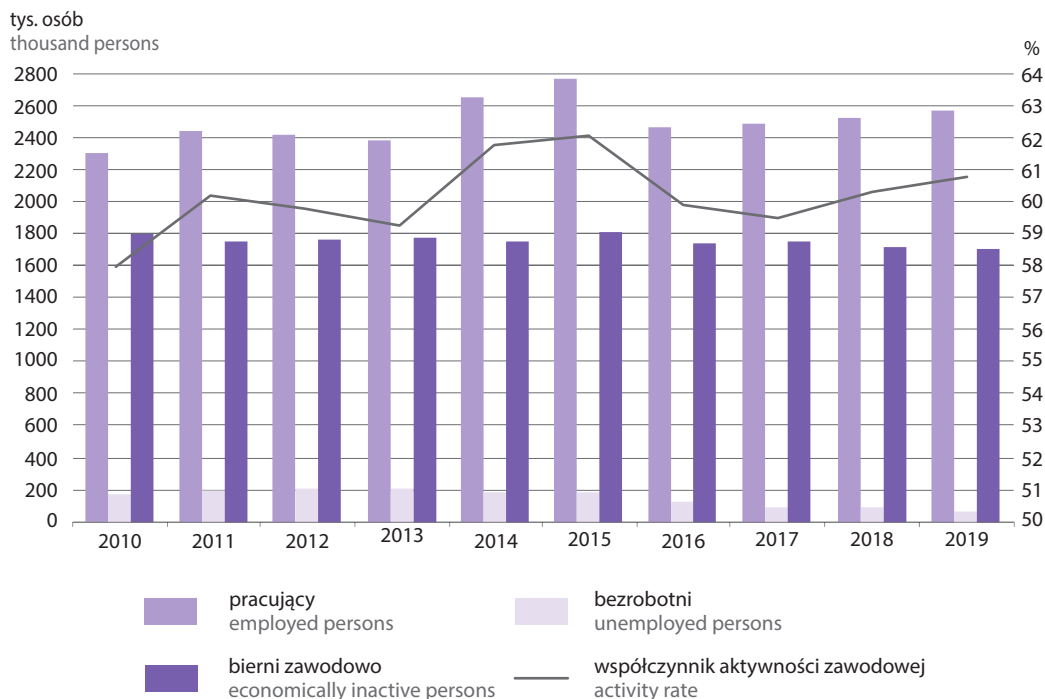

Wykres 64. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 64. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL** w IV kwartale 2019 r. liczba **aktywnych zawodowo** w województwie mazowieckim była najwyższa w kraju i wyniosła 2644 tys. osób (co stanowiło 15,6% ogółu aktywnych zawodowo). W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano wzrost liczby aktywnych zawodowo o 0,9%, wobec spadku w kraju o 0,6%. **Współczynnik aktywności zawodowej** wzrósł w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. o 0,5 p. proc. i ukształtował się na najwyższym poziomie w Polsce 60,8% (wobec 56,0% w kraju).

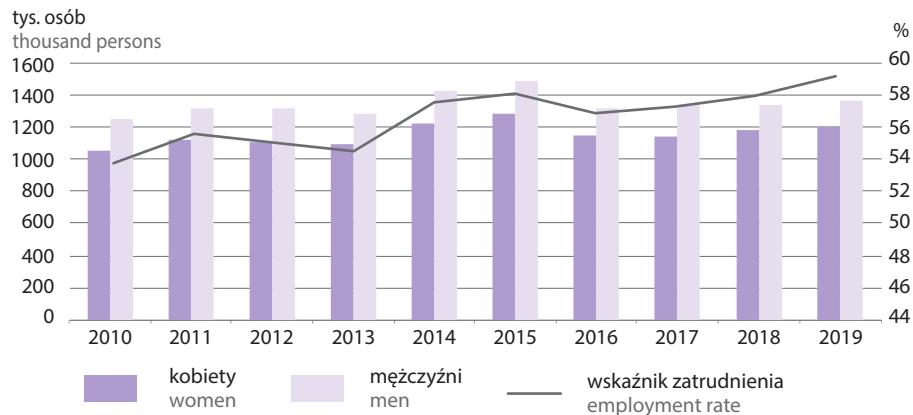
Wykres 65. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 65. Economic activity of population in the fourth quarter

Mazowieckie to województwo o największej w kraju **liczbie pracujących** (15,6% ogółu pracujących). W IV kwartale 2019 r. liczba pracujących wzrosła w ujęciu rocznym (o 2,0%) i wyniosła 2573 tys. osób. Odnotowano wzrost liczby pracujących mężczyzn o 2,0% i liczby pracujących kobiet o 1,9%. W województwie mazowieckim odnotowano największy udział pracujących kobiet (46,8% przy średniej dla kraju 44,3%).

Wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 1,2 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. i wyniósł 59,2% (najwyższa wartość w kraju). Poprawę wskaźnika odnotowano zarówno na wsi (o 2,4 p. proc.) do 57,0% (3. lokata w kraju), jak i w mieście (o 0,4 p. proc.) do poziomu 60,3% (1. lokata).

Wykres 66. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
 Chart 66. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba **bezrobotnych** wyniosła 72 tys. i była o 26,5% mniejsza niż przed rokiem. Spadła liczba bezrobotnych kobiet (o 26,8%) oraz mężczyzn (o 26,3%).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. wyniosła 2,7% (wobec 2,9 % w kraju) i spadła w skali roku o 1,0 p. proc. Wskaźnik ten zarówno w mieście, jak i na wsi, wyniósł 2,7%, przy czym w na wsi zmniejszył się o 2,0 p. proc. a w mieście – o 0,5 p. proc. W województwie obserwowano również spadek stopy bezrobocia wśród mężczyzn o 1,1 p. proc. do 3,0% i wśród kobiet o 1,0 p. proc. do 2,4%.

Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 1705 tys. osób, co stanowiło 39,2% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. Liczba biernych zawodowo w województwie w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. zmniejszyła się o 1,2%, przy liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej nieco większej niż w roku poprzednim (0,1%).

Poprawiła się **relacja osób niepracujących do pracujących** (najkorzystniejsza w kraju). W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 691 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych, wobec 723 w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 1529,9 tys. osób (najwięcej w Polsce – 23,9%) i było o 2,0% wyższe niż w roku poprzednim. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie** brutto wyniosło 6095 zł i choć wzrosło w mniejszym stopniu niż średnio w kraju (o 5,2%, wobec 6,5%), utrzymywało się na najwyższym poziomie w kraju – 117,9% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce.

Wykres 67. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 67. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

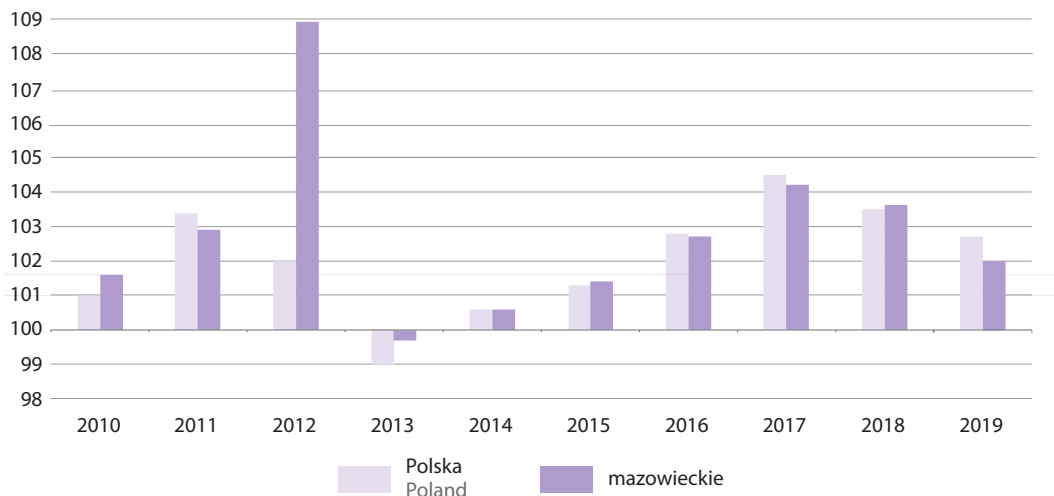
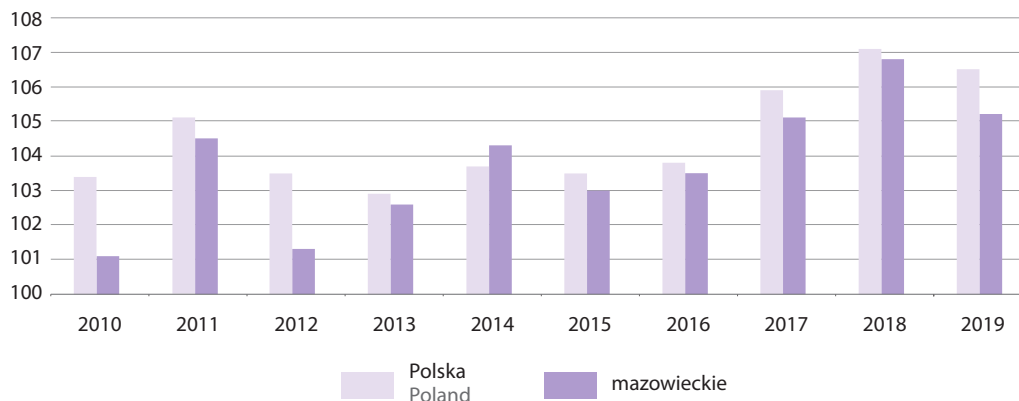
Wykres 68. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 68. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

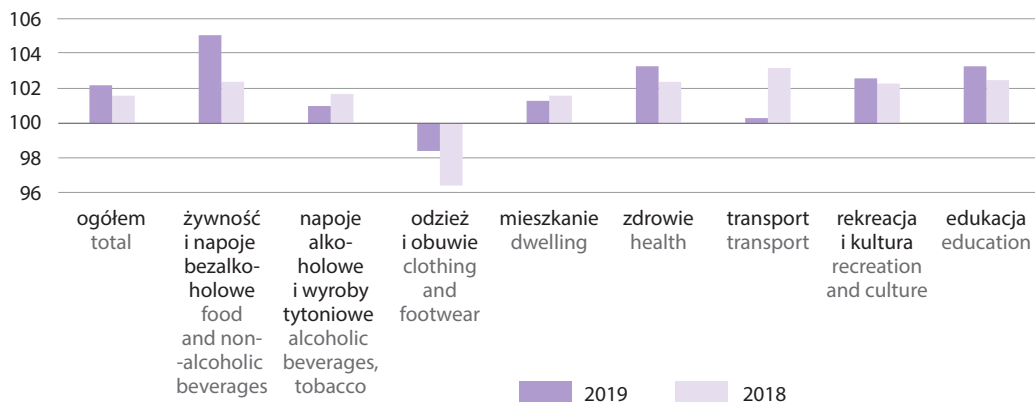

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2350 zł, przekraczając przeciętną krajową o 1,0%, a rolników indywidualnych – 1264 zł (o 2,1% mniej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie mazowieckim w 2019 r. był o 0,1 p. proc. niższy niż średnio w kraju.

Wykres 69. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
 Chart 69. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu mniejszym niż przeciętnie w kraju wzrosły opłaty w zakresie edukacji (o 3,3% wobec 3,6%), ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 1,3% wobec 1,4%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,0% wobec 1,3%) oraz towarów i usług w zakresie transportu (0,3% wobec 0,7%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 1,6% wobec 1,9% w kraju.

Przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie mazowieckim wytworzyły w 2019 r. 20,1% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (1 lokata) oraz 31,4% produkcji sprzedanej **budownictwa** (1 lokata). Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym wyniósł 5,5%, a produkcji sprzedanej budownictwa 11,5% (w kraju wzrost odpowiednio o 4,0% i o 10,6%).

W 2019 r. w województwie mazowieckim oddano do użytkowania 43,2 tys. **mieszkań**, o 5,0% więcej w skali roku (najmniejszy wzrost, wobec wzrostu 12,1% w kraju). Stanowiło to 20,8% mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce (1 lokata). W 2019 r. zwiększyła się liczba mieszkań spółdzielczych (o 26,2%), a także indywidualnych (o 9,2%) i w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 4,3%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 82,2 m² (wobec 88,6 m² średnio w Polsce).

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa mazowieckiego w 2019 r. były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe w większości pozostały na tym samym poziomie. Wskaźnik poziomu kosztów nie uległ zmianie i wyniósł 95,4%. Wskaźniki rentowności obrotu brutto oraz netto również utrzymały wynik z 2018 r. (odpowiednio 4,6% i 3,7%). Zmniejszył się natomiast wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 4,5% do 4,4%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 80,5%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 87,8% (wobec odpowiednio 79,8% i 85,9% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach województwa mazowieckiego wyniosły 50991,5 mln zł, co stanowiło 31,9% wartości krajowej (1 lokata). W skali roku odnotowano zwiększenie nakładów inwestycyjnych o 8,7% (w kraju wzrost o 12,4%). Wzrost odnotowano w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości (o 14,8%), transport, gospodarka magazynowa (o 7,1%), oraz przemysł (o 2,4%). Spadek wystąpił w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 3,3%) oraz budownictwo (o 1,0%). W strukturze nakładów województwa według sekcji PKD udział przemysłu wyniósł 32,8% – najmniej w kraju, natomiast transportu i gospodarki magazynowej 29,1% – najwięcej w kraju. W nakładach inwestycyjnych na środki trwałe, na budynki i budowle przeznaczono 44,1%, na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 38,3%, a na środki transportu – 17,4%.

Powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1958,1 tys. ha (o 8,1% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 86,7% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	864,8	88,8	12,1	28,8	108,3	80,9	2487,1	96,1	9,8
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	45,9	134,8	5,2	28,8	83,2	103,2	132,4	112,5	5,4
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	37,6	116,3	12,4	215	82,7	96,8	809,3	96,2	12,1

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo mazowieckie zajmowało 2 lokatę w kraju pod względem wielkości areалу uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaków, a 9 – w uprawie rzepaku i rzepiku. Udział województwa w krajowej produkcji ziemniaków stanowił 12,1% (2 pozycja, po łódzkim), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 9,8% (3 lokata) oraz rzepaku i rzepiku – 5,4% (9 pozycja w kraju). Uzyskane plony z 1 ha były słabsze niż przed rokiem (z wyjątkiem zbóż podstawowych), przy czym plony rzepaku i rzepiku były wyższe niż przeciętne w kraju.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 1245,9 tys. szt. (11,1% krajowego pogłowia, 2 lokata), bydła – 1165,3 tys. szt. (18,6%, 1 lokata), owiec – 7,4 tys. szt. (2,7%). W skali roku wzrosło pogłowie trzody chlewnej (o 7,1%) i owiec (o 6,4%). Natomiast liczebność stada bydła zmniejszyła się o 0,8%. Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła – 62,6 szt., a owiec – najniższa (0,4 szt.), wobec odpowiednio w kraju: 76,4 szt. i 1,8 szt. Obsada bydła (3 lokata po województwie podlaskim i wielkopolskim) wyniosła 58,5 szt. (wobec 42,6 szt. w kraju).

W województwie mazowieckim w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej był najwyższy w kraju i wyniósł odpowiednio: 18,9%, 19,7% i 19,1%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 34,2% wyższa od średniej w kraju (2 lokata po województwie wielkopolskim).

Województwo opolskie

Opolskie voivodship

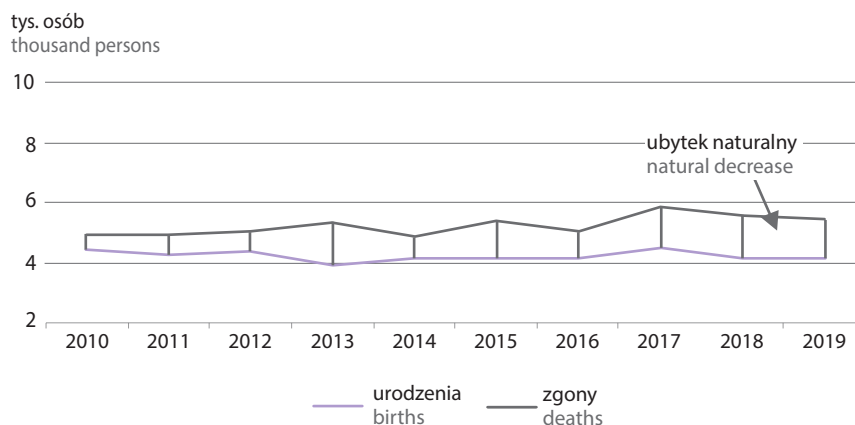

Powiaty	- 11
Miasta na prawach powiatu	- 1
Miasta ogółem	- 36
Gminy	- 71

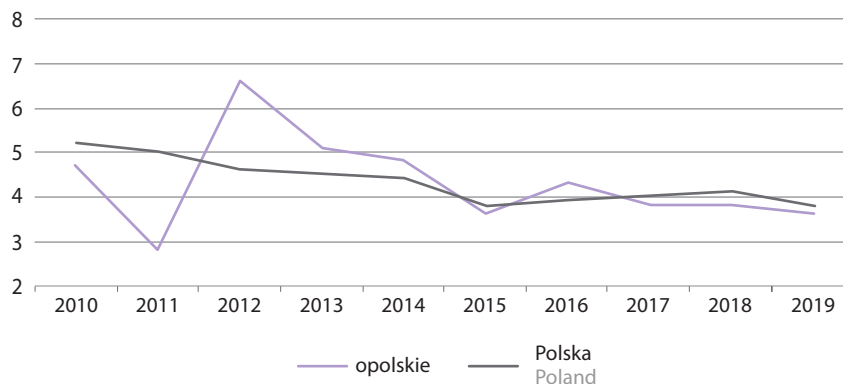
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	9,4 tys. km ² 9.4 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	1,0 mln mieszkańców 1.0 million inhabitants
	16 lokata 16th position		16 lokata 16th position
	3,0% powierzchni kraju 3.0% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 53,3% (12 lokata) urbanisation rate: 53.3% (12th position)

W województwie opolskim w I półroczu 2019 r. **liczba ludności zmniejszyła się** w skali roku o 3,7 tys. Na niekorzystne trendy demograficzne wpłynął ubytek naturalny oraz odpływ ludności z województwa. Współczynnik urodzeń żywych pozostał na poziomie sprzed roku (8,5‰) – w I półroczu 2018 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego notowano jego spadek o 0,7 pkt. Niższe wartości współczynnika urodzeń w I półroczu 2019 r. notowano w zachodniopomorskim (8,2‰) i świętokrzyskim (8,1‰). Nieznacznej poprawie uległ współczynnik zgonów, który wyniósł 11,1‰ (spadek o 0,2 pkt). Współczynnik przyrostu naturalnego ukształtował się na poziomie minus 2,6‰ (minus 2,9‰ w końcu czerwca 2018 r.). Opolskie, obok świętokrzyskiego i lubelskiego, było województwem, w którym największemu pogorszeniu uległo saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały – spadek o 0,5 pkt z poziomu minus 1,3‰ do minus 1,8‰. W I półroczu 2019 r. opolskie znalazło się w grupie 10 województw, w których zanotowano obniżenie się współczynnika zgonów niemowląt (z 3,8‰ do 3,6‰). Jednakże w regionie spadek ten był najniższy.

Wykres 70. Ruch naturalny ludności
Chart 70. Vital statistics of population

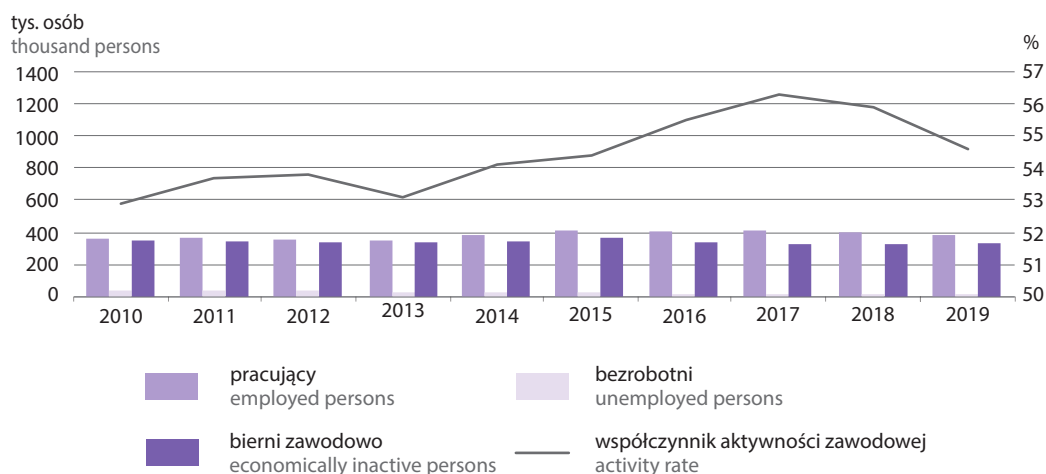

Wykres 71. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 71. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie opolskim wyniosła 400 tys. osób i była najmniejsza w kraju. W ujęciu rocznym odnotowano spadek o 3,6% (wobec spadku w Polsce o 0,6%). **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 54,6% (spadek o 1,3 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2018 r.).

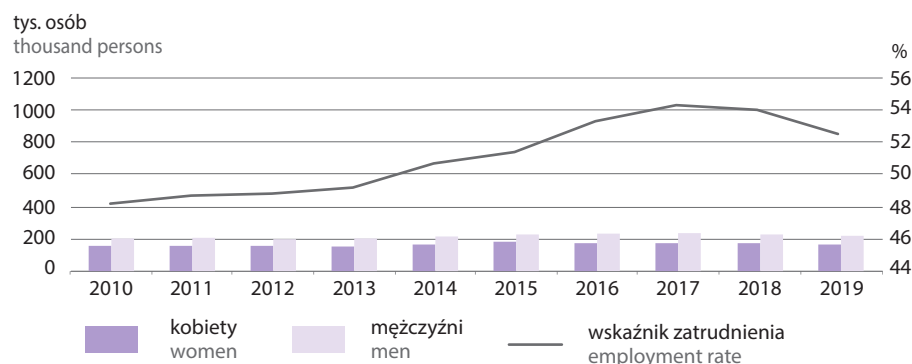
Wykres 72. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 72. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** w województwie opolskim wyniosła 384 tys. (2,3% pracujących w Polsce, najmniej w kraju) i w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. zmniejszyła się o 4,2% (najgłębszy spadek w kraju). Spadła liczba pracujących kobiet (o 4,7%, najgłębszy spadek w kraju) i mężczyzn (o 3,5%, najgłębszy po zachodniopomorskim spadku w kraju). Udział pracujących kobiet był najniższy w kraju po podkarpackim (42,7%, wobec 44,3% w kraju).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. wyniósł 52,5% i był o 1,5 p. proc. niższy niż rok wcześniej. Spadek wskaźnika w miesiącu (o 1,9 p. proc. do 52,4%) był najgłębszy w kraju. Na wsi odnotowano zmniejszenie wskaźnika o 1,0 p. proc. do 52,5%.

Wykres 73. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 73. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba osób **bezrobotnych** wyniosła 17 tys. osób, a w stosunku do roku poprzedniego odnotowano jedyny w Polsce wzrost liczby bezrobotnych (o 21,4%). Szczególnie zwiększyła się liczba bezrobotnych mężczyzn – o 40,0%, kobiet zaś wzrosła o 11,1%.

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zwiększyła się o 0,9 p. proc. do poziomu 4,3%. Wskaźnik ten był niższy w na wsi (3,8%) niż w mieście (4,1%), przy czym w mieście wzrósł o 1,0 p. proc., a na wsi – o 0,1 p. proc. Odnotowano wzrost stopy bezrobocia kobiet (o 0,8 p. proc. do 5,8%) oraz mężczyzn (o 1,0 p. proc. do 3,1%). Opolskie było województwem o największej dysproporcji stopy bezrobocia między kobietami a mężczyznami.

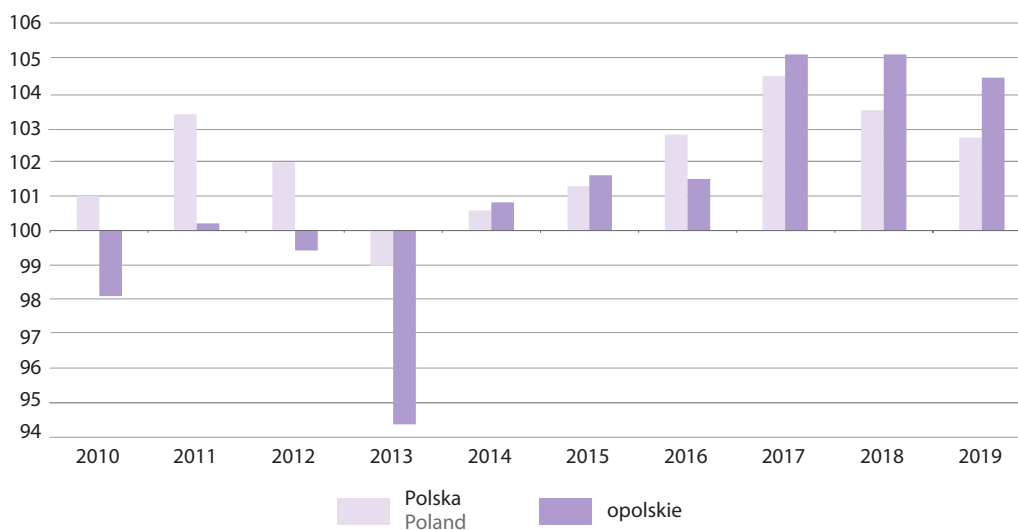
Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 332 tys. osób i była o 1,2% większa niż przed rokiem. Przy spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 1,3%, udział biernych zawodowo zwiększył się o 1,2 p. proc. i wyniósł 45,4%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zwiększyła się w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 909 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych (853 osoby rok wcześniej).

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 109,0 tys. osób i było o 4,4% wyższe niż w 2018 r. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wzrosło o 6,6% i ukształtowało się na poziomie 4648 zł, co stanowiło 89,9% średniej krajowej.

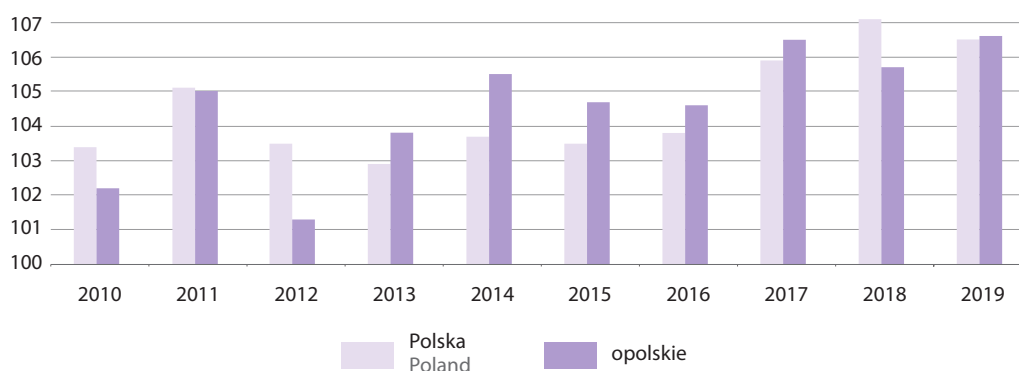
Wykres 74. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 74. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 75. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 75. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

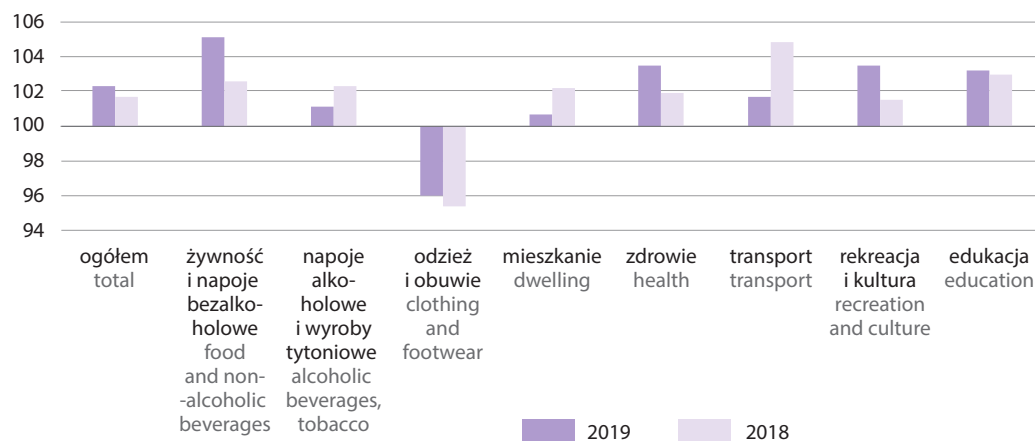

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2229 zł (o 4,2% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1339 zł (o 3,6% więcej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie opolskim w 2019 r. był na podobnym poziomie jak przeciętnie w kraju i wyniósł 2,3%.

Wykres 76. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)

Chart 76. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano największy w kraju wzrost cen towarów i usług związanych z transportem (1,7% wobec 0,7%). W stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 5,1% wobec 4,9%), artykułów i usług związanych ze zdrowiem (o 3,5% wobec 3,2%) oraz w zakresie rekreacji i kultury (o 3,5% wobec 2,6%). Wolniej niż przeciętnie rosły opłaty związane z edukacją, a także ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług w zakresie mieszkania (odpowiednio o: 3,2%, 1,1% i 0,7% wobec 3,6%, 1,3% i 1,4%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 4,0% (wobec 1,9% w kraju).

Województwo opolskie w 2019 r. wytworzyło 2,2% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (najmniej w kraju po podlaskim i świętokrzyskim) i 1,9% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 6,5%, wobec 4,0% w kraju) oraz produkcji sprzedanej budownictwa (o 11,0%, wobec wzrostu 10,6%).

W 2019 r. w województwie opolskim oddano do użytkowania 2,7 tys. **mieszkań** (najmniej w kraju). W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań o 14,1% (wobec wzrostu w kraju o 12,1%). Zwiększyła się liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 46,2%) oraz w budownictwie indywidualnym (o 3,5%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 106,2 m² (2 lokata po śląskim) i była o 17,6 m² większa niż przeciętnie w kraju.

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa opolskiego w 2019 r. były lepsze od uzyskanych rok wcześniej. Poprawiły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Wskaźnik poziomu kosztów zmniejszył się (z 96,3% do 95,9%). Odnotowano wzrost wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 3,7% do 4,1%) oraz netto (z 3,1% do 3,3%). Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto również uległ poprawie (z 3,8% do 4,3%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 80,9%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 85,5% (wobec odpowiednio 76,9% i 79,0% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** poniesione w przedsiębiorstwach województwa opolskiego wyniosły 1584,4 mln zł, co stanowiło 1,0% wartości krajowej (najmniej w kraju). W ujęciu rocznym odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych o 9,7% (w kraju wzrost o 12,4%). Wzrost wystąpił w: obsłudze rynku nieruchomości (o 40,0%), budownictwie (o 35,5%), transporcie, gospodarce magazynowej (o 34,5%) oraz przemyśle (o 9,8%). Spadek wystąpił w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 15,4%). Według sekcji PKD nakłady na przemysł stanowiły 80,2% nakładów inwestycyjnych poniesionych w województwie. Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 53,1%, na budynki i budowle 32,3%, a na środki transportu 14,4% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 515,6 tys. ha (o 6,3% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 94,6% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbioru i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	305,5	113,1	4,3	59,0	122,4	165,7	1803,3	138,6	7,1
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	69,3	89,4	7,9	29,6	92,5	106,1	204,7	82,6	8,4
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	6,4	89,3	2,1	439	132,1	197,7	280,1	118,0	4,2

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszkankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo opolskie zajmowało 8 lokatę w kraju pod względem wielkości areалу uprawy rzepaku i rzepiku. Udział województwa w krajowych zbiorach zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 7,1% (6 lokata), rzepaku i rzepiku – 8,4% (4 lokata), ziemniaków – 4,2% (11 lokata). Osiągnięte w 2019 r. plony z 1 ha zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków były najwyższe w kraju. W porównaniu z 2018 r. uzyskane plony z 1 ha były lepsze (z wyjątkiem rzepaku i rzepiku).

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 317,3 tys. szt. (2,8% krajowego pogłowia), bydła – 125,4 tys. szt. (2,0%), owiec – 2,6 tys. szt. (1,0%). W skali roku zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej (o 13,2%) i bydła (o 0,9%), natomiast liczebność owiec zwiększyła się (o 6,7%). Obsada trzody chlewnej, bydła i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: – 61,3 szt. (w kraju 76,4 szt., 6 lokata), 24,3 szt. (42,6 szt.) i 0,5 szt. (1,8 szt.).

W województwie opolskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej i towarowej produkcji rolniczej wyniósł po 2,8%, a końcowej – 2,6%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 20,5% niższa od średniej w kraju.

Województwo podkarpackie

Podkarpackie voivodship

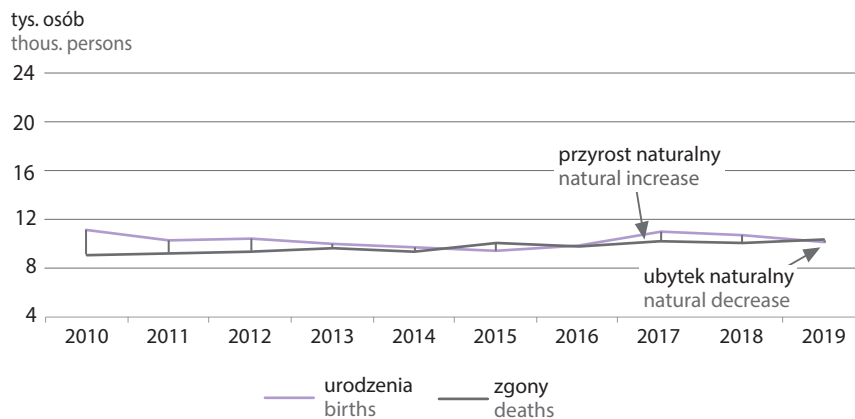

Powiaty	- 21
Miasta na prawach powiatu	- 4
Miasta ogółem	- 51
Gminy	- 160

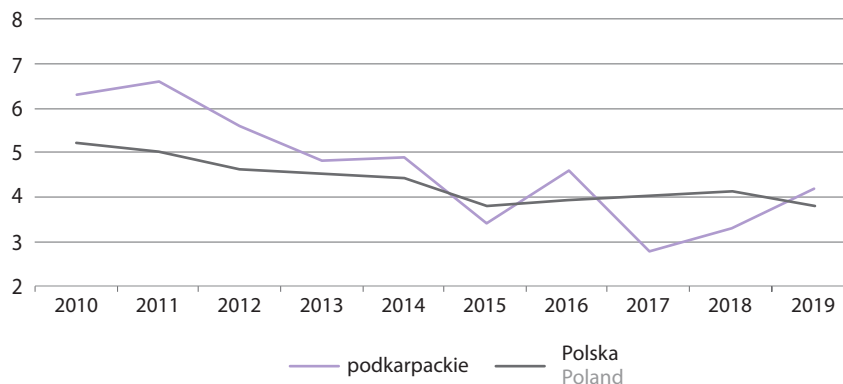
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	17,8 tys. km ² 17.8 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	2,1 mln mieszkańców 2.1 million inhabitants
	11 lokata 11th position		8 lokata 8th position
	5,7% powierzchni kraju 5.7% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 41,1% (16 lokata) urbanisation rate: 41.1% (16th position)

W I półroczu 2019 r. **liczba ludności** województwa podkarpackiego **zmniejszyła się** o 1,3 tys. osób (w analogicznym okresie 2018 r. notowano wzrost o 1,1 tys. osób). Współczynnik urodzeń żywych ukształtował się na poziomie średniej w kraju i wyniósł 9,5‰, (spadek o 0,6 pkt w porównaniu z I półroczem 2018 r). Współczynnik zgonów wzrósł w skali roku najbardziej w kraju (o 0,3 pkt) i po raz kolejny osiągnął najniższą wartość w kraju (9,7‰ wobec 10,9‰). W I półroczu 2019 r. w podkarpackim obserwowano najgłębszy spadek przyrostu naturalnego, który osiągnął wartość minus 0,1‰ (wobec 0,7‰ przed rokiem). Mimo to podkarpackie utrzymało czwartą pozycję w kraju pod względem wartości przyrostu naturalnego po pomorskim, małopolskim i wielkopolskim, gdzie notowano dodatnią jego wartość. Pogorszył się współczynnik ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, minus 1,3‰ wobec (minus 1,0‰ w I półroczu 2018 r). W I półroczu 2019 r. w podkarpackim najszybciej w kraju wzrósł współczynnik zgonów niemowląt. W analogicznym okresie roku poprzedniego kształtował się on na najniższym poziomie w kraju (3,3‰ wobec 4,1‰) – obecnie osiągnął 4,2‰ wobec 3,8‰.

Wykres 77. Ruch naturalny ludności
Chart 77. Vital statistics of population

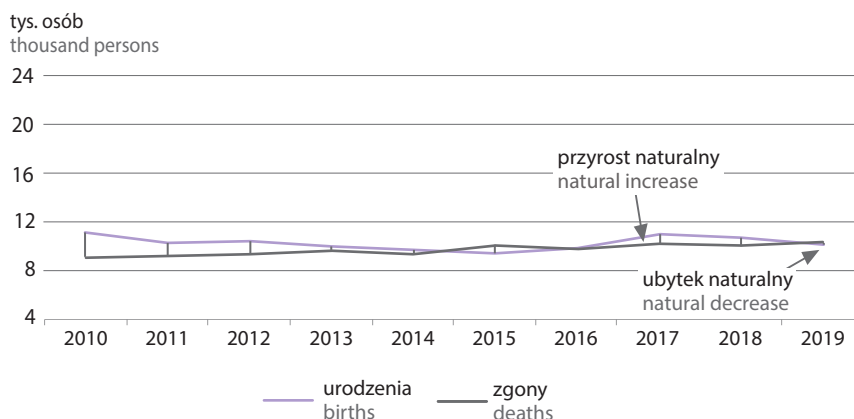

Wykres 78. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 78. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w województwie podkarpackim w IV kwartale 2019 r. wyniosła 880 tys. i była o 2,5% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 54,4% (spadek o 1,0 p. proc.), przy średniej dla Polski – 56,0%.

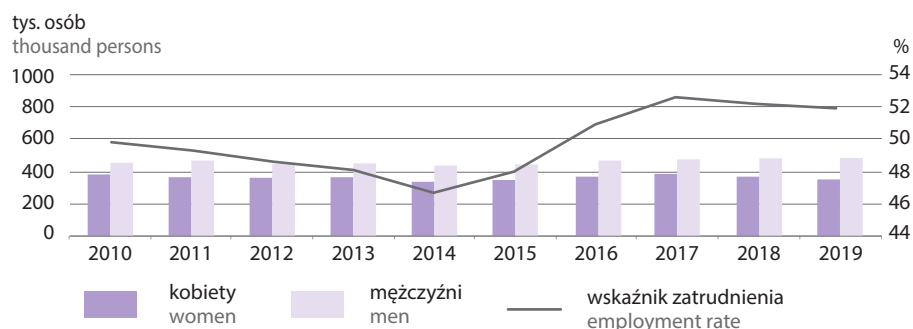
Wykres 79. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 79. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** w województwie wyniosła 840 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2019 r. zmniejszyła się o 1,3%. Spadła liczba pracujących kobiet o 4,7% (najgłębszy spadek w kraju po opolskim), wzrosła natomiast liczba pracujących mężczyzn – o 1,0%.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. wyniósł 51,9% i był o 0,3 p. proc. mniejszy niż w roku poprzednim. Pogorszenie wskaźnika odnotowano zarówno na wsi (o 0,5 p. proc. do 51,4%), jak i w mieście (o 0,2 p. proc. do 52,5%).

Wykres 80. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 80. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 40 tys. i w ujęciu rocznym spadła o 23,1%. Liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 26,9% a kobiet – o 16,0%.

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r., mimo spadku o 1,3 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu 2018 r., wyniosła 4,5% i osiągnęła najwyższy (po lubelskim) poziom w kraju. Wskaźnik ten był wyższy w mieście (4,7%) niż na wsi (4,6%, najwyższy w kraju), przy czym na wsi w skali roku zmniejszył się o 1,9 p. proc. a w mieście utrzymał się na poziomie IV kwartału 2018 r. Stopa bezrobocia kobiet wyniosła 5,6% (spadek o 0,7 p. proc.), wskaźnik wśród mężczyzn wyniósł 3,8%, (spadek o 1,3 p. proc.).

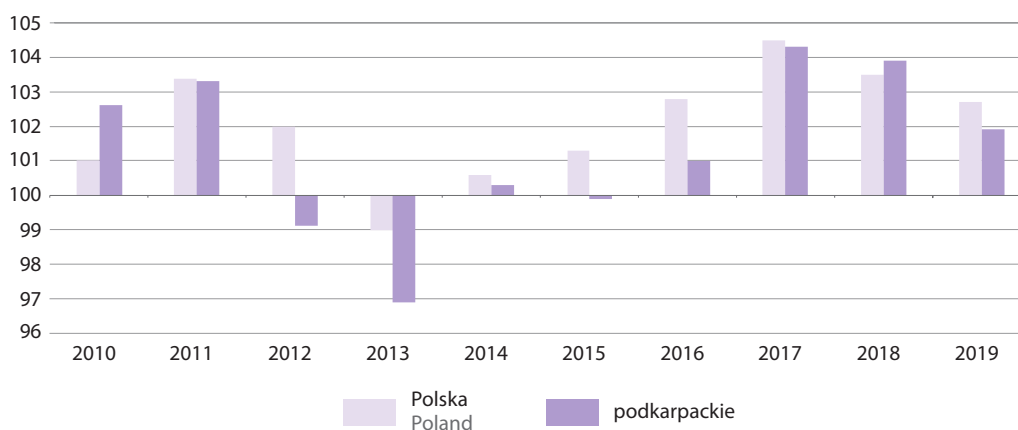
Liczba osób **biernych zawodowo** w województwie wynosiła 740 tys., co stanowiło 45,7% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. W porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. ich liczba zwiększyła się o 1,9%, przy spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,6%.

Relacja osób niepracujących do pracujących pogorszyła się w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 929 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych wobec 914 rok wcześniej.

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 249,7 tys. osób i było o 1,9% większe niż w 2018 r. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wzrosło w skali roku o 5,9% ukształtowało się na poziomie 4263 zł; stanowiło 82,5% średniego wynagrodzenia w kraju, najmniej po warmińsko-mazurskim.

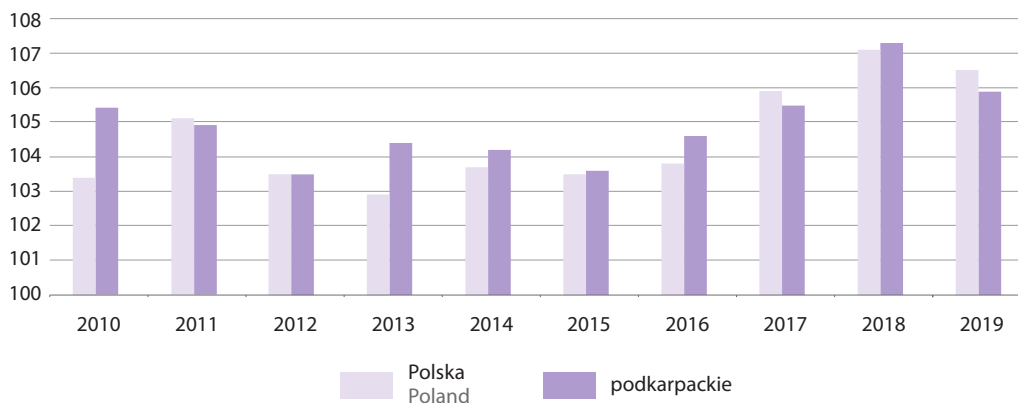
Wykres 81. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 81. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 82. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

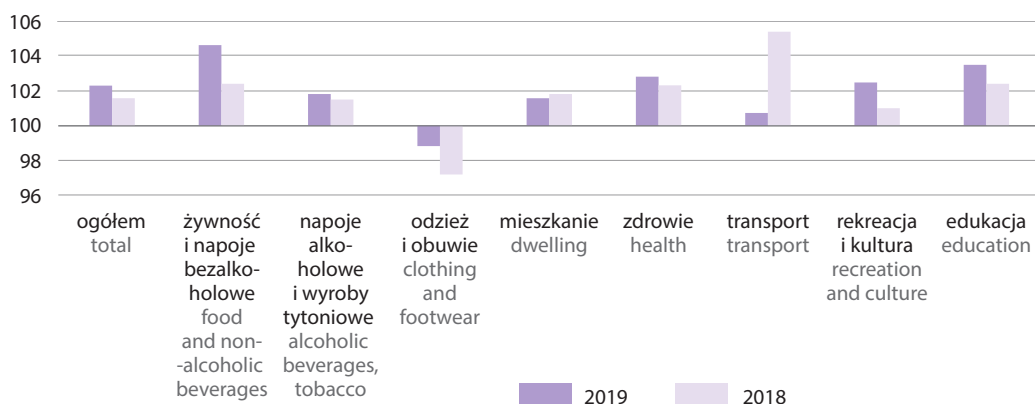
Chart 82. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie była najniższa w kraju i wyniosła 1997 zł (o 14,2% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1268 zł (o 1,8% mniej od przeciętnej krajowej).

Wzrost cen **towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie podkarpackim w 2019 r. był na podobnym poziomie jak przeciętnie w kraju i wyniósł 2,3%.

Wykres 83. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 83. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,8% wobec 1,3%) oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem (1,6% wobec 1,4%). Wolniej niż przeciętnie w kraju rosły natomiast ceny żywności i napojów bezalkoholowych, opłaty w zakresie edukacji, a także ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem oraz w zakresie rekreacji i kultury (odpowiednio o: 4,6 %, 3,5%, 2,8% i 2,5% wobec 4,9%, 3,6%, 3,2% i 2,6%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 1,2% (wobec 1,9% w kraju).

Województwo podkarpackie w 2019 r. wytworzyło 3,5% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 3,4% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano jedno z większych wzrostów zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 7,3%, wobec wzrostu 4,0% w kraju), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 21,2%, wobec wzrostu średnio o 10,6%).

W 2019 r. w województwie oddano do użytkowania 9,2 tys. **mieszkań**, co stanowiło 4,4% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost (o 18,5%) liczby mieszkań oddanych do użytkowania, szczególnie w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (najwyższy wzrost w kraju o 51,0%), a także w budownictwie indywidualnym (o 6,4%). Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań budownictwa spółdzielczego (z 338 oddanych w 2018 r. do 20). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 101,9 m² (wobec 88,6 m² w kraju).

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa podkarpackiego w 2019 r. były znacznie lepsze od notowanych w roku poprzednim (największy wzrost wyników finansowych brutto i netto). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe w większości poprawiły się. Odnotowano największe obniżenie wskaźnika poziomu kosztów (z 96,2% do 95,3%). Najbardziej wzrosły wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 3,8% do 4,7%) oraz netto (z 3,2% do 4,2%). Zmniejszył się natomiast wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 4,6% do 4,2%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 86,1%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 84,0% (wobec 84,5% i 85,0% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw województwa wyniosły 4225,2 mln zł, co stanowiło 2,6% nakładów w kraju. W ujęciu rocznym odnotowano zwiększenie nakładów o 9,6% (wobec wzrostu w kraju o 12,4%). Wzrost wystąpił we wszystkich sekcjach: handlu; naprawie pojazdów

samochodowych o 76,8%, transporcie, gospodarce magazynowej o 30,2%, budownictwie o 16,1%, przemyśle o 3,5%) oraz obsłudze rynku nieruchomości o 2,0%. W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (78,1% ogółu nakładów w województwie). W nakładach na środki trwałe, nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 57,8%, na budynki i budowle – 34,0%, a na środki transportu – 7,8%.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2018 r. (stan w czerwcu) wynosiła 571,4 tys. ha (o 6,5% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 84,1% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	202,8	104,4	2,8	33,0	100,9	92,7	669,7	105,5	2,6
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	26,4	99,5	3,0	25,4	97,7	91,0	67,1	97,2	2,7
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	22,7	86,7	7,5	219	90,1	98,6	498,1	78,2	7,4

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. w województwie podkarpackim w skali roku odnotowano wzrost zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, w wyniku zwiększonej powierzchni ich uprawy i lepszych plonów. Pod względem wielkości areалу uprawy ziemniaków oraz ich zbiorów w 2019 r. województwo zajmowało 5 lokatę w kraju. Uzyskane plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi były słabsze niż w 2018 r., ale wyższe niż przeciętne w kraju.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego badania **pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 134,8 tys. szt. (1,2% krajowego pogłowia), bydła – 70,0 tys. szt. (1,1%), owiec – 15,5 tys. szt. (5,7%; 7 lokata w kraju). W skali roku wzrosło pogłowie trzody chlewnej (o 0,3%), natomiast zmniejszyła się liczebność bydła (o 7,6%, najgłębszy spadek w kraju) i populacji owiec (o 3,9%). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych należała do najniższych (po dolnośląskim) w kraju i wynosiła odpowiednio 23,3 szt. (w kraju 76,4 szt.) i 12,1 szt. (42,6 szt.), natomiast owiec była wyższa (2,7 szt. wobec 1,8 szt.) i lokowała województwo na 3 pozycji w kraju.

W województwie podkarpackim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) globalnej i towarowej produkcji rolniczej, przy spadku końcowej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 2,4%, końcowej – 2,1% i towarowej – 1,8%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na najniższym poziomie w kraju (po zachodniopomorskim, 55,5% średniej krajowej).

Województwo podlaskie

Podlaskie voivodship

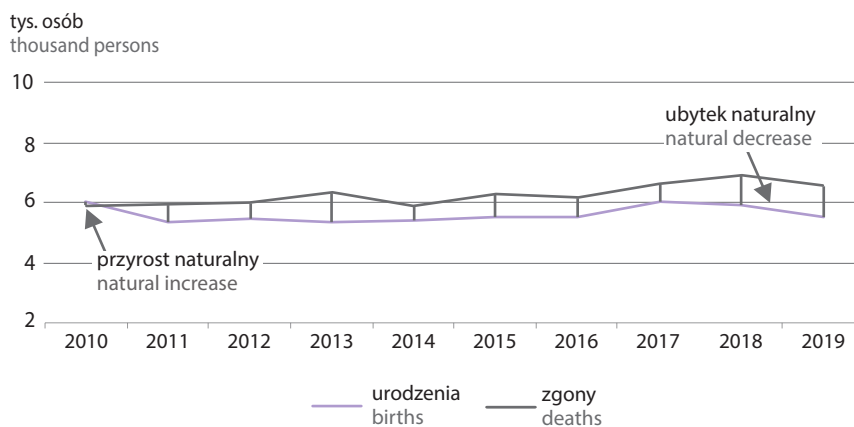
Powiaty	- 14
Miasta na prawach powiatu	- 3
Miasta ogółem	- 40
Gminy	- 118

Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	20,2 tys. km ² 20.2 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	1,2 mln mieszkańców 1.2 million inhabitants
	6 lokata 6th position		14 lokata 14th position
	6,5% powierzchni kraju 6.5% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 60,8% (8 lokata) urbanisation rate: 60.8% (8th position)

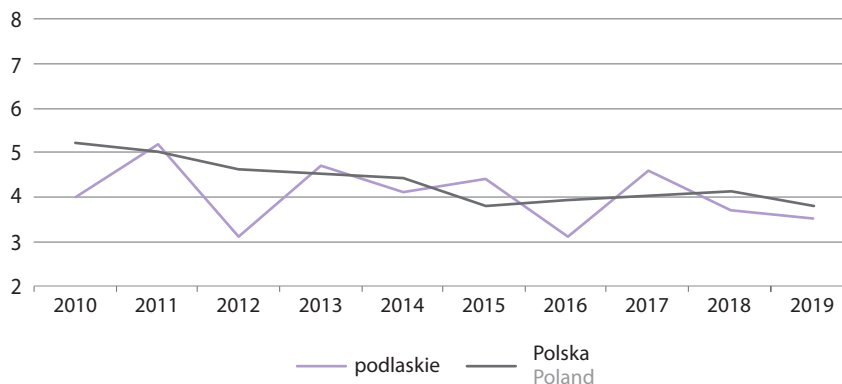

W I półroczu 2019 r. **liczba ludności** województwa podlaskiego **zmniejszyła się** w porównaniu z analogicznym okresem roku 2018 o 3,2 tys. osób. Duży wpływ na niekorzystne trendy demograficzne miał odpływ ludności z województwa. Współczynnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały obniżył się z minus 1,5‰ do minus 1,8‰. Na ujemny współczynnik przyrostu rzeczywistego (minus 1,8‰ wobec minus 1,6‰ w końcu czerwca 2018 r.), wpłynął także ubytek naturalny ludności. W I półroczu 2019 r. przyrost naturalny utrzymał się wprawdzie na niezmiennym poziomie (minus 1,7‰), jednakże wyraźnie pogorszył się współczynnik urodzeń żywych (z 10,0‰ do 9,3‰), przy jednoczesnym spadku współczynnika zgonów (z 11,7‰ do 11,1‰). Podlaskie, obok łódzkiego i wielkopolskiego, znalazło się w grupie województw o największym spadku współczynnika zgonów. Podobnie jak w I półroczu 2018 r. liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych osiągnęła wartość niższą od średniej w kraju (3,4‰ wobec 3,8‰ w Polsce). W skali roku współczynnik zgonów niemowląt w podlaskim obniżył się o 0,3 pkt.

Wykres 84. Ruch naturalny ludności
Chart 84. Vital statistics of population

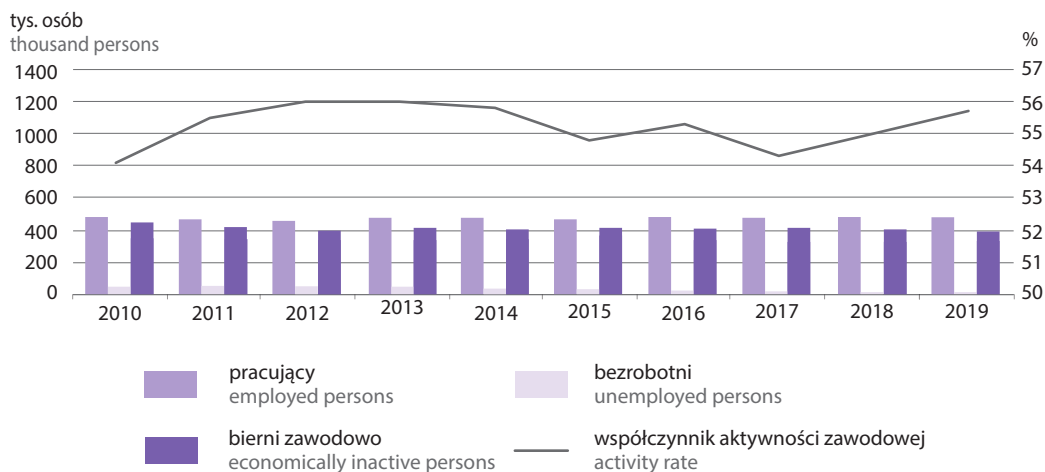

Wykres 85. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 85. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2019 r. w województwie podlaskim wyniosła 497 tys. i była o 0,4% większa niż przed rokiem. Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 55,7% i w odniesieniu do IV kwartału 2018 r. był wyższy o 0,7 p. proc.

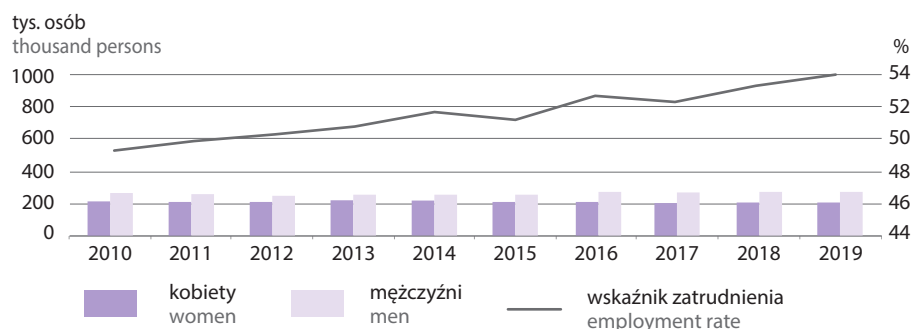
Wykres 86. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 86. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 482 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. wzrosła o 0,4%. Zwiększyła się liczba pracujących kobiet (o 1,0%). Liczba pracujących mężczyzn utrzymała się na poziomie roku poprzedniego.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. wyniósł 54,0% i był o 0,7 p. proc. wyższy niż przed rokiem. Wzrost wskaźnika obserwowano zarówno na wsi (o 1,2 p. proc. do poziomu 52,2%), jak i w mieście (o 0,4 p. proc. do 55,2%).

Wykres 87. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 87. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W województwie podlaskim liczba osób **bezrobotnych** w ujęciu rocznym utrzymała się na poziomie 15 tys. Wzrosła liczba bezrobotnych kobiet (o 12,5%), spadła – mężczyzn (o 25,0%).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. utrzymała się na poziomie sprzed roku i wyniosła 3,0%. W mieście ukształtowała się na poziomie 3,0% (wzrost o 0,1 p. proc.), a na wsi wyniosła 3,1% (spadek o 0,1 p. proc.). W ujęciu rocznym wzrosła stopa bezrobocia kobiet (o 0,4 p. proc. do poziomu 4,1%), spadła dla mężczyzn (o 0,7 p. proc. do poziomu 2,2%).

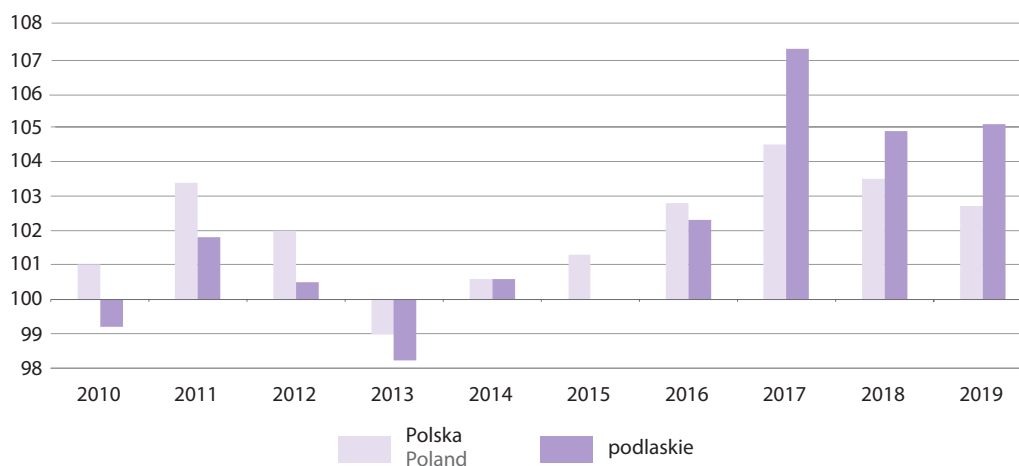
Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 395 tys. osób, co stanowiło 44,3% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. ich liczba zmniejszyła się o 2,5%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,9%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 851 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych (875 rok wcześniej).

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 118,4 tys. osób i w skali roku wzrosło o 5,1% (największy wzrost w kraju). **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wzrosło w skali roku o 6,4% i ukształtowało się na poziomie 4415 zł, co stanowiło 85,4% średniej krajowej.

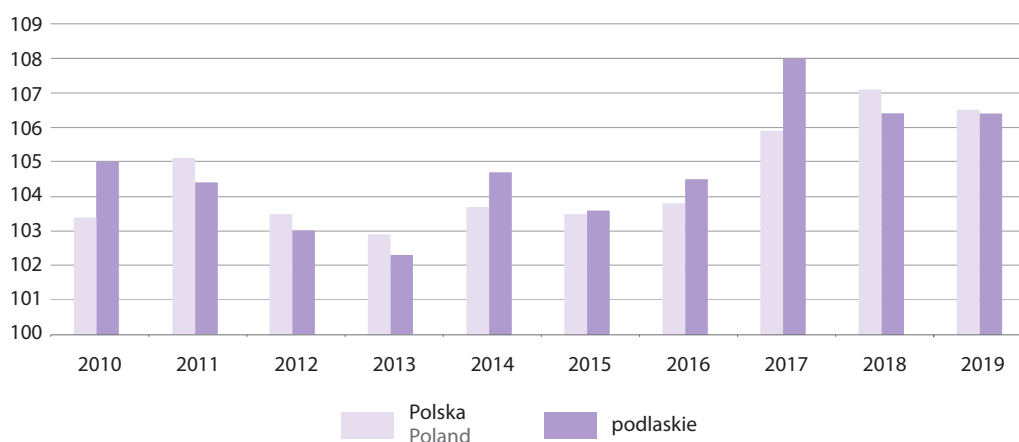
Wykres 88. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 88. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 89. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

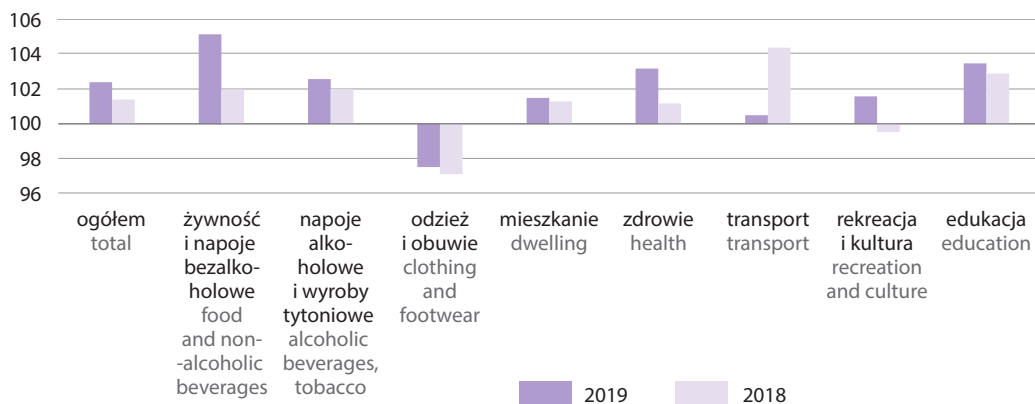
Chart 89. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2061 zł (o 11,4% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1280 zł (o 0,9% mniej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie podlaskim w 2019 r. był o 0,1 p. proc. wyższy niż średnio w kraju.

Wykres 90. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 90. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 5,2% wobec 4,9%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 2,6% wobec 1,3%) oraz towarów i usług w zakresie mieszkania (o 1,5% wobec 1,4%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 2,5% (wobec 1,9% w kraju).

W 2019 r. przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa wytworzyły 2,0% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (najmniej w kraju) i 2,9% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano największy w kraju wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 11,8%) i wzrost produkcji sprzedanej budownictwa (o 13,4%).

W 2019 r. liczba **mieszkań** oddanych do użytkowania województwa podlaskiego wyniosła 6,1 tys., co stanowiło 2,9% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano największy w kraju wzrost liczby mieszkań o 23,0% (średnio w Polsce 12,1%). Zwiększyła się liczba mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 40,6%) oraz indywidualnym (o 10,8%). Zmniejszyła się liczba mieszkań w budownictwie spółdzielczym (z 228 oddanych w 2018 r. do 48). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w podlaskim wyniosła 95,6 m² i była wyższa od średniej w kraju o 7,0 m².

Badane przedsiębiorstwa województwa podlaskiego w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. uzyskały lepsze **wyniki finansowe**. Poprawiły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Odnotowano spadek wskaźnika poziomu kosztów (z 96,6% do 96,2%). Wzrosły wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 3,4% do 3,8%) i netto (z 2,9% do 3,2%) oraz wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 3,3% do 3,9%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 86,9%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 92,7% (wobec odpowiednio 87,1% i 93,9% w 2018 r.).

Nakłady inwestycyjne w badanych przedsiębiorstwach województwa podlaskiego w 2019 r. wyniosły 1845,8 mln zł, co stanowiło 1,2% nakładów w kraju. W ujęciu rocznym odnotowano najmniejszy w Polsce wzrost o 1,6% (w kraju zwiększenie o 12,4%). Wzrost wystąpił w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości (o 125,4%), budownictwo (o 85,2%) oraz transport, gospodarka magazynowa (o 43,9%). Spadek odnotowano w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 5,7%) oraz przemysł (o 3,4%). Według sekcji PKD, udział nakładów na przemysł stanowił 78,8% nakładów inwestycyjnych poniesionych

w województwie. W badanych przedsiębiorstwach nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 57,9%, na budynki i budowle 26,8%, a na środki transportu 15,0% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1087,3 tys. ha (o 1,6% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 85,8% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b Basic cereals ^b	438,5	103,4	6,1	25,5	109,4	71,6	1119,5	113,0	4,4
Rzepak i rzepik ^c Rape and turnip rape ^c	15,5	86,3	1,8	33,5	125,9	120,1	52,0	108,8	2,1
Ziemniaki ^d Potatoes ^d	14,9	225,4	4,9	111	40,9	50,0	164,2	92,3	2,4

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. w województwie podlaskim w skali roku odnotowano najwyższy wzrost powierzchni uprawy ziemniaków. Pod względem wielkości areалу uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi województwo zajmowało 7 lokatę. Osiągnięte w 2019 r. plony z 1 ha rzepaku i rzepiku plasowały województwo na 2 pozycji i były znacznie wyższe niż przed rokiem i przeciętnie w kraju. Natomiast uzyskane plony ziemniaków były najniższe w kraju.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowia trzody chlewnej liczyło 337,1 tys. szt. (3,0% krajowego pogłowia), bydła – 1019,2 tys. szt. (16,3%; 3 lokata), owiec – 24,5 tys. szt. (9,0%; 2 lokata). W skali roku zwiększyło się pogłowia trzody chlewnej (o 6,2%) i bydła (o 1,2%), natomiast zmniejszyła się populacja owiec (o 7,2%). Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła 30,8 szt. (w kraju 76,4 szt.). Natomiast obsada bydła była najwyższa w kraju (93,1 szt., wobec 42,6 szt. średnio w kraju), a obsada owiec (2,2 szt., wobec 1,8 szt.; 4 lokata).

W województwie podlaskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 6,8%, końcowej i towarowej po 6,5%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 10,5% niższa od średniej w kraju.

Województwo pomorskie

Pomorskie voivodship

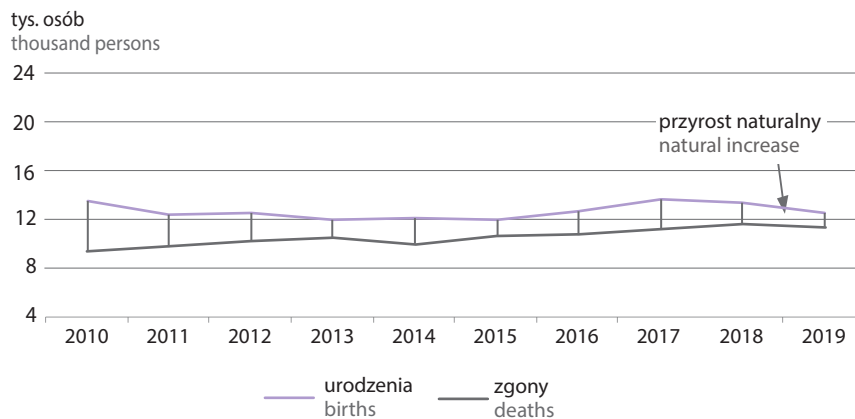

Powiaty	- 16
Miasta na prawach powiatu	- 4
Miasta ogółem	- 42
Gminy	- 123

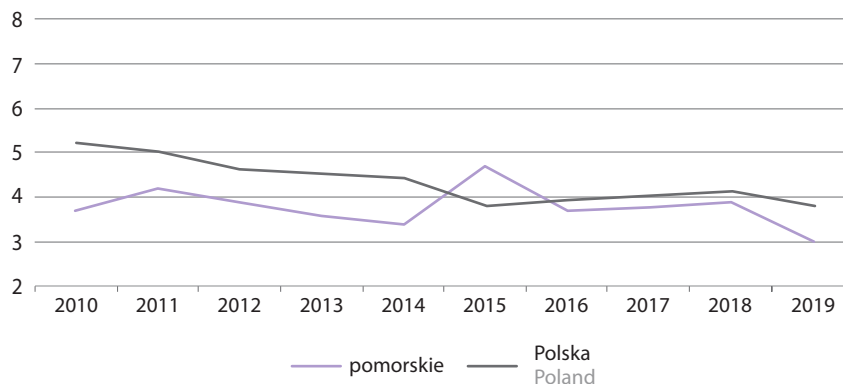
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	18,3 tys. km ² 18.3 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	2,3 mln mieszkańców 2.3 million inhabitants
	8 lokata 8th position		7 lokata 7th position
	5,9% powierzchni kraju 5.9% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 63,7% (6 lokata) urbanisation rate: 63.7% (6th position)

W województwie pomorskim od lat notuje się **wzrost liczby ludności** – w I półroczu 2019 r. o 9,6 tys. Współczynnik przyrostu rzeczywistego ukształtował się na poziomie 1,8‰, osiągając najwyższą wartość w kraju. W województwie po raz kolejny odnotowano najwyższą wartość przyrostu naturalnego, który w końcu czerwca 2019 r. wyniósł 0,9‰ (mimo spadku o 0,6 pkt w skali roku; głębszy spadek odnotowano jedynie w podkarpackim - o 0,8 pkt). Współczynnik urodzeń żywych obniżył się o 0,8 pkt do 10,7‰ (podobną – najwyższą w kraju wartość - osiągnęło województwo małopolskie i mazowieckie). Poprawił się współczynnik zgonów z 10,0‰ do 9,8‰ – tym samym pomorskie znalazło się na drugim miejscu w kraju po podkarpackim (9,7‰). Największy w kraju wzrost współczynnika ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały – z 1,9‰ do 2,7‰. W I półroczu 2019 r. wyższe saldo migracji obserwowano jedynie w mazowieckim (3,2‰; wzrost o 0,4 pkt). Współczynnik zgonów niemowląt osiągnął najniższą wartość w kraju – 3,0‰ (spadek o 0,9 pkt w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego).

Wykres 91. Ruch naturalny ludności
Chart 91. Vital statistics of population

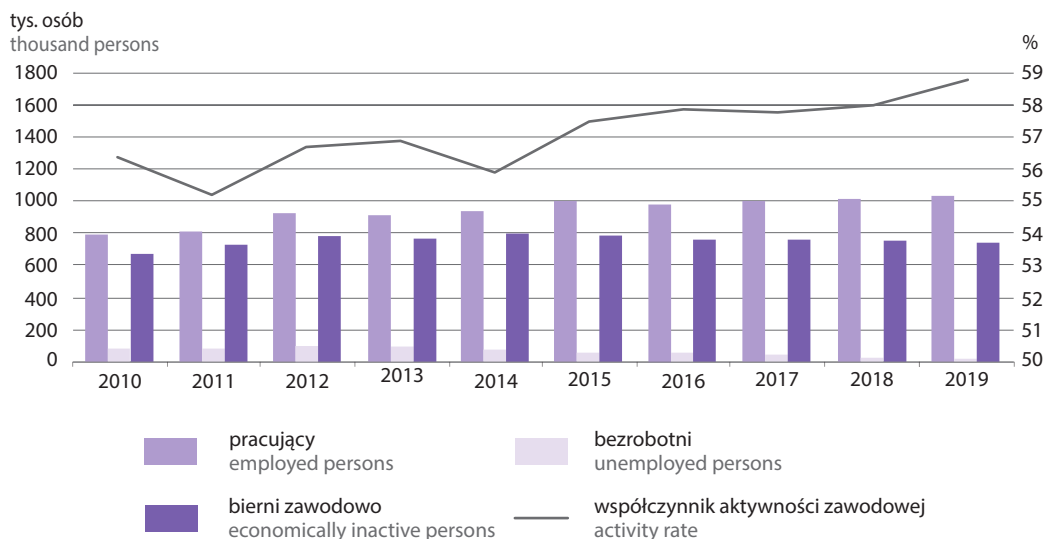

Wykres 92. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 92. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie pomorskim zwiększyła się o 1,5% i wyniosła 1062 tys. osób. **Współczynnik aktywności zawodowej** wzrósł o 0,8 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2018 r. i osiągnął wartość 58,8% (2. lokata po mazowieckim).

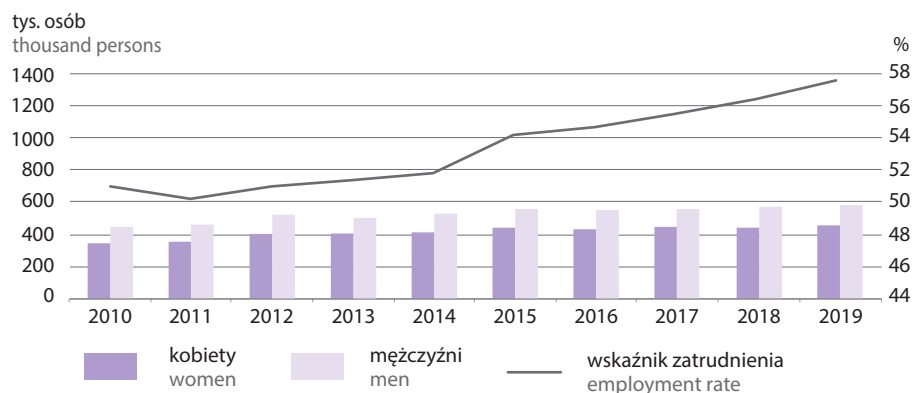
Wykres 93. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 93. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 1039 tys. (6,3% pracujących w kraju), pooznacza wzrost o 2,1% w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. Liczba pracujących kobiet wzrosła o 3,2%, natomiast mężczyzn – o 1,4%.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. wyniósł 57,6% (2. lokata w kraju) i był o 1,2 p. proc. wyższy niż w roku poprzednim. Wzrost wskaźnika notowano na wsi (o 2,0 p. proc. do 60,3%, najwyższa wartość w kraju) i w mieście (o 0,8 p. proc. do 56,1%).

Wykres 94. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 94. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

Liczba osób **bezrobotnych** w województwie pomorskim ukształtowała się na poziomie 22 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 21,4%, głównie w wyniku spadku o 37,5% liczby bezrobotnych kobiet. Liczba bezrobotnych mężczyzn utrzymała się na poziomie roku poprzedniego.

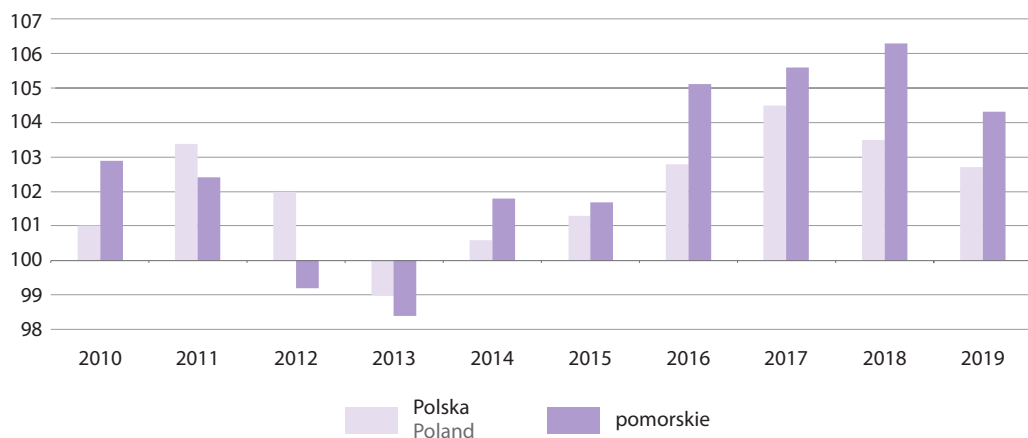
W IV kwartale 2019 r. **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 2,1% i w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zmniejszyła się o 0,6 p. proc., głównie w wyniku spadku stopy bezrobocia wśród kobiet o 1,4 p. proc. do 2,1% przy niezmięnionej stopie bezrobocia wśród mężczyzn (2,0%). W mieście odnotowano spadek stopy bezrobocia o 0,4 p. proc. do 2,9%.

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 744 tys. osób. Przy niezmięnionej w skali roku liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej i spadku liczby biernych zawodowo o 2,1%, ich udział zmniejszył się o 0,9 p. proc. i wyniósł 41,2%.

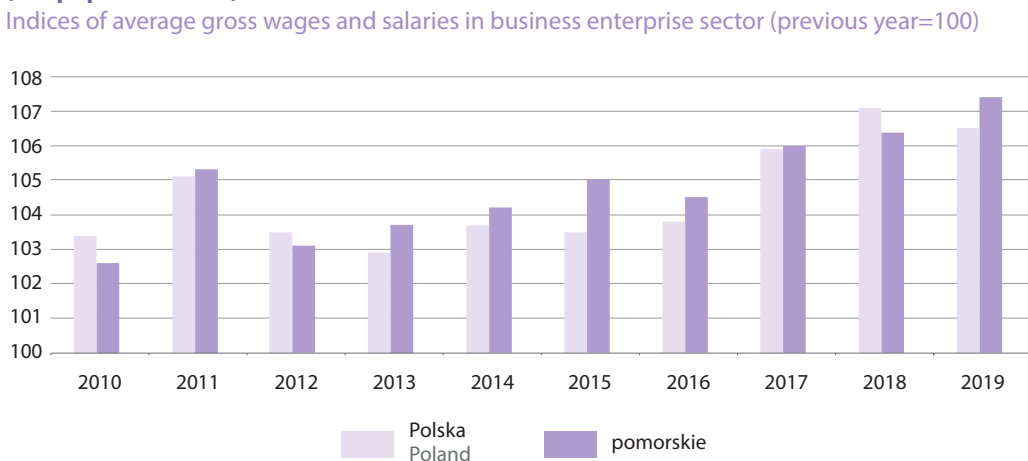
Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 737 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych (774 osoby rok wcześniej).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. wyniosło 353,5 tys. osób i było wyższe niż przed rokiem o 4,3%, a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 5282 zł (o 2,2% wyższe niż średnio w kraju) i w porównaniu z 2018 r. wzrosło o 7,4%.

Wykres 95. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)
Chart 95. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

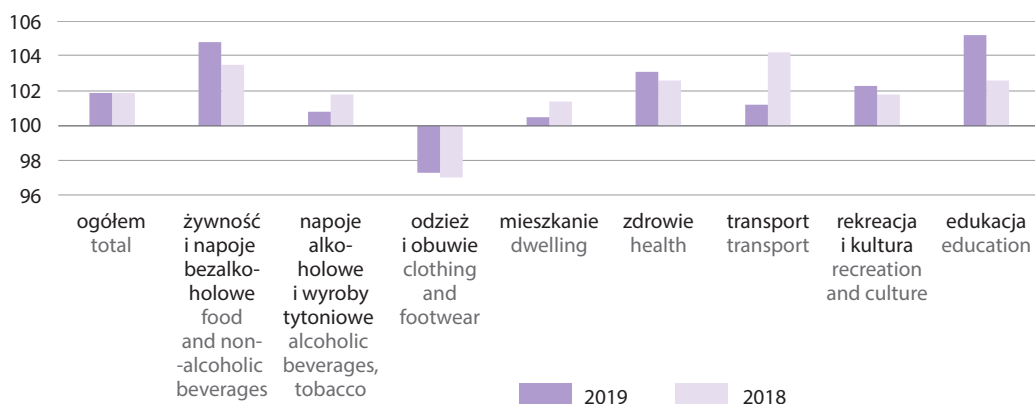
Wykres 96. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)
Chart 96. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2237 zł (o 3,9% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1302 zł (o 0,8% więcej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie pomorskim w 2019 r. był o 0,4 p. proc. niższy niż średnio w kraju.

Wykres 97. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 97. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu mniejszym niż przeciętnie w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 4,8% wobec 4,9%), artykułów i usług związanych ze zdrowiem oraz w zakresie rekreacji i kultury (odpowiednio o: 3,1%, i 2,3% wobec 3,2% i 2,6%). Odnotowano także najmniejszy w kraju wzrost cen towarów i usług związanych z mieszkaniem (0,5% wobec 1,4%) oraz (podobnie jak w województwie zachodniopomorskim) napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (0,8% wobec 1,3%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 2,7% (wobec 1,9% w kraju).

W 2019 r. przedsiębiorstwa województwa pomorskiego wytworzyły 6,4% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 7,1% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 3,1% wobec wzrostu o 4,0% w kraju), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 11,4% wobec wzrostu o 10,6% w Polsce).

W 2019 r. w województwie pomorskim oddano do użytkowania 18,4 tys. **mieszkań**, co stanowiło 8,9% mieszkań w kraju. W porównaniu z 2018 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania zwiększyła się o 10,3%. Wzrost odnotowano w budownictwie indywidualnym (o 9,1%) oraz w budownictwie mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 8,8%). Zwiększyła się także liczba mieszkań oddanych w budownictwie spółdzielczym (z 203 do 315). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 81,3 m² (wobec 88,6 m² w kraju).

Badane przedsiębiorstwa województwa pomorskiego w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. uzyskały gorsze **wyniki finansowe** (największe spadki, po śląskim i kujawsko-pomorskim, wyników finansowych brutto i netto). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe pogorszyły się. Odnotowano zwiększenie wskaźnika poziomu kosztów (z 95,0% do 95,8%). Spadł wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 5,0% do 4,2%) oraz netto (z 4,0% do 3,3%). Pogorszył się również wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 4,7% do 4,5%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 83,4%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 90,8% (wobec odpowiednio 81,5% i 91,9% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach województwa pomorskiego wyniosły 7194,1 mln zł, tj. 4,5% wartości krajowej. W skali roku nakłady zwiększyły się o 23,5% (w kraju wzrost o 12,4%). Wzrost odnotowano we wszystkich sekcjach: obsłudze rynku nieruchomości o 119,1%, transporcie, gospodarce magazynowej o 48,9%, handlu; naprawie pojazdów samochodowych o 14,0%, przemy-

śle o 6,8% oraz budownictwie o 6,1%. Według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł, które stanowiły 53,7%. Nakłady na budynki i budowlę stanowiły 48,0%, na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia 34,6% (najmniej w kraju), a na środki transportu 16,1% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 752,8 tys. ha (o 0,9% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 90,5% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	391,0	96,7	5,5	40,5	116,0	113,8	1581,8	112,2	6,2
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	79,9	129,9	9,1	29,6	116,1	106,1	236,3	150,8	9,7
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	21,4	98,1	7,1	286	110,7	128,8	612,6	108,6	9,1

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. w województwie pomorskim w skali roku odnotowano wzrost powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku (5 lokata). Województwo w krajowej produkcji rzepaku i rzepiku zajmowało 3 lokatę, w produkcji ziemniaków – 4, zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 9. Osiągnięte w 2019 r. plony z 1 ha zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaków plasowały województwo na 4 pozycji w kraju, a rzepaku i rzepiku na 5. W porównaniu z 2018 r. uzyskane plony były lepsze i wyższe niż średnie w kraju.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego badania **pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 759,6 tys. szt. (6,8% krajowego pogłowia; 5 lokata), bydła – 219,1 tys. szt. (3,5%, 8 lokata), owiec – 13,7 tys. szt. (5,0%, 8 lokata). W skali roku zwiększyło się pogłowie trzody chlewnej (o 11,3%; najwyższy wzrost w kraju) i bydła (o 3,9%), natomiast liczebność stada owiec była nieco mniejsza (o 0,7%). W przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych obsada trzody chlewnej była wyższa niż średnio w kraju i wynosiła 100,3 szt. (w kraju 76,4 szt.; 4 lokata), natomiast bydła – niższa (28,9 szt., wobec 42,6 szt.), a owiec kształtowała się na poziomie krajowym (1,8 szt.).

W województwie pomorskim w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) globalnej i końcowej produkcji rolniczej, a niewielki wzrost towarowej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,5%, końcowej – 4,6% i towarowej – 4,7%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 10,2% niższa niż średnia w kraju.

Województwo śląskie

Śląskie voivodship

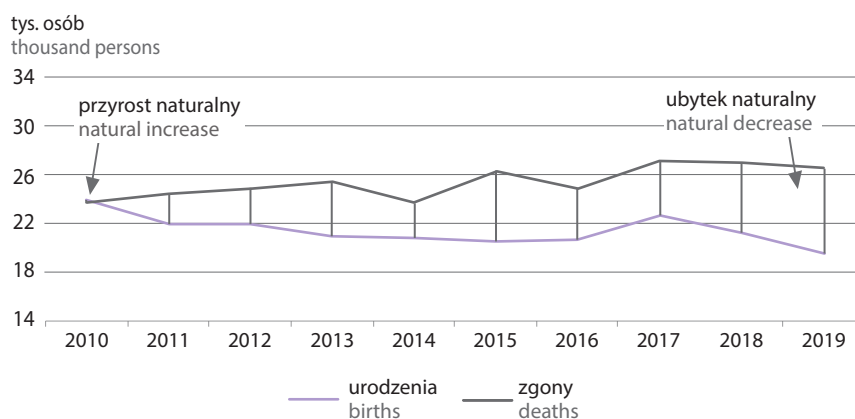

Powiaty	- 17
Miasta na prawach powiatu	- 19
Miasta ogółem	- 71
Gminy	- 167

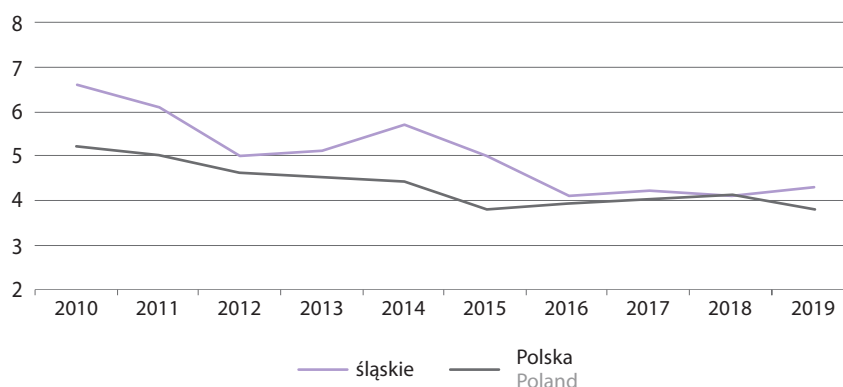
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	12,3 tys. km ² 12.3 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	4,5 mln mieszkańców 4.5 million inhabitants
	14 lokata 14th position		2 lokata 2nd position
	3,9% powierzchni kraju 3.9% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 76,7% (1 lokata) urbanisation rate: 76.7% (1st position)

Śląskie pod względem **liczby ludności** jest drugim, po mazowieckim, województwem w kraju (11,8% ludności kraju). W I półroczu 2019 r. liczba mieszkańców województwa **zmniejszyła się** w skali roku o 16,0 tys. osób. Zarejestrowano 19,5 tys. urodzeń żywych, tj. o 1,7 tys. mniej niż w I półroczu 2018 r. Współczynnik urodzeń spadł z 9,3‰ do 8,6‰. W I półroczu 2019 r., podobnie jak w roku poprzednim, odnotowano ubytek naturalny ludności – różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów wyniosła 7,0 tys. osób. W I półroczu 2019 r. w województwie śląskim notowano trzecią najniższą wartość współczynnika przyrostu naturalnego (minus 3,1‰) po łódzkim (minus 4,1‰) i świętokrzyskim (minus 3,9‰). Podobnie jak w pierwszym półroczu 2018 r., w śląskim utrzymywało się ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały i w analizowanym okresie 2019 r. wyniosło minus 1,1‰ (1,0‰ rok wcześniej). Śląskie znalazło się w grupie sześciu województw, w których zanotowano wzrost współczynnika zgonów niemowląt. W odróżnieniu od analogicznego okresu roku poprzedniego współczynnik ten (4,3‰) przekroczył wartość średnią dla kraju.

Wykres 98. Ruch naturalny ludności
Chart 98. Vital statistics of population

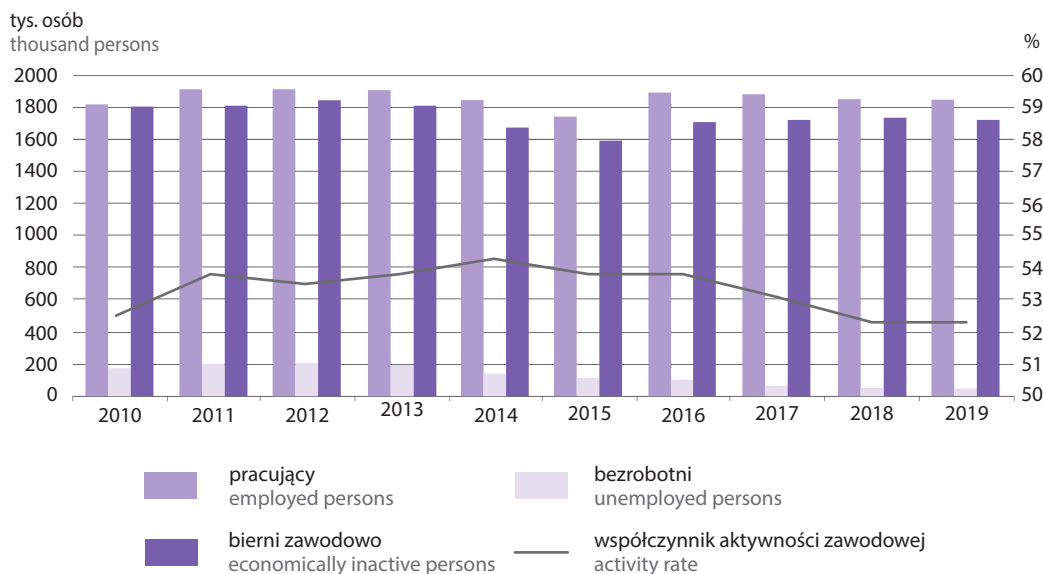

Wykres 99. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 99. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie śląskim wyniosła 1890 tys. i była o 0,7% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** utrzymał się na poziomie roku poprzedniego i wyniósł 52,3%.

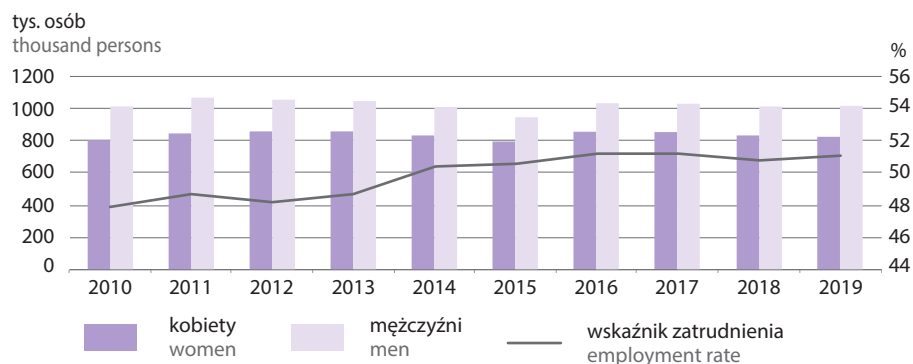
Wykres 100. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 100. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 1844 tys. (11,2% pracujących w kraju), co oznacza spadek o 0,3% w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. Zmalała liczba pracujących kobiet (o 1,1%), natomiast wzrosła liczba pracujących mężczyzn (o 0,3%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. skali roku, zarówno w ujęciu ogółem, jak i dla miast i wsi, zwiększył się o 0,3 p. proc. i wyniósł odpowiednio: po 51,1% i 51,0%, co uplasowało województwo odpowiednio na: 16., 15. i 14. lokacie w kraju.

Wykres 101. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 101. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

Liczba osób **bezrobotnych** w województwie śląskim ukształtowała się na poziomie 47 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 14,5%. Spadła liczba bezrobotnych mężczyzn (o 45,5%), wzrosła natomiast liczba bezrobotnych kobiet (o 31,8%).

W IV kwartale 2019 r. **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 2,5% i w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. zmniejszyła się o 0,4 p. proc. Wskaźnik ten był wyższy w mieście (2,7%) niż na wsi (1,6%), przy czym stopa bezrobocia w mieście spadła o 0,2 p. proc. a na wsi o 1,1 p. proc. Odnotowano obniżenie stopy bezrobocia wśród mężczyzn (o 1,4 p. proc. do 1,7%), wzrosła natomiast liczba bezrobotnych kobiet (o 0,8 p. proc. do 3,4%).

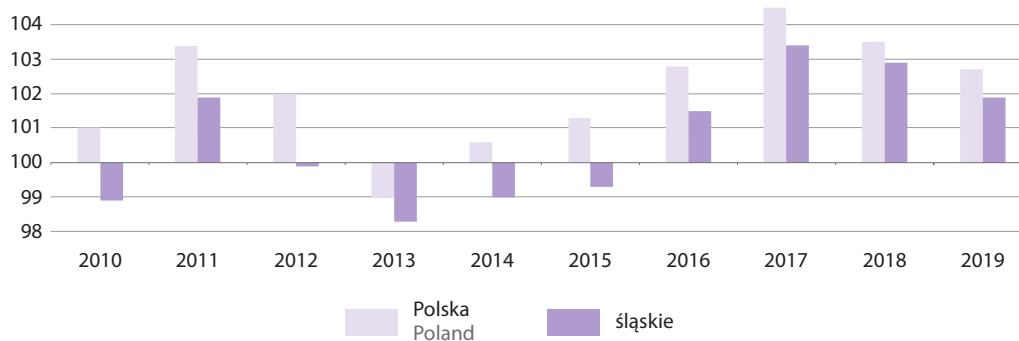
Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 1722 tys. osób, co stanowiło 47,7% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat (największy udział w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim zarówno liczba biernych zawodowo, jak i liczba ludności w wieku 15 lat i więcej, zmniejszyły się o 0,8%.

Relacja osób niepracujących do pracujących poprawiła się w skali roku, była jednak najmniej korzystna w kraju. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 959 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych, wobec 969 rok wcześniej.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. wyniosło 793,3 tys. osób (tj. 12,4% zatrudnionych w Polsce, 2 lokata po mazowieckim) i było większe niż przed rokiem o 1,9%. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** zwiększyło się w skali roku o 6,8% i ukształtowało na poziomie 5311 zł. Stanowiło to 102,7% średniej krajowej.

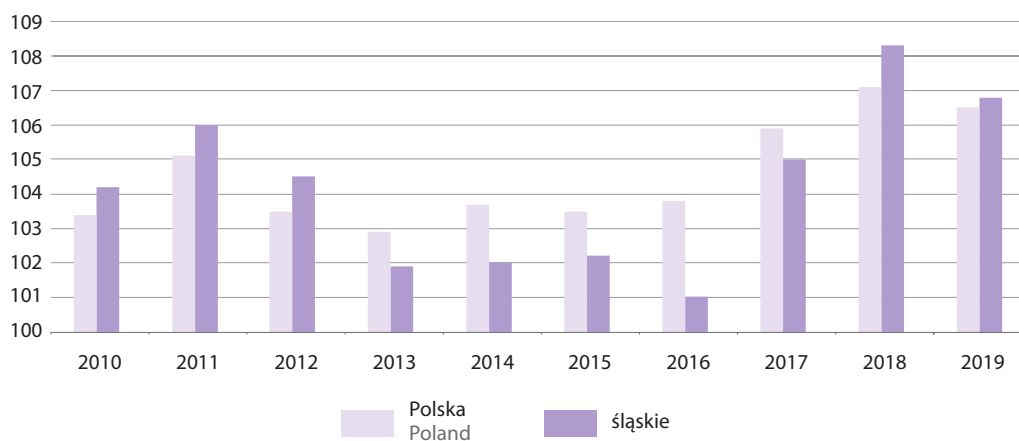
Wykres 102. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 102. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 103. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

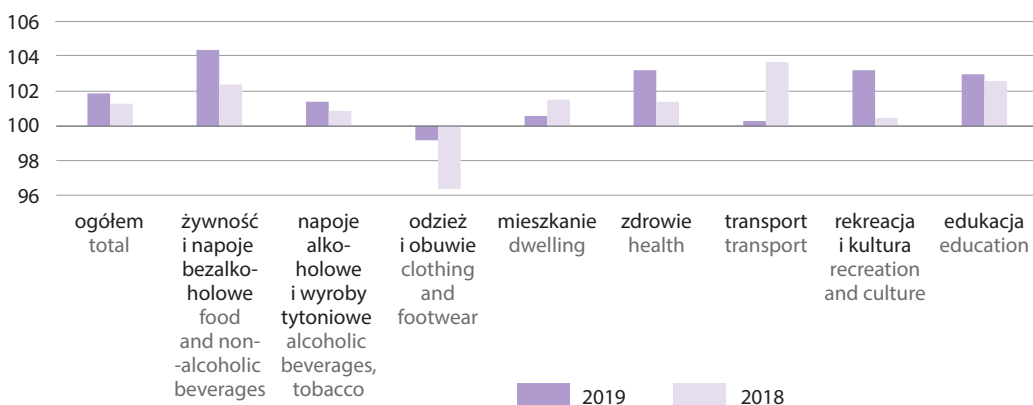
Chart 103. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie śląskim wyniosła 2732 zł i była najwyższa w Polsce, przekraczając przeciętną krajową o 17,4%. Emerytura i renta brutto rolników indywidualnych również była najwyższa w kraju – wynosiła 1458 zł (o 12,9% wyższa od przeciętnej krajowej).

W 2019 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie śląskim w skali roku rosły najwolniej w kraju (1,9% wobec 2,3%).

Wykres 104. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 104. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano najmniejszy w kraju wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych (4,4% wobec 4,9%). W stopniu mniejszym niż przeciętnie wzrosły również opłaty związane z edukacją (o 3,0% wobec 3,6%), a także ceny towarów i usług w zakresie mieszkania oraz transportu (odpowiednio o: 0,6% i 0,3% wobec 1,4% i 0,7%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 0,8% wobec 1,9% w kraju.

Województwo śląskie w 2019 r. wytworzyło 15,7% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (najwięcej po mazowieckim) i 10,5% produkcji sprzedanej **budownictwa** (najwięcej po mazowieckim i wielkopolskim). W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 2,8% i produkcji sprzedanej budownictwa o 3,6%, wobec odpowiednio wzrostu o 4,0% i o 10,6% średnich krajowych.

W 2019 r. w województwie śląskim oddano do użytkowania 14,0 tys. **mieszkań**, co stanowiło 6,7% mieszkań w kraju. W porównaniu z 2018 r. wystąpił wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 12,1% (w kraju również wzrost o 12,1%). Zwiększyła się liczba oddanych mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 41,0%) oraz indywidualnych (o 0,7%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania była największa w kraju i wyniosła 107,3 m² (wobec 88,6 m² w Polsce).

Badane przedsiębiorstwa województwa śląskiego w 2019 r. w porównaniu z rokiem poprzednim uzyskały znacznie gorsze **wyniki finansowe** (najgłębsze spadki wyników finansowych brutto i netto). Niekorzystne były podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Zwiększył się wskaźnik poziomu kosztów (z 96,3% do 96,7%). Spadł wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 3,7% do 3,3%), netto (z 3,0% do 2,6%) oraz wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 4,2% do 3,3%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 80,2%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 82,8% (wobec odpowiednio 79,9% i 82,8% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** zrealizowane w badanych przedsiębiorstwach województwa śląskiego wyniosły 19335,7 mln zł, co stanowiło 12,1% wartości krajowej (3 lokata po mazowieckim i dolnośląskim). W skali roku odnotowano wzrost nakładów o 15,3% (w kraju wzrost o 12,4%). Wzrost wystąpił we wszystkich sekcjach: budownictwie (o 25,5%), transporcie, gospodarce magazynowej (o 21,0%), przemyśle (o 15,0%), obsłudze rynku nieruchomości (o 10,2%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych

(o 6,2%). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (80,1% ogółu nakładów poniesionych w województwie). Największe nakłady inwestycyjne na środki trwałe poniesiono na maszyny urządzenia techniczne i narzędzia (58,3%), na budynki i budowle (33,2%), a na środki transportu (8,1%).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 357,8 tys. ha (o 2,2% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 88,4% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	193,8	101,5	2,7	35,4	98,6	99,4	685,2	99,9	2,7
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	18,1	71,8	2,1	27,0	121,1	96,8	48,9	86,7	2,0
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	7,4	100,4	2,4	162	68,6	73,0	119,1	68,8	1,8

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. w województwie śląskim w skali roku odnotowano niewielki wzrost powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaków. Udział województwa w krajowej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 2,7%. Osiągnięte w 2019 r. plony z 1 ha zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi plasowały województwo na 8 pozycji w kraju, rzepaku i rzepiku – 10. Uzyskane plony z 1 ha były słabsze niż przed rokiem (z wyjątkiem rzepaku i rzepiku), i niższe niż przeciętne w kraju.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 204,0 tys. szt. (1,8% krajowego pogłowia), bydła – 128,8 tys. szt. (2,1%), owiec – 10,4 tys. szt. (3,8%). W skali roku zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej (o 4,9%), natomiast zwiększyło się stado bydła (o 3,1%) i owiec (o 35,5%; najwyższy wzrost w kraju). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 56,3 szt. (w kraju 76,4 szt.) i 35,5 szt. (42,6 szt.), natomiast owiec – wyższa (2,9 szt. wobec 1,8 szt.) i lokowała województwo na 2 pozycji w kraju.

W województwie śląskim w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej wyniósł po 2,9%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 15,4% wyższa niż średnia w kraju.

Województwo świętokrzyskie

Świętokrzyskie voivodship

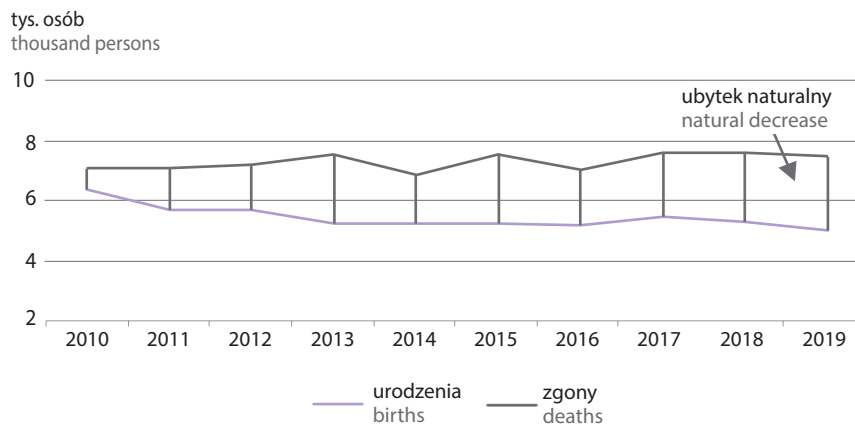

Powiaty	- 13
Miasta na prawach powiatu	- 1
Miasta ogółem	- 43
Gminy	- 102

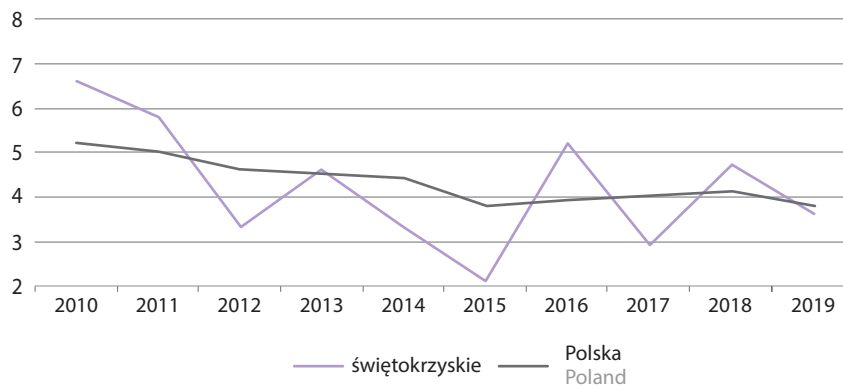
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	11,7 tys. km ² 11.7 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	1,2 mln mieszkańców 1.2 million inhabitants
	15 lokata 15th position		13 lokata 13th position
	3,7% powierzchni kraju 3.7% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 44,9% (15 lokata) urbanisation rate: 44.9% (15th position)

W województwie świętokrzyskim w I półroczu 2019 r., tak jak w latach poprzednich, zanotowano **ubytek liczby ludności**, który w analizowanym okresie wyniósł 7,0 tys. osób. Na niekorzystne zmiany demograficzne wpłynął ubytek naturalny ludności. Współczynnik przyrostu naturalnego obniżył się w skali roku o 0,3 pkt i w końcu czerwca 2019 r. osiągnął poziom minus 3,9‰. Pod względem ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, świętokrzyskie zajmuje 14 lokatę wśród województw wspólnie z lubelskim (w obu saldo wyniosło po minus 2,8‰). Spadek współczynnika był głębszy niż w innych województwach i wyniósł 1,1 pkt. Świętokrzyskie zajęło ostatnią pozycję w kraju pod względem liczby urodzeń żywych oraz przedostatnią (po łódzkim) pod względem liczby zgonów w przeliczeniu na 1000 ludności. Współczynnik urodzeń wyniósł 8,1‰ wobec 8,5‰ w roku poprzednim. W porównaniu z I półroczem 2018 r. obserwowano natomiast nieznacznie obniżenie się współczynnika zgonów z 12,1‰ do 12,0‰. Współczynnik zgonów niemowląt (3,6‰) był niższy od średniej w kraju – w I półroczu 2019 r. odnotowano spadek o 1,1 pkt z poziomu 4,7‰.

Wykres 105. Ruch naturalny ludności
Chart 105. Vital statistics of population

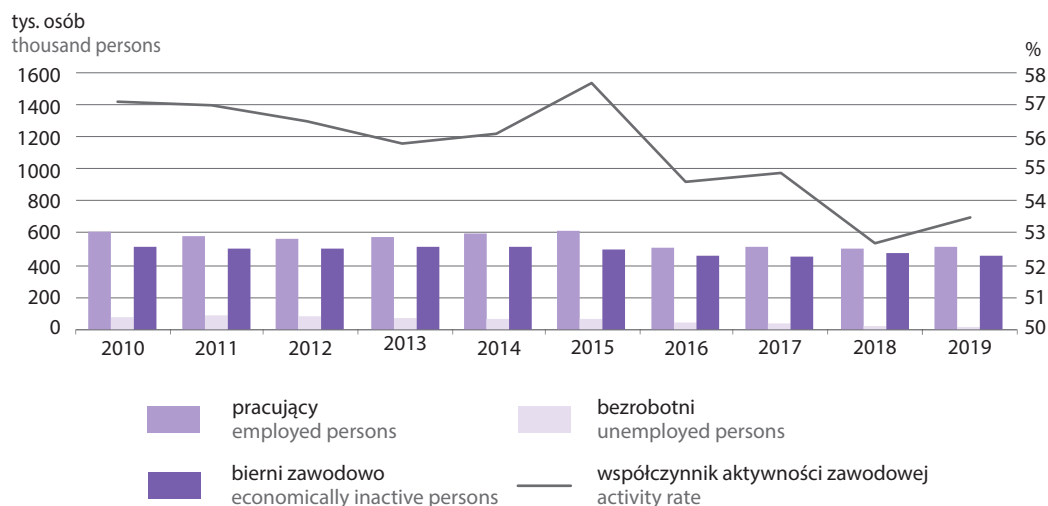

Wykres 106. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 106. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2019 r. wyniosła 533 tys. osób i była o 0,6% większa niż w roku poprzednim. **Współczynnik aktywności zawodowej** zwiększył się o 0,8 p. proc. i wyniósł 53,5%, wobec 56,0% w kraju.

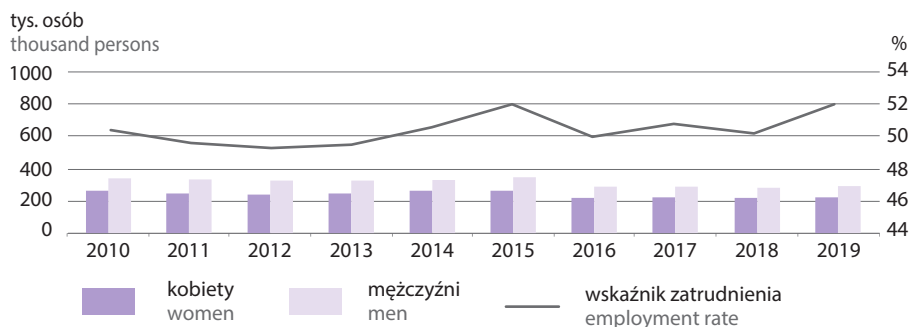
Wykres 107. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 107. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 518 tys. osób i w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. zwiększyła się o 2,6%. Wzrosła zarówno liczba pracujących mężczyzn (o 3,2%), jak i kobiet (o 1,8%).

Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. (o 1,8 p. proc.) i wyniósł 52,0%. Wzrost odnotowano na wsi (o 2,8 p. proc. do 53,2%) i w miastach (o 0,5 p. proc. do 50,4%).

Wykres 108. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 108. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba osób **bezrobotnych** województwa ukształtowała się na poziomie 15 tys. i była o 40,0% mniejsza niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spadła zarówno liczba bezrobotnych kobiet (o 45,5%), jak i mężczyzn (o 35,7%).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. spadła o 1,9 p. proc. do 2,8%. W miastach świętokrzyskiego odnotowano stopę bezrobocia na poziomie 3,4%, na wsi wyniosła 2,3%. W obu przypadkach stopa była niższa niż przed rokiem, odpowiednio o 0,5 p. proc. i o 2,7 p. proc. Świętokrzyskie odnotowało także spadek stopy bezrobocia wśród kobiet o 2,2 p. proc. do 2,6% oraz mężczyzn o 1,7 p. proc. do 3,0%.

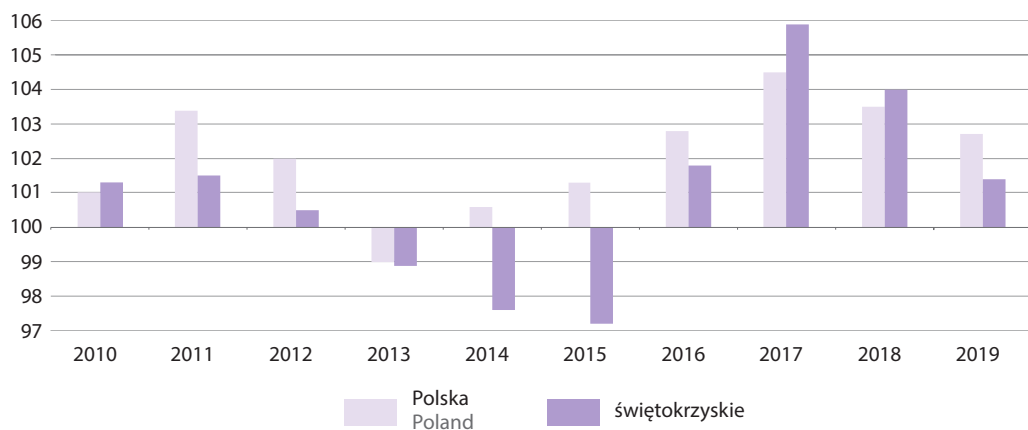
Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 464 tys. osób, co stanowiło 46,5% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. W porównaniu z IV kwartałem 2018 r. liczba biernych zawodowo w województwie zmniejszyła się o 2,5%, przy spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,9%.

Poprawiła się **relacja osób niepracujących do pracujących**, w IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadło 925 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych wobec 992 osób w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W sektorze przedsiębiorstw **przeciętne zatrudnienie** w 2019 r. wyniosło 124,9 tys. osób i było o 1,4% wyższe niż w roku poprzednim (najmniejszy wzrost w kraju, podobnie jak w dolnośląskim). **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wzrosło o 6,1% i ukształtowało na poziomie 4340 zł (o 16,0% poniżej przeciętnego wynagrodzenia w kraju).

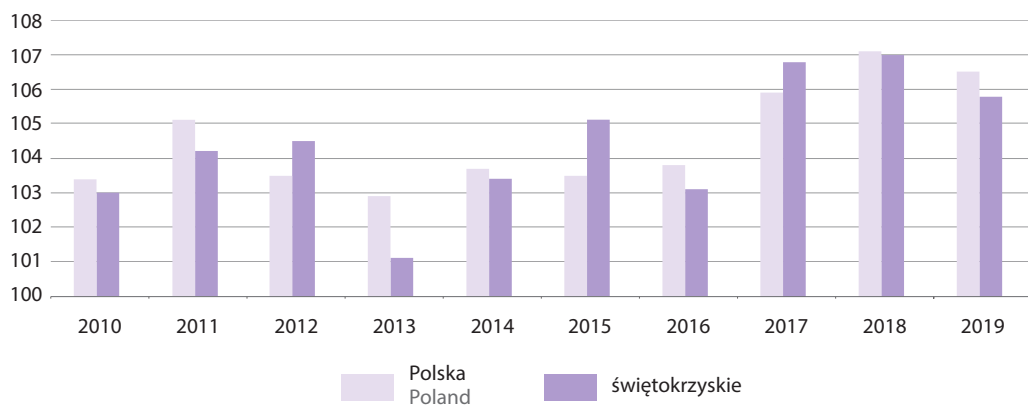
Wykres 109. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 109. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 110. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 110. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

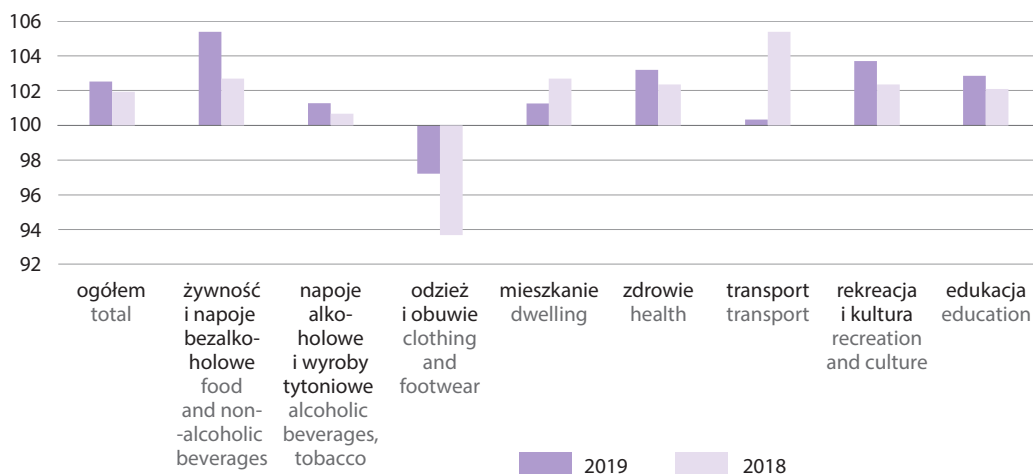

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2034 zł (o 12,6% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1277 zł (o 1,1% mniej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie świętokrzyskim w 2019 r. był o 0,2 p. proc. wyższy niż średnio w kraju.

Wykres 111. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)

Chart 111. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (odpowiednio o: 5,4% i 3,7% wobec 4,9%, 2,6%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 2,8% wobec 1,9% w kraju.

W 2019 r. przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego wytworzyły 2,0% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz 2,1% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 5,8%, wobec wzrostu o 4,0% średnio w Polsce) oraz największy wzrost produkcji sprzedanej budownictwa (o 31,0%, wobec wzrostu o 10,6% średnio w kraju).

W 2019 r. liczba **mieszkań** oddanych do użytkowania w województwie świętokrzyskim wyniosła 3,9 tys. i w skali roku wzrosła o 18,9%. Stanowiło to 1,9% mieszkań oddanych ogółem w Polsce (najmniej po opolskim). Zwiększenie odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 66,5%, największy wzrost w kraju). W budownictwie indywidualnym liczba mieszkań oddanych spadła o 0,4%. Zmniejszyła się również liczba oddanych mieszkań spółdzielczym (ze 119 w 2018 r. do 42). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 102,9 m² (średnia w kraju 88,6 m²).

Badane przedsiębiorstwa województwa świętokrzyskiego w 2019 r. w porównaniu z rokiem poprzednim uzyskały gorsze **wyniki finansowe**. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe w większości pogorszyły się. Przedsiębiorstwa odnotowały wzrost wskaźnika poziomu kosztów (z 95,2% do 95,4%). Spadł wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 4,8% do 4,6%) i netto (z 4,0% do 3,6%). Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto pozostał na poziomie sprzed roku (4,8%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 84,6%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 89,8% (wobec odpowiednio 84,5% i 91,3% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach wyniosły 1610,7 mln zł, co stanowiło 1,0% nakładów w kraju (najniższy udział w kraju obok województwa opolskiego). W porównaniu do 2018 r. odnotowano zwiększenie nakładów o 11,9%, wobec wzrostu w kraju o 12,4%.

Nakłady wzrosły we wszystkich sekcjach: budownictwie (o 135,5%), transporcie, gospodarce magazynowej (o 62,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 45,8%), obsłudze rynku nieruchomości (o 20,8%) oraz przemyśle (o 7,5%). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (73,5% ogółu nakładów poniesionych w województwie). Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 63,3%, na budynki i budowle 29,6%, a na środki transportu 7,0% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 461,8 tys. ha (o 0,5% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 85,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	230,6	104,9	3,2	29,2	97,7	82,0	672,4	102,4	2,6
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	10,7	88,5	1,2	22,7	129,0	81,4	24,2	114,0	1,0
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	12,9	94,4	4,3	205	84,7	92,3	264,7	79,9	3,9

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. w województwie świętokrzyskim w skali roku, zbiory rzepaku i rzepiku przy znacznym zmniejszeniu powierzchni uprawy, ale dużo wyższym niż przed rokiem plonowaniu, wzrosły o 14,0%. Osiągnięte w 2019 r. plony z 1 ha rzepaku i rzepiku były niższe niż średnie w kraju. W wyniku zwiększenia areału uprawy, wyższe były też zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowiu trzody chlewnej liczyło 196,9 tys. szt. (1,8% krajowego pogłowia), bydła – 158,4 tys. szt. (2,5%), owiec – 5,3 tys. szt. (2,0%). W skali roku zmniejszyło się pogłowienie trzody chlewnej (o 0,9%) i owiec (o 23,2%; najgłębszy spadek w kraju), natomiast zwiększyła się liczebność bydła (o 3,3%). Obsada trzody chlewnej, bydła i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 42,2 szt., 33,9 szt. i 1,1 szt. (wobec w kraju odpowiednio: 76,4 szt., 42,6 szt. i 1,8 szt.).

W województwie świętokrzyskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,0%, końcowej – 4,1%, a towarowej – 3,9%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 27,6% wyższa niż średnia w kraju (3 lokata).

Województwo warmińsko-mazurskie

Warmińsko-mazurskie voivodship

Powiaty	- 19
Miasta na prawach powiatu	- 2
Miasta ogółem	- 50
Gminy	- 116

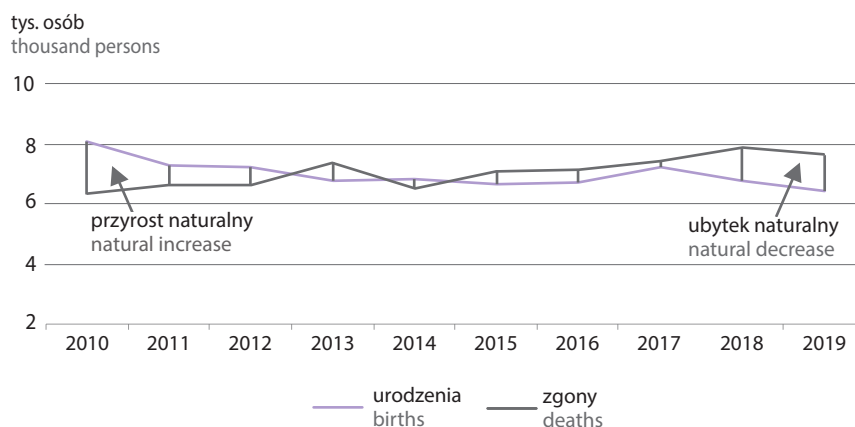
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	24,2 tys. km ² 24.2 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	1,4 mln mieszkańców 1.4 million inhabitants
	4 lokata 4th position		12 lokata 12th position
	7,7% powierzchni kraju 7.7% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 59,0% (10 lokata) urbanisation rate: 59.0% (10th position)

W województwie warmińsko-mazurskim, tak jak w latach poprzednich, notuje się **ubytek liczby ludności**. Spadek liczby mieszkańców w I półroczu 2019 r. wyniósł 5,3 tys. osób. Współczynnik przyrostu rzeczywistego pogorszył się o 0,3 pkt i wyniósł minus 2,1‰. Ubytek spowodowany był w większym stopniu odpływem migracyjnym niż przewagą liczby zgonów nad urodzeniami. Ogólne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ukształtowało się na poziomie minus 2,5‰ (wzrost o 0,3 pkt). Wartość ta była niższa dla lubelskiego i świętokrzyskiego (po minus 2,8‰). Współczynnik urodzeń żywych obniżył się z 9,4‰ do 9,0‰, przy poprawie współczynnika zgonów (z 11,0‰ do 10,7‰). Współczynnik przyrostu naturalnego obniżył się z minus 1,5‰ do minus 1,7‰ (wobec minus 1,4‰, w kraju). Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń osiągnęła najwyższą, po lubelskim, wartość w kraju (5,0‰, wobec 3,8‰).

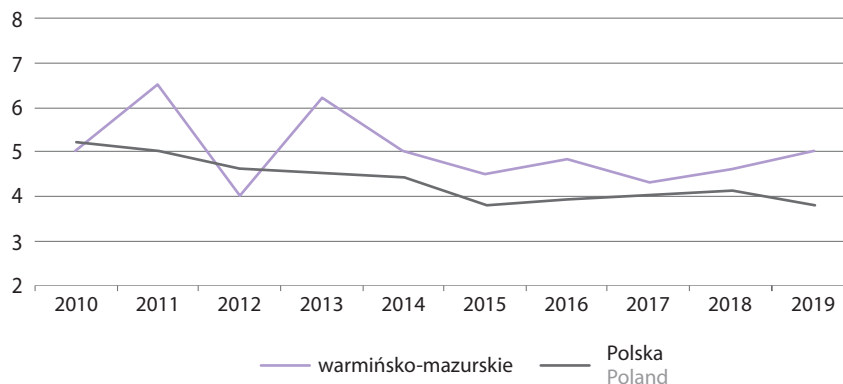
Wykres 112. Ruch naturalny ludności

Chart 112. Vital statistics of population

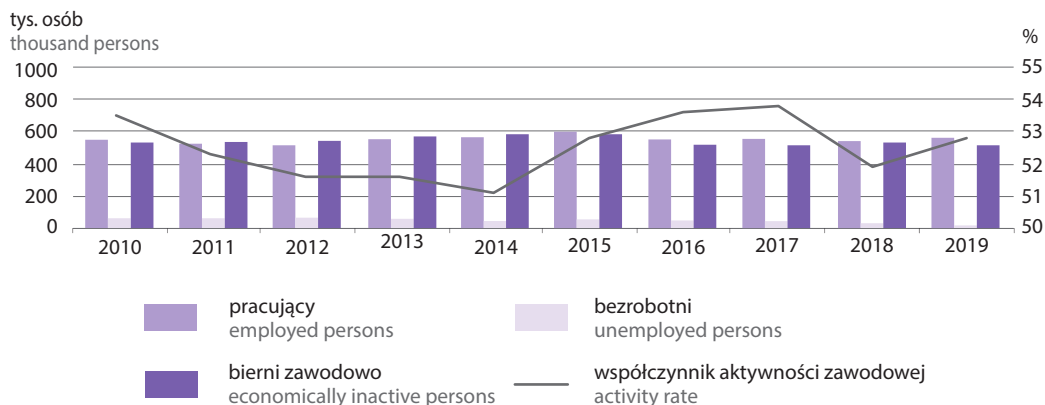
Wykres 113. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych

Chart 113. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 577 tys. i była o 1,1% większa niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** był wyższy niż przed rokiem o 0,9 p. proc. i ukształtował się na poziomie 52,8%, przy średniej krajowej na poziomie 56,0%.

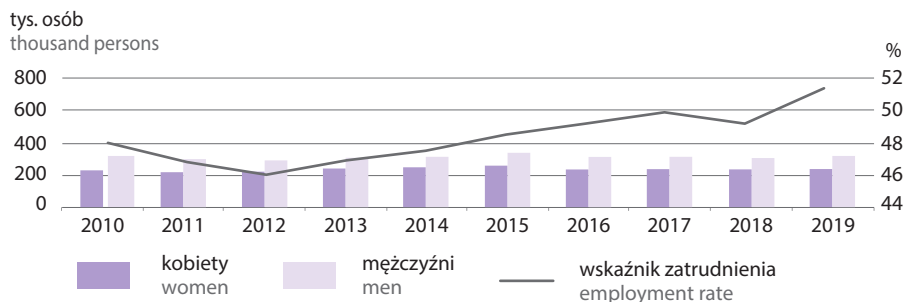
Wykres 114. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 114. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 577 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. zwiększyła się o 3,5% (największy wzrost w kraju). Wzrosła zarówno liczba pracujących mężczyzn – o 5,2%, jak i kobiet – o 1,7%.

Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się w skali roku o 2,2 p. proc. i w IV kwartale 2019 r. wyniósł 52,8% (najniższa po śląskim wartość w kraju). W ujęciu terytorialnym odnotowano wzrost o 2,3 p. proc. w miastach i o 2,0 p. proc. na wsi do poziomu odpowiednio 53,3% i 48,7%. Wskaźnik zatrudnienia na wsi osiągnął najniższą wartość w Polsce (podobnie jak w zachodniopomorskim).

Wykres 115. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 115. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

Liczba osób **bezrobotnych** w IV kwartale 2019 r. ukształtowała się na poziomie 16 tys. i w ujęciu rocznym była mniejsza o 44,8%. Bezrobocie wśród mężczyzn spadło o 50,0%, wśród kobiet – o 33,3%.

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2019 r. w warmińsko-mazurskim wyniosła 2,8% (spadek o 2,3 p. proc.). Obniżyła się zarówno stopa bezrobocia kobiet (o 1,6 p. proc. do 3,2%), jak i mężczyzn (o 2,6 p. proc. do 2,4%). Podobnie jak w roku poprzednim, warmińsko-mazurskie było województwem o najgłębszym spadku stopy bezrobocia na wsi (o 3,1 p. proc. do 3,1%), w mieście poziom stopy bezrobocia zmniejszył się o 1,7 p. proc. do 2,6%.

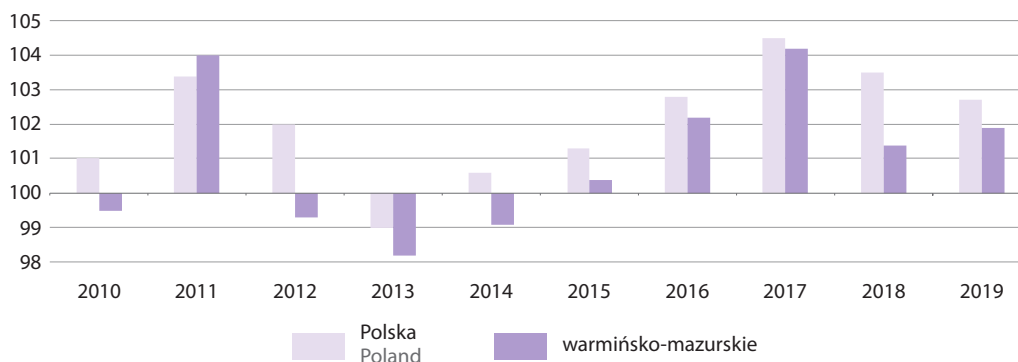
Liczba **biernych zawodowo** w województwie zmniejszyła się w skali roku o 3,0% i wynosiła 515 tys. osób. Przy odnotowanym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,8%, udział biernych zawodowo zmniejszył się w skali roku o 1,0 p. proc. i stanowił 47,2% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat.

Relacja osób niepracujących do pracujących w skali roku poprawiła się, lecz nadal była najmniej korzystna w kraju (po śląskim). W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 947 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych (rok wcześniej – 1033 osoby).

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** ukształtowało się na poziomie 149,4 tys. osób, tj. o 1,9% wyższym niż w 2018 r. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wyniosło 4143 zł (wzrost w skali roku 5,8%) i było najniższe w Polsce (80,1% średniej krajowej).

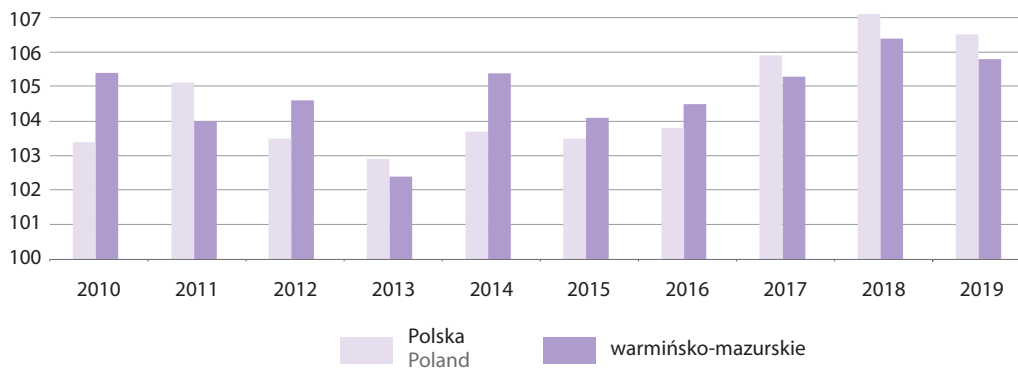
Wykres 116. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 116. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 117. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

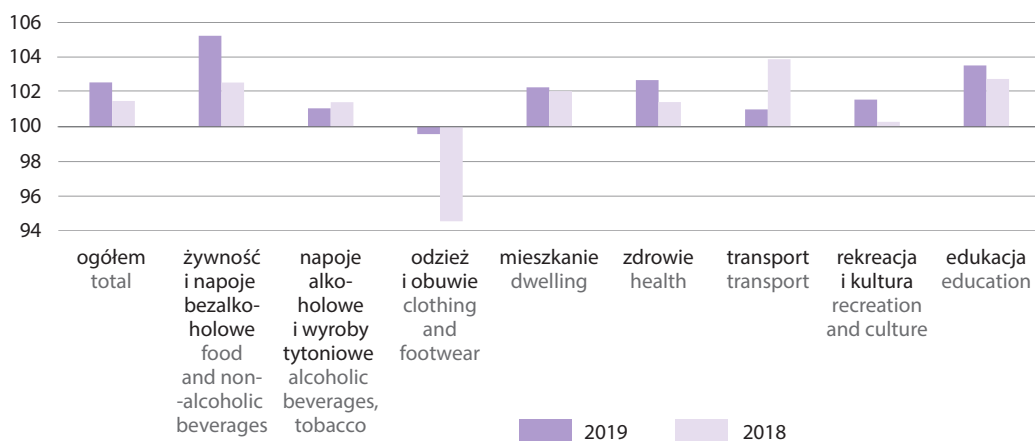
Chart 117. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2062 zł (o 11,4% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1314 zł (o 1,7% więcej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 r. był o 0,3 p. proc. wyższy niż średnio w kraju.

Wykres 118. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
 Chart 118. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 5,3% wobec 4,9%) oraz towarów i usług w zakresie mieszkania i transportu (odpowiednio o: 2,3% i 1,0% wobec 1,4% i 0,7%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 0,4% wobec 1,9% w kraju).

Województwo warmińsko-mazurskie w 2019 r. wytworzyło 2,4% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 1,6% produkcji sprzedanej **budownictwa**. Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu ukształtował się na poziomie niewiele niższym od uzyskanego średnio w Polsce (3,9%, wobec 4,0%), natomiast w produkcji sprzedanej budownictwa odnotowano jedyny w kraju spadek (o 1,6%, wobec wzrostu w Polsce o 10,6%).

W 2019 r. w województwie oddano do użytkowania 5,8 tys. **mieszkań**, co stanowiło 2,8% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania (o 11,6%, wobec wzrostu o 12,1% średnio w kraju). Zwiększenie wystąpiło w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 29,6%) oraz indywidualnym (o 0,2%). Spadek odnotowano w budownictwie spółdzielczym (z 305 w 2018 r. do 50). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 83,3 m² (wobec 88,6 m² w kraju).

Badane przedsiębiorstwa województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. odnotowały niekorzystne **wyniki finansowe**. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe uległy pogorszeniu. Odnotowano wzrost wskaźnika poziomu kosztów z 96,2% do 96,5%. Spadł wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 3,8% do 3,5%) oraz netto (z 3,2% do 3,0%). Pogorszył się również wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 3,7% do 3,4%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 83,9%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 91,8% (wobec odpowiednio 82,0% i 91,6% w 2018 r.).

Nakłady inwestycyjne w badanych przedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r. wyniosły 2418,9 mln zł, co stanowiło 1,5% nakładów w kraju. W ujęciu rocznym odnotowano najwyższy spośród województw wzrost nakładów o 34,9% (w kraju wzrost o 12,4%). Odnotowano zwiększenie nakładów w sekcjach: transport, gospodarka magazynowa (o 167,5%), przemysł (o 34,9%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 10,9%). Spadek nakładów odnotowano w sekcjach obsługa rynku nieruchomości (o 84,5%) oraz budownictwo (o 15,5%). W strukturze nakładów inwestycyj-

nych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł – 91,0% (najwięcej w kraju). Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 64,6% (najwięcej w kraju), na budynki i budowle 29,0%, a na środki transportu 6,3% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 925,3 tys. ha (o 0,1% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 88,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	363,7	99,0	5,1	38,7	120,6	108,7	1409,3	119,5	5,5
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	75,3	162,5	8,6	28,1	126,0	100,7	211,9	205,0	8,7
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	7,6	86,9	2,5	215	113,8	96,8	164,0	98,9	2,4

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo warmińsko-mazurskie zajmowało 6 lokatę pod względem wielkości arealu uprawy rzepaku i rzepiku. Udział województwa w krajowych zbiorach rzepaku i rzepiku plasował go na 7 pozycji, a w produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 10. Osiągnięte w 2019 r. plony z 1 ha były dużo lepsze niż przed rokiem i wyższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem ziemniaków).

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 558,5 tys. szt. (5,0% krajowego pogłowia), bydła – 473,7 tys. szt. (7,6%), owiec – 15,8 tys. szt. (5,8%). W skali roku zwiększyło się pogłowie trzody chlewnej (o 2,0%), bydła (o 4,9%) i owiec (o 11,3%). Obsada trzody chlewnej i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio 59,1 szt. (76,4 szt.) i 1,7 szt. (1,8 szt.), natomiast bydła była wyższa (50,1 szt. wobec 42,6 szt.) i lokowała województwo na 4 pozycji w kraju.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) towarowej produkcji rolniczej, przy spadku produkcji globalnej i końcowej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 5,0%, końcowej – 4,9%, a towarowej – 5,1%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 24,1% niższa niż średnia w kraju.

Województwo wielkopolskie

Wielkopolskie voivodship

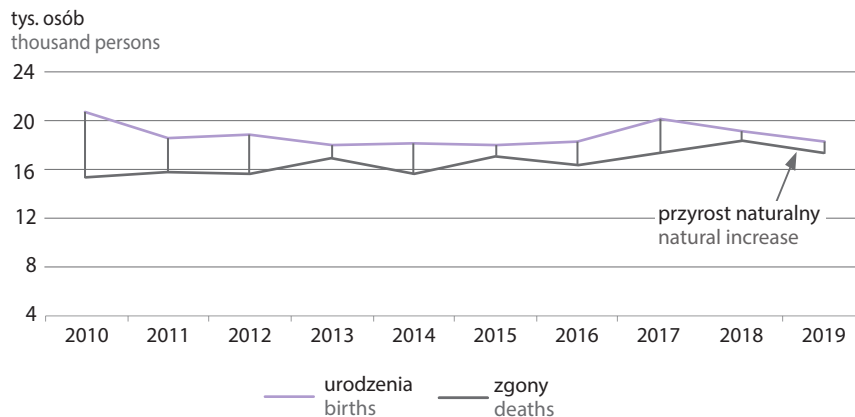

Powiaty	- 31
Miasta na prawach powiatu	- 4
Miasta ogółem	- 113
Gminy	- 226

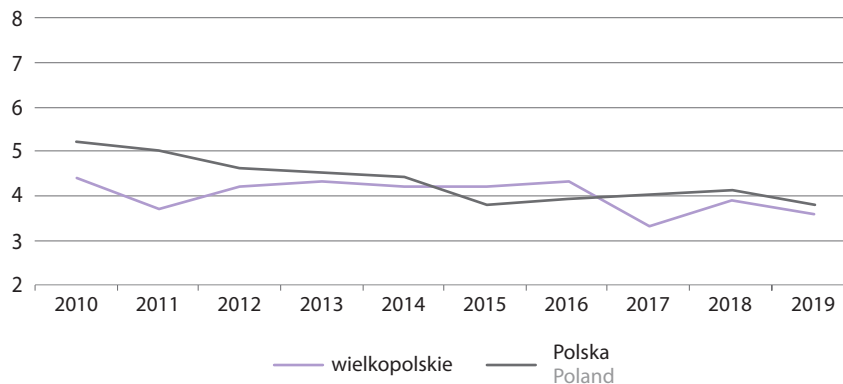
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	29,8 tys. km ² 29.8 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	3,5 mln mieszkańców 3.5 million inhabitants
	2 lokata 2nd position		3 lokata 3rd position
	9,5% powierzchni kraju 9.5% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 54,3% (11 lokata) urbanisation rate: 54.3% (11th position)

Liczba ludności województwa wielkopolskiego systematycznie wzrasta. W I półroczu 2019 r. w stosunku do analogicznego okresu 2018 r. liczba mieszkańców **zwiększyła się** o 4,9 tys. osób. Obok województw pomorskiego i małopolskiego także w wielkopolskim zanotowano dodatni przyrost naturalny, który utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 0,5‰. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 10,4‰ (spadek o 0,6 pkt w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego). Obniżył się współczynnik zgonów – spadek o 0,6 pkt z poziomu 10,5‰ do 9,9‰. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności nie zmieniło się w skali roku i wyniosło 0,3‰. Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych obniżyła się 0,3 pkt do poziomu 3,6 ‰ i była niższa niż średnio w kraju o 0,2 pkt.

Wykres 119. Ruch naturalny ludności
Chart 119. Vital statistics of population

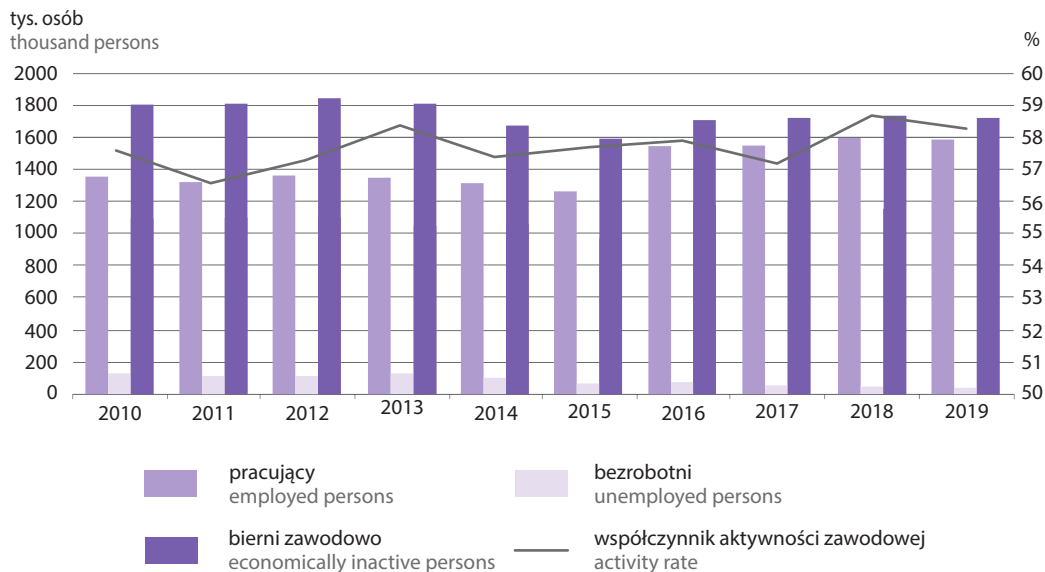

Wykres 120. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 120. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 1630 tys. i była o 0,8% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** wyniósł 58,3% i w odniesieniu do IV kwartału 2018 r. zmniejszył się o 0,4 p. proc.

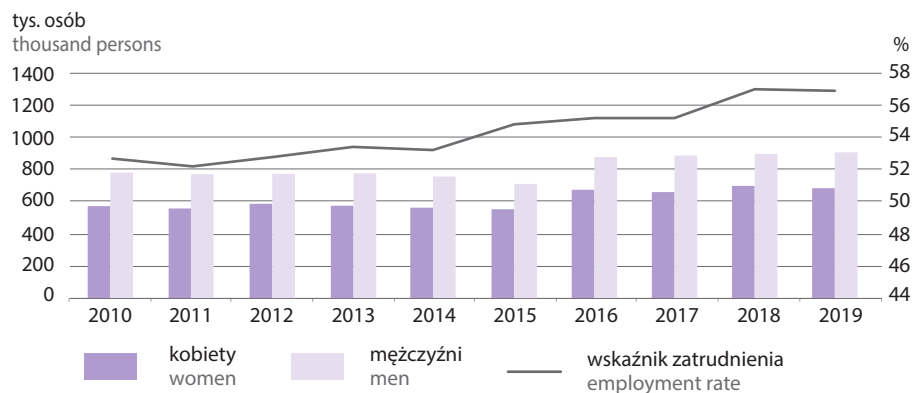
Wykres 121. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 121. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 1592 tys. (9,7% pracujących w kraju) i zmniejszyła się o 0,2% w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. Spadła liczba pracujących kobiet (o 1,6%) przy wzroście liczby pracujących mężczyzn (o 0,9%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. zmniejszył się w skali roku o 0,1 p. proc. i wyniósł 56,9%. Spadek odnotowano w mieście (o 0,9 p. proc.) do poziomu 55,1%; wzrost – na wsi (o 1,0 p. proc. do poziomu 59,0%).

Wykres 122. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 122. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

W IV kwartale 2019 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 39 tys. i w skali roku zmniejszyła się o 20,4%. Odnotowano spadek zarówno liczba bezrobotnych mężczyzn (o 28,0%), jak i bezrobotnych kobiet (o 8,7%).

W IV kwartale 2019 r. w województwie wielkopolskim **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 2,4% i była o 0,6 p. proc. niższa niż przed rokiem. W podziale na płeć stopa bezrobocia zmniejszyła się zarówno wśród mężczyzn o 0,8 p. proc. do 1,9%, jak i wśród kobiet – o 0,2 p. proc. do 3,0%. Wskaźnik ten był niższy na wsi (2,1%, spadek o 0,8 p. proc.) niż w mieście (2,7%, spadek o 0,2 p. proc.).

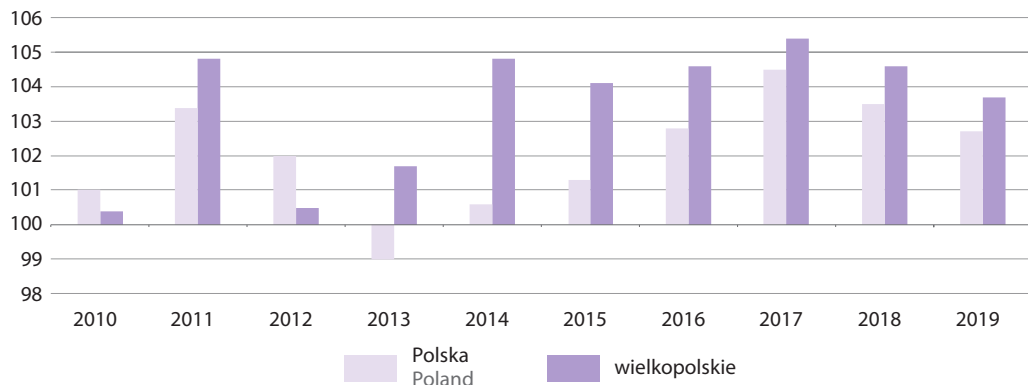
Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 1165 tys. osób, co stanowiło 41,7% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, ich liczba wzrosła o 0,7%, przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,1%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 pracujących utrzymała się na poziomie sprzed roku. W IV kwartale 2019 r., podobnie jak przed rokiem, na 1000 pracujących przypadało 756 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych.

W sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 792,5 tys. osób (tj. 12,4% zatrudnionych w Polsce) i było o 3,7% większe w porównaniu z 2018 r. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 4732 zł (wzrost o 6,7% w skali roku) i było o 8,5% niższe od średniego wynagrodzenia w kraju.

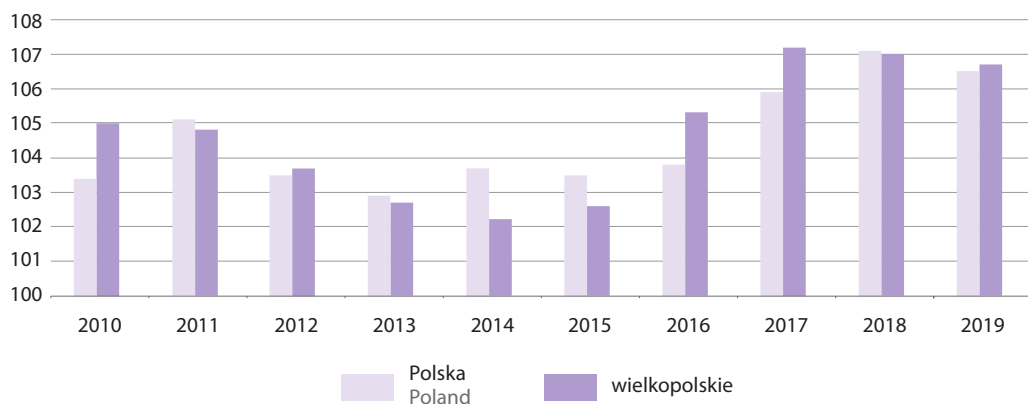
Wykres 123. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 123. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 124. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

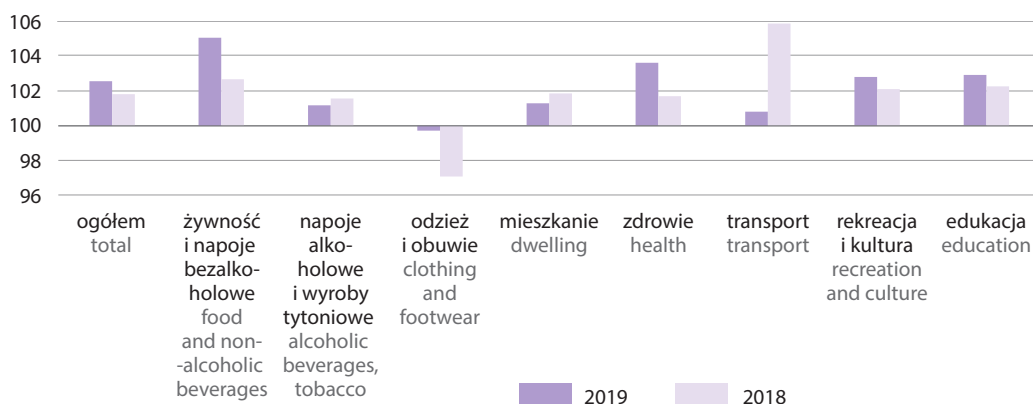
Chart 124. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2194 zł (o 5,7% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1267 zł (o 1,9% mniej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie wielkopolskim w 2019 r. był o 0,3 p. proc. wyższy niż średnio w kraju.

Wykres 125. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 125. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim w stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 5,1% wobec 4,9%), artykułów i usług związanych ze zdrowiem, towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury oraz w zakresie transportu (odpowiednio o: 3,6%, 2,8% i 0,8% wobec 3,2%, 2,6% i 0,7%). W województwie wielkopolskim odnotowano w skali roku najmniejszy w kraju spadek cen odzieży i obuwia (0,3% wobec 1,9%).

Województwo wielkopolskie w 2019 r. wytworzyło 12,0% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 11,3% produkcji sprzedanej **budownictwa**, co lokowało je odpowiednio na 3 i 2 pozycji w kraju. W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 3,4%), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 8,8%).

W 2019 r. w województwie wielkopolskim oddano do użytkowania 22,2 tys. **mieszkań**, co stanowiło 10,7% mieszkań w kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań o 11,7% (wobec wzrostu w kraju o 12,1%). Wzrost odnotowano w budownictwie mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 11,8%) oraz w budownictwie indywidualnym (o 2,7%). Ponad dwukrotnie zwiększyła się liczba mieszkań spółdzielczych (ze 128 do 280). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania była nieco wyższa niż średnio w kraju (90,9 m², wobec 88,6 m²).

Badane przedsiębiorstwa województwa wielkopolskiego w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. uzyskały lepsze **wyniki finansowe**. Poprawiły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Odnotowano spadek wskaźnika poziomu kosztów z 95,6% do 94,9%. Zwiększył się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 4,4% do 5,1%) i netto (z 3,7% do 4,3%). Wzrósł wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 5,0% do 5,4%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 82,9%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 93,4% (wobec odpowiednio 81,3% i 88,5% w 2018 r.).

W 2019 r. **nakłady inwestycyjne** w przedsiębiorstwach województwa wielkopolskiego wyniosły 15606,4 mln zł co stanowiło 9,8% wartości krajowej. W skali roku odnotowano wzrost nakładów o 5,7% (wobec wzrostu w kraju o 12,4%). Wzrost wystąpił w sekcjach transport, gospodarka magazynowa (o 108,8%) oraz budownictwo (o 57,8%). Spadek nakładów odnotowano w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości (o 66,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 4,6%) oraz przemysł (o 0,5%). Według sekcji PKD największy udział w nakładach inwestycyjnych miał przemysł (52,9%) oraz handel i naprawa

pojazdów samochodowych (29,3%, najwyższy udział w kraju). Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 48,4%, na budynki i budowle 40,9%, a na środki transportu 10,5% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1752,5 tys. ha (o 1,3% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 92,4% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b									
Basic cereals ^b	962,6	103,8	13,5	32,5	108,3	91,3	3133,1	112,6	12,3
Rzepak i rzepik ^c									
Rape and turnip rape ^c	84,1	85,1	9,6	27,9	120,8	100,0	234,6	102,8	9,6
Ziemniaki ^d									
Potatoes ^d	40,6	127,8	13,4	188	75,3	84,7	762,7	96,2	11,4

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo wielkopolskie zajmowało 1 lokatę w krajowej powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi i ziemniaków, a w uprawie rzepaku i rzepiku – 3. W 2019 r. udział w krajowych zbiorach zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi lokował województwo na 1 pozycji w kraju, ziemniaków – na 3, a rzepaku i rzepiku – na 4. Osiągnięte w 2019 r. plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem (z wyjątkiem ziemniaków) i niższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem rzepaku i rzepiku).

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.), pogłowie trzody chlewnej liczyło 4020,8 tys. szt. (35,9% krajowego pogłowia, 1 lokata), bydła – 1042,1 tys. szt. (16,6%, 2 lokata), owiec – 22,9 tys. szt. (8,5%; 3 lokata). W skali roku zwiększyło się pogłowie trzody chlewnej (o 1,4%), bydła (o 1,1%) i owiec (o 0,4%). Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była najwyższa w kraju i wynosiła 228,5 szt. (w kraju 76,4 szt.), a obsada bydła (59,2 szt., wobec 42,6 szt.) lokowała województwo na 2 miejscu. Obsada owiec wyniosła 1,3 szt., wobec 1,8 szt. średnio w kraju.

W województwie wielkopolskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) towarowej produkcji rolniczej, przy spadku produkcji globalnej i końcowej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej lokował województwo na drugiej pozycji w kraju (po mazowieckim) i wynosił odpowiednio: 16,8%, 17,6% i 18,3%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 48,5% wyższa niż średnia w kraju.

Województwo zachodniopomorskie

Zachodniopomorskie voivodship

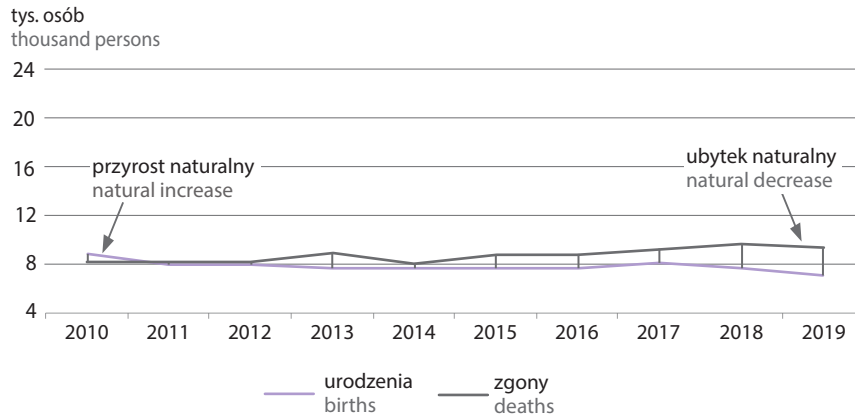

Powiaty	- 18
Miasta na prawach powiatu	- 3
Miasta ogółem	- 66
Gminy	- 113

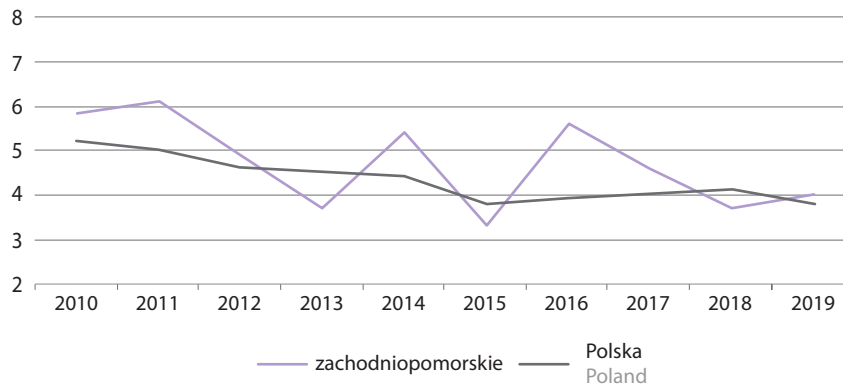
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2019 r.) Area (as of 31 XII 2019)	22,9 tys. km ² 22.9 thousand km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2018 r.) Population (as of 31 XII 2018)	1,7 mln mieszkańców 1.7 million inhabitants
	5 lokata 5th position		11 lokata 11th position
	7,3% powierzchni kraju 7.3% of the country's area		wskaźnik urbanizacji: 68,5% (3 lokata) urbanisation rate: 68.5% (3rd position)

Liczba ludności województwa zachodniopomorskiego w I półroczu 2019 r. **była niższa** niż w analogicznym okresie 2018 r. o 4,7 tys. osób. Współczynnik przyrostu naturalnego spadł o 0,3 pkt i wyniósł minus 2,6‰. Niższą wartość przyrostu naturalnego notowano jedynie w województwach: łódzkim, świętokrzyskim i śląskim. Na ubytek naturalny ludności wpłynęła większa liczba zgonów niż urodzeń. W przeliczeniu na 1000 ludności liczba urodzeń żywych wyniosła 8,2‰, a zgonów – 10,9‰ (w analogicznym okresie 2018 r. odpowiednio: 9,0‰ i 11,3‰). Współczynnik ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ukształtował się na poziomie minus 0,5‰ (wobec minus 0,7‰ rok wcześniej). Liczba zgonów niemowląt na 1000 ludności wyniosła 4,0‰ i była o 0,4 pkt wyższa niż w końcu czerwca 2018 r.

Wykres 126. Ruch naturalny ludności
Chart 126. Vital statistics of population

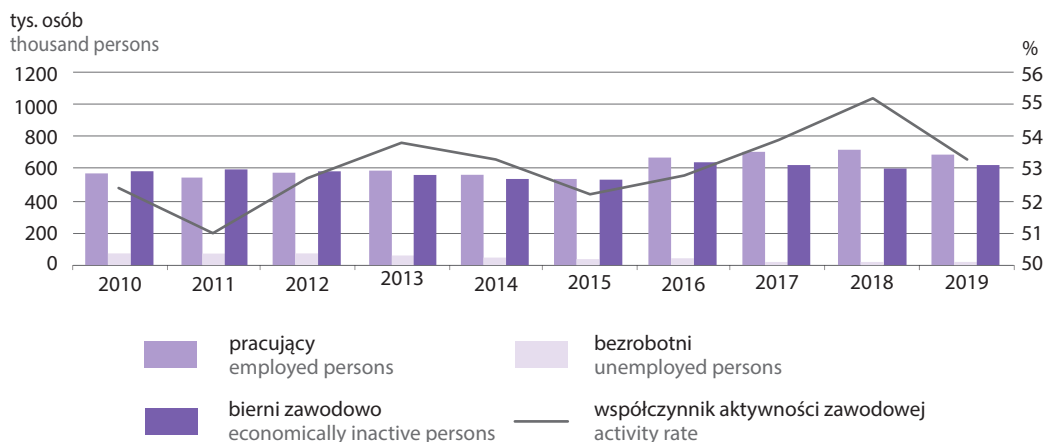

Wykres 127. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 127. Infant deaths per 1000 live births

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2019 r. w województwie zachodniopomorskim wyniosła 710 tys. osób i była o 4,1% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** w odniesieniu do IV kwartału 2018 r. zmniejszył się o 1,9 p. proc. i osiągnął wartość 53,3% (w obu przypadkach jest to najgłębszy spadek w kraju).

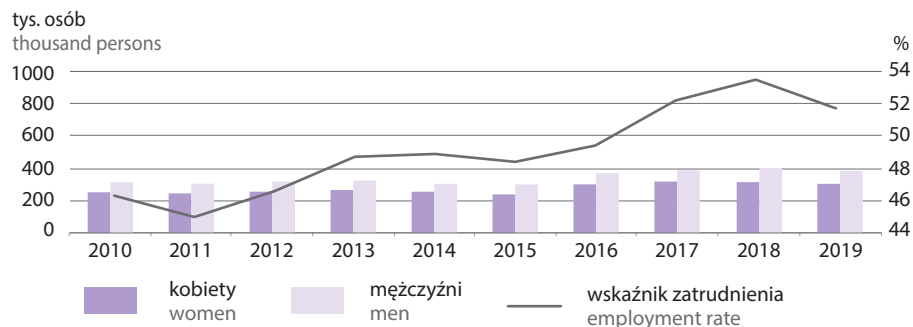
Wykres 128. Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale
Chart 128. Economic activity of population in the fourth quarter

Liczba osób **pracujących** wyniosła 688 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2018 r. zmniejszyła się o 4,0% (najgłębszy, po opolskim spadek w kraju). W podziale na płeć zachodniopomorskie odnotowało najgłębszy spadek liczby pracujących mężczyzn – o 4,5% i spadek liczby pracujących kobiet o 3,2%.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2019 r. wyniósł 51,7% i był o 1,8 p. proc. niższy niż przed rokiem. Na wsi odnotowano najgłębszy spadek w kraju – o 6,0 p. proc. do najniższej w Polsce wartości wskaźnika – 48,7%; w mieście odnotowano wzrost o 0,2 p. proc. do poziomu 53,1%.

Wykres 129. Pracujący według płci i wskaźnik zatrudnienia ogółem w IV kwartale
Chart 129. Employed persons by sex and employment rate in total in the fourth quarter

Liczba **bezrobotnych** w IV kwartale 2019 r. ukształtowała się na poziomie 21 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 8,7%. W podziale na płeć odnotowano spadek liczby bezrobotnych mężczyzn (o 16,7%), przy niezmiennym w skali roku liczbie bezrobotnych kobiet.

Zachodniopomorskie w IV kwartale 2019 r. w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r., po wzroście w roku ubiegłym, odnotowało nieznaczny (o 0,1 p. proc.) spadek **stopy bezrobocia** według BAEL do poziomu 3,0%. Wskaźnik ten był niższy w mieście (2,2%, spadek o 1,2 p. proc.) a wyższy na wsi (4,7%, wzrost o 2,2 p. proc.). Odnotowano wzrost stopy bezrobocia wśród kobiet (o 0,1 p. proc. do 3,5%) i spadek wskaźnika dla mężczyzn (o 0,4 p. proc. do 2,5%).

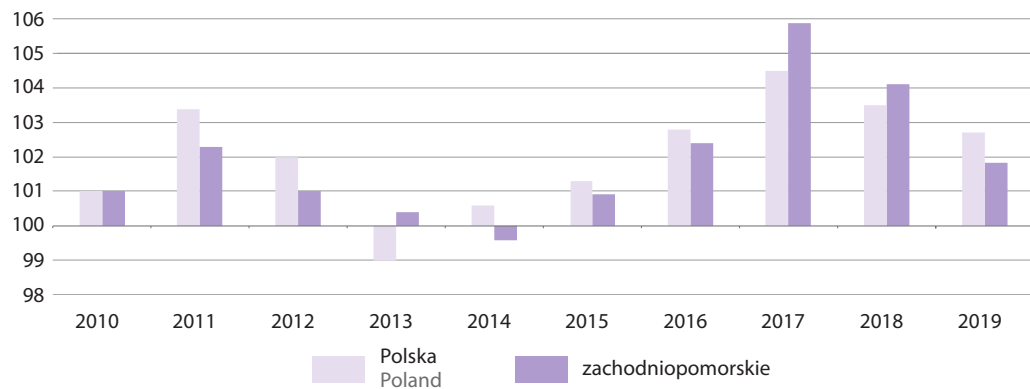
Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 622 tys. osób, co stanowiło 46,7% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,6%.

Relacja osób niepracujących do pracujących w województwie zachodniopomorskim uległa pogorszeniu w skali roku. W IV kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 935 osób biernych zawodowo lub bezrobotnych (869 osób rok wcześniej).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. wyniosło 192,0 tys. osób i było o 1,8% większe niż w roku poprzednim. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 4766 zł (wzrost o 6,7% w skali roku) i było o 7,8% niższe od średniej krajowej.

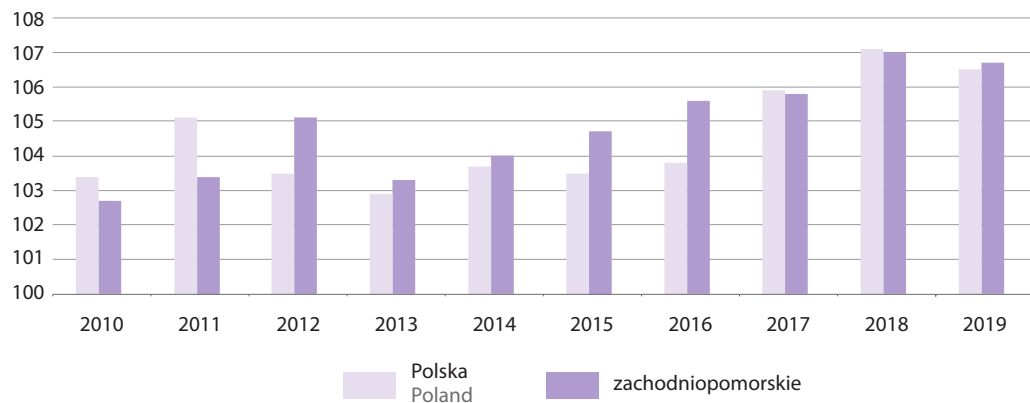
Wykres 130. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

Chart 130. Indices of average employment in business enterprise sector (previous year=100)

Wykres 131. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (rok poprzedni=100)

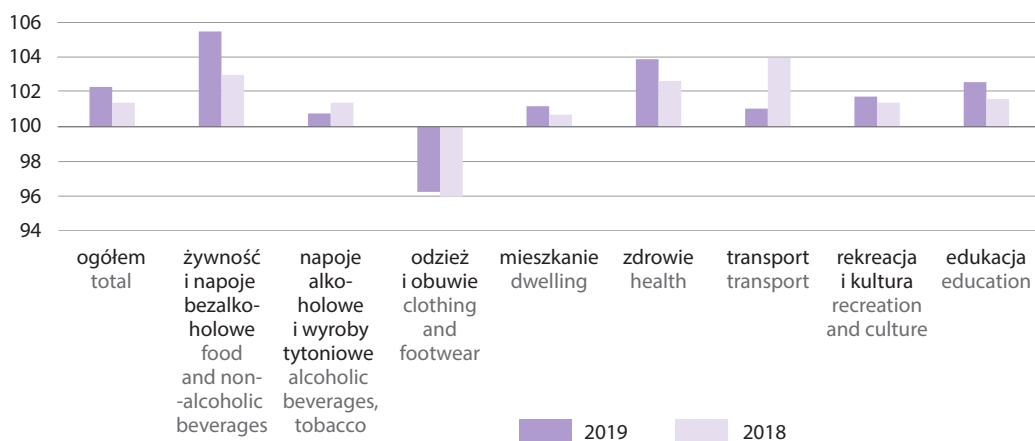
Chart 131. Indices of average gross wages and salaries in business enterprise sector (previous year=100)

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 2179 zł (o 6,4% mniej niż przeciętna w kraju), a rolników indywidualnych – 1355 zł (o 4,9% więcej od przeciętnej krajowej).

Wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w skali roku w województwie zachodniopomorskim był w 2019 r. na podobnym poziomie jak przeciętnie w kraju i wyniósł 2,3%.

Wykres 132. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)
Chart 132. Price index of consumer goods and services (previous year=100)

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano największy w kraju wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych (5,5% wobec 4,9%). W stopniu większym niż średnio w kraju wzrosły ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem (o 3,9% wobec 3,2%) oraz towarów i usług w zakresie transportu (o 1,1% wobec 0,7%). Wolniej niż przeciętnie rosły natomiast opłaty związane z edukacją (2,6% wobec 3,6%), a także ceny towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą oraz w zakresie mieszkania (odpowiednio o: 1,8% i 1,2% wobec 2,6% i 1,4%). Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, (podobnie jak w województwie pomorskim) podrożały najmniej w kraju (o 0,8% wobec 1,3%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 3,7% (wobec 1,9% w kraju).

Województwo zachodniopomorskie w 2019 r. wytworzyło 2,8% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 2,3% **produkcji sprzedanej budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 4,2%, wobec średniej w kraju 4,0%), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 6,5%, wobec średniej w kraju 10,6%).

W 2019 r. w województwie zachodniopomorskim **oddano do użytkowania** 9,0 tys. mieszkań, co stanowiło 4,3% mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost o 16,1% (w kraju wzrost o 12,1%). Najwięcej wzrosła liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 16,9%). Zwiększyła się również liczba mieszkań indywidualnych (o 1,7%), natomiast zmniejszyła się liczba oddanych mieszkań spółdzielczych (o 17,7%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania była najmniejsza w kraju wynosiła 74,8 m² (przy średniej 88,6 m²).

Badane przedsiębiorstwa województwa zachodniopomorskiego w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. uzyskały lepsze **wyniki finansowe**. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe **wzmocniły się**. Obniżył się wskaźnik poziomu kosztów – z 95,6% do 95,2%. Zwiększył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 4,4% do 4,8%), netto (z 3,7 do 4,0%) oraz wskaźnik rentowności sprzedaży brutto (z 4,5% do 4,7%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 80,7%, a ich udział w przychodach ogółem wyniósł 91,5% (wobec odpowiednio 79,9% i 86,3% w 2018 r.).

W 2019 r. nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw województwa zachodniopomorskiego wyniosły 2676,1 mln zł, co stanowiło 1,7% wartości krajowej i w skali roku były mniejsze o 6,8% (w kraju wzrost

o 12,4%). Spadek nakładów odnotowano w sekcjach przemysł (o 13,4%) oraz transport, gospodarka magazynowa (o 9,9%). Wzrost wystąpił w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 24,8%), obsługa rynku nieruchomości (o 19,0%) oraz budownictwo (o 4,3%). Według sekcji PKD największy udział w nakładach inwestycyjnych miał przemysł (69,0%). Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 53,1%, na budynki i budowle – 35,6%, a na środki transportu 11,1%.

Powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej w 2019 r. (stan w czerwcu) wynosiła 846,3 tys. ha (o 3,8% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 93,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2019 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area			Plony Yields			Zbiory Production		
	w tys. ha in thousand ha	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	2018= =100	Polska= =100 ^a Poland= =100 ^a	w tys. t in thousand tonnes	2018= =100	Polska= =100 Poland= =100
Zboża podstawowe ^b Basic cereals ^b	422,8	103,5	5,9	42,3	129,8	118,8	1788,0	134,3	7,0
Rzepak i rzepik ^c Rape and turnip rape ^c	70,2	87,7	8,0	30,8	140,0	110,4	216,4	123,2	8,9
Ziemniaki ^d Potatoes ^d	11,2	72,2	3,7	404	154,9	182,0	454,5	111,8	6,8

a Relacje do średniej krajowej. b Z mieszankami zbożowymi. c Dane nieostateczne. d Bez ogrodów przydomowych.
a Relations to the average in the country. b With cereal mixes. c Non-final data. d Without kitchen gardens

W 2019 r. województwo zachodniopomorskie zajmowało 7 lokatę w kraju pod względem wielkości areału uprawy rzepaku i rzepiku a 6 – w zbiorach. Wielkość powierzchni uprawy i uzyskane zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi stawiły województwo odpowiednio na 8 i 7 pozycji, a w produkcji ziemniaków – 8. Osiągnięte w 2019 r. plony z 1 ha były znacznie lepsze niż przed rokiem i wyższe niż przeciętne w kraju.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego **badania pogłowia zwierząt gospodarskich** (stan w dniu 1 grudnia 2019 r.) pogłowie trzody chlewnej liczyło 255,7 tys. szt. (2,3% krajowego pogłowia), bydła – 104,5 tys. szt. (1,7%), owiec – 7,4 tys. szt. (2,7%). W skali roku zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej (o 4,9%) i bydła (o 2,3%), natomiast wzrosła liczebność stada owiec (o 10,3%). Obsada trzody chlewnej, bydła i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 29,9 szt. (w kraju 76,4 szt.), 12,2 szt. (42,6 szt.) i 0,9 szt. (1,8 szt.).

W województwie zachodniopomorskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) towarowej produkcji rolniczej, przy spadku produkcji globalnej i końcowej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej i końcowej produkcji rolniczej wyniósł po 3,1%, a towarowej – 3,0%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych osiągnęła najniższą wartość w kraju (54,9% średniej krajowej).

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale terytorialnym oraz w podziale według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
9. W publikacji dane w zakresie:
  - 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
  - 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
  - 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw**, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki ma-

gazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako ceny stałe od 2016 r. przyjęto ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.).

12. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

15. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Oznaczenia sekcji	Opis	Stosowane skróty
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Handel; naprawa pojazdów samochodowych
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Zakwaterowanie i gastronomia
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Obsługa rynku nieruchomości
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administrowanie i działalność wspierająca

16. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.
2. Data are presented according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. The item **"Industry"** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.
4. Data according to territorial division as well as to NACE Rev. 2 sections are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled in accordance with to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
8. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.
9. In the publication data in regard to:
  - a) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
  - b) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
  - c) **financial results of non-financial enterprises and investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in accordance with the NACE Rev.2, in section "Agriculture, forestry and fishing" and "Financial and insurance activities"), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of "enterprise" – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15th March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit. Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and

support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. As constant prices since 2016 were adopted – 2015 constant prices (2015 average current prices).

12. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

13. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

14. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

15. The names of some sections of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign "Δ". The list of abbreviations used and their full names are given below:

Section marking	Description	Abbreviations
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Trade; repair of motor vehicles
I	Accommodation and food service activities	Accommodation and catering

16. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.